గ్రంథస్థ విషయాః.

విషయములు సమాప్తమ్,

ఓం పరబ్రహ్మణే నమః.

శూద్రకమలాకరస్మృత్యుక్త పూర్వకర్మప్రయోగము.

ఆదౌ గణపతిపూజా.

శ్లో॥ కల్యాణాద్భుతగాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే।
శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్॥

శ్లో॥ యశ్శివో నామరూపాభ్యాం యా దేవీ సర్వమంగళా।
తయోస్సంస్మరణాత్పుంసాం సర్వతో జయమంగళమ్॥

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే॥

శ్లో॥ తదేవ లగ్నం సుదినం తదేవ తారాబలం చంద్రబలం తదేవ। విద్యాబలం దైవబలం తదేవ లక్ష్మీపతే తేఽంఘ్రియుగం స్మరామి॥ యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః॥ తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిర్ధ్రువా నీతిర్మతిర్మమ। స్మృతే సకలకల్యాణ భాజనం యత్ర జాయతే। పురుషం తమజం నిత్యం వ్రజామి శరణం హరిం॥ సర్వదా సర్వకార్యేషు నాస్తి తేషామమంగళం। యేషాం హృదిస్థో భగవాన్మంగళాయతనం హరిః॥ లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవః। యేషామిందీవరశ్యామో హృదయస్థో జనార్దనః। ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం। లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహం॥ సర్వమంగళమాంగళ్యే శివే సర్వార్థసాధికే। శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి నారాయణి నమోఽస్తు తే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాం నమః। ఉమామహేశ్వరాభ్యాం నమః। వాణీహిరణ్యగర్భాభ్యాం నమః। శచీపురందరాభ్యాం నమః। అరుంధతీవసిష్ఠాభ్యాం నమః। సీతారామాభ్యాం నమః। సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః। ఆచమ్య, కేశవాయ నమః। నారాయణాయ నమః।

మాధవాయనమః। గోవిందాయనమః। విష్ణవేనమః। మధుసూదనాయ నమః। త్రివిక్రమాయనమః। వామనాయనమః। శ్రీధరాయనమః। హృషీకేశాయనమః। పద్మనాభాయనమః। దామోదరాయనమః। సంకర్షణాయనమః। వాసుదేవాయనమః। ప్రద్యుమ్నాయనమః। అనిరుద్ధాయనమః। పురుషోత్తమాయనమః। అధోక్షజాయనమః। నారసింహాయనమః। అచ్యుతాయనమః। జనార్దనాయనమః। ఉపేంద్రాయనమః। హరయేనమః। శ్రీకృష్ణాయనమః। ప్రాణాయామ్య।

శ్లో॥ భూతప్రేతపిశాచాది విఘ్నకర్తృనివారణం। సకృత్స్మృత్వాం సముచ్చార్య ఆసనం పరికల్పయేత్ । భూమ్యాం దేవార్ధ్వ లోకస్య ఉపరి ష్ఠాదివాకర॥ దశప్రణవసంయుక్తం త్రిరావృత్త్యా పునఃపునః॥ అంగుళ్యై ర్నాసికాగ్రం సంపీడ్య పాపనాశనం। ప్రాణాయామమిదంప్రోక్తం ఋషిభిః పరికల్పితం । శుభే శోభనే ముహూర్తే శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య- అద్యబ్రహ్మణః, ద్వితీయపరార్థే- శ్వేతవరాహకల్పే- వైవస్వతమన్వంతరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే - జంబూద్వీపే- భరతవర్షే- భరతఖండే- మేరోర్దక్షిణదిగ్భాగే- శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే- కృష్ణాగోదావర్యోర్మధ్యదేశే... గృహే- సమస్త దేవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ। అస్మిన్వర్తమానవ్యావహారిక చాంద్రమానేన...సంవత్సరే...అయనే... ఋతౌ... మాసే ... పక్షే... తిథౌ...వాసరే। శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణ ఏవంగుణ విశేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ। శ్రీమాన్ గోత్రః నామధేయః శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య మమోపాత్తదురితక్షయ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణస్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థమభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహాస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి నమః । తదంగకలశారాధనం కరిష్యామినమః । శ్లో॥ కలశస్యముఖే విష్ణుః కంఠేరుద్రస్సమాశ్రితః। మూలేతత్రస్థితో బ్రహ్మ మధ్యేమాతృగణాస్స్మృతాః॥ కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే సప్తద్వీపావసుంధరా। ఋగ్వే

దోథయజుర్వేద సామవేదో హ్యథర్వణః । అంగైశ్చ సహితాస్సర్వే
కలశాంబుసమాశ్రితాః ॥ గంగేచ యమునే చైవ గోదావరి సరస్వతి ।
నర్మదే సింధు కావేరి జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥ ఆయాంతు శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజార్థం మమ దురితక్షయకారకాః కలశోదకేన పూజా
ద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య ॥ శ్లో॥ హే హేరంబ త్వమేహ్యేహి అంబికాత్ర్యం
బకాత్మజ । సిద్ధిబుద్ధిపతే త్ర్యక్ష సర్వలోకపితః పితః ॥ నాగాస్య నాగహా
రత్వం గణనాథ చతుర్భుజ । భూషితస్స్వాయుధైర్దివ్యైః పాశాంకుశపర
శ్వధైః । ఆవాహయామి పూజార్థం రక్షార్థంచ గణాధిప ॥ శ్రీమహా
గణాధిపతిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥ శ్లో॥ శిరః
శ్రోత్రింతథానాసా మూర్ధం జిహ్వాంతథా వచః కంఠం కుక్షించ హృదయం
కటిబాహూతథాంగుళీః । ఊరూజానూచ పాదాంతం తత్తన్న్యాసం
వినిర్దిశేత్ ॥ స్థిరోభవ । వరదోభవ । సుముఖోభవ । సుప్రసన్నో
భవ । స్థిరాసనం కురు ॥ శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః ధ్యాయామి ॥ ఆవా
హయామి । సువర్ణరత్నఖచిత సింహాసనం సమర్పయామి । పాదయోః
పాద్యం సమర్పయామి । హస్తయోరర్ఘ్యం సమర్పయామి । శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి । శ్లో॥ గంగాదిసర్వతీర్థేషు ఆహృతైరమలై
ర్జలైః । స్నానం కురుష్వ భగవన్ గణనాథ నమోస్తుతే ॥ శ్రీమహాగణా
ధిపతయేనమః ॥ శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి ॥ స్నానానంతరం శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ రక్తవస్త్రద్వయం చారు దేవయో
గ్యంచ మంగళం । శుభప్రద గృహాణత్వం లంబోదర హరాత్మజ ॥ శ్రీమ
హా...నమః । వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి ॥ వస్త్రయుగ్మానంతరం
శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ రాజతం బ్రహ్మసూత్రంచ కాంచ
నంచోత్తరీయకం గృహాణ సర్వధర్మజ్ఞ భక్తానామిష్టదాయక ॥ శ్రీమహా
...నమః । యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి ॥ యజ్ఞోపవీతానంతరం శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ శ్రీగంధం చందనోన్మిశ్రం కర్పూరేణ
సుసంయుతం । విలేపనం సురశ్రేష్ఠ ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ శ్రీమ
హా...నమః । శ్రీగంధం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ అక్షతాన్ ధవళాన్
దివ్యాన్ శాలీయాంతండులాన్ శుభాన్ । గృహాణ పరమానంద ఈశ

పుత్రినమో స్తుతే । శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః । అలంకరణార్థం
అక్షతాన్ సమర్పయామి । పుష్పైః పూజయామి। సుముఖాయనమః।
ఏకదంతాయనమః । కపిలాయనమః । గజకర్ణకాయనమః । లంబో
దరాయనమః । వికటాయనమః । విఘ్నరాజాయనమః । గణాధిపాయ
నమః। ధూమకేతవేనమః । గణాధ్యక్షాయనమః । ఫాలచంద్రాయ
నమః। గజాననాయనమః। వక్రతుండాయనమః। శూర్పకర్ణాయనమః।
హేరంబాయనమః । స్కందపూర్వజాయనమః । సర్వసిద్ధిప్రదాయ
కాయనమః । శ్రీమహా...నమః। షోడశనామపూజాం సమర్పయామి।
శ్లో। వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతమ్। ఆఘ్రేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్యతామ్।శ్రీమహాగణాధిపతయే
నమః। ధూపమాఘ్రాపయామి।శ్లో। సాజ్యమేకార్తిసంయుక్తంవహ్ని
నాయోజితంప్రియం । గృహాణమంగళందీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహ।
భక్త్యాదీపంప్రయచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే। త్రాహిమాంనరకా
ద్ఘోరా ద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే। శ్రీమహా...నమః।దీపందర్శయామి।
ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి । నైవేద్యం।
శ్లో। పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన। మయార్పితమిదంద్రవ్యం
పవిత్రంకురుసర్వదా । ప్రోక్ష్య, పరిషిచ్య, నమోనమశ్శ్రీపుండరీకాక్ష
పుండరీకాక్షాయనమః । నైవేద్యంసద్రసోపేతం ఫలలడ్డుకసంయుతం।
భక్ష్యభోజ్యసమాయుక్తం ప్రీత్యైతత్ప్రతిగృహ్యతామ్। శ్రీమహా...
నమః । మహానైవేద్యం సమర్పయామి । ప్రాణాత్మనేనమః। అపానా
త్మనేనమః । వ్యానాత్మనేనమః । ఉదానాత్మనేనమః। సమానాత్మ
నేనమః । మధ్యేమధ్యేపానీయం సమర్పయామి । హస్తౌప్రక్షాళయా
మి।పాదౌప్రక్షాళయామి। శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి।శ్లో।పూగీ
ఫలైస్సకర్పూరైర్నాగవల్లీదళైర్యుతం। ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం
తాంబూలంప్రతిగృహ్యతాం। శ్రీమహా...నమః। తాంబూలంసమర్ప
యామి।శ్లో। ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలైస్తథా । నీరాజనం
మయాదత్తం గృహాణవరదోభవ । శ్రీమహా...నమః । నీరాజనం
సమర్పయామి।శ్లో।సుముఖశ్చైకదంతశ్చకపిలోగజకర్ణకః।లంబోదరశ్చ

వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః । ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో
గజాననః॥ వక్రతుండశ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కందపూర్వజః । షోడశై
తాని నామాని యః పఠేచ్ఛృణుయాదపి విద్యారంభే వివాహే చ ప్రవేశే
నిర్గమే తథా। సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే। శ్రీమహా
...నమః। సువర్ణ మంత్రపుష్పం సమర్పయామి। శ్లో॥ యాని కాని చ
పాపాని జన్మాంతరకృతాని చ। తాని తాని వినశ్యంతి ప్రదక్షిణపదే పదే।
పాపోహం పాపకర్మాహం పాపాత్మా పాపసంభవః । త్రాహి మాం కృప
యా దేవ శరణాగతవత్సల। అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ।
తస్మాత్కారుణ్యభావేన రక్షరక్ష గణాధిప । శ్రీమహా...నమః। ఆత్మ
ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి। శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరాయ వర
దాయ గణేశ్వరాయ సర్వేశ్వరాయ శుభదాయ సురేశ్వరాయ ।
విద్యాధరాయ వికటాయ చ వామనాయ భక్తప్రసన్నవరదాయ నమో
నమోస్తు । యస్యస్మృత్యా చ నామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యో వందే గణాధిప, యత్పూజితం మయా
దేవ పరిపూర్ణం తదస్తు తే। అనయా ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
పూజయా భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీ మహాగణాధిపతి స్సుప్రీతో వరదో
భూత్వా । ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ।
ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు। శ్రీ మహాగణాధిపతి ప్రసాదం శిరసా
గృహ్ణామి। శ్లో॥ వక్రతుండమహాకాయ కోటిసూర్యసమప్రభ । నిర్వి
ఘ్నం కురు మే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా। శ్రీమహాగణాధిపతిం యథా
స్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి। శ్లో॥ ఆవాహనం న జానామి, న జానామి విసర్జ
నమ్। పూజాంచైవ న జానామి క్షమ్యతాం చ గణాధిప। శ్రీ గణాధిపతిం
యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి ।

విఘ్నేశ్వరపూజా సమాప్తా.

వరుణాదిగంగపూజా.

ఆచమ్య కర్తా స్నానానంతరం శుభవస్త్రాణి ధారయేత్ । తతః
భూమిం గోమయేన విలిప్య । రంగవల్ల్యాద్యలంకృత్య। పాత్రే తండులాం

నిధాయ। అష్టదళపద్మంవిలిఖ్య తత్రిత్రీణికలశాని ప్రతిష్ఠాప్య త్రిషు కలశేషు గంగాజలంపూరయిత్వా। తన్మధ్య కలశే నారికేళం పుష్పం తాంబూలం ఫలంనిధాయ। ఆదౌ గణపతిపూజాంసమాచరేత్।పునః ఆచమ్య ఏవం...శుభతిథౌ మమ యజమానీసహిత యజమానస్య ...గోత్రోద్భవస్య నామధేయస్య మమ గృహభూభాండ ఆత్మద్రవ్య దేహస్థలశరీరశుద్ధ్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం స్వస్తి పుణ్యాహవాచన సమయే వరుణపూజాంకరిష్యేనమః। తదంగ కలశారాధనం కరిష్యే నమః। శ్లో॥ కలశస్యముఖేవిష్ణుః...శ్రితాః। గంగేచయమునేకృష్ణే గోదావరిసరస్వతి। నర్మదేసింధుకావేర్యా జలేస్మిన్ సన్నిధింకురు॥ ఆయాంతు శ్రీవరుణపూజార్థం మమ దురితక్షయకారకాః-కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణిసంప్రోక్ష్య। దేవమాత్మానంచసంప్రోక్ష్య॥ శ్లో॥ పాశ హస్తంచవరుణ మంభసాంపతిమీశ్వరం। ఆవాహయామి దేవేశం పూతేయంప్రతిగృహ్యతాం। కలశమధ్యే శ్రీవరుణమావాహ్య॥ శిరః శ్రోత్రం...వినిర్దిశేత్। శ్లో॥ధ్యాయామి దేవదేవేశంశరణాగతవత్సలం। సర్వకామప్రదం దేవం సర్వసంపత్ప్రదంముదా॥ శ్రీవరుణ దేవతాభ్యో నమః। ధ్యానంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆవాహయామివిశ్వేశం జగత్సాక్షిణమవ్యయం। సర్వపాపహరందేవం కరుణాపూర్ణమానసం। శ్రీ వరుణ...నమః॥ ఆవాహనంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆసనంవరమందివ్యం నవరత్నసమన్వితం। సౌవర్ణప్రభయాయుక్తంముక్తాప్రాలంబశోభితం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ ఆసనంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాది సర్వతీర్థేభ్య ఆనీతైర్నిర్మలైర్జలైః। పాద్యంగృహాణ దేవేశ సర్వాభీష్టఫలప్రద॥శ్రీ వరుణ...నమః। పాద్యంసమర్పయామి। శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం దివ్యగంధైస్సువాసితం। అర్ఘ్యంగృహాణభగవన్ సర్వపాపంవ్యపోహతు॥ శ్రీవరుణ...నమః। అర్ఘ్యంసమర్పయామి॥శ్లో॥ ఆచమ్యతాం మయాదత్తం కృష్ణాగోదావరీజలం। గృహీత్వాచమనం దేవ సర్వపాప నికృంతన॥ శ్రీవరుణ...నమః। ఆచమనీయంసమర్పయామి॥ శ్లో॥శర్కరాదధిసంయుక్తం మధుపర్కమిదంప్రభో। అహందాస్యామి దేవేశ గృహాణసురసత్తమ॥ శ్రీవరుణ...నమః। మధుపర్కం సమర్పయామి॥

శ్లో॥ స్నానంపంచామృతైర్దివ్యైః గంధాఢ్యైస్సలిలోదకైః॥ నారికేళో
దకైరిక్షురసైః కురుదయానిధే॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ పంచామృతస్నా
నంసమర్పయామి॥శ్లో॥ గంగాగోదావరీకృష్ణా యమునానర్మదాజలైః॥
కావేరీసింధుజైశ్చైవ స్నానంకురు మహామతే। శ్రీవరుణ...నమః॥
శుద్ధోదకస్నానంసమర్పయామి॥ స్నానానంతరం శుద్ధాచమనం సమర్ప
యామి॥ శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మం సదాశుభ్రం మనోహరమిదం శుభం।
దదామి దేవదేవేశ భక్త్యేదం ప్రతిగృహ్యతాం॥శ్రీవరుణ...నమః॥వస్త్ర
యుగ్మంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ స్వర్ణయజ్ఞోపవీతాని నానారత్నమయా
నిచ। ఉపవీతానిదాస్యామి గృహ్యతాం త్రిదివేశ్వర॥శ్రీవరుణ...నమః॥
ఉపవీతంసమర్పయామి శ్లో॥ గంధంకర్పూరసంయుక్తం కుంకుమాగరు
సంయుతం। విలేపనంమయాదత్తం ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరు
ణ...నమః॥ శ్రీగంధంసమర్పయామి॥శ్లో॥ అక్షతోఽసిస్వభావేనభక్తా
నామక్షతంపదం। దదాసినాథమద్దత్తైరక్షతైః ప్రతిగృహ్యతామ్॥శ్రీవ
రుణ...నమః। అక్షతాన్సమర్పయామి॥శ్లో॥ మల్లికామాలతీపుష్పైః
చంపకైర్వకులైశ్శుభైః॥ సర్వపాపక్షయార్థాయయుష్మత్పూజాంకరో
మ్యహం॥శ్రీవరుణ...నమః। పుష్పాణిపూజయామి॥ కేశవాయనమః
...శ్రీకృష్ణాయనమః... అష్టోత్తరశతనామపూజాం సమర్పయామి॥
శ్లో॥ వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతం। ఆఘ్రేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥
ధూపమాఘ్రాపయామి॥శ్లో॥సాజ్యం త్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినాయో
జితంప్రియం। గృహాణమంగళ దీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహ। భక్త్యా
దీపంప్రయచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే త్రాహిమాం నరకాద్ఘోరా
ద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే। శ్రీవరు.. ..॥ దీపందర్శయామి॥ధూప
దీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ నైవేద్యంషడ్ర
సోపేతం మాషాపూప సమన్వితం। కదళీనారికేళైశ్చ ఫలైరిక్షురసము
ద్భవైః॥ పుండరీకాక్ష...దా॥ ప్రోక్ష్య పరిషిచ్య-నమోనమశ్శ్రీపుండరీ
కాక్షపుండరీకాక్షాయనమః॥మహానైవేద్యంసమర్పయామి॥ ప్రాణాత్మ
నే...నమః॥మధ్యేమధ్యేపానీయంసమర్పయామి॥హస్తప్రక్షాళయామి

...యామి। శ్లో॥ తాంబూలంచూర్ణసంయుక్తం పూగీఫలసమన్వితం। దాస్యామి దేవప్రీత్యర్థం సర్వకామార్థసిద్ధయే । శ్రీవరుణ...నమః । తాంబూలంసమర్పయామి।శ్లో॥ ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలైస్తథా। నీరాజనంమయాదత్తం గృహాణవరదోభవ॥శ్రీవరుణ ...నమః నీరాజనం సమర్పయామి। శ్లో॥ చంపకైర్జాజిపున్నాగైః కేతకీకరవీరకైః కమలైః కుముదైః పుష్పైస్సదాత్వాం పూజయామ్యహమ్॥ శ్రీవరుణ...నమః । మంత్రపుష్పం సమర్పయామి॥ యానికానిచ...నదేవదేః శ్రీవరుణ...నమః॥ ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ సమర్పయామి॥ శ్లో॥ నృత్తైశ్చగీతవాద్యైశ్చ పురాణశ్రవణాదిభిః । రాజోపచారైర్వివిధైస్సంతుష్టా ఇహపార్థివాః॥శ్లో॥ యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు। న్యూనం సంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందేతమచ్యుతం । మంత్రహీనంక్రియాహీనం భక్తిహీనందయానిధే। అనయాధ్యానావాహనాదిషోడశోపచారపూజయాభగవాన్సర్వాత్మకః॥ ఏతత్ఫలం శ్రీవరుణదేవతార్పణమస్తు॥

శ్లో॥ ఆవాహనంనజానామి నజానామివిసర్జనమ్।
పూజాంచైవనజానామి క్షమ్యతాంచమహేశ్వర॥
ఇతి వరుణాది గంగపూజా సమాప్తా,

పుణ్యాహవాచనమ్.

పుణ్యాహవాచనము సమస్తకర్మలకు ప్రాముఖ్య మగుటచే పుణ్యాహవాచనము ముందు చెప్పఁబడును,

వ్యాసః॥ శ్లో॥ సంపూజ్య గంధమాల్యాద్యైః బ్రాహ్మణాన్స్వస్తి వాచయేత్ । కామ్యకర్మణిమాంగల్యే సంగ్రామేఽద్భుతదర్శనే॥

తా॥ కామ్యవ్రతాదులయందును, శుభకర్మలయందును, యుద్ధారంభమందును, ఉత్పాతములు చూచునప్పుడును గంధమాల్యాదులచే బ్రాహ్మణులబూజించి స్వస్తిపుణ్యాహవాచనము చేయింపవలెను.

యమః॥శ్లో॥ ఓంకారంబ్రాహ్మణేకుర్యాన్నిరోంకారం మహీపతౌ। ఉపాంశుచతథావైశ్యే స్వస్తిశూద్రేప్రకీర్తయేత్।

తా॥ ఓంకారయుక్తముగ బ్రాహ్మణునకును, ఓంకారహీన
ముగా క్షత్రియునకును, ఉపాంశువుగ మనస్సునందు సూక్తో
చ్చారణతో వైశ్యునకును, ప్రణవము లేకనే శూద్రునకును, స్వస్తి
పుణ్యాహవాచనము చేయవలెనని కమలాకరస్మృతి.

దంపతీస్నాత్వాచమ్య, దీపారాధనం కృత్వా। పుణ్యాహం దీర్ఘ
మాయురస్తు, శిరస్యభిమంత్ర్య। శివా ఆపస్సంతు, కలశేష్వభిమృశ్య.
సౌమనస్యమస్తు, హృదయేఽభిమృశ్య॥ అక్షతం చారిష్టంచాస్తు,
గంధాః పాంతు, సౌమంగల్యమస్తు, అక్షతాః పాంతు, ఆయుష్యమస్తు,
పుష్పాణి పాంతు, సౌమంగల్యంచాస్తు, తాంబూలాని పాంతు, ఐశ్వర్య
మస్తు, దక్షిణాః పాంతు, బహుదేయంచాఽస్తు, యంకృత్వా సర్వ
క్రియాకరణకర్మారంభా శ్శుభాశ్శోభనాః ప్రవర్తంతే, తమహంస్వస్తి
భవద్భిరనుజ్ఞాతః, పుణ్యం పుణ్యాహం వాచయిష్యే॥ వాచ్యతామ్॥
శ్లో॥ మా విఘ్నంమాచమేపాపం మాసంతుపరిపంథినః। సౌమ్యా
భవంతుసుఖిన స్సర్వేలోకాస్సుఖావహాః। ఇతికర్తావదేత్ తథాస్త్వితి
విప్రాః॥ శ్లో॥ కరోతుస్వస్తితేబ్రహ్మా స్వస్తిచాపిద్విజాతయః। సరీసృపా
శ్చయేశ్రేష్ఠా స్తేభ్య స్తేస్వస్తిసర్వదా। యయాతిర్నహుషశ్చైవ దుం
దుమారో భగీరథః। తుభ్యంరాజర్షయస్సర్వే స్వస్తికుర్వంతునిత్యశః॥
స్వస్తితేఽస్తుద్విపాదేభ్య శ్చతుష్పాదేభ్యఏవచ। స్వస్త్యస్త్వపాదకే
భ్యశ్చ సర్వేభ్యస్స్వస్తిసర్వదా। స్వాహాస్వధాశచీచైవ స్వస్తికుర్వం
తు తేసదా। లక్ష్మీరరుంధతీచైవ కురుతాంస్వస్తితేఽనఘ। అసితోదేవ
లశ్చైవ విశ్వామిత్రస్తథాఽంగిరాః। స్వస్తితేద్యప్రయచ్ఛంతు కార్తి
కేయశ్చషణ్ముఖః। వివస్వాన్ భగవాన్స్వస్తి కరోతుతవసర్వశః।
దిగ్గజాశ్చైవచత్వారః క్షితిశ్చగగనంగ్రహాః॥ అధస్తాద్ధరణీంయోఽసౌ
నాగోధారయతేసదా। శేషశ్చపన్నగశ్రేష్ఠ స్స్వస్తితుభ్యంప్రయచ్ఛ
తు। ఇతివిప్రాః॥ తతఃకర్తామనస్సమాధీయతాం॥ సమాహితమనసస్స్మః,
ప్రసీదంతుభవంతః॥ ప్రసన్నాఽస్మః—దక్షిణంకలశమాదాయ ప్రాక్కూ
లశే కించిత్కించి దుదకంనినయతి। శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు,
వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్తు, ఆయుష్యమస్తు,

కర్మాస్తు, కర్మసమృద్ధిరస్తు, పుత్రసమృద్ధిరస్తు, ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు
ఇష్టసంపదస్తు, ఈశాన్యాం బహిర్దేశే ఉదకం సించేత్, అరిష్టనిరసన
మస్తు, యత్పాపం తత్ప్రతిహతమస్తు, యచ్ఛ్రేయస్తదస్తు, ఉత్తరే
శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు. ఉత్తరోత్తరం మహరభివృద్ధిరస్తు, ఉత్త
రోత్తరాస్శుభాః క్రియాస్సంపద్యంతామ్ । తిథికరణముహూర్త నక్ష
త్రాస్సంపద్యంతామ్ । తిథికరణముహూర్త జన్మనక్షత్రగ్రహలగ్నాది
దేవతాః ప్రీయంతామ్. దుర్గాపాంచాల్యౌ ప్రీయేతామ్, అగ్నిపురోగా
విశ్వే దేవాః ప్రీయంతామ్, ఇంద్రపురోగా మరుద్గణాః ప్రీయంతాం బ్రహ్మ
పురోగాస్సర్వే దేవాః ప్రీయంతాం, వసిష్ఠపురోగా ఋషిగణాః ప్రీయం
తాం, అరుంధతీపురోగా ఏకపత్న్యః ప్రీయంతాం । బ్రహ్మబ్రహ్మ
ణౌ ప్రీయంతాం, శ్రీసరస్వత్యౌ ప్రీయేతాం । శ్రద్ధామేధే ప్రీయేతాం
భగవతీ కాత్యాయనీ ప్రీయతాం, భగవతీ మాహేశ్వరీ ప్రీయతాం, భగ
వతీ పుష్టికరీ ప్రీయతాం, భగవతీ తుష్టికరీ ప్రీయతాం, భగవతీ వృద్ధికరీ
ప్రీయతాం, భగవతీ ఋద్ధికరీ ప్రీయతాం. భగవాన్ విఘ్నేశ్వరః ప్రీయ
తాం, భగవాన్ స్వామీ మహాసేన స్సపత్నీకస్ససుతస్సర్వస్థానగతః
ప్రీయతాం, హరిహర హిరణ్యగర్భాః ప్రీయంతాం, సర్వాగ్రామదేవ
తాః ప్రీయంతాం, సర్వాః కులదేవతాః ప్రీయంతాం, సర్వాఇష్టదేవ
తాః ప్రీయంతాం, హతాబ్రహ్మద్విషః హతాఃపరిపంథినః, హతా
అస్య కర్మణో విఘ్నకర్తారః, శత్రవఃపరాభవంయాంతు, నైరృత్యాం
దిశి, శామ్యంతు ఘోరాణి, శామ్యంతు పాపాని, శామ్యంతు ఈతయః,
ప్రథమకలశే కించిత్కించిదుదకం నినయతి, శుభాని వర్ధంతాం, శివా
ఆపస్సంతు, శివా ఋతవస్సంతు, శివా అగ్నయస్సంతు, శివా ఓషధ
యస్సంతు, శివా వనస్పతయస్సంతు, శివా అతిథయస్సంతు, అహో
రాత్రే శివేస్యాతాం, శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతిశనైశ్చర రాహు
కేతు సోమసహితా ఆదిత్యపురోగా స్సర్వేగ్రహాః ప్రీయంతాం, భగ
వాన్నారాయణః ప్రీయతాం. భగవాన్ పర్జన్యః ప్రీయతాం, భగవాన్
స్వామీ మహాసేనః ప్రీయతాం । ఇతివిప్రాః ॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మ్యం పుణ్య
మహర్యచ్చ సృష్ట్యుత్పాదనకారకమ్ । వేదవృక్షోద్భవం నిత్యం తత్పు

ణ్యాహంబ్రువంతునః॥దిఃశుంతేయత్కానానిపూజ్యంతేచద్విజాతయః॥
దృశ్యతే యత్రిమాంగల్యం తత్పుణ్యాహంసదాఽస్తుమే॥ ... గృహే
స్వస్తిపుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు । పుణ్యాహమస్తు॥ శ్లో॥ స్వస్తి
వాక్ప్రవనాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం
త్వాంస్వస్తింభోబ్రువంతునః । మమగృహే స్వస్తిభవంతో బ్రువంతు।
ఆయుష్మతేస్వస్తి॥ శ్లో॥ సాగరస్యతుయాశుద్ధి ర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిఃకృ
తా।సంపూర్ణాపూర్ణచంద్రేయతాంమృద్ధింభోబ్రువంతునః॥యజమాన
స్యగృహేఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు । ఋధ్యతాం॥శ్లో॥ పృథివ్యాముద్ధృ
తాయాంతు యత్కల్యాణంపురాకృతం। ఋషిభిస్సిద్ధగంధర్వై స్తత్క
ల్యాణంబ్రువంతునః॥ ... ... గృహేకల్యాణం భవంతో బ్రువంతు॥
కల్యాణమస్తు॥ శ్లో॥ క్షీరోదధిసముద్భూతా మథ్యమానేమహోదధౌ।
విష్ణోశ్చైవప్రియానిత్యంతాంశ్రియంభోబ్రువంతునః॥ ...గృహేశ్రీర
స్త్వితిభవంతో బ్రువంతు॥అస్తుశ్రీః । వామదక్షిణహస్తాభ్యాం దక్షిణో
త్తరకలశౌ యుగపద్గృహీత్వా। ఋద్ధింభవంతో బ్రువంతు। ఋధ్యతా
మృద్ధిసమృద్ధిః। ముఖసమముద్ధృత్య।స్వస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు। వర్ష
శతసంపూర్ణమస్తు।శివమస్తు। వంశాభివృద్ధిరస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు।
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిరస్తు। ప్రజాపతిఃప్రీయతాం ॥ సర్వంశుభమస్తు।
సర్వసంపదస్తు। ఏవంవిప్రైః॥ అథత్రిషుకలశేషు పంచరత్నానినిధాయ॥
శ్లో॥ సురాస్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః । వాసుదేవో
జగన్నాథ స్తథాసంకర్షణోవిభుః । ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చ భవంతు
విజయాయతే। అఖండలోగ్నిర్భగవాన్ యమోవై నిరృతి స్తథా। వరుణః
పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్ష స్తథాశివః। బ్రహ్మణాసహితాస్సర్వేదిక్పాలాః
కీర్తిదా స్తథా । పుష్టిశ్రద్ధాక్రియాచైవ రతిర్మేధాధృతి స్తథా । బుద్ధి
ర్లజ్జావపుశ్శాంతిః కాంతి స్తుష్టిశ్చమాతరః । ఏతాస్త్వా మభిషించంతు
దేవపత్న్యస్సమాగతాః । ఆదిత్యచంద్రమాభౌమా బుధజీవసితార్క
జాః । గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహుఃకేతుశ్చతర్పితాః । దేవదానవ
గంధర్వ యక్షరాక్షసపన్నగాః । ఋషయోమునయోగావో దేవ
మాతరఏవచ । దేవపత్న్యోద్రుమానాగా దైత్యాశ్చాఽప్సరసాం

గణాః । అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనాని చ । ఔషధాని చ రత్నాని కాలస్యావయవాశ్చ యే । సరితస్సాగరాశ్శైలా స్తీర్థాని జలదానదాః । ఏతే త్వామభిషించంతు సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ అథ మార్జనం । శ్రీకాశ్యాం చ గయా ప్రయాగ హిమవత్కేదార రామేశ్వరా। శ్రీశైలాదిసమస్తపుణ్యసరసీ శ్వేతాబిళంకాంచికాం । శ్రీమద్వేంకటకుంభకోణమధురాం శ్రీరంగసింహాచలా। శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమం ప్రతిదినం స్నానేత్రయోగ్యంఫలమ్ । ఇమేశ్రియే పద్మహస్తైస్సుగంధైర్వతిస్థైః పుణ్యజాయమానైః ప్రమోదమానై రభిమన్యమానైః పుత్రైః పౌత్రైశ్శ్రీనస్థితాం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి మార్జనం కృత్వా । ప్రాచ్యాం దిశిమార్జనం నమః । దక్షిణాయాం దిశి మార్జనం నమః । ప్రతీచ్యాం దిశిమార్జనం నమః । ఉదీచ్యాం దిశి మార్జనం నమః। ఊర్ధ్వాయాం దిశి మార్జనం నమః [ఏతేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో నానా గోత్రేభ్యో నానానామధేయ శ్రీలక్ష్మీనారాయణో మాహేశ్వరాదిత్యాది నవగ్రహస్వరూపేభ్యః స్వస్తి పుణ్యాహవాచన మంత్రజపకర్తౄణాం మనసోత్సాహపరిమితహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ। శ్లో। మత్రే పుణ్యాహకాలే చ లక్ష్మ్యాః పుణ్యస్య వర్ధనం । పరితస్స్వస్తి భిస్తోత్రైం శుభైః కర్మణి వర్ధతామ్ । అగ్నిర్దేవతు చిర్వ ... దీర్ఘమాయుః। శుభం శుభం శోభనం। తతఃసీరాజనమ్। ఇతి స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం,

అథ కర్మణః పుణ్యాహవాచనమ్,

ఆచమ్యేవంగుణ...ప్రీత్యర్థంతదంగకర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః। ఆదౌనిర్విఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామినమః । పూర్వోక్త ప్రకారేణ గణపతి పూజాం సమాచరేత్ । అథ సోదకం కలశం తండుల తాంబూలంనిధాయాప దీపుప్రతిష్ఠాప్య బ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేత్। కర్మణఃపుణ్యాహంభవంతో బ్రువంతు। పుణ్యాహం కర్మణోఽస్తు। ఏవంతి॥శ్లో। స్వస్తివాక్పావనాశాభ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం త్వాంస్వస్తిభ్యో బ్రువంతునః॥కర్మణేస్వస్తిభవంతో బ్రువంతు।స్వస్తికర్మణోఽస్తు। ఏవంతి॥ శ్లో। సాగరస్యతుయాశుద్ధి ర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిఃకృతా ।

సంపూర్ణ పూర్ణ చంద్రియా తాం వృద్ధిం భో బ్రువంతు నః। కర్మణః ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। కర్మ ఋధ్యతామ్। ఏవం త్రిః ॥ శ్లో॥ పృథివ్యాముద్ధృతాయాంతు యత్కల్యాణం పురాకృతం। ఋషిభిస్సిద్ధగంధర్వైస్తత్కల్యాణం బ్రువంతు నః। యజమానగృహే కల్యాణం భవంతో బ్రువంతు। కల్యాణమస్తు। శ్లో॥ క్షీరోదధిసముద్భూతా మథ్యమానే మహోదధౌ। విష్ణోశ్చైవ ప్రియానిత్యం శాంశ్రీః తాం భో బ్రువంతు నః। యజమానగృహే శ్రీరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు। అస్తు శ్రీః॥ ఋధ్యతాం వృద్ధిస్సమృద్ధిః। ముఖ్యసమంకలశముద్ధరేత్। కర్మణః పుణ్యాహ సమృద్ధిరస్తు। వర్షశతసంపూర్ణమస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు। శివమస్తు। వంశాభివృద్ధిరస్తు। ప్రజాపతిః ప్రియతాం॥ శ్లో॥ సురాస్త్వామభిషించంతు...సర్వకామార్థసిద్ధయే। అథమార్జనం॥ శ్రీకాశ్యాంచగయా ప్రయాగహిమవత్కేదార రామేశ్వరాః। శ్రీశైలాది సమస్తపుష్కర నదీశ్చాహోబిలం కాంచికాం। శ్రీమద్వేంకటకుంభకోణ మధురాం శ్రీరంగసింహాచలాః। శ్రీకూర్మం పురుషోత్తమం ప్రతినిధిం స్వస్తేత్రియోగ్యంపరమ్। ఇమేశియే...శ్రీవర్ధతాం దీర్ఘమాయుః। ప్రాచ్యాం మార్జనం నమః......సంప్రదదేవమతు। అగ్నిరివశుచిర్భ...దీర్ఘమాయుః। ఆశీర్వాదః।

ఇతి కర్మణః పుణ్యాహవాచనం సమాప్తమ్.

—o—

అథ నాందీ ప్రయోగః,

పత్న్యాస్సహస్నాత్వా ఆచమ్య। ఏవంగుణే త్యాది శుభతిథౌ అస్మాకం వృద్ధ్యర్థం...ధర్మార్థ...సిద్ధ్యర్థం సమస్తమంగళావాప్త్యర్థం మమ ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం...శుభకర్మాంగభూతం నాందీశోభన దేవతాముద్దిశ్య నాందీశోభన దేవతాప్రీత్యర్థం నాందీఆశ్వానాఖ్యం కర్మకరిష్యామి నమః। గణేశపూర్వక గౌర్యాది షోడశ బ్రాహ్మ్యాది సప్తచనాఋభిః మాతౄరావాహ్య। అత్రాదౌ మాతృకా పూజావిధిః॥ శ్లో॥ గౌరీపద్మాశచీమేధా సావిత్రీ విజయాజయా। దేవసేనాస్వధాస్వాహా మాతరో లోకమాతరః। ధృతిః పుష్టిస్తథాతుష్టి

కాత్మనః కులదేవతాః। గణేశేనాధికా హ్యేతా వృద్ధాపూజ్యాస్తు షోడశ। బ్రాహ్మీ మాహేశ్వరీచైవ కౌమారీవైష్ణవీతథా। వారాహీచతథేంద్రాణీ చాముండాసప్తమాతరః। పాత్రే తండులాన్ నిధాయః తత్ర షోడశ దేవతావాహ్వానంకుర్యాత్। గౌరీమావాహయామి। పద్మామావాహయామి। శచీమావాహయామి। మేధామావాహయామి। సావిత్రీమావాహయామి। విజయామావాహయామి। జయామావాహయామి। దేవసేనామావాహయామి। స్వధామావాహయామి। స్వాహామావాహయామి। మాతృదేవతామావాహయామి। లోకమాతృదేవతామా...మి। ధృతీమా...మి। పుష్టిమా...మి। తుష్టియా...మి। తులదేవతామా...మి। గణేశమా...మి। బ్రాహ్మీమా...మి। మాహేశ్వరీమా...మి। కౌమారీమా...మి। వైష్ణవీమా...మి। వారాహీమా...మి। ఇంద్రాణీమా...మి। అథ షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య।

యజమానస్యకుడ్యే పంచసప్తవాఘృతేన ధారాఃకృత్వాః వసోర్ధారా దేవతాభ్యోనమః। ఇతి షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥

(గోడలపై ఘృతముచేనైదుగాని ఏడుగాని ధారలుగానుంచి వసోర్ధారా దేవతాభ్యోనమః అని ఆహ్వానముచేసి షోడశోపచారములచే పూజచేయవలెననుట,) ఇది ప్రాచీనశిష్టాచారము,

అథ నందిన్యాది దేవతాహ్వానమ్,

నందినిఅనగ స్వర్గధేనువులలో నొకటియని చెప్పబడుచున్నది, ఆచమ్య...ప్రాణా...పూర్వోక్త...అస్యాః కుమార్యాః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నందిన్యాది పంచదేవతాహ్వానం కరిష్యామి నమః। వంశపాత్రే తండులాన్ నిధాయ। అత్ర పంచరేఖాః లిఖిత్వా। నందినీమావాహయామి। నలినీమావాహయామి। మైత్రీమావాహయామి। ఉమామావాహయామి। పశువర్ధినీమావాహయామి।

ఇతి పంచశోభన దేవతాః సంస్థాప్య। శస్త్రీ-అనగా ఆయుధమందు భగవతీమావాహయామి। ఏతాశ్శోభనదేవతాః మమగృహే వసంతు। మాం రక్షంతు। యజమానగం రక్షంతు। షోడశోపచారైః

ఇతి నంద్యాది దేవతావాహనం సమాప్తమ్,

ఇతి కుడ్యే ముహూర్తలిఖితక్రమవిధిః.

యథా శ్రీగణేశాయనమః । ఇష్టదేవతాభ్యోనమః॥ స్వస్తిశ్రీ ముహూర్తకాల వర్ష మాస పక్ష తిథి వార నక్షత్ర లగ్న ఘటికాదులను గోడపై లిఖింపవలెను. పిమ్మట వధూవరులయొక్క నామములను లిఖించి తదుపరి కులదేవతలను పూజింపవలెను.

వివాహే శచీపూజా.

ఆచమ్య...ర్థం శచీపూజాంకరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ పతివ్రతే మహాభాగే దేవేంద్రప్రియభామినీ వివాహే భాగ్యమారోగ్యం శ్రియం పుత్రాంశ్చదేహిమే। ఇతిశచీప్రార్థనం అథ షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥

ఈ శచీపూజా వివాహమున చేయవలెను అంకురారోపణము మొదలగు విషయములన్నియును ముందు వ్రాయుచున్నాడను.)

అథ నాందీసమారాధమ్.

అథ నాందీ వృద్ధప్రపితామహీ వృద్ధపితామహీ వృద్ధమాతరః ...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ । నాందీ వృద్ధప్రపితామహ వృద్ధపితామహవృద్ధపితరః...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ ॥ నాందీమాతామహ మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహాః పత్నీసమేతాః ...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ॥ నాందీ ఉభాభ్యాం ముఖాభ్యాం సత్యవసుసంజ్ఞకవిశ్వేదేవాంశ్చఅమద్రవ్యేణ హిరణ్యద్రవ్యేణవాఅద్యతోషయిష్యే॥ బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తి హిరణ్యందద్యాత్ అత్రిదేవతానుమోదనార్థ మిడావాచనం కరిష్యామినమః ॥

శ్లో॥ ఇడాదేవీసరస్వతీ శోభనే శుభదాయినీ । బ్రాహ్మ్యాదిమాతృకాణాంచ మోదయేత్సర్వదేవతాః । ఏతా శ్శోభనదేవతాః మమగృహేవసంతుమాంరక్షంతు॥ ఏవంత్విః॥ శోభనం శోభనం శోభనం॥ అనయాపూజయా నాందీశోభనదేవతా స్సుప్రీతా స్సుప్రసన్నావరదాభవంతు॥ శ్లో॥ పృథివ్యాం సర్వభూతాని సాగరాస్సర్వదేవతాః॥ నాందీద్రవ్యం గృహీష్యామో కరిష్యే కర్మసిద్ధయే ॥ ఇతి నాందీప్రయోగ స్సమాప్తః.

—o—

అథ నాందీవిధిః.

శ్లో॥ మాతాపితామహీచైవ తథైవ ప్రపితామహీ । పితాపితా
మహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః॥ మాతామహస్సపత్నీకా విశ్వేదేవా
స్తనంతరం । ఏతేభవంతుసుప్రీతాః ప్రయచ్ఛంత్విహ మంగళమ్ ॥
శంఖః॥ దక్షస్యదుహితాసాధ్వీ విశ్వానామప్రకీర్తితా । తస్యాఃపుత్రా
మహావీర్యా విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ । ఇష్టిశ్రాద్ధేదక్షక్రతూ సంకీర్త్యౌ
వైశ్వదేవకౌ। నాందీముఖేసత్యవసూ సాపిండ్యేకాలకామకౌ। పురూర
వార్ద్రవౌచైవ పార్వణేసముదాహృతౌ। హేమశ్రాద్ధేధనురుచీ తీర్థే
ధూరిలోచనౌ । ఏకోద్దిష్టేరుద్రసంజ్ఞో విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ॥ మా
తృసంగ్రహకారః॥ వివాహేకన్యకాయాశ్చ వరస్యైవగృహేపిచ ।
నాందీశ్రాద్ధంహిపూర్వేద్యుః కర్తవ్యస్మృతిశాసనాత్ । మాతుఃశ్రా
ద్ధంతుపూర్వంస్యాత్పితౄణాంతదనంతరం । తతోమాతామహాదీనాం
వృద్ధౌశ్రాద్ధత్రయంస్మృతం॥అత్రకాలనియమః॥గర్గః మాతుఃశ్రాద్ధంతు
పూర్వేద్యుఃకర్మాహనితుపైతృకం।మాతామహ్యంచోత్తరేద్యుర్వృ
ద్ధౌశ్రాద్ధత్రయంస్మృతం॥ ఏతచ్చసతిసామర్థ్యే వేదితవ్యం॥ అసామర్థ్యే
త్వేకస్మిన్నేవదివసే వృద్ధౌకాలత్రయే శ్రాద్ధత్రయమభిహితమ్॥ కాల
చంద్రికాయాంశాతాతపః॥ పూర్వాహ్ణేమాతృకంశ్రాద్ధంమధ్యాహ్నే
పైతృకంతథా । తతోమాతామహానాంచ వృద్ధౌశ్రాద్ధత్రయంస్మృత
మితి। తదసామర్థ్యేరఏవాహ॥ శ్లో॥ పృథగ్దినేష్వశక్తశ్చేదేకస్మి
న్నేవవాసరే । శ్రాద్ధత్రయంప్రకుర్వీత వైశ్వదేవంతు తాంత్రికమితి॥
వసురపి॥ శ్లో॥ అలాభేభిన్నకాలానాం నాందీశ్రాద్ధత్రయంబుధః। పూ
ర్వేద్యుర్వైప్రకుర్వీత పూర్వాహ్ణే మాతృపూర్వకమితి మాత్రార్థసం
గ్రహకారః॥ నాందీముఖేవివాహేచ ప్రపితామహపూర్వకం । అపిజీవ
త్పితానాందీ శ్రాద్ధంకుర్యాచ్ఛుభాగమే। పితుశ్చప్రపితామహ్యా దుద్ది
శ్యతేయథావిధి । ఏభ్యఏవపితాదద్యా త్తేభ్యోదద్యాత్స్వయంసుతః ॥
జీవమానేపితరి నాందీశ్రాద్ధంప్రసజ్యతే। నాందీముఖేకర్మణి సంప్ర
వృత్తే పితర్యతీతేభవతియస్యపుంసః । యేభ్యశ్చదద్యా త్స్వపితాస్వ
యంచ తేభ్యశ్చదద్యా దితిశాస్త్రసిద్ధమ్ । నాందీశ్రాద్ధం స్వయం

కుర్యాదిత్యన్నే ద్వితీయవివాహాదిషు పుత్రః స్వయమేవ నాందీశ్రాద్ధం
కుర్యాదిత్యుక్తం భవతి । ఉక్తంచ నాందీచంద్రికాయాం । శ్లో॥ నాందీ
శ్రాద్ధం పితా కుర్యాత్పుత్రీపుత్రవివాహయోః । ఉత్తరేషు వివాహేషు
స్వయం కుర్యాత్తు నాందికమితి ॥ తత్కథం కుర్యాదిత్యపేక్షాయాం గంగా
భట్టీయే శాతాతపః । శ్లో । నాందీశ్రాద్ధం పితా కుర్యాదాద్యే పాణి
గ్రహే బుధః । అత ఊర్ధ్వం సుతః కుర్యాద్దేవ్యేవేత్యసావితి ॥ సూత్రా
ర్థసంగ్రహకారః । సత్యాం మాతరి జీవంత్యాం శేషవర్గాన్ సమర్చయేత్ ।
(మాతా)మాతామహౌ సంతౌ జీవంతౌ పితరం యజేత్ ॥ ప్రయోగ
పారిజాతే ॥ జీవమానే మాతృవర్గే మాతామహ్యాదివర్జయేత్ ।
షట్పిండవిధినా కుర్యాత్ తీర్థశ్రాద్ధే మహాలయే ॥ పిత్రాదిజీవనే విష్ణుః ॥
పితరి జీవతి యః శ్రాద్ధం కుర్యాత్ । యేషాం పితా తేషాం కుర్యాత్ ॥
పితరి పితామహే చ జీవతి యేషాం పితామహస్తేషాం కుర్యాత్ ॥ పితరి
పితామహే ప్రపితామహే చ జీవతి నైవ కుర్యాత్ । ఏకద్విత్రిజీవనే
పూర్వవదేవేత్యర్థః త్రిషు జీవత్సు నైవ కుర్యాదితి పరిశిష్టే। సూత్రార్థ
సంగ్రహకారః । శ్లో॥ అసగోత్రస్సగోత్రో వా య ఆచార్య ఉపాయనే ।
స తూపనేయ పిత్రాదీనుద్దిశ్యాఽభ్యుదయం చరేత్ ॥ కన్యకాయామ
యం మార్గో మునిభిః పరికీర్తితః । ఇత్యుక్తం యాజ్ఞికైర్గృహ్యే విద్భి
ర్వృద్ధైః పురాతనైః ॥ తస్మాద్ధి పుత్రికాకృత పుత్రికాత్మజా మాతామహ
స్యాఽఖిలరిక్థహారిణః । తథాఽనురోద్వాహిత కన్యకాత్మజాస్సచ శ్రాద్ధ
కృత్యే హ్యధికారిణస్త్రయః ॥ వృద్ధగార్గ్యాయాం చ మహాలయే కురు
క్షేత్ర ప్రయాగాద్యఖిలేషు కర్మసు । మాతామహశ్రాద్ధ ఇమేఽధికా
రిణో భవంత్యమాది ష్వపి నేతరే స దేశి ॥ కించ ॥ స్మృత్యర్థసారే ॥ స్వపి
తృభ్యః పితా దద్యాత్సుతసంస్కారకర్మసు । యావద్వివాహం పుత్రస్య
తావదేవ హితత్పితా। నాందీశ్రాద్ధే పితా కుర్యాదాద్యే పాణిగ్రహే బుధః
అథ ఊర్ధ్వం సుతః కుర్యాత్పితౄణాం తద్ద్వై పితుః ॥ నాందీముఖే కర్మణి
సంప్రవృత్తే పితర్యతో జీవతి యస్య పుంసః । యేషాం చ కుర్యాదితి శా
స్త్రసిద్ధమ్ ॥ యథా జీవత్పితా నాందీ శ్రాద్ధం కుర్యాద్విధానతః ॥ పిత్రో
ర్మాతామహాదీనా మేష ధర్మస్సనాతనః ॥ హేమాద్రౌ ॥ శ్లో॥ నాందీ

ముఖేవివాహేచ ప్రపితామహపూర్వకమ్। నామసంకీర్తయే ద్విద్వాళ అన్వత్రపితృపూర్వకమ్ । కోకిలమతానుసారిణాంతు మాతృమాతామహః ప్రమాతామహః ఇతి మాతామహేన మాతృశ్రాద్ధం తదాపార్వణద్వయమేవ । తత్ప్రయోగాణాం నిర్ణయసింధ్వాజ్ఞేయమ్ ।

ఇతి నాందీవిధి స్సమాప్తః,

—o—

అథ చతుష్పాత్ర ప్రయోగః,

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం... హోమంకరిష్యామినమః హోమార్థంబుత్విగ్వరణందద్యాత్। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది ప్రయోగం ఆచార్యఃకుర్యాత్। యథా। ఆదౌభూమిం సమ్మృజ్య ।

శ్లో। ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ । అథోదీచీః పురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్ । ఇతి స్థండిలేదర్భాగ్ర్యాముల్లిఖ్య॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః।

శ్లో। మహాతేజంస్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశనమ్ । ద్విశక్తిమహితందేవం మండలేశానసంస్థితమ్। ఇత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య। తదగ్నింప్రజ్వాల్య।శ్లో।ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిక్పాలసంస్థితాః। జ్వలితంస్తేజసాం నాం త్వంచోవర్ణం హుతాశనమ్ । తతఃధ్యానమ్ ।

శ్లో। సప్తజిహ్వాద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ సద్విజవచ । శక్తిద్వయసమేతశ్చ విశ్వమూర్తిహుతాశనః॥ త్రిబ్రుత్రి. శతి దేవాశ్చ త్వన్ముఖేతృప్తిమానవాః॥ ప్రార్థన నామనసావందే త్రివం మేసంప్రసాదయ॥ ప్రాఙ్ముఖాఽగ్నే మమాభిముఖోభవ - సుముఖోభవ - సుప్రసన్నోభవ - వరదోభవ - అథ జలేనసంప్రోక్ష్య - అగ్నింపరిసమూహ్య, అలంకృత్య, అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, హుతాశనాయనమః, ధనంజయాయనమః, జాతవేదసేనమః, తనూనపాదేనమః, దేవప్రియాయనమః, శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః, తతః పరిస్తరణాదికం కుర్యాత్॥ పూర్వపరిస్తరణంనమః, దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర ...నమః, అగ్నిముత్తరదేశే ఉపరివరిస్తరణంనమః చత్వారిపాత్రాణి ప్రోక్షణ క్రియార్థకర్మాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీంస్రువమితి । ద్వంద్వర్భా

పవిత్రీకృత్వా। హస్తేనజలముపస్పృశ్య। సపవిత్రేణాద్భిరనుమృజ్య। ప్రోక్షణపాత్రమాదాయ,ప్రోక్ష్య. తత్రఅక్షతాన్నిక్షిప్య, జలేనా పూర్ణ-పాత్రేఉత్పవనంకృత్వా।ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేనఇతరపాత్రాణి సంప్రోక్ష్య, పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా త్రిఃప్రోక్ష్య ఆజ్యపాత్రమా దాయ-ఆజ్యంనిధాయ-స్థండిలస్యఉత్తరభాగస్థితఅంగారాన్నిరూహ్య- అగ్నింప్రజ్వాల్య - ద్వాదర్భాగ్రావిచ్ఛిద్య - ప్రక్షాళ్య - అద్భ్య ప్రత్యస్య - త్రిఃపర్యగ్నికరణంకృత్వా - ఘృతపాత్రంనీత్వా - అంగా రాన్నివహాయ, ఆజ్యపాత్రేఉత్పవనంకృత్వా। పవిత్రగ్రంథింవిస్రస్య- ప్రక్షాళ్య- అగ్నౌప్రహరతి- హోమపాత్రేప్రక్షాళ్య-అగ్నౌప్రతి తప్య- పునఃప్రతితప్య-ప్రోక్ష్య- నిధాయ-ద్వాదర్భాఅగ్నౌప్రహరతి। పూర్వపరిషేచనంనమః। దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర ...నమః। అథ ఏతత్కర్మానుసారేణ హోమంసమాపయేత్।తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః। షోడశోప...మి।అథప్రదక్షిణం। శ్లో। నమస్తేయజ్ఞ...నమోస్తుతే। శ్లో॥ భూతింభూతకరీ పవిత్రజననీ పాపంచవిధ్వంసినీ। చిత్తానందకరీ యశస్సుఖకరీ సర్వార్థసంపత్కరీ। రక్షోభూతపిశాచ రాక్షసమహారత్నైక సంత్రాసినీ। తేజోరాజ్యవిశేష పుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్॥ ఇతిహోమభస్మధారణమ్।

ఇతి చతుష్పాత్రప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ షట్పాత్రప్రయోగః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం...హోమంకరిష్యామినమః॥ హోమార్థం ఋత్విగ్వరణం దద్యాత్। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది ప్రయోగం ఆచార్యఃకుర్యాత్॥ యథా। ఆదౌభూమింసంమృజ్య॥

శ్లో। ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్। అథోదీచీఃపురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్। ఇతిస్థండిలేదర్భాభ్యా ముల్లిఖ్య। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః॥

శ్లో॥ మహాతేజంస్వర్ణ వర్ణం తేజోవంతంహుతాశనమ్।ద్విశ
మహితం దేవం మండలేశానసంస్థితమ్ । ఇత్యగ్నింప్రతిష్ఠాప్య॥ తదగ్నిం
ప్రజ్వాల్య॥శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిదిక్పాలసంస్థితాః।జ్వాలి
తంస ప్తజిహ్వానాం త్వచోవర్ణంహుతాశనమ్॥ తతః ధ్యానమ్॥

శ్లో॥ స ప్తజిహ్వఃద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ స్తథైవచ।శ క్తిద్వయ
సమేతశ్చ విశ్వమూ ర్తిర్హుతాశనః॥ త్రియ స్త్రింశతిదేవాశ్చ త్వన్ముఖే
తృ ప్తిమానసాః । ప్రార్థనాంమనసావందే త్రీవ్రంమే సంప్రసాదయ॥
ప్రాఙ్ముఖాఽగ్నే మమాఽభిముఖోభవ,సుముఖోభవ,సుప్రసన్నోభవ,
వరదోభవ, అథ జలేనసంప్రోక్ష్య, అగ్నింపరిసమూహ్య॥ అలంకృత్య,
అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, వీతిహోత్రాయనమః, ధనంజయా
యనమః, జాతవేదసేనమః, తనూనపదేనమః, దేవప్రియాయనమః,
శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః, పూర్వపరి స్తరణంనమః, దక్షిణపరి స్తరణం
నమః, పశ్చిమపరి స్తరణంనమః, ఉ త్తరపరి స్తరణంనమః, అగ్నిము త్తర
దేశే ఉపరిపరి స్తరణంనమః, తత్రదర్వీం । అజ్యపాత్రం । ప్రోక్షణపా
త్రం । ప్రణీతాపాత్రం । ఇధ్మం। ఇతరదర్వీంఇతిపట్వాపాత్రాణినిధాయ,
ద్వాదర్భాపవిత్రేకృత్వా॥ హ స్తేనజలముపస్పృశ్య॥పవిత్రంఅద్భిరను
మృజ్య॥ ప్రోక్షణపాత్రమాదాయ॥ ప్రోక్ష్య॥ తత్పాత్రేఅక్షతాన్నిక్షి
ప్య జలేనాపూర్య॥ పాత్రేఉత్పవనంకృత్వా॥ ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేన
ఇతరపాత్రాణి స ప్రోక్ష్య । పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా ॥ ఇధ్మంచ
విస్రస్య॥ ప్రోక్షణపాత్రం దక్షిణభాగేన స్థాప్య ॥ పూర్ణపాత్రమాదా
య, తత్పాత్రే అక్షతాన్నిక్షిప్య । జలేనాపూర్య॥ ఉత్పవనంకృత్వా॥
ప్రాగ్భాగేతండులోపరినిధాయ॥గంధాక్షతైర్పుష్పపురోహితంసంపూజ్య
ఆజ్యపాత్రమాదాయ॥ ఆజ్యంనిధాయ॥ స్థండిలస్యఉ త్తరభాగస్థితఅంగా
రాన్నిరూహ్య॥అగ్నింప్రజ్వాల్య, ద్వాదర్భాగ్రాప్రచ్ఛిద్య, ప్రక్షాళ్య,
ఆజ్యేప్రత్యస్య॥ త్రిఃపర్యగ్నికరణంకృత్వా॥ఘృతపాత్రంనీత్వా॥ అంగా
రాన్విసృజ్య॥ఆజ్యపాత్రేఉత్పవనంకృత్వా॥పవిత్రగ్రంధింవిస్రస్య॥ ప్ర
క్షాళ్య అగ్నౌప్రహరతి, ద్వాపాత్రాఅగ్నౌప్రతితప్య॥ ప్రక్షాళ్యపునః
ప్రతితప్య॥ప్రోక్ష్యనిధాయ॥తౌదర్భౌఅగ్నౌప్రహరతి॥తతఃఇధ్మమాదా

య, త్రిః పరిధిం ప్రత్యేకం పశ్చిమదక్షిణో త్తరేషు నిధాయ॥ శ్లో॥ భూత ప్రేత పిశాచాద్యా రాక్షసా విఘ్నకారిణః । రక్షణార్థం క్రియామత్ర సమిధం దిక్షుదిక్షు వేత్ । అగ్నిసంరక్షణార్థం ప్రాగ్దిశే ద్వేసమిధౌ నిధాయ॥ పూర్వపరిషేచనం నమః, దక్షిణ...పశ్చిమ...ఉత్తర...నమః । తతః ఇధ్మపూజాం కరిష్యామి నమః॥ శ్లో॥ మత్కార్యసఫలం కుర్యాత్ పావకో దేవ హవ్యవాట్। సర్వదా శుచిరవ్యగ్ర మేషా రాధ్యస్తు పావక॥ ఆజ్యం సమిద్భిస్సహ అగ్నౌ నిధాయ, అస్మిన్...ముహూర్తోస్తు। వాయవ్యాది ఆగ్నేయ పర్యంతం నైఋత్యాది ఈశాన్య పర్యంతం ఆజ్యధారాం హుత్వా, ప్రథమముఖాహుతిః॥ శ్లో॥ వనస్పతే మహీజాత సర్వాభీష్ట ఫలప్రద । జుహోమ్యద్యైవ తే ప్రీత్యై ఆజ్యాదిభిరతంద్రితః॥ వనస్పతయే నమః॥ ద్వితీయముఖాహుతిః॥ శ్లో॥ సర్వప్రాణిహితాకార వారిణా తండులేనహి । గృహీష్యామి మయాదత్తం సంగ్రహాక హుతాశన॥ అగ్నయే నమః॥ అథ ఏతత్కార్యానుసారేణ హోమం సమాపయేత్ । తతః ప్రాగాది పరిషేచనాంతం కృత్వా ॥

అథ స్విష్టకృద్ధోమః,

శ్లో॥ మంత్రమధ్యే క్రియామధ్యే ఏతిహోత్రి హుతాశన। క్షమస్వ వరదో దేవ శేషేణాహుతికం వహ ॥ అగ్నయే నమః॥ శ్లో॥ సర్వకామసమృద్ధ్యర్థం సర్వాభీష్టప్రదాయక । క్రియామంత్ర సమృద్ధ్యర్థం శేషేణాహుతికం వహ॥ అగ్నయే స్విష్టకృతే నమః । అథ ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భిస్సంస్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి॥ శ్లో॥ పృథివ్యాదిషుభూతాని తుష్ట్యర్థం పావకోనలః। వేదిపూర్ణేన హోమేన దత్తమాజ్యం సమర్పయ। రుద్రాయ నమః॥ జలముపస్పృశ్య, కర్మసమృద్ధ్యర్థం కేశవాది హోమం కరిష్యామి నమః॥ కేశవాయ నమః॥ నారాయణాయ నమః। మాధవాయ నమః॥ గోవిందాయ నమః॥ విష్ణవే నమః॥ మధుసూదనాయ నమః॥ త్రివిక్రమాయ నమః॥ వామనాయ నమః॥ శ్రీధరాయ నమః । హృషీకేశాయ నమః॥ పద్మనాభాయ నమః॥ దామోదరాయ నమః॥ సంకర్షణాయ నమః॥ వాసుదేవాయ నమః । ప్రద్యుమ్నాయ నమః । అనిరుద్ధాయ నమః॥ పురుషోత్తమాయ నమః । అధోక్షజాయ నమః । నారసింహాయ నమః॥ అచ్యు

కాయనమః। జనార్దనాయనమః। ఉపేంద్రాయనమః । హరయేనమ
శ్రీకృష్ణాయనమః। అగ్నయేనమః। వాయవేనమః । సూర్యాయనమ
ప్రాగ్దేశస్థితద్వ్యాసమిథాలగ్నౌప్రహరతి, తదితరాణివిసృజేత్ । అస్మిః
కర్మణిమంత్రవిపర్యాస। తంత్రవిపర్యాస।కాలవిపర్యాస।కర్మవిపర్యాః
సమస్తదోషనిర్హరణార్థం విశేషాజ్యాహుతిం కరిష్యామినమః అగ్నయే
నమః । అగ్నీవరుణాభ్యాంనమః । ఇంద్రాయనమః । శ్రీవిష్ణవేనమః
త్ర్యంబకాయనమః। ఇంద్రాదిదేవతాభ్యోనమః। వస్వగ్నిభ్యాంనమః
ప్రజాపతయేనమః। ప్రాగాదిపరిషేచనంకృత్వా । పూర్ణపాత్రమాదా
య।శ్లో॥ మరాస్త్వామభిషించంతు...సర్వకామార్థసిద్ధయే।అక్షతాన్ఛి
రసిధారయేత్ । తతఃబ్రహ్మాణంపూజయామి।యథాశక్తిదక్షిణాం ఆచా
ర్యాయదద్యాత్ । ఏతత్ఫలంపరమేశ్వరార్పణమస్తు।యస్యస్మృత్యాచ
...పరిపూర్ణంతదస్తుతే । తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః॥
షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి। అథ ప్రదక్షిణం। శ్లో॥ నమస్తే
యజ్ఞభోక్త్రేచ నమస్తేహవ్యవాహన । నమస్తేవీతిహోత్రాయ నమస్తే
జిహ్వాయతేనమః॥ గోవిందపుండరీకాక్ష యజ్ఞేశాచ్యుతమాధవ। రామ
కృష్ణహృషీకేశ నారాయణనమోస్తుతే॥ స్థాణుశ్శంభుఃశివశ్శూలీ సర్వ
ఈశానశంకరః । పినాకీచంద్రచూడశ్చ సదాశివనమోస్తుతే॥ ప్రమా
దాత్కుర్వతాంకర్మ ప్రచ్యవేతాధ్వరేయది । స్మరణాదేవతద్విష్ణోః
సంపూర్ణంస్యాదితిశ్రుతిః । విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః॥

ఇతి షట్పాత్ర ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ గర్భాధానమ్.

శ్లో॥ షోడశర్తుర్నిశాస్త్రీణాం తస్మిన్యుగ్మాసుసంవిశేత్। శుభే
హానిచకల్యాణే వక్షత్రేప్రాణసంయుతః॥ శ్లో॥ ఋతుస్స్వాభావికః స్త్రీ
ణాం రాత్రయష్షోడశస్మృతాః। చతుర్భిరితరైస్సార్థం మహాభిస్సర్వ
సమ్మతైః తాసామాద్యాశ్చతస్రస్తు నింద్యావేకాదశీచయా। త్రయో
దశీచశేషాస్తు ప్రశస్తాదశరాత్రయః । ఇతిమనువచనాత్ । ఋతుస్నా

తాయాం భార్యాయాం శుభేహని రాత్రౌ శుభలగ్నే గర్భాదాన
మితి కర్తవ్యం ॥

బ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేత్ । పత్న్యాసహ ఆచమ్య...ఏవంగుణ
...శుభతిథౌ మమ భార్యాయాః ప్రథమగర్భాది సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం
గర్భాధానాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహ కర్మణః పుణ్యా
హవాచనః కరిష్యామి నమః॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి నమః । గణాధిపతి పూజాంకృత్వా । తతః
కర్మణః పుణ్యాహం కుర్యాత్ । కర్మణః పుణ్యాహం భవంతో బ్రువం
త్విత్యాది పత్నీమార్జనాంతం కుర్యాత్ । తతః వధూవరయోః నూతన
వస్త్రాలంకారాది ధారయేత్ ॥ పునః ఆచమ్య ఏవంగుణ...శుభతిథౌ
దంపత్యోః ఆయుర్బలాభివృద్ధ్యర్థం అస్యాంభార్యాయాం ప్రథమగర్భాది
సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం గర్భాధానాఖ్యం కర్మకరిష్యామి నమః॥ అథ శ్రీలక్ష్మీ
నారాయణపూజాంచకృత్వా । ఉత్తరోపరః ॥ అథ నారికేళఫలపుష్ప
తాంబూల దక్షిణాదికంగృహీత్వా॥ అరుహ్యోరుమథాపిబాహుయుగ
ళం సమ్యక్పరిష్వజ్యచ ప్రాప్యైనాం నిజకీర్తితస్తదుపరి క్రీడాంచకృ
త్వాంశుభాం॥ రేతస్సించనిజంతదాభవతు తద్గర్భం ప్రియాయాశ్చ తే ।
విష్ణుస్త్రిభువనేశ్వరో విదధతాం గర్భశచీనాయకః ॥ సౌభాగ్యంధనధాన్య
వృద్ధిమతులాం త్వష్టా శతంచాయుషః । సౌందర్యంచ సుమంగళీత్వమచ
లాం గౌరీపతిస్ప్రదం। సర్వే దేవగణాదికంతుశతతం మాంగల్యవృద్ధిం
పరాం । పూర్ణేమాస దశే ప్రసూత్యతిశుభం పుత్రం గుణాలంకృతం ॥
విష్ణుస్త్వంజగదీశ్వరో విదధతాం సంజాతపూర్ణాయుషం । పుత్రాన్ భద్ర
గుణాన్ దదాతుపునరప్యన్యోన్యమద్వేషిణః । సంపన్నార్థసమూహ
శోభితమహా గేహాంత్సుపుత్రైర్యుతాన్। పౌత్రైశ్చాపితథా ప్రపౌత్ర
నివహైర్యుక్తానమాత్యైస్తథా ॥ రాజ్యాంగైర్గజయూథవాజిసుభటై
స్సంపూర్ణదుర్గాన్ బహూన్ । ధర్మజ్ఞాన్ బహుశాస్త్రవృత్తకలితాన్
శ్రీవిష్ణుభక్తానపి ॥ రాజ్యంయచ్ఛతు వృత్రహాధవిజయం సీతామనో
నాయకః । సౌభాగ్యం జగదీశ్వరో గుణనిధి శ్రీచంద్రమాడస్సదా॥
ధాన్యంచాపివసూననంతధనదో యక్షేశ్వరో యచ్ఛతు। శ్రీమాన్ సర్వ

జనయిత్రీయోనిధకాం దీర్ఘాయుషంచాబ్జజః॥ పత్నీమభిమంత్ర్య। యథా
స్థానముపవిశ్య। గర్భాధానముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ మార్యా
దీనాం...రస్తు। ఏవంగుణ...ర్థం ఫలప్రదానానికరిష్యామినమః ॥శ్లో॥
ఫలామనోరథఫలం ఫలదాదిసదానృణాం। పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థ మత
శ్శాంతింప్రయచ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం ఇందఫలం సతాం
బూలం సదక్షిణాకం శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీతయే తుభ్యమహంసంప్ర
దదేనమమ। ఏవంఫలదానానిబ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥ ఇదంఫలదానే
...రస్తు। తతఃఆశీర్వాదః॥అథ అశ్వగంధ్యారసం దూర్వారసంభార్యా
దక్షిణనాసాయామభిషేచయేత్। అశ్వగంధమనగా— పిల్లి పేంద్రరస
మును దూర్వాలరసమును భార్యయొక్క ముక్కు కుడిచెరమలోకొం
చెముపిడువవలెనని కమలాకరస్మృతియందున్నది। నీరాజితాస్సూర్వ్యం
నమస్కుర్యాత్। తతోరాత్రౌశయ్యాయాంవిష్ణవేనమః। ఏవంత్వష్ట్రే
నమః। ప్రజాపతయేనమః। ధాత్రేనమః, సినీవాల్యైనమః। సరస్వత్యై
నమః॥అశ్విభ్యాంనమః పర్జన్యాయనమః ఇతిస్త్రీయోనిమభిమృశ్యతయా
సహసంభోగంకుర్యాత్। గర్భం దేహిఇతిథ ర్త్వృర్వాక్యం॥ఋతౌస్నానం
కుర్యాత్। స్త్రియానస్నానం। అఋతౌమూత్రవచ్ఛౌచాచమనమితి॥

గర్భాధాన ప్రయోగ స్సమాప్తః,

అథ పుంసవనమ్,

వ్యక్తేగర్భే తృతీయేమాసి శుభతిథౌ పుష్యనక్షత్రే పుంనక్ష
త్రేమ పత్న్యాః పుంసవనం కర్మకరిష్యామి ఇతిసంకల్ప్య పూర్వేద్యు
రాభ్యుదయికంకృత్వాపరేద్యుర్దంపతీ మంగళస్నాతౌభూత్వా ఆచమ్య
ఏవం...తిథౌ అస్యాంమమభార్యాయాంజనిష్యమాణగర్భస్య పుంరూప
తాప్రాప్త్యర్థం బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణార్థం పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం
గర్భస్థపిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాదౌశుద్ధ్య
ర్థం...సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః ఆదౌనిర్విఘ్నేన
పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః। గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా, ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ
మమ పత్న్యాఃప్రథమగర్భ సంస్కారద్వారా సర్వగర్భసంస్కారం

పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః । ఇతిసంకల్ప్య – వధూం దక్షిణతః ఉపవేశ్య స్వయముత్తరతః – ఉపవిశ్య। పునః ఆచమ్య...ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమపుంసవనాంగత్వేనోభయోః రక్షాగ్రంధరక్షాబంధనం కరిష్యామినమః। శ్లో॥ బధ్నామివామహస్తేచ పంచసూత్రించ కంకణం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం స్త్రీణాంసౌభాగ్యవర్ధనం॥ బధ్నామి దక్షిణేహస్తే నవసూత్రంచకంకణం। పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం పురుషస్య సుఖప్రదం॥ రక్షాబంధన మహామార్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ అత్రహోమవిషయో వైకల్పికః। తత్కారణే – ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ అస్యాః మమభార్యాయాః – గర్భస్థ పిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవనహోమం కరిష్యామినమః। బ్రాహ్మణైస్సహస్థండిలో ల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్ – మట్రాత్రప్రయోగః। శ్లో॥ ఫలద్వయేన సంయుతం వటాంకురంద్రుమత్సుతౌ। సుపాయనాయవస్త్రకం క్షిపేత్సహైవపుంసవే॥ తతః అగ్నిం ప్రజ్వాల్య। గోధూమ తండులాజ్యేన గుడపయసాసహ మిశ్రయిత్వా॥ అథ సూర్యాది నవగ్రహహోమం కుర్యాత్॥ అథ కేశవాదిహోమం సమాపయేత్ – అథఉదీచ్యాంగ పూజాం కరిష్యామినమః॥ షోడశోప...మి। (గోవుయొక్క పెరుగు భార్య కుడిహస్తమందుంచి దాని మధ్యయందు తూర్పున యవ బీజమును దానికి నిరుప్రక్కలను రెండు మినపగింజలనుంచి) (కింపిబసి) యని యమూ్మరు ముట్టి పుసవనమని 3 మువ్మూరు పలికి ఇది పత్నీ భక్షింపవలెను. ప్రాచీన కమలాకరస్మృతియందు చెప్పఁబడినది, హోమశేషం పత్నీభక్షయేత్॥ తతః బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥ ఆశీర్వాదః॥ చంద్రచూడేయే॥ శ్లో॥ ద్వితీయేచతృతీయేవా మాసిపుంసవనంభవేత్। వ్యక్తేగర్భేభవేత్కార్యం సీమంతేన సహోఽథవా॥

ఇతి పుంసవన ప్రయోగ స్సమాప్తః,

—o—

అథ షష్ఠీ పూజా,

మితాక్షరాయాం మార్కండేయః॥ శ్లో॥ రక్షణీయా తథా

షష్ఠీ నిశాతత్రవిశేషతః । రాత్రౌ జాగరణం కార్యం జన్మదానాం తథా బలిం। పురుషాః శస్త్రహస్తాశ్చ నృత్యగీతైశ్చ యోషితః। రాత్రౌ జాగరణం కుర్యుర్దశమ్యాం చైవ సూతకే। వ్యాసః॥ శ్లో॥ సూతికావాసనిలయా జన్మదానామ దేవతాః । తాసాంతు బలిదానేన శుద్ధిగన్ధనికేతితాః। ప్రథమే దివసే షష్ఠే దశమే చైవ సర్వదా। త్రిష్వేతేషు న కుర్వీత సూతకం పుత్రజన్మని। అపరార్కే బ్రాహ్మే। శ్లో। కన్యాశ్చతస్రో రాకాద్యా వాతఘ్నీ చైవ పంచమీ। క్రీడనా రాచబాలానాం షష్ఠీచ శిశురక్షణీ। ఖడ్గేతు పూజనీయా వై వైశ్యవాత్రైద్విజాతిభిః ॥ రాకానుమతిః సినీవాలీకుహూరితి చతస్రః । కన్యా ఇత్యర్థః ॥ పితా దేశకాలౌ స్మృత్వా అస్య శిశోస్సర్వారిష్టశాంత్యాయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం గణేశజన్మదా జీవంతికా రాకాదీనాం పూజనం కరిష్యామి నమః ॥ ఇతి సంకల్ప్య। తతః కలశం సంస్థాప్య తత్రపూర్ణపాత్రే వస్త్రే పరిగణేశం జన్మదాం జీవంతికాం స్కందం రాకానుమతిం సినీవాలీం కుహూం వాతఘ్నీంచ ప్రతిమామావాహ్య॥ ఖడ్గే శిశురక్షిణీం కుడ్యే లిఖితాం - షష్ఠీంచావాహ్య- అథ షోడశోపచారైస్సంపూజ్య । అథ మాషభక్తాదిబలిం దత్వా ॥ అథ ప్రార్థయేత్ ॥శ్లో॥ గౌరీపుత్రో యథాస్కంద శ్శిశుత్వే రక్షితః పురా తథా మమాప్యయం బాల షష్ఠికే రక్ష్యతాం నమః॥ కేచిత్ శిశుసంరక్షణార్థం ఇంద్రాక్షీ స్తోత్రం ఇంద్రాక్షీ జపం కుర్వంతి॥

ఇతి షష్ఠీపూజావిధి స్సమాప్తః.

ఇంద్రాక్షీ స్తోత్ర ప్రారంభః.

బ్రాహ్మణద్వారా కార్యం॥ అస్య శ్రీ ఇంద్రాక్షీ స్తోత్రస్య శచీపురందరఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః। ఇంద్రాక్షీ దుర్గా దేవతా మహాలక్ష్మీర్బీజం భువనేశ్వరీతి శక్తిః। భవానీతి కీలకం। మమ ఇంద్రాక్షీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః । ఇంద్రాక్షీం=అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । మహాలక్ష్మీం=తర్జనీభ్యాం నమః । మాహేశ్వరీం=మధ్యమాభ్యాం నమః । అంబుజాక్షీం=అనామికాభ్యాం నమః। కాత్యాయినీం=కనిష్ఠికాభ్యాం నమః। కౌమారీం=

కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః॥ ఇంద్రాక్షీం - హృదయాయనమః॥ మహా లక్ష్మీం - శిరసేస్వాహా॥ మాహేశ్వరీం - శిఖాయైవషట్॥అంబుజాక్షీం- కవచాయహుం॥ కాత్యాయినీం- నేత్రత్రయాయ వౌషట్॥ కౌమారీం- అస్త్రాయఫట్॥ ఇంద్రాక్షీమితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ నేత్రాణాం దశభిశ్శతైఃపరివృతామ్యత్యుగ్రచర్మాంబరాం॥ హేమాంభాంమహతీం విలంబిత శిఖామాముక్త కేశాన్వితామ్॥ ఘంటామండిత పాదపద్మ యుగళాం నాగేంద్రకుంభస్తనీం॥ ఇంద్రాక్షీం పరిచింతయామి మనసా కల్పోక్తసిద్ధిప్రదామ్॥ ఇంద్రాక్షీంద్విభుజాం దేవీం పీతవస్త్రద్వయాన్వితామ్॥వామహస్తేవజ్రధరాం దక్షిణేనవరప్రదామ్॥ ఇంద్రాక్షీం సహ యువంతీం నానాలంకార భూషితామ్॥ ప్రసన్నవదనాంభోజా మప్స రోగణసేవితామ్॥ఇంద్రఉవాచ॥ శ్లో॥ ఇంద్రాక్షీనామసా దేవీ దైవతై స్సముదాహృతా॥ గౌరీశాకంభరీ దేవీదుర్గానామ్నీతివిశ్రుతా॥నిత్యా నందీ నిరాహారీ నిష్కళాయానమోస్తుతే॥ కాత్యాయినీ మహాదేవీ ఛన్నఘంటా మహాతపాః॥ సావిత్రీసాచగాయత్రీ బ్రహ్మాణీ బ్రహ్మ వాదినీ॥ నారాయణీభద్రకాళీ రుద్రాణీకృష్ణపింగలా॥ అగ్నిజ్వాలా రౌద్రిముఖీ కాళరాత్రీతపస్వినీం॥ మేఘస్వనా సహస్రాక్షీ వికటాంగీ జడోదరీ॥ మహోదరీము క్తకేశీ ఘోరరూపామహాబలా॥ అజితాభద్ర దానంతా రోగహర్త్రీశివప్రియా॥ శివదూతీకరాళీచ ప్రత్యక్షపర మేశ్వరీ॥ ఇంద్రాణీచేంద్రరూపాచ ఇంద్రశక్తిపరాయినీ॥ సదాసం మోహినీదేవి సుందరీభువనేశ్వరీ॥ ఏకాక్షరీ పరబ్రహ్మ స్థూలసూక్ష్మ ప్రవర్ధనీ॥ మహిషాసురహంత్రీచ చాముండాసప్తమాతృకాః॥ వారా హీనారసింహీచ భీమాభైరవవాదినీ॥ శ్రుతిస్స్మృతిర్ధృతిర్మేధా విద్యా లక్ష్మీస్సరస్వతీ॥అనంతావిజయాఒపర్ణామానస్తోకాపరాజితా॥ భవానీ పార్వతీదుర్గా హైమవత్యంబికాశివా॥ శివాభవానీరుద్రాణీ శంకరార్ధ శరీరిణీ॥ ఐరావతగజారూఢా వజ్రహస్తావరప్రదా॥ త్రిపాద్భస్మప్రహ రణా త్రిశిరారక్తలోచనా॥ (మం) భస్మాయుధాయవిద్మహే రక్త నేత్రాయధీమహి॥ తన్నోజ్వరహరః ప్రచోదయాత్॥ ఏతైర్నామ పదైర్దివ్యైస్స్తుతాశక్రేణధీమతా॥ జ్వరంమృత్యుం భయంఘోరం

జ్వరంతీజ్వరనాశినీ । తయాఽపస్మారకుష్ఠాది తాపజ్వర నివారణమ్।
చోరవ్యాఘ్రభయం తత్ర శీతజ్వరనివారణమ్ । శతమావర్తయేద్యస్తు
ముచ్యతేవ్యాధిబంధనాత్ । ఆవర్తయంత్సహస్రంతు లభతేవాంఛితం
ఫలమ్। ఏతత్ స్తోత్రమిదంపుణ్యం జపేదాయుష్యవర్ధనం । వినాశాయచ
రోగాణామపమృత్యుహరాయచ।సర్వమంగళమాంగళ్యే శివేసర్వార్థ
సాధికే । శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవి నారాయణి నమోఽస్తుతే ।

(బిడ్డను అపమృత్యుదోషముపోవును బిడ్డపుట్టిన(౬)ఆఱవరోజున
బ్రాహ్మణులచేత జపంచేయించి జపభస్మము పురిటిగదిలోనుంచవలెను,

ఇతి ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం సమాప్తమ్.

—౦—

అథ దత్తపుత్రవిధిః,

వ్యాహృత్యాదిహోమస్య పుత్ర ప్రతిగ్రహాంగత్వాచ్చస్త్రీ
శూద్రయోరనధికారాత్తయోర్దత్తకః పుత్రో నభవత్యేనేతి రుద్ర
ధరాదయః। విప్రద్వారాహోమాది కారయేదితివర్ధమాన హరినాథా
దయోగౌడాః। సంబంధతత్త్వేప్యేవం। ప్రయోగ పారిజాతేశౌనకః॥
శ్లో॥అపుత్రోమృతపుత్రోవా పుత్రార్థంసముపోష్యచ। వాససీకుండలే
దత్వా ఉష్ణీషంచాంగుళీయకం। బంధూనన్నేనసంభోజ్య బ్రాహ్మణాం
శ్చవిశేషతః । అన్వాధానాదియత్తంత్రం కృత్వాఽఽజ్యోత్పవనాంతకం।
దాతుస్సమక్షంగత్వాతు పుత్రందేహీతియాచయేత్। మితాక్షరాదా
వపిశూద్రేతు వ్యాహృతిభిరాజ్యేనహోమఉక్తః। సచవిప్రద్వారా కర
ణీయః। విశేషస్తునిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః। సచదత్తకః పంచమవర్షమధ్యే
గ్రాహ్యోచోర్ధ్వం। ఊర్ధ్వంతు పంచవర్షాద్వై నదత్తాద్యాస్సుతా
నృపేతి కాళికాపురాణాత్ । ఊర్ధ్వంతు స్వదానేచ్ఛా రేవదానం।
హేమాద్రౌవ్యాసః ।శ్లో। విక్రయంచైవదానంచ ననేయాస్స్యురని
చ్ఛవః। దారాఃపుత్రాశ్చసర్వస్వమాత్మన్యైవతుయోజయేత్। తతః
యాజ్ఞవల్క్యః। శ్లో। స్వకుటుంబావిరోధేన దేయందారసుతాదృతే।
ఇతి తత్స్వదానానిచ్ఛుః పుత్రపరమిత్యన్యత్రవిస్తరః।

ఇతి దత్తపుత్రవిధి స్సమాప్తః,

అథ పుత్రదాన ప్రయోగః.

శ్లో॥ యశ్శివో నామరూపాభ్యాం...సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం పుత్రదానాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం...స్వహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి నమః॥ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి నమః॥ గణపతిం సంపూజ్య పుణ్యాహవాచయిత్వా॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ...తిథౌ మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోకఫలావాప్తి ద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానాఖ్యం కర్మకరిష్యామి నమః॥ అథ దంపతీపూజా శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనం నమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపాభ్యా ముభాభ్యా మిదంపాద్యం నమః॥ శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ...యుగధారిణే నమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య అమీగంధాః- అలంకారార్థా ఇమే అక్షతాస్సంతు కృతా స్సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు। నూతనవస్త్రాభరణై స్సహ సంపూజయేత్। ఏవం...శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానసమయే (అంతఃపటలంకృత్వా - తెరపట్టవలెను) మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం కుర్యాత్। ప్రతిగృహీతృవచనమ్। శ్లో॥ తవబీజసముత్పన్నం సర్వాలంకారసంయుతం। ఐహికాముష్మికార్థాయ పుత్రం దేహి వరం మమ॥ ఇతి యాచయేత్ అథదాతా॥ శ్లో॥మమబీజసముత్పన్నః సర్వాలంకార సంయుతః। ఐహికాముష్మికార్థాయ తుభ్యం దత్తో మయా సుతః। ఇంద్రాగ్నియమనైరృతి వరుణానిలయక్షపాః। ఈశానో బ్రహ్మవిష్ణూచ సాక్షిణో భాస్కరాదయః। విశ్వంభరాస్సర్వభూతా స్సాక్షిణ్యస్సర్వదేవతాః॥ మమపుత్రం...కుమారం శ్రీమహావిష్ణుప్రీతిం కామాయమానస్తుభ్యమహం సంప్రదదే దదామీతి కేచిత్పఠంతి॥

శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహాణామ్యర్వ్యమతుష్టయే। బాహుభ్యాం పుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మ ప్రసూతయే॥ తతో దానసాద్గుణ్యార్థం సువర్ణపూర్వకం దక్షిణాందద్యాత్। శ్లో॥ సాక్షిణస్సమరుద్రాదా్య

భాస్కరశ్చన చంద్రమాః । ఇమం కుమారమద్దత్తం పరలోక సుఖే
చ్ఛయా । అథాఽఽశీర్వాదః ।

ఇతి పుత్రదాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ దత్తహోమః.

ఆచమ్య ఏవం...ర్థం అపుత్రస్య మేస్వీకృతస్య పుత్రస్యపుత్ర
త్వసిద్ధిద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం దత్తహోమాఖ్యం కర్మకరిష్య
మాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌశుద్ధ్యర్థం...స్వస్తిపుణ్యాహవాచ
నం కరిష్యామినమః । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంకృత్వాపుణ్యా
హంవాచయిత్వా। శ్లో॥ జాతంకుమారంత్వత్తోహం గృహ్ణామి సుభగే
ప్రియే । ఆయుష్మంతంయశస్వంతం కులవృద్ధికరంశుభం। శ్లో॥ జాతం
కుమారం...శుభం। ఇతి ఆశీర్వాదఃకర్తవ్యః॥ ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం
మమ స్వీకృతకుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహ
దేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహారాధనం కరిష్యామి
నమః॥ విధిప్రకారేణ నవగ్రహారాధనంకుర్యాత్। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠా
పనం కరిష్యామినమః॥ అథపట్వాతప్రయోగంకుర్యాత్ । పూర్వోక్త
మేవ నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైఃకార్యమ్ । అథ కేశవాది హో
మంకుర్యాత్ । అథ బ్రహ్మాత్వే పూజాం కరిష్యామి - వస్త్రాదికం
దద్యాత్ । దేశాచారేణ పూర్వోక్తమేవ నామకరణం కుర్యాత్।
అంగాదంగాదితి మూర్ధన్యవఘ్రాణం। శ్లో। అంగాదంగాచ్చసంభూతో
హృదయాదజనిష్ఠసే। ఆత్మాత్వంపుత్రనామాసి త్వంజీవశరదాంశతం।
మమపుత్రస్య శ్రీనివాసనామ । తాభ్యామేవ మూర్ధన్యవఘ్రాణం।
అంగాదంగాచ్చ...శరదాంశతం । ఆభ్యుదయికంకర్మణః పుణ్యాహ
వాచనంకుర్యాత్। తతః ఆశీర్వచనం కుర్యాత్।

ఇతి దత్తహోమప్రయోగ స్సమాప్తః.

గంగాప్రార్థనమ్. (స్నానకాలే)

శ్లో॥ గంగాగంగేతియోబ్రూయా ద్యోజనానాంశతైరపి। ముచ్యతే సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకం సగచ్ఛతి। అంబత్వద్దర్శనాన్ముక్తిర్నజానే స్నానజంఫలం। స్వర్గారోహణసోపానే మహాపుణ్యతరంగిణి। విశ్వేశం మాధవంఢుండిం దండపాణించభైరవం। వందేకాశీంగుహాంగంగాం భవానీంమణికర్ణికాం। అతితీక్ష్ణమహాకాయ కల్పాంతదహనోపమ। భైరవాయనమస్తుభ్యం అనుజ్ఞాందాతుమర్హసి। త్వంరాజా సర్వతీర్థానాం త్వమేవజగతఃపితా। యాచితోదేహిమేతీర్థం సర్వపాపాపనుత్తయే। యోఽసౌసర్వగతోవిష్ణుశ్చిత్స్వరూపీ నిరంజనః। సఏవద్రవరూపేణ గంగాంభోనాత్రసంశయః। నందినీనలినీసీతామాలినీచమహాపగా। విష్ణుపాదాబ్జసంభూతా గంగాత్రిపథగామిని। భాగీరథీభోగవతీ జాహ్నవీ త్రిదశేశ్వరీ। ద్వాదశైతానినామాని యత్రయత్రజలాశయే। స్నానకాలేపఠేన్నిత్యం మహాపాతకనాశనమ్।

ఇతి గంగాప్రార్థనం సమాప్తమ్.

అథ స్నాన ప్రయోగః.

తత్ర గంగా ధ్యాన పురస్సరం గంగాం ప్రవిశ్య నాభిమాత్ర జలేస్థిత్వా శిఖాంబధ్వా। నిరుద్ధ కర్ణనాస స్థిరావృత్య ఆచమ్య ఏవంగుణ......తిథౌ మమ సర్వపాపక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతస్స్నానమహం కరిష్యామినమః। వరుణాయనమః। ఇతి జలం స్పృష్ట్వా। అథ స్నానంకుర్యాత్। తతోమార్జయేత్ ॥శ్లో॥ అపవిత్రఃపవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపివా। యస్స్మరేత్పుండరీకాక్షం సబాహ్యాభ్యంతరశ్శుచిః॥ శ్రీకాశ్యాంచగయాప్రయాగహిమవత్కేదార రామేశ్వరాన్। శ్రీశైలాది సమస్త పుష్కరనదీశ్చాహోబిలంకాంచికాం। శ్రీమద్వేంకట కుంభకోణ మధురాం శ్రీరంగ సింహాచలౌ। శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమప్రతినిధింస్వక్షేత్రయోగ్యంఫలం॥ పునర్నిమజ్య॥ నమోనమః ॥ ఆచమ్యఏవంప్రీత్యర్థం స్నానాంగత్వేన దేవాది తర్పణం కరిష్యామినమః ॥ బ్రహ్మాది దేవతా స్తృప్యంతాం

వమః। ఇతివా దేవతీర్థేన ఏకైకసవ్యేన దేవాన్నివీతీ। కృష్ణద్వైపాయ
నాది ఋషయ స్తృప్యంతామితి ద్వాద్వా। విస్సృజేదపసవ్యేన। సోమః
పితృమదాదిపితర స్తృప్యంతామిత్యంజలిత్రియం దత్వా। స్నాత్వా।
ప్రాచీనావీతీ। స్నానకాలే పితృపితామహప్రపితామహానాం...గోత్రా
ణాం...ప్రద్యుమ్నసంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం మాతృపితామహీ
ప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం......ణాం మాతామహ మాతుః
పితామహమాతుః ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ... రూపాణాం।
మాతామహీమాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం...గోత్రా
ణాం...నామధేయానాం...ణాం। సర్వేషాంపితౄణా మక్షయపుణ్య
లోకఫలావాప్త్యర్థం... స్నానమహంకరిష్యేనమః। స్నాత్వాచమ్య।
సూర్యార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః। శ్లో। ఉదయంబ్రహ్మస్వరూ
పం మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః। అస్తమానేస్వయం విష్ణుః త్రయీ
మూర్తిర్దివాకరః। మిత్రరవి సూర్యభానుఖగపూష హిరణ్యగర్భ
మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః। ఇదమర్ఘ్యం సమర్ప
యామి। స్నాత్వా। ఆచమ్య। శ్లో॥ యన్మయాదూషితంతోయం శారీర
మలసంయుతం। తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణంతర్పయామ్యహం।
అసంస్కారాశ్చ యేకేచి జ్జలాశాః పితరోమమ। తేషామాప్యాయనా
ర్థాయ దీయతే సలిలంమయా॥ ఇతితటమాస్థాభ్యాముదకం నిక్షిప్య॥
వస్త్రం చతుర్గుణీకృత్య॥ శ్లో॥ యేకేచాస్మత్కులేజాతా అపుత్రా
గోత్రిణోమృతాః తేగృహ్ణంతుమయాదత్తం వస్త్రనిష్పీడనోదకం॥
ఇతిప్రాచీనావీతినా వస్త్రం నిష్పీడ్య॥ శ్రీరామ రామ రామ॥

ఇతి స్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

సింధుస్నానవిధిః.

శ్లో॥ అశ్వత్థసాగరౌ సేవ్యౌ నస్ప్రష్టవ్యౌ కదాచన। అశ్వత్థంమంద
వారేతు సాగరంపర్వణిస్పృశేత్॥ అత్ర సముద్రోదకేన ఆచమనం
నకార్యం। కింతూదకాంతరేణైవ కార్యం॥ ఆచమనయోగ్యస్థలాని।

శ్లో॥ గోకర్ణేచ ప్రభాసేచ గంగాసాగరసంగమే। జగన్నాథే రామసేతౌ
పద్మానాచమనంచరేత్। అథాత్రియం ప్రయోగః॥ సింధుతీరంగత్వా॥
ధనుర్బాణాలిఖిత్వా॥ శ్లో॥ రఘువీరపదాంభోజ పవిత్రీకృతపాంశవే।
దశకంఠశిరచ్ఛేద హేతవే సేతవే నమః॥ తత్రఫలపుష్పహిరణ్యంనిధాయ॥
శ్లో॥ యానికానిచపాపా...రతఃరతఃసరిత్పతే। ఇతి ప్రదక్షిణత్రయం
కృత్వా। అత్రఫలపుష్పహిరణ్యం గృహీత్వా। సింధౌ ప్రక్షిప్య।
శ్లో॥ పిప్పలాదాత్సముత్పన్నే కృత్యే లోకభయంకరి। పాషాణం తేమయా
దత్త మహారార్థం ప్రకల్ప్యతామ్। ఇతి పాషాణం ప్రక్షిప్య॥ అథప్రార్థ
యేత్। శ్లో॥ విశ్వాచీచఘృతాచీచ విశ్వయోనే విశాంపతే। సాన్నిధ్యం
కురుమే దేవ సాగరే లవణాంభసి॥ త్రితత్త్వాత్మకమీశానం నమో విష్ణు
ముమాపతిం। సాన్నిధ్యం కురుమే దేవసాగరే లవణాంభసి॥ నమస్తే విశ్వ
గుప్తాయ నమస్తే స్త్వంభసాంపతే। నమోజలధిరూపాయ నదీనాంపత
యేనమః॥ ఇతిప్రార్థయేత్। నమస్తే జగదాధార శంఖచక్రగదాధర।
దేవ దేహి మమానుజ్ఞాం తవతీర్థనిషేవణే। ఇత్యనుజ్ఞాం స్వీకృత్య। నమో
నారాయణాయేతి మంత్రంపఠేత్। నమోనారాయణాయనమః తత
స్స్నాత్వా। ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమసమస్త పాపక్ష
యార్థం స్నానమహాసంకల్పంకరిత్వా। స్నాత్వా। తతోమార్జయేత్॥
అపవిత్రఃపవిత్రోవా...శ్శుచిః శ్రీకాశ్యాంచ...యోగ్యంఫలం। పున
ర్నిమజ్య। ఆచమ్య...ఏవం।.........ర్థ। ప్రా...తౌ। పితుః పిత్రా
ణామక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం అకామావై ప్రయుక్త మహా
పర్వణి పుణ్యకాలే పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం
...రూపాణాం। మాతృపితామహీప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం...
దాయినాం। మాతామహమాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహ
నాం...గోత్రాణాం...రూపాణాం సపత్నీకానాం సర్వేషాంపితౄణా
మక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థంసింధుస్నానమహంకరిష్యామినమః
స్నాత్వా। తతః...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ మర్ఘ్యప్రదానం కరి
ష్యామినమః॥ శ్లో॥ సర్వరత్నోద్భవశ్శ్రీమాన్ సర్వరత్నకరోయుతః।
సర్వరత్నప్రదాతస్త్వం గృహాణార్ఘ్యం మహోదధే। ఇత్యర్ఘ్యందత్వా।

ఉదకాంతరేణాచమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ పిప్పలాది తర్పణంకరిష్యామి । శ్లో। పిప్పలాదం కలింకణ్వం కృతాంతంజీవనేశ్వరం। వసిష్ఠంవామదేవంచ పరాశరముమాంపతిం। వాల్మీకింనారదంచైవ వాలఖిల్యాన్ తథైవచ। నలంనీలంగవాక్షంచ గవయంగంధమాదనం। జాంబవంతం హనూమంతం సుగ్రీవం చాంగదంతథా । మైందంచద్వివిదంచైవ వృషభంశరభంతథా। రామంచలక్ష్మణంచైవ సీతాంచైవ యశస్వినీం । ఏతాంస్తుతర్పయేద్విద్వాన్ జలమధ్యేవిశేషతః। ఆబ్రహ్మస్తంబపర్యంతం యత్కించిత్సచరాచరం। మయాదత్తేనతోయేన తృప్తిమేవాభిగచ్ఛతు। సూర్యాయార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః । మిత్రరవి సూర్యభాను ఖగపూషహిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవిత్రార్కభాస్కరేభ్యోనమః। ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి। శ్లో। ఉదయంబ్రహ్మస్వరూపం మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః । అస్తమానే స్వయంవిష్ణుః త్రయీమూర్తిర్దివాకరః। ఆచమ్య । శ్లో। యన్మయాదూషితం తోయం శారీరమలసంయుతం । తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణం తర్పయామ్యహం। అసంస్కారాశ్చయేకేచి జ్జలాశాఃపితరోమమ । తేషామాప్యాయనార్థాయ దీయతేసలిలంమయా । ఇతితటేహస్తాభ్యాం ఉదకంనిక్షిప్య। యేకేచాస్మత్కు...నోదకం। వస్త్రంనిష్పీడ్య। బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిహిరణ్యాది దానానికుర్యాత్ ।

ఇతి సింధుస్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

ఆచమనవిధిః

శుచౌదేశే ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖోవాఉపవిశ్యాంతర్జాను కరంగోకర్ణాకృతిం కృత్వాతాలుగాభిఃశుద్ధాభిరద్భిః సకృదాచామేత్ త్రిర్వేతి స్మృతికౌముద్యాం। అంగుష్ఠమాత్రం స్రావ్యేదితిభట్టాః। తతోంగుష్ఠమూలేనోష్ఠౌద్విరున్మృజ్యాంగుష్ఠతర్జనీభ్యాం నాసికేంగుష్ఠ మధ్యమాభ్యాం చక్షుషీ అంగుష్ఠానామికాభ్యాం శ్రోత్రేంగుష్ఠకనిష్ఠికాభ్యాం నాభింపాణితలేన హృదయం సర్వైశ్శిరశ్చస్పృశేత్ ।

తా॥ శుద్ధమైన ప్రదేశమందుఁదూర్పుముగముగనైనను త్తరాభిముఖ
ముగనైనను గూర్చుండి మణుకులమధ్య గోవు చెవివలె నంగుష్ఠ తర్జ
నులుమాత్రము ముడిచిన హస్తముచే జలము గ్రహించి దవడలకు
మాత్రమంటెడు జలమునొకమాఱు ఆచమనంచేయవలెను. మూడు
మారులైన గావచ్చునని స్మృతికౌముదియందున్నది, అంగుష్ఠము
మాత్రమే స్పృశింపవలెనని భట్టమతము, ఆపైనంగుష్ఠమూలముచే
రెండుమారులు పెదవులొత్తి యంగుష్ఠతర్జనులుగలపి ముక్కు చెర
మలు స్పృశించి యంగుష్ఠమధ్యములు గలిపి నేత్రములముట్టి యంగు
ష్ఠానామికలచే శ్రోత్రములు ముట్టి యంగుష్ఠకనిష్ఠకలచే నాభిని నర
చేతిచేహృదయమును నన్ని వేళ్ళచేశిరస్సునుభుజములను నంటవలెను.

శ్లో॥ విప్రాణాంక్షత్రియాణాంచ ప్రణవాదినమోంతకం। సువా
సినీనాంవైశ్యానాం కేశవాదినమోంతకం। శూద్రాణాంవిధవానాంచ
నామమాత్రం విధీయతే। శ్లో॥ హస్తాదాబ్రహ్మతీర్థంచ హస్తాగ్రే
దేవతీర్థకం। హస్తపార్శ్వే ఋషితీర్థం తత్పార్శ్వేపితృతీర్థకం। తన్మ
ధ్యేచాగ్నితీర్థంచ పంచతీర్థం ప్రకీర్త్యతే। బ్రహ్మతీర్థేన ఆచమనం
కుర్యాత్।

కించ॥ శ్లో॥ తర్జనీమధ్యమామధ్యే యోవిప్రోదీయతేజలం। తేన
తృప్యంతుతేసర్వే యేచరౌరవవాసినః। కేచిజ్జీవాః కామ్యమానాః
కేచిత్కర్మవశానుగాః॥ భుంజంతుచమహోచ్ఛిష్టం పాత్రశేషంమయా
ర్పితం॥ ధర్మశాస్త్రే ఇతిచోక్తమ్। ఆచమనవిధి సమాప్తః,

అథ తర్పణ విధిః,

వ్యాసః॥ శ్లో॥ ఏకైకమంజలిం దేవా ద్వాద్వౌతుసనకాదయః।
అర్హంతిపితరస్త్రీం స్త్రీన్ స్త్రియస్త్వేకైకమంజలిం। పితృవర్గంఅంజలి
త్రయమేకైకస్య। విష్ణుపురాణేతు॥ త్రిరథః ప్రీణనార్థాయ దేవానా
మపినిర్వపేత్। ఇతి దేవేభ్యః త్రయఉక్తాః॥ పాద్మే॥ దేవాన్ బ్రహ్మ
ర్షిముఖ్యాంశ్చ తర్పయేతాక్షతోదకైః॥ తర్పయేత్తుపితౄన్ భక్త్యాస
తిలోదకచందనైః॥ శంఖః। పావర్ణేనరాజతే నౌదుంబరేణ శృంగ

పాత్రేణ కుశేనవా ప్ప్యుదకం పితృతీర్థం స్పృశన్దద్యాత్ । యోగయా
జ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ తిలానామప్యలాభేతు సువర్ణరజతాన్వితం । తదభావే
నిషించేత్తు దర్భైర్మంత్రేణవాప్యథ॥ తృప్యధ్వమితిసముచ్చార్య తృప్యతా
మిత్యథాపివా । విధిజ్ఞోనిక్షిపేత్తోయం దేవాదీనామశేషతః । సవ్యం
జానుమధఃకృత్వా సలిలందక్షిణాముఖః॥ యమః॥ శ్లో॥ దాహస్తా యు
గ్మతఃకృత్వా పూరయేదుదకాంజలిం। గోశృంగమాత్ర ముద్ధృత్య జల
మధ్యేజలంక్షిపేత్ । దక్షః॥ శ్లో॥అగ్రైస్తుతర్పయేద్దేవాన్ మనుష్యాన్
కుశమధ్యతః । పితౄంస్తుకుశమూలాగ్రైర్విధిఃకౌశో యథాక్రమమ్ ।
మదనపారిజాతే యోగయాజ్ఞవల్క్యః॥ బ్రహ్మాణం తర్పయేత్పూర్వం
విష్ణుంరుద్రంప్రజాపతిం । దేవాన్ ఛందాసి వేదాంశ్చ ఋషీంశ్చైవ
సనాతనాన్ । ఆచార్యాంశ్చైవగంధర్వా నాచార్యంతనయాం స్తథా ।
సంవత్సరంసావయవం(దేవీశ్చాప్సరస స్తథా)తథా దేవానుగాన్నాగాన్
సాగరాన్ పర్వతానపి॥ సరితోథమనుష్యాంశ్చ యక్షాన్రక్షాంసిచై
వహి । పిశాచాంశ్చ సుపర్ణాంశ్చ భూతాన్యథ పశూం స్తథా । వనస్పతీ
నోషధీశ్చభూతగ్రామం చతుర్విధం॥ విష్ణుః॥ తతఃకృత్వా నివీతంతు
యజ్ఞసూత్రమతంద్రితః । ప్రాజాపత్యేన తీర్థేన మనుష్యాం స్తర్పయే
త్పృథక్ । తథా । కాష్ణాజినిః॥ శ్లో॥ సనకస్సనందనశ్చైవ తృతీయశ్చ
సనాతనః॥ కపిలశ్చాసురిశ్చైవ వోఢుః పంచశిఖా స్తథా ॥ పాద్మే॥
ఆస్వాద:తరం॥ మరీచిమత్ర్యంగిరసౌ పౌలస్త్యం పులహంక్రతుం । ప్రా
చేతసంవసిష్ఠంచ భృగుంనారదమేవచ॥ యోగయాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥
అపసవ్యంతతఃకృత్వాభూత్వాచపితృదిఙ్ముఖః॥పితౄన్దివ్యానదివ్యాం
శ్చ పితృతీర్థేనతర్పయేత్ ॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరధరోధ్రువ ఇత్యాదయో
వసవః॥ అజైకపాదాదయో రుద్రాః ఇంద్రధాత్రాదయ ఆదిత్యాశ్చ
ప్రత్యేకం సముదితావా॥ నవవ॥ శ్లో॥ కవ్యవాహంనలంసోమం యమ
మర్యమణంతథా । అగ్నిష్వాత్తా స్సోమపాశ్చ తథాబర్హిషదోపిచ ।
యదిస్యాజ్జీవపితృకా ఏతాన్విద్యాత్పితౄం స్తథా॥ స్మృతికాముద్యాం
తర్పణేయద్యనేక ప్రకారాఉక్తాః॥ తథాపి కాత్యాయన సూత్రసంవా
దాత్ । అథవాశపనేయినః ఇతి గాడో క్తదక్షసంవాదా త్స్నానాదా

దర్శనాత్ప్రయోగ యాజ్ఞవల్క్యోక్తే నాఽయం ప్రకారః। కర్మణా
మితి తత్త్వం ఏవం వైశ్వదేవాద్యపి కాతీయమేవ।

ఇతి తర్పణవిధి స్సమాప్తః.

అంగ తిలతర్పణవిధిః.

అంగతిలతర్పణవిధిరుచ్యతే - తత్రపితృతర్పణం ద్వివిధంనిత్యం నైమిత్తికంచేతి తత్రవర్గద్వయోద్దేశేన(వసురుద్రాదిత్య) ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితయా జలమాత్రేణ కర్తవ్యతయా యద్విహితం తన్నిత్యంతథా। శ్లో। పార్వణేనయుతే శ్రాద్ధే రూపముద్దిశ్యతర్పయేత్ । అన్యథాతర్పయేద్విద్వాన్ నామగోత్రాది సంయుతమితి। తన్నిత్యతర్పణం తదాహయాజ్ఞవల్క్యః। శ్లో। సవర్ణేభ్యోజలం దేయం నాసవర్ణేభ్యఏవచ। నామగోత్రస్వధాకారైః ప్రత్యహంతర్పయేత్సుధీరితి। సంహితాయామపి।శ్లో।తర్పయేత్త్రీన్పితౄనాదౌ తతశ్చైవతుమాతరం । సపత్నీమాతరంపశ్చాత్పితామహ్యాదికాః క్రమాత్। ఆదిశబ్దాన్మాతామహాదీనామపిసంగ్రహః-తథాచాస్మృతావపి।శ్లో।ఆదౌ పితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా । మాతామహాస్సపత్నీకా ఆత్మపత్నీస్త్వనంతరం। సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహభార్యకాః। దుహితాభగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయకః। పితృష్వసామాతృష్వసా జామాతాభావుకస్నుషా । శ్వశురాచార్యగురవః స్వామిసఖ్యాదయస్తథా। ఇత్యేతేపితరస్తీర్థే స్తర్పణీయాయథావిధి। అన్యత్రాపి పితృష్వసా జామాతా భావుకస్నుషా। శ్వశురశ్యాలకశ్చైవ స్వామినో గురురక్షిన ఇతి కేచిత్ నియమః। ఏకైకమంజలిం దేవాః ద్వౌద్వౌతుసనకాదయః । అర్హంతిపితరస్త్రీన్ స్త్రీన్ స్త్రియశ్చైకైకమంజలిం। అత్ర విశేషమాహ । మాతృముఖ్యాస్తుయాస్తిస్రస్తాసామేవాంజలిత్రయం దద్యాదేకైకమన్యాసాం స్త్రీణాంచైవాంజలింబుధ ఇతి। నారాయణేయేపి । ఏకైకంయోషితాంచద్యాత్ త్రీంస్త్రీన్పుంసాంహిచాంజలీన్।

ర్న్యాద్యా సాపత్నీమాతుస్తు తే త్ర స్త్రీ నామ గోత్రగణస్యచః పితౄణాం
చైవ దేవానాం జలేనద్యాజ్జలాంజలీన్। అసంస్కృతప్రమీతానాం
స్థలేదద్యాజ్జలాంజలీన్।భూమౌయత్తర్పణంకుర్యాత్ ప్రోక్ష్యేకాంస్తేచ
మృణ్మయేత్। తజ్జన్యంగుణ్యయోగేచ సపుత్రః పితృఘాతకః॥ స్థలే
వాపిచ వాదేశే కుశాన్ స్తీర్త్వ చభాజనే। తామ్రాదిపాత్రేవర్ణేవాతర్ప
యేత్సలిలైశ్శుభైః॥ వసిష్ఠః॥వసనంచమ్యం స్థలేవి స్తీర్ణ బర్హిషి।విధిజ్ఞ
స్తర్పణంకుర్యాత్సర్వాన్పిత్రుగణాంస్తథా॥ పాణినైకగుణంప్రోక్తం
తర్పేణ్ణశ్శతగుణం తతః॥ అతఃయ్యం ఖడ్గపాత్రేణ పితౄణాం తర్పణం
చరేత్। తృప్యతేయేనతీర్థేన గృహ్ణీయాత్తేనవై జలం। అన్యథాకురుతే
యస్తు నరకం ప్రతిపద్యతే॥ నైమిత్తికంతు ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధేషు
యావంతఉద్దిష్టాస్తావన్మాత్రోద్దేశేన శ్రాద్ధ్యాన్ సంకల్ప్య నామ దేవ
స్వరూపాన్వితతయా తిలమిశ్రోదకైః। కాలవిశేషస్తు కర్తవ్యతయా
విహితం। తథాచసంగ్రహః॥ శ్లో॥ దర్శేతిలోదకంపూర్వం పశ్చా
ద్ద్రాన్నహారయే। అబ్దికేనాపరంపూర్వంపరేహాని తిలోదకమ్॥ప్రత్యా
బ్దంతుపరేహాని నచేదం వచనం నిత్యతర్పణస్యైవ తత్కాలవిశేష సం
బంధబోధకం నతర్పణాంతరబోధకమితివాచ్యం।తథాసతి ప్రత్యాబ్దికా
దావపి సర్వేషాం తర్పణంప్రసక్త్యేత। కింతువచనాంతరైస్తత్తత్కాల
విశేషసంబంధితయా విహితస్య తత్తచ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణస్యైవేదం
వచనంసంగ్రాహకం। తథాహి॥ శ్లో॥ దర్శేషాతేచసంక్రాంతౌ యుగ
మన్వంతరాదిషు తర్పయిత్వాపితౄన్పశ్చాచ్ఛ్రాద్ధంకుర్యాత్ప్రయ
త్నతః। ఇతివచనేనదర్శాదిశ్రాద్ధేషు పూర్వకాలసంబంధితయా అంగ
తిలతర్పణంవిహితం॥ తథా॥శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేహిరణ్యేచ పశ్చాద్దద్యా
త్తిలోదకం। తథాచైవాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేచైవానుమాసికే॥ ఇతి
వచనే పక్షశ్రాద్ధాదిషు శ్రాద్ధానంతరకాలసంబంధిత్వే నాంగతిలతర్ప
ణం విహితమితి॥శ్లో॥ సపిండీకరణేశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే సంవ
త్సరవిమోకేచనకుర్యాత్తిలతర్పణమిత్యనుమాసికేతిలతర్పణస్య నిషిద్ధ
త్వాత్కథం॥ శ్రాద్ధానంతరకాల కర్తవ్యతోక్తిరితిచేత్॥ఇదంవచనం
పరేహాని తిలతర్పణంనిషేధమితి। తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥వృద్ధిశ్రాద్ధే

సపిండేచ ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే। పరేహని విమోకేచ నకుర్యాత్తిల
తర్పణం ॥ స్మృత్యర్థసారేపి శేషమాహ । కృత్వానుమాసికం శ్రాద్ధం
సపిండీకరణాత్పరం। నైకేదేవం తతఃకుర్యాత్తర్పణంతిలసంయుతమితి॥
శ్రాద్ధానంతరకాలఏవ తిలతర్పణంవిహితం। తథాప్రత్యాబ్దికాదౌతు।
శ్లో। తీర్థశ్రాద్ధేగయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేప్రత్యాబ్దికేపిచ। పరేహనిద్విజః
కుర్యాత్తర్పణం తిలసంయుతమితి । వతుశ్రాద్ధంతునిర్వర్త్యతర్పణం
తదనంతరం । సకృన్మహాలయేశ్రాద్ధే పరేహని తిలోదకమిత్యాదినా
ప్రత్యాబ్దికాదిశ్రాద్ధేషుపరేద్యుః ప్రాతఃకాలవిశేషతయా శ్రాద్ధాంగ
తర్పణంవిహితమస్తి । ఏవం తత్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యతయా విహి
త । తత్తచ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం నిత్యతర్పణభిన్నమేవేతి తర్పణద్వై
విధ్యముక్తం । ఏవంద్వివిధమపితర్పణం ప్రత్యాబ్దికాది శ్రాద్ధదివసేషు
సముచ్చిత్యకర్తవ్యం।తథాహి। నిత్యతర్పణస్య సూర్యోదయమారభ్య
ఆసాయంకాలోభవతి । తథాపిపిత్రోః ప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే నిత్యతర్పణం
శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం । తథాచహారీతః॥ పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికే
ప్రాప్తే తర్పణంతు కథంభవేత్ । జలేనైవ ప్రకుర్వీత నివృత్తే పితృ
కర్మణీతి ॥ పితృవ్యాది కారుణ్యశ్రాద్ధేతు ఆబ్దికశ్రాద్ధే తదేవ నిత్య
తర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవ కర్తవ్యం। నిత్యతర్పణస్య పితృపూర్వ
కత్వాత్ । తథాచకారికా।శ్లో॥ నిత్యకర్మాబ్దికశ్రాద్ధే కారుణ్యానాం
కథంభవేత్ । ఆబ్దికాత్తర్పణంపూర్వం కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధమనంతరమితి॥
శౌనకోపి।శ్లో॥ పితృవర్గంమాతృవర్గం వర్గంమాతామహస్యచ తర్పయి
త్వాథకారుణ్యాంస్తర్పయేదితిశౌనకఇతి। దర్శాదిశ్రాద్ధేషుసర్వేష్వపి
నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం। తథాచపైఠీనసిః॥శ్రాద్ధం
కృత్వాతువిధివద్వైశ్వదేవమతఃపరం । బ్రహ్మయజ్ఞం తతఃకుర్యా
త్తర్పణంతుతతోన్యేనేతి। శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణమపి శ్రాద్ధాదిషు తత్త
త్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యం । తథాహి । పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధ
తదంగతిలతర్పణం । పరేద్యుః ప్రాతస్తరామేవ కర్తవ్యం । తథాచ
హారీతః॥శ్లో॥ తతఃపరేహ్నికుర్వీత తర్పణంపురుషస్సుధీః॥తచ్ఛప్రాతస్తిల
దర్భైస్తు ప్రాతస్స్నాత్వా మృతైర్జలైః॥ ఇతిపరేద్యుః ప్రాతస్తరాం

తర్పణే కృతే తజ్జలం అమృతం భవతీతి జ్ఞానార్థం అమృతైర్జలైరిత్యు
క్తం। తథాచ ప్రచేతాః॥ శ్లో॥ తర్పణం త్వమృతం ప్రోక్తః దీప్తే యే ప్రవా
హేతయః। తృప్తయే జలమిత్యాహు స్తృప్తు శ్రేయోధికం భవేత్॥ తస్మా
చ్ఛ్రాద్ధం తు పూర్వేద్యుః కృత్వా స్నాత్వా పరేహని। ప్రాతః పితౄంశ్చ
సంతర్ప్య న పశ్చాత్సంధ్యాదికం చరేత్॥ అన్యత్రాపి॥ తిలదర్భయుతం
తోయం స్వకీయాయ ప్రదీయతే। తత్తోయమమృతం భూత్వా పితౄ
ణాం తృప్తిదం భవేదితి। ప్రయోగపారిజాతేపి॥ శ్లో॥ పరేహన్యపి స్నా
త్వా కృత్వా శ్రాద్ధాంగతర్పణం। పునస్స్నాత్వైవ కుర్వీత ప్రాతస్సం
ధ్యాం సమాహితః। ఉదితేషు వా స్నాత్వా సంధ్యాం కృత్వైవ తర్పయే
దితి। యస్తు తర్పయతి ప్రాతః కృత్వా శ్రాద్ధం పరేహని। పితరస్తృప్తిమా
యాంతి న చేత్కుప్యంతి వై ధ్రువం। పరేద్యుశ్శ్రాద్ధకృన్మర్త్యో యో న
తర్పయతే పితౄన్। అతృప్తాః పితరస్తస్య శాపం దత్వా వ్రజంతి తే ఇతి॥
ఏవం ప్రత్యాబ్దికవత్తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే చాంగతిలతర్పణం పరేహ
న్యేవ కర్తవ్యం। తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే
ప్రత్యాబ్దికేపి చ। పరేహని ద్విజః కుర్యాత్తర్పణం తిలసంయుతమితి॥ సకృ
న్మహాలయేపి పరేహన్యేవ కర్తవ్యం॥ తథాచ దక్షః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంతే
ప్రత్యహం కుర్యాత్పక్షశ్రాద్ధాంగతర్పణం। సకృన్మహాలయే శ్రాద్ధే
పరేహని తిలోదకమితి॥ దర్శపాతే చ సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు
శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం తథాహ
మత్స్యః। శ్లో॥ పితృయజ్ఞం తు నిర్వర్త్య తర్పణాఖ్యం ద్విజోత్తమః॥
పిండాన్వాహార్యకం శ్రాద్ధం కుర్యాదిందుక్షయేపి చ। పిండాన్వాహార్య
కం శ్రాద్ధం స్మృత్యంతరేపి॥ దర్శే స్నాత్వా పితేంభస్తు దద్యాత్కృష్ణ
తిలోదకం। అన్నం చ విధివద్దద్యాత్తర్పణస్త్వన్నవత్తే। దర్శపాతే చ
సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు। తర్పయిత్వా పితౄన్ పశ్చాచ్ఛ్రా
ద్ధం కుర్యాత్ప్రయత్నత ఇతి॥ పక్షశ్రాద్ధహిరణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధాను
మాసిక శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం
తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధే హిరణ్యే చ పశ్చాద్దద్యాత్తిలోదకం।
తథా దేవాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే చైవానుమాసిక ఇతి। పక్షశ్రాద్ధాదిష్వంగ

తిలతర్పణానంతరం నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం॥ పైఠీనసవచనం పూర్వ
మేవోదాహృతం । పిత్రాద్యాదికారుణ్య ప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే చాంగ
తిలతర్పణం పక్షశ్రాద్ధాచ్చ శ్రాద్ధానంతరమేవ కుర్యాన్నపరేద్యుః ।
తథాచస్మృతిః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంగతర్పణంకుర్యా త్సతిలంత్వపరేహని।
పిత్రోర్విషయమేవస్యా న్నచాన్యవిషయేఽథవేదితి । ననువైకశ్రాద్ధ
ద్వయంకుర్యా త్సహూ సేహానికుత్రచిత్ । నయజ్ఞం నబలిం చైవ నదేవ
ఋషితర్పణమితి ద్వైవే నిత్యతర్పణస్య ప్రత్యాబ్దికాదిషు నిషిద్ధత్వా
త్కథం కర్తవ్యతా ప్రతిపాదనమితిచేత్సత్యం తస్యనిషేధస్య శ్రాద్ధా
దర్వాగ్విషయత్వాత్ । అత ఏవ పైఠీనసః । శ్రాద్ధంనిర్వర్త్య విధివద్వై
శ్వదేవ మతఃపరం । బ్రహ్మయజ్ఞంతతఃకుర్యా త్తర్పణంతు తిలైర్వి
నేతి । నన్వేవం॥ పితుః క్షయాహేసంప్రాప్తే సర్వేషాం తర్పణంనహి।
మాతుః క్షయాహే సంప్రాప్తేతద్వర్గేతర్పణం నహీతివచనేన పితృ
మాతృవిభాగేన తర్పణనిషేధః కథమితిచేన్నైవం । ఇదంవచన జీవ
పితృకస్య ప్రమీత మాతృకస్య మాతృశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణనిషేధ
పరం । ననిత్యతర్పణనిషేధపరం తథాచాయం వచనస్యార్థః । పితుః
క్షయాహే సంప్రాప్తే సతి శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం పితృపితామహప్రపి
తామహానామేవ కర్తవ్యం । సర్వేషాం మాత్రాదీనా మపిశ్రాద్ధే
యావంత ఉద్దిష్టాః ప్రీతస్తానేవతర్పయేదితి విశేషితత్వాత్ । తత్త
త్కాలవిశేషేణ తర్పణంకార్యం జీవత్పితృకస్య ప్రమీతమాతృకస్య
శ్రాద్ధాంగతర్పణం నకర్తవ్యం । మాతుఃక్షయాహేసంప్రాప్తే సతీజీవ
త్పితృకేణ మాతవర్గోద్దేశేన మాతుశ్శ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం నకర్త
వ్యం తదాహ। జీవమానఃపితాయస్య మాతాయదివిపద్యతే॥ మాతుః
శ్రాద్ధంసుతః కుర్యాన్నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి । విశేషనిషిద్ధత్వాత్ ।
తథాపినిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాహేతునానుష్ఠేయం । స్మృత్యంతరేవిశేష
మాహ। సజీవపితృకఃకుర్యా చ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం । శ్రాద్ధమాత్రం
ప్రకుర్వీత తర్పణంతు పితాచరేదితి । అథశ్రాద్ధద్వయ సంసర్గవిషయ
మాహ। మన్వాదిశ్రాద్ధేనప్రసంగా ద్దార్శిక శ్రాద్ధసిద్ధివత్ ।శ్రాద్ధాంగ
తర్పణేన ప్రసంగాన్నిత్యతర్పణసిద్ధిర్భవేదితిచేత్ । నవైషమ్యాద్దార్శిక

మన్వాద్యోక్త స్సంపాతే దేవతానామభేదాదేకానుష్ఠానే ఇతరస్యాపి
సిద్ధిర్భవిష్యతి। ప్రత్యేకతు దేవతాభేదసత్వాత్తు నైవంసిద్ధ్యతితథాహ।
ప్రత్యాబ్దికే తావత్పితృపితామహ ప్రపితామహానాం త్రయాణామేవ
దేవతాత్వమిత్యే తత్తదంగ తిలతర్పణేతి తేషామేవ దేవతాత్వం నేత
రేషాం పిత్రోర్ద్ధాంగ తిలాంబుష్వాన్నిషిద్ధేపి త్ప రేహని। శ్రాద్ధేయావంత
ఉద్దిష్టాః పాత్రేః స్తానేవ తర్పయేదితి స్మరణాత్। తథాచ-ప్రత్యాబ్దికే
నిత్య శ్రాద్ధవన్నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం దేవతాభేదాత్ । తథాచ
దర్శాదావపి । పితరోయత్రపూజ్యంతే తత్రమాతామహా అపి । అవి
శేషేణకర్తవ్యం విశేషాన్నరకం వ్రజేదితిస్మరణాత్। వర్గద్వయస్యైవ
దేవతాత్వమితి తదంగతిలర్పణేపి తస్యైవ దేవతాత్వం నాన్యేషా
మితి దేవతాభేదోస్తి। అతోదర్శాదావపి దర్శశ్రాద్ధానంతరం తర్ప
ణం కుర్యాత్ । తథామహాలయేపిః వర్గద్వయంసముద్దిశ్య శ్రాద్ధంచాపర
పక్షక మితివచనేన వర్గద్వయ మాత్రోద్దేశేనైవ అపరపక్షశ్రాద్ధస్య
విహితత్వాత్। తదంగ తిలతర్పణేపి వర్గద్వయ మాత్రస్యైవదేవతా
త్వమితి దేవతాభేదోస్తి తస్మాచ్ఛ్రాద్ధే వ్యాఖ్యేషూభయవిధతర్పణ
మప్యనుష్ఠేయ మేవమితియుక్తం । నను పితృతర్పణద్వై విధ్యమేవేతి
నయుక్తం బ్రహ్మయజ్ఞాంగ దేవఋషి పితృతర్పణస్యాతిరిక్త నిత్య
పితృతర్పణస్యాపి నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వాత్ తథాచప్రత్యహంక్రియమాణ
నిత్య పితృతర్పణస్యాప్యంగ పితృతర్పణత్వమేవేతి చేన్నైవం నిత్యపితృ
తర్పణస్య నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వానుపపత్తేః రూపరహితత్వాద్భిన్న దేవ
తాకత్వాచ్చ యన్నిత్యతర్పణంకుర్యా ద్రూపహీనందినేదినే శ్రా
ద్ధాంగతర్పణంకుర్యా ద్రూపయుక్తం తిలాంబుభిరితివచనాన్నిత్య తర్ప
ణం ప్రద్యుమ్నసంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితం । నిత్యశ్రాద్ధంచ
రూపయుక్త మితితయోర్నాంగాంగీభావః నిత్యశ్రాద్ధంచ షడ్దైవత్యం।
నిత్యతర్పణంచ పిత్రాద్యస్వాది దైవతమితితయోర్భిన్న దేవతాత్వం।
కించ। కుర్యాదహరహశ్రాద్ధమన్నాద్యేనోదకేన వేతినిత్యశ్రాద్ధ ప్రతి
విధిత్వేన స్మరణాదపి నిత్యపితృతర్పణస్య నతదంగత్వం తథాచమనుః।

అధ్యాపనం బ్రహ్మయజ్ఞః పితృయజ్ఞస్తు తర్పణం హోమో దైవ బలి
ర్భౌతో నృయజ్ఞోతిథిపూజనమితి ఉక్త్వా పృథక్త్వ స్వధాకారోత్పత్త్యపస్త
త్రిపితృయజ్ఞ స్సంతిష్ఠత ఇతిశ్రుతేశ్చ । తస్మాన్నిత్యతర్పణం స్వతంత్రం
నాంగమితి ప్రత్యాబ్దికాదౌ పృథఙ్యోస్సంపాతే దేవతాభేదాచ్ఛ్రద్ధ
యోయ వదుభయ విధతర్పణ వచన మన్వనుష్ఠేయమేవేత్యలం ప్రపం
చేన ఉభయమప్యత్ర తర్పణానుష్ఠానోత్కర్ష । పిత్రోః ప్రత్యాబ్దిక
శ్రాద్ధే పితృతర్పణం శ్రాద్ధానన్తరమేవ కర్తవ్యం । అంగతిలతర్పణం
పరేద్యుః ప్రాతస్తకాంత్రీనుద్దిశ్య కర్తవ్యః జీవపితృకేనమాతుప్రత్యా
బ్దికేతదనంతరంవా పరేద్యుర్వా అంగతిలదర్పణంవా నిత్యతర్పణమపి
కర్తవ్యం। జ్యేష్ఠభ్రాతృవ్యాది కారుణ్య శ్రాద్ధే ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే
తు నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం। అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధానంతర
మేవ కర్తవ్యం నపరేద్యుః॥ శ్లో॥ దర్శేపాతే చ సంక్రాంతౌ యుగమన్వం
తరాదిషు। అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం। నిత్యతర్పణం తచ్ఛ్రా
ద్ధానంతరమేవ । పక్షశ్రాద్ధ కారుణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధానుమాసిక
శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం । నపరేద్యుః।
సకృన్మహాలయేతు పరేద్యురేవాంగ తిలతర్పణం నిత్యతర్పణంతుశ్రా
ద్ధానంతరమేవేతి। మహాలయశబ్దో ద్వివిధః ముఖ్యోగౌణశ్చేతి తత్ర
పక్షశ్రాద్ధం ముఖ్యం। సకృన్మహాలయో గౌణః। తత్రముఖ్యపక్షమహా
లయే శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం । తదనంతరమేవకార్యం। గౌణసకృన్మహా
లయాఖ్యశ్రాద్ధే త్వంగ తిలతర్పణం పరేద్యుః ప్రాతరేవేతిస్థితిః॥ అత
ఏవకతు శ్రాద్ధదర్శాది శ్రాద్ధాహేషు శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం।
కర్తుస్తాంబూల చర్వణేపినానుపపత్తిః సాంగపితృకర్మణోనివృత్తత్వా
త్। తథాచప్రయోగ పారిజాతే। శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేతథాదర్శే యుగ
మన్వంతరాదిషు। శ్రాద్ధంనిర్వర్త్యభుక్త్వాతు తాంబూలం ఖాదయే
ద్విజః । మోహాదకృత్వాశ్రాద్ధం తాంబూలం యదిఖాదయేత్ ।
శ్రాద్ధహంతాభవేత్కర్తా రౌరవంనరకంవ్రజేదితి॥ పిత్రోః ప్రత్యా
బ్దికేశ్రాద్ధే దివారాత్రౌ తాంబూలచర్వణం నిషిద్ధం। అంగ తిలదర్ప
ణస్య పరేద్యుః ప్రాతర్విహితత్వేనసాంగ పితృకర్మానివృత్తేః ।తథాచ

తత్రైవశ్లో॥ మృతాశౌచే తథాశ్రాద్ధేమాతాపిత్రోర్మృతేహని।
ఉపవాసేచ తాంబూలం దివారాత్రౌ విసర్జయేదితి।

ఏవం తిలతర్పణవిధి స్సమాప్తః.

బ్రహ్మాది ప్రార్థన ప్రయోగః.

వేదాఽథర్వపురాణానిసేతిహాసానిశక్తితః। జపయజ్ఞ ప్రసిద్ధ్యర్థం విద్యాంచాధ్యాత్మికీంజపేత్। ఇతియాజ్ఞవల్క్యోక్తేః॥ పురాణ భారతాది పాఠవిధానేపిశర్మస్య పాఠాసక్తేః॥ శ్రవణస్యైవ కర్మాంగత్వా త్పురాణశ్రవణమేవబ్రహ్మాదిప్రార్థనమితి కేచిత్।తన్నమస్కారేణ మంత్రేణ పంచయజ్ఞాన్సమాపయేదితి యాజ్ఞవల్క్యోక్తేః॥ తత్ర యోనమసాస్వధ్వరః ఇతి శ్రుతేర్యజ్ఞోవైనమ ఇతిహిబ్రాహ్మణం భవతీతివచనాచ్చ నమోనమః ఇతిత్రిర్జపేదితి స్మృతికౌముద్యా ముక్తం॥ తత్త్వంతువేదాదీనామర్థభాగే స్వరూపస్యైవ గ్రహణాత్।నమశ్శ్రుతేశ్చతదంతత్వేనా వ్యవర్తేర్నమోంతః శబ్దః కార్యమితి। తద్యథా దర్భాసనే ఉపవిశ్య।

తతోయం ప్రయోగః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం బ్రహ్మాదిప్రార్థనం కరిష్యామినమః॥ ఇతిసంకల్ప్యస్వస్తికంకృత్వా దర్భగర్భం బ్రహ్మాంజలింకృత్వా॥ నమోనమోనమః॥ఇతిజపేత్।యథా॥ ఋగ్వేదాయనమః - యజుర్వేదాయనమః - సామవేదాయనమః - అథర్వణవేదాయనమః-శిక్షాయైనమః-కల్పాయనమః - వ్యాకరణాయ నమః- నిరుక్తాయనమః - జ్యోతిషాయనమః - ఛందోవిచిత్యైనమః - అధ్యాత్మవిద్యాయైనమః - ఇతిహాసపురాణేభ్యోనమః-తర్కవిద్యాయై నమః - పూర్వమీమాంసాయైనమః - ఉత్తరమీమాంసాయైనమః - ఇతిజపిత్వా।శ్లో॥ దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్యఏవచ। నమస్స్వధాయై స్వాహాయైనిత్యమేవ నమోనమః॥ ఇతి త్రిర్జపిత్వా।విద్యాధ్వర తపోయోని రయోనిర్విష్ణు రీడితః। వాగ్యజ్ఞేనార్చితోదేవః ప్రీయ

తాంమేజనార్దనః॥ ఏవముక్త్వా॥ ఉదకంస్పృశేత్ ।తతః సూర్యప్రార్థనం కృత్వానంతరం మాతాపితరౌ నమస్కృత్వా । ప్రార్థయేత్ । నమో నమః॥ త్రిఃప్రదక్షిణీకృత్య॥ మహాఫలమితి॥

ఇతి బ్రహ్మాదిప్రార్థన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

దేవాదితర్పణమ్.

ఏవం...ప్రీత్యర్థం దేవర్షి పితౄనుద్దిశ్య దేవర్షి పితృప్రీత్యర్థం దేవర్షి-పితృతర్పణం కరిష్యామినమః । తచ్చ మదనపారిజాతే యోగ యాజ్ఞవల్క్యః॥ కాత్యాయనసూత్రానుసారేణోచ్యతే । ఆసనం దక్షిణం జాన్వాచ్యకృత్వా నమదర్భాక్షతైర్వా స్తద్యోయేన దేవతీర్థేనతర్పయేత్ । యథా॥ బ్రహ్మాతృప్యతాం- విష్ణుస్తృప్యతాం- రుద్రః - ప్రజాపతిః- దేవాః- ఛందాంసి- వేదాః- ఋషయః- పురాణాచార్యాః - గంధర్వాః - ఇతరాచార్యాః- సంవత్సరస్సావయవః- దేవ్యః- అప్సరసః- దేవానుగాః- నాగాః- సాగరాః - పర్వతాః - సరితః - మనుష్యాః- యక్షాః- రక్షాంసి- పిశాచాః- సుపర్ణా-భూతాని - పశవః - వనస్పతయః- ఓషధయః- భూతగ్రామశ్చతుర్విధా స్తృప్యంతాం॥ ఆచార్య చూడామణౌతు- ప్రజాపతి స్తృప్యంతాం॥ అథ। దేవాయక్షా స్తథా నాగా గంధర్వాప్సరసోసురాః॥ క్రూరాస్సర్పాసుపర్ణాశ్చ తరవోజాం బుకాఃఖగాః॥ విద్యాధరాజలాధారా స్తథైవాకాశగామినః॥ నిరాహారాశ్చయేజీవాః పాపేధర్మేరతాశ్చయే । తేషామాప్యాయనాయైతదీయతేసలిలంమయా । ఇతిమాత్రోన్యృక్తైస్తర్పణముక్తం । అథఋషయః॥ నివీతీ॥ సనక స్తృప్యతాం-సనందనః- సనాతనః కపిలః- ఆసురిః- వోఢుః- పంచశిఖః- అథ పితృతర్పణం । దక్షిణాభిముఖః సవ్యంజానుమావర్జ్య॥ ప్రాచీనావీతీ॥ పితృతీర్థేన ద్విగుణదర్భై స్తిలమిశ్రాం స్త్రీన్ అంజలీన్ దద్యాత్ । వసవ స్తృప్యంతాం-రుద్రాః-ఆదిత్యాః- మరుతః- అశ్వినౌతృప్యేతాం- కవ్యవాహన స్తృప్యతాం॥ సోమపాః-బర్హిషదః- ధర్మరాజ స్తృప్యతాం- మృత్యుః- అంతకః - వైవస్వతః - కాలః- సర్వభూత క్షయః - ఔదుంబరః - దధ్నః - నీలః - పరమేష్ఠిః-

వృకోదరః - చిత్రః - చిత్రగుప్తః। ఇతి దేవర్షిపితృతర్పణేనచ భగ
వాన్సర్వాత్మక శ్రీపరమేశ్వ...మస్తు।

ప్రాచీన పాఠః.

కేశవ- నారాయణ- మాధవ-......ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం దేవర్షి పితృతర్పణం కరిష్యామినమః॥ఇతిసంకల్ప్య। దేవాన్ తర్పయామి నమః॥ దేవగణాన్ తర్పయామినమః॥ దేవపత్నీ స్తర్పయామినమః॥ దేవ పుత్రాన్ తర్పయామినమః। దేవపౌత్రాన్ తర్పయామినమః॥ నివీతీ। ఋషీన్ తర్పయామి నమ స్తర్పయామినమః। ఋషిగణాన్ తర్పయామి నమ స్తర్పయామి నమః॥ ఋషిపత్నీ స్తర్పయామి నమ స్తర్పయామి నమః। ఋషిపుత్రాన్ తర్పయామి నమ స్తర్పయామినమః। ఋషి పౌత్రాన్ తర్పయామి నమ స్తర్పయామినమః। అపసవ్యం। పితౄన్ తర్పయామి నమ స్తర్పయామి నమ స్తర్పయామినమః। పితృగణాన్ తర్ప...నమః॥ పితృపత్నీ స్తర్పయామి...నమః॥పితృపుత్రాన్ తర్ప... నమః॥ పితృపౌత్రాన్ తర్ప...నమః॥ అనేన దేవర్షిపితృతర్పణేన భగ వాన్ సర్వాత్మకః ఏతత్ఫలం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు।

నిత్య పితృతర్పణమ్.

మదనపారిజాతే హారీతః॥శ్లో॥ వసిత్వావసనంశుక్లం స్థలేవిస్తీర్ణ బర్హిషి విధిజ్ఞ స్తర్పణంకుర్యా న్నతుపాత్రేకదాచన। తదుద్ధృతోదక స్థలతర్పణపరం। ఉద్ధృతేనపివ। పాత్రాద్వాజలమాదాయ స్వయం పాత్రాంతరేక్షిపేత్। జలపూర్ణేథవాగర్తే నస్థలేనతుబర్హిషి। యోగ యాజ్ఞవల్క్యః॥ యద్యుద్ధృతేనసించేత తిలాన్సంమిశ్రయేజ్జలే। అతో న్యథాతుసవ్యేన తిలాగ్రాహ్యావిచక్షణైః॥ ఏతచ్చగృహే పుత్రవతా నకార్యం। శ్లో॥ సప్తమ్యాంరవివారేచ గృహేజన్మదినేతథా। భృత్య పుత్రకళత్రార్థీ నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి మరీచిస్మృతేః॥కించ।వ్యాసః॥ శ్లో॥ శూద్రోవర్ణశ్చతుర్థోపి వర్ణత్వాద్ధర్మమర్హతి। వేదమంత్రస్వధా స్వాహా వషట్కారాదిభిర్వినా।

తా॥ శూద్రకమలాకరో క్తప్రయోగము ననుష్ఠించు వారందఱు ధర్మ

మాచరించుట కర్త్వ్యలుగాని వేదమంత్రములు, స్వధాశబ్దము, వషట్
అనుశబ్దము ప్రయోగములయందుచ్చరింపక తత్రినమశ్శబ్దము పఠింపఁ
దగునని వ్యాసవచనము.

తత్రాయంప్రయోగః । ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం అస్మ
త్పితౄనుద్దిశ్య ఉస్మత్పితృప్రీత్యర్థ మస్మత్పితృతర్పణం కరిష్యామి
నమః । దక్షిణాభిముఖః-ప్రాచీనావీతీ। పితరంగోత్రం... తర్పయామి
నమః। తృప్యతామితి కేచిత్ ఏవం త్రిః పితామహం...గోత్రం...మి
నమః। 3। ప్రపితామహం...గోత్రం...మి నమః। 3। మాతరం...
గోత్రాం...నమః। పితామహీం...గోత్రాం...తర్పయామినమః। 3।
ప్రపితామహీం...గోత్రాం...మినమః...మాతామహం... గోత్రం
తర్పయామినమః। 3। మాతుః పితామహం ... గోత్రం తర్పయామి
నమః। 3। మాతుఃప్రపితామహం...గోత్రం...మినమః। 3। మాతా
మహీం...గోత్రాం......తర్పయామినమః।3। మాతుః పితామహీం
...గోత్రాం...యామినమః।3। మాతుఃప్రపితామహీం...గోత్రాం
తర్పయామినమః। 3। అథ కారుణ్యతర్పణం కుర్యాత్ యథా। శ్లో।
ఆదౌపితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా । మాతామహాస్సపత్నీకా
ఆత్మపత్న్యస్త్వనంతరం । సుతభ్రాతృ పితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహ
భార్యకాః। దుహితాభగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయకః। పితృష్వసా
మాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా। శ్వశురస్స్యాలకశ్చైవ
స్వామినోగురవస్తథా।(అథ) ఆబ్రహ్మస్తంబపర్యంతం దేవర్షి పితృమా
నవాః । తృప్యంతుపితరస్సర్వే మాతృమాతామహాదయః । అతీతకుల
కోటీనాం సప్తద్వీపనివాసినాం ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకాదిదమస్తు తిలో
దకం। ఏవంతర్పణంకుర్యాత్ । యేకేచాఽస్మత్కులేజాతా అపుత్రా
గోత్రిణోమృతాః । తేగృహ్ణంతు మయాదత్తం ... (వస్త్ర) నిష్పీడ
నోదకం। (నిత్యములో రూపము లేదు) ఇతినిత్యపితృతర్పణంసమాప్తం.

అథ యమతర్పణమ్.

యమతర్పణప్రమాణంతు।వృద్ధమనుః। శ్లో। దీపోత్సవచతుర్దశ్యాం
కార్యంచయమతర్పణం।కృష్ణాంగారకచతుర్దశ్యామపికార్యంతథైవచ।

నియమస్తు । దక్షిణాభిముఖోభూత్వా తిలైస్సవ్యంసమాహితః । దేవతీర్థేన దేవత్వాత్ తిలైః ప్రేతాధిపత్యతః॥ ఏవంకుర్వతః ఫలమాహమనుః॥ యత్రక్వచనద్యాంహి స్నాత్వాకృష్ణచతుర్దశీం। సంతర్ప్య ధర్మరాజానంముచ్యతేకిల్బిషైరితి॥ ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దీపోత్సవచతుర్దశ్యాం యమతర్పణం కరిష్యామినమః । దక్షిణాభిముఖస్తీర్ణె బర్హిషి దేవతీర్థేన జలమిశ్రితం జలందద్యాత్ । యమం తర్పయామినమః॥ ధర్మరాజం తర్పయామినమః । మృత్యుంతర్పయామినమః । అంతకం తర్పయామినమః । వైవస్వతం తర్పయామినమః । కాలంతర్పయామినమః । సర్వభూతక్షయం తర్పయామినమః॥ ఔదుంబరం తర్పయామినమః । దధ్నంతర్పయామినమః । నీలంతర్పయామినమః॥ పరమేష్ఠినం తర్పయామినమః॥ వృకోదరం తర్పయామినమః । చిత్రం తర్పయామినమః । చిత్రగుప్తం తర్పయామినమః । ఏవం దీపోత్సవ యమతర్పణంకార్యం మహాఫలమితి వ్యాసః॥ శ్లో॥ యమాయ ధర్మరాజాయ మృత్యవేచాంతకాయచ । వైవస్వతాయకాలాయ సర్వభూతక్షయాయచ । ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమేష్ఠినే । వృకోదరాయ చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయతేనమః । కృష్ణాంగారక చతుర్దశ్యామితి తత్తిథిసంకల్పవిశేషః॥ ఇతి యమతర్పణం సమాప్తమ్,

భీష్మతర్పణమ్.

వ్యాసః॥ శ్లో॥ శుక్లాష్టమ్యాంతుమాఘస్య దద్యాద్భీష్మాయయోజ్జలం। సంవత్సరకృతంపాపం తత్క్షణాదేవనశ్యతి॥ ఆచమ్యఏవం...ప్రీత్యర్థం మాఘశుక్లాష్టమ్యాం భీష్మతర్పణం కరిష్యామినమః॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం గంగాపుత్రవర్మాణం తర్పయామినమః॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం భీష్మవర్మాణం తర్పయామినమః॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరంఅపుత్రవర్మాణంతర్పయామినమః॥ ఇతి తర్పయేత్ । అస్యైవాన్యశ్చకల్పః॥ శ్లో॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రాయ సాంకృతిప్రవరాయచ। గంగాపుత్రాయ భీష్మాయ ప్రదాస్యేఽహం తిలోదకమ్। అపుత్రాయదదామ్యేతజ్జలంభీష్మాయ వర్మణఇతి॥ ఇతి భీష్మతర్పణం సమాప్తమ్,

విభూతి ధారణమ్.

శ్లో॥ భూతిర్భూతికరీ పవిత్రజననీ పాపస్యవిధ్వంసినీ। చిత్తానందకరీ యశశ్శుభకరీసర్వార్థసంపత్కరీ। రక్షోభూతపిశాచ రాక్షసమహారక్షైకసంత్రాసినీ తేజోరాజ్య విశేషపుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్॥ శ్లో॥ శ్రీకరంచ పవిత్రంచ శోకరోగనివారణమ్। లోకేవశీకరం పుంసాంభస్మ త్రైలోక్యపావనమ్॥ తతఃసూర్యప్రాస్థానంకృత్వాచమ్య॥

శమీ పూజా.

దశమ్యాం సాయాహ్నే శమీపూజాంకృత్వా॥ తదనంతరం శమీంధ్యాయేత్॥ ధ్యానమంత్రః॥ శ్లో॥ శమీ శమయతే పాపం శమీశత్రువినాశనీ। అర్జునస్యధనుర్ధారీ రామస్యప్రియదర్శినీ॥ ౧॥ శమీంకమలపత్రాక్షీం శమీంకంటకధారిణీం। ఆరోహతు శమీంలక్ష్మీర్నృణామాయుర్వివర్ధనీ॥ ౨॥ నమోవిశ్వాసవృక్షాయ పార్థశస్త్రాస్త్రధారిణే। త్వత్తఃపత్రంప్రతీచ్ఛామి సదావిజయదోభవ॥ ౩॥ ధర్మాత్మాసత్యసంధశ్చ రామోదాశరథిర్యది। పౌరుషేచాప్రతిద్వంద్వో మచ్ఛత్రూన్జహిసాయకః॥ ౪॥ అమంగళాదిశమనీం దుష్కృతస్యచనాశినీం। దుస్స్వప్నహారిణీం ధన్యాం ప్రపద్యేహం శమీంశుభాం॥ ఇతినమస్కారః॥

నిశ్చయ తాంబూల ప్రకరణమ్.

ఇందు ముందుగా వివాహభేదములను గుఱించి కొంచము వ్రాయుచున్నాడను, ఎట్లనిన బ్రాహ్మము, దైవము, ఆర్షము, ప్రాజాపత్యము, ఆసురము, గాంధర్వము, రాక్షసము, పైశాచము, అను యెనిమిది విధములు వివాహములు.

బ్రాహ్మవివాహము:—అందు యోగ్యుడైన వరుని బిలచి యలంకరించి విధిప్రకారము కన్యాదానముచేయుట బ్రాహ్మవివాహము.

దైవవివాహము:—యజ్ఞమందు ఋత్విజుడై కర్మచేయుచున్నవానికి తనకన్య నిచ్చుట దైవవివాహము.

ఆర్షవివాహము:—వరుని వలన రెండు గోవులను బుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చిన నార్ష వివాహము యిచ్చుట గోమిధునముగ్రహించుట

నింద్యముగాదు ఏమనిన నది కుమారీపూజనముకొఱకు గావున
కన్యా విక్రయ మనఁబడదు.

ప్రాజాపత్యము:—మీరిద్దఱుగూడి ధర్మమాచరింపుఁడనిపలికి కన్యక
నిచ్చిన ప్రాజాపత్యవివాహము.

ఆసురవివాహము:— ధనము పుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చునేని యాసుర
వివాహము.

గాంధర్వము:—దంపతులిద్దఱు పరస్పర మొకరి నొకరు ప్రేమించి
విడువ కుండఁగ శపథమున స్వయముగ వివాహముచేసికొనుట
గాంధర్వవివాహము.

రాక్షసము:—యుద్ధాదులచేఁ గన్యను బలాత్కారముగ గ్రహించుట
రాక్షసవివాహము.

పైశాచము:—దొంగతనముచేఁ గన్యను హరించుట పైశాచము.

తత్ప్రమాణమ్— యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మో వివాహ
ఆహూయదీయతే శక్త్యలంకృతాం। యజ్ఞస్థఋత్విజే దైవ ఆదాయార్ష
స్తుగోద్వయమ్। ఇత్యుక్త్వాచరతాం ధర్మం సహాయాదీయతేర్థినే। సకా
యః పావయేత్తజ్జః షడ్వంశ్యాన్ సహాత్మనా। ఆసురోద్రవిణాదానా
ద్గాంధర్వ స్సమయాన్మిథః। రాక్షసో యుద్ధహరణాత్పైశాచః కన్య
కాఛలాత్॥

మఱియొక విశేషము. సదరు వివాహములలో విప్రునికి బ్రాహ్మ
దైవ వివాహములు ప్రశస్తములు. క్షత్రియునికి గాంధర్వరాక్షసములు
ప్రశస్తములు, వైశ్యునికాసురరాక్షస వివాహములు ప్రశస్తములు, ఆర్ష
ప్రాజాపత్య పైశాచములందఱకు సంకటమందు గ్రహింపవచ్చును,
అందు రాక్షసము తప్ప తక్కిన యేడును విప్రునికి బ్రాహ్మదైవములు
తప్ప తక్కిన యాఱును క్షత్రియునికి వైశ్యశూద్రులకు బ్రాహ్మదైవ
రాక్షసములు తప్ప తక్కినయైదును గ్రహింపఁదగినది.

బ్రాహ్మవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీయందు బుట్టినపుత్త్రుఁడు
పదిమంది పూర్వులను పదిమంది పరులను వంశస్థులను దరింపఁజేయును
దైవవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీపుత్త్రుఁడు పూర్వాపర్యములయందు

ఏడుగు రేడుగురు వంశస్థులను ధరింపఁజేయును. ప్రాజాపత్యవివాహిత
రాలి పుత్త్రిడార్గురార్గురు నుద్ధరింపఁజేయును,అర్ష వివాహిత పుత్త్రిడు
ముగ్గురు ముగ్గురు వంశస్థులను దరింపఁజేయును; ఆశ్వలాయన సూత్రి
మందు బ్రాహ్మము మొదలు నాల్గువివాహములందుఁబుట్టిన పుత్త్రిలు
క్రమముగ ౧౨ రేసియు ౧౦ పదుగురేసియు ౮ మంద్రేసియు,
౭ డుగురేసియు ఋషులను పూర్వులను వరులనుగూడ దరింపఁజేయుదు
రనియున్నది, తక్కిన దుర్వివాహములందు బ్రహ్మధర్మద్వేషులైన
పుత్త్రిలు గలుగుదురు, వాగ్దానమైన పైని వరుఁడు దేశాంతరమునకు
వెళ్లినయెడల నాఱుమాసముల పర్యంతము ప్రతీక్షించి మఱియొకని
కీయవలెను, కన్యకు శుల్కమనఁగ నలంకారమిచ్చి దూరదేశము
పోయినచో నొకసంవత్సరము ప్రతీక్షింపఁదగియున్నది, ఇఁకబలాత్కా
రముగ వివాహమాడినను సగోత్రత్వము నపుంసకత్వము మొదలగు
మహాదోషములున్నను సప్తపదీవిధికిపైనగూడ మఱియొక వరుని కివ్వ
వచ్చునని చెప్పుదురు,

జ్యేష్ఠ కనిష్ఠ వివాహలక్షణము.

శ్లో॥ దారాగ్నిహోత్రసంయోగం కురుతేయోఽగ్రజేస్థితే ।
సకనిష్ఠఃపరివేత్తా జ్యేష్ఠస్తుపరివిత్తికః ।

తా॥ జ్యేష్ఠునికంటె ముందు కనిష్ఠుఁడు వివాహముగాని యాధా
నముగాని జేసికొనిన పరివేత్తియనఁబడును, జ్యేష్ఠుఁడు పరివిత్తియనఁ
బడును, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్యకంటె కనిష్ఠకన్యకు ముందు వివాహముచేసిన
కన్యయగ్రేదిధిషువనఁబడును, జ్యేష్ఠకన్యదిధిషు వనఁబడును, అట్టిదోష
ములకు ప్రాయశ్చిత్తమును జరుపుకొనవలెనని ధర్మశాస్త్రములుచెప్పు
చున్నవి, పరివిత్తిపరివేత్తలగు సోదరులిద్దఱు రెండేసి కృచ్ఛ్ర ప్రాయ
శ్చిత్తములు జేయవలయును, ఎట్లనిన కన్యయొక్క కృచ్ఛ్రముదాతయతి
కృచ్ఛ్రము, పురోహితుఁడు చాంద్రాయణమునుజేయవలెను పిత్రాదు
లకు సమాధానము లేకున్నచో వివాహము బొత్తిగా చేయఁదగదు,
పిత్రాదులు తప్పక జేయవలెనని సంకల్పించి చేసినచో మూఁడుమాస
ములు కృచ్ఛ్రము, ఈదోషమున కపవాదము జ్యేష్ఠుఁడు సవతితల్లి

కొడుకైనను దత్తుడైనను కనిష్ఠుడు వివాహము తప్పక చేసికొన వచ్చును, దోషములేదు, జ్యేష్ఠునికి వివాహనిమిత్తము పిత్రాదులు కొంతద్రవ్యమిచ్చి వివాహమునకు ఆజ్ఞయిచ్చి కనిష్ఠుడైన సోదరునికి గాని కనిష్ఠురాలైన సహోదరికిగాని వివాహము చేయవచ్చునని కొందరు జ్యేష్ఠునియొక్క ఆజ్ఞనుతీసికొని చేయుటమంచిదని మఱియు నపుంసకుడైనను, మూగవాడైనను, చెవిటివాడైనను, పొట్టవాడైనను, మరుగుజ్జవాడైనను, దేశాంతర సంచారియైనను, వేశ్యాసక్తుడైనను, జాతి భ్రష్టుడైనను, దీర్ఘరోగియైనను, అతివృద్ధుడైనను, చౌర్యపరుడైనను వెర్రివాడైనను, వివాహమునందు కోరికలేనివాడైనను, జ్యేష్ఠుడున్నచో కనిష్ఠుడు వివాహము చేసికొనవచ్చునుగదా అప్పుడు దోషములేదని చెప్పవలెను, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్య భిన్నోదరాలైనను కనిష్ఠకన్య వివాహముగావచ్చును

పెద్దలయొక్క ఆజ్ఞానుసారముగ వివాహము చేయునప్పుడు పురోహితునకు దోషమెంతమాత్రము లేదు.

వివాహకర్తలు

తండ్రియు, తాతయు, సోదరుడు, పినతండ్రి, మొదలగు పితృవంశస్థులు, మాతృవంశస్థులగు మాతామహుడు మేనమామ, మొదలగువారును నెవ్వరులేనిచో తల్లియును సోదరు లుపనయనమైనవారే యధికారులు, అనుపనీతుడైన సోదరునికంటె తల్లి యధికారము, ఇట్లధికారు లెవ్వరు లేనిచో కన్యచే కన్య స్వయముగానే వరించవచ్చును. అట్టి స్వయంవరమందును, తల్లి కన్యాదానము చేయునప్పుడును నాందీశ్రాద్ధము వారేచేయవలెను. అప్పుడు తల్లిగాని కన్యయేగాని తాను ప్రధానసంకల్పమునుమాత్రముచేసి తక్కినది బ్రాహ్మణునిచే చేయింపవలెను. ఉపనీతుడైన భ్రాత మొదలగు వారుండునప్పుడు తల్లిగారు చేయగూడదు.

కొందరికి పుత్రికాసంతానము లేకయుండును, అప్పుడు పరకీయకన్యను సువర్ణముచేకొని దానము చేయవచ్చును. తత్ప్రమాణము "ఆక్రీత్య సువర్ణేన పరకీయాంతు కన్యకాం । ధర్మేణవిధినా

దాన మనగోత్రేపియుజ్యతే" అనియుండెను. కనుక యీ కన్యా దానమువలన దాతకు బహువిశేషము గలదు. ఇట్టికన్యాదానము చేయు నప్పు డేవిధమైన దోషములును లేవు.

అథ గండనక్షత్ర జననవిషయము.

మూలానక్షత్రము మొదటి మూడు పాదములందుఁ బుట్టిన వధూవరులు మామగారికి హానికరులు, ఆశ్రేష ద్వితీయ పాదము మొదలు మూడుపాదములందుఁ బుట్టినచో నత్తగారికి గండము జ్యేష్ఠాంత్యపాదమందుఁ బుట్టినచో నన్యోన్య జ్యేష్ఠభ్రాతలకును, స్యాలకుని భావుకునకును గండము. విశాఖాంత్యపాదమందుఁబుట్టినచో నన్యోన్య కనిష్ఠభ్రాతలకు గండము మఘా ప్రథమపాదమైనచో మూలానక్షత్రమువలె ఫలమని కొందఱు చెప్పుదురు. ఈ నక్షత్రగండములను గుఱించి కొంతవిషయము ప్రసూతిచంద్రికయను జ్యోతిషగ్రంథమందు విపులముగా చేర్చిముద్రించియున్నాను. అచ్చట చూడగలరు.

కన్యా విక్రయము.

కాశ్యప॥ శ్లో॥ శుల్కేన యే ప్రయచ్ఛంతి స్వసుతాం లోభమోహితాః॥
ఆత్మవిక్రయిణః పాపాః మహాకిల్బిషకారిణః।
పతంతి నరకే ఘోరే ఘ్నంతి చాసప్తమం కులమ్॥

తా॥ ధనలోభముచే మోహితులై శుల్కముగా ధనము గ్రహించి కన్యక నిచ్చువారు తన శరీరమాంస మమ్మినవారనఁబడుదురు. అట్టి మహాపాపులు ఘోరనరకమందు బడుదురు నరియేకదా సప్తమ పురుషపర్యంతము కులమును జెరుపుదురని తాత్పర్యము.

సప్తపదీ విషయము.

వసిష్ఠ॥ శ్లో॥ నోదకేన న వాచా వా కన్యాయాః పతిరుచ్యతే।
పాణిగ్రహణసంస్కారాత్ పతిత్వం సప్తమే పదే॥

తా॥ ఉదకదానముచేతను, వాగ్దానముచేతను బతిత్వము సిద్ధింపదు మఱియేమనిన, పాణిగ్రహణమైనపైని సప్తపదముల ద్రొక్కినచో బతియనఁబడును,

కించ॥ మనుస్మృతి॥ శ్లో॥ పాణిగ్రహణికా మంత్రా నియతం

దారలక్షణం। తేషాంనిష్ఠాతువిజ్ఞేయా విద్వద్భిస్సత్తమైవదే।

కించ। స్మృతికౌముద్యాం। శ్లో॥ యుక్తంతుపాణిగ్రహణంసర్వ వర్ణేషుసర్వశః। జలపూర్వంతువిప్రాణా మన్యేషామపికామ్యయా। అని చెప్పఁబడినది. తక్కినవిషయములు నిర్ణయసింధువునందు జూడవలెను.

అథవాగ్దానమ్ లేక నిశ్చితార్థమని కొందఱు.

అథాతో షోడశ మహాదానాంతర్గత కన్యామహాదానాంగ వాగ్దానంవ్యాఖ్యాస్యామః। ఉదగయన ఆపూర్యమాణపక్షే। మలమాస గురు శుక్ర మూఢా శూన్యమాసాన్ వర్జయిత్వా। శుద్ధ మాసాన్ మాఘ ఫాల్గున చైత్ర వైశాఖ జ్యేష్ఠ కార్తీక మార్గశీర్ష మాసేషుశుక్ల పక్షేషు పూర్ణతిథిషు పుణ్యనక్షత్రేషు అథవా వివాహనక్షత్రేషుయజ మానఃపత్న్యాసహ బ్రాహ్మణైర్బంధుభిస్సహ వరస్యగృహంగత్వా। ఉపవిశ్య కుల శీలాది విచార్య॥

అత్ర వరలక్షణము.

శ్లో॥ కులంచశీలంచవయశ్చరూపం విద్యాంచవిత్తంచసనాథతాంచ।
ఏతాన్గుణాన్సప్తపరీక్ష్యదేయాకన్యాబుధైశ్శేషమచింత్య
నీయమ్। ఆదౌ గణపతిప్రార్థనంకృత్వా। బంధుమహాజనేభ్యో నమః ఇతి నత్వా।

ప్రాఙ్ముఖః	ప్రత్యఙ్ముఖః
కన్యాదాత	ప్రతిగ్రహీత
నిశ్చయతాంబూలంవరస్య పిత్రే దద్యాత్।	నిశ్చయతాంబూలంవధూ పిత్రే దద్యాత్।

తత్ర కన్యాదాతృప్రమాణమ్। శ్లో॥ వాచాదత్తామయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతాత్వయా। కన్యావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ। ఇతి దత్వాతాంబూలందద్యాత్। అత్రవరస్యపితాప్రమాణమ్। శ్లో॥ వాచా దత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా। వరావలోకనవిధౌనిశ్చి తస్త్వంసుఖీభవ। ఇతిదత్వా। తాంబూలం దద్యాత్।

ఒకరికి నొకరు చందనము, పుష్పహారము, కస్తూరి మొదలగు సుగంధద్రవ్యములచేతను, నూతన వస్త్రాభరణములచేతను పూజించు కొనఁదగును. తదుపరి చూర్ణికాదిమంత్రైః వాచయేదితి కేచిత్ । తతః బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం దద్యాత్ ।

అథ దక్షిణదేశే కన్యానిశ్చితార్థ ప్రకరణమ్.

పంచాంగశుద్ధిగల శుభదినంబున వరునియొక్క బంధువులందరు మంగళద్రవ్యములగు పసుపు, కుంకుమ, తాంబూల ఫలపుష్పములు ఆభరణములు మొదలగునవి తీసికొని మంగళవాయుష్య ధ్వనులతో బయలుదేరి వధూగృహమునకుఁ బ్రవేశించి పిమ్మట ప్రాఙ్ముఖముగా కర్తను కూర్చుండబెట్టి పెళ్ళికుమార్తెయొక్క తండ్రిగారిచే ముందుగా పిళ్లారిపూజ చేయించవలయును, అప్పుడు "మమపుత్రీంనిశ్చితార్థ సుముహూర్తమాచరిష్యే" అని సంకల్పమును, పిమ్మట గౌరీ, లక్ష్మీ శచీదేవీపూజలు చేయించి పిమ్మట మహాలక్ష్మీపూజనుకూడ నొనర్చి పిమ్మట యీప్రకారముగా నుచ్చరింపవలెను. ఎట్లనిన,

(వధూ) శ్లో॥ వాచదత్తామయాకన్యా వరార్థం స్వీకృతాత్వయా। కన్యావలోకనవిధౌ నిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ॥ స్వస్తిశ్రీ మహాభాగ్యాభ్యుదయలక్ష్మీవిలాస నిర్మలాఖండిత విద్వజ్జన భూసురాశీర్వాద ప్రవర్థమాన.ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిసమృద్ధస్య...గోత్రోద్భవస్య... నామధేయస్యన ప్త్రీం...పౌత్రీం...పుత్రీం...నామ్నీంకన్యాం॥

(వరస్య) శ్లో॥ వాచాదత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా। వరావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ॥స్వస్తిశ్రీమహాభాగ్య... సమృద్ధస్య...గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్య నప్త్రే... పౌత్రాయ ... పుత్రాయ...వరాయ । నిశ్చితార్థతాంబూలం వరస్యపిత్రేదద్యాత్ ।
ఆతాంబూలమును వరునికిచ్చుటకొఱకు వరునితండ్రిగారియొక్క హస్తమందుంచి పిమ్మట వస్త్రముపైని మూటకట్టించవలెను. అట్లే ప్రత్యఙ్ముఖముగా గూర్చుండిన వధూతండ్రిగారికా వరునియొక్కతండ్రిగారిచేత తాఁబూలమిప్పించి ఆతాఁబూలమును వధూకొఱకువస్త్రముపై

ముడివెయ్యవలెను. అత్రహరిహరాదులుసాక్షిగా,ఆకాశవాణిసాక్షిగా భూదేవిసాక్షిగా, త్రికరణశుద్ధిగా, బంధుజనసాక్షిగా, సూర్యచంద్రాదులుసాక్షిగా, త్రిపురోద్దేశ్యముగా,పురోహితులగు...... య్యగారు సాక్షిగా...గోత్రమందుపుట్టియున్న...ఫలానివారిక్రపౌత్రుడును... ఫలానివారికి పౌత్రుడును...ఫలానివారికి పుత్రుడునునగు రామయ్యా యను నామధేయవరునకు కన్యనుయివ్వనిశ్చయించి శాస్త్రోక్తముగా నిశ్చితార్థము చేయబడినది అని చెప్పి మంగలిచే డోలుమీద దెబ్బ వేయించవలెను. అట్లే ఫలానివారియొక్క గోత్రమం దుద్భవించిన ఫలానివారి ప్రపౌత్రికయును...ఫలానివారి పౌత్రికయును ...ఫలానివారి పుత్రికయును, లక్ష్మీసౌభాగ్యవతియగు చిరంజీవి సీతమ్మను ఫలానివరునికొఱకు నిశ్చితార్థముచేసికొంటిని అని చెప్పి ధ్వనిచేయవలెను. తెచ్చిన ఆభరణములు బంధువులందఱిచే ముట్టించి ఆశీర్వచనముపూర్వకముగా వరునియొక్క మంగళద్రవ్యములను ఆకన్యకొఱకు పంపించవలయును. పిమ్మట బ్రాహ్మణులను బంధువులను భూజింపవలెను. నిశ్చితార్థ ప్రకరణం సమాప్తమ్.

యోగ్య కన్యా లక్షణమ్.

శ్లో॥ అవ్యంగాంగీం సౌమ్యనామ్నీం హంసవారణగామినీం।
మృదులోమకేశదశనాం మృద్వంగీముద్వహేత్స్త్రియమ్॥

తా॥ వక్రములుగాని అవయవములు కలిగినట్టియు, మనోహరమయిన నామము గలదియు, హంసవలెను గజమువలెను నడక గలిగినదియు, మృదు రోమములు కలిగినదియు, సూక్ష్మ కేశములు కలదియు, సూక్ష్మదంతములు కలదియు, మృదువైన యంగములుగల స్త్రీని వివాహము చేసికొనుటకుం దగినది. లోకములోనుండు జనుల కందఱికి తల్లి క్షేత్రమనియు, తండ్రి బీజమనియు ప్రసిద్ధము క్షేత్రబీజములు రెండును కలసి యంకురమును పుట్టించుచున్నవి. కావున క్షేత్రరూపమయిన కన్యక సల్లక్షణముగలదిగా నుండవలెను.

అయోగ్య కన్యాలక్షణమ్.

శ్లో॥ నోద్వహేత్కపిలాంకన్యాం నాధికాంగీఁసరోగిణీం।
నాలోమికాం నాతిలోమాం నవాచాలాం నపింగళామ్॥

తా॥ కపిలవర్ణము గలిగిన చిన్నదానిని తనకంటె పొడుగుగ నుండుదానిని, రోగముగలదానిని, రోమములు లేనిదానిని, మిక్కిలి రోమములుగలదానిని, ఎక్కువ మాటలాడుదానిని, పింగళవర్ణముకల దానిని, వివాహము చేసికొనరాదు. యిదియునుగాక దుష్టస్వభావము కలదానిని, దుష్టవాక్యమును పలుకుచుండుదానిని తల్లిదండ్రులపోలిక లేనిదానిని, ముఖమందు రోమములు కలదానిని, పురుషాకారముగల దానిని, పెండ్లాడకూడదని శాస్త్రప్రమాణము కన్యవయస్సుకంటెవరు డధికవయస్సుకలవాడుగా నుండుటయుత్తము సమానవయస్సుకూడదు

నక్షత్రహోమము.

కృత్తికా॥శ్లో॥ కృత్తికాఃపాతునక్షత్రం అగ్నిరస్యాధిదేవతా। ఆదిమ సకలర్త్విజాంశ్రేయంతద్ధిసదాబుధైః। భాసోయస్యప్రదీప్యంతి భువనేచరాచరే తద్యుక్తేనసమాయుక్తః దద్యాత్సోఽగ్నివానిన॥

రోహిణీ॥శ్లో॥ రోహిణీపాతునక్షత్రం బ్రహ్మాయస్యాదిదేవతా। బృహజ్జోతిర్జగద్వేద్యో వర్ధయేదాయురుచ్ఛితం। ప్రదీప్యంతిసదాయావై సకలామరసేవితా। ఆమోదం నందితం తస్మాత్ రోహిణీ పాపతాత్సదా।

మృగశీర్ష॥శ్లో॥ మృగశీర్షంతునక్షత్రం సోమోయస్యాధిదేవతా। యస్యధామప్రియంలోకేవర్ధతేఽనేకధాన్నృణాం। సోమస్యరాజ్ఞస్తత్ప్రియః ఓషధీశస్య సంతతం। తంనఃప్రియకరం భూయా దారోగ్యాది ప్రవర్ధనాత్।

ఆర్ద్రా॥ శ్లో॥ ఆర్ద్రానక్షత్రమవ్యాన్నః రుద్రోయస్యాధిదేవతా। పూజ్యోఽశరణాంసర్వేషాం సవైశంసంతనోతునః। అస్మాకందురితాన్యద్య మోచయత్వఘనాశనం। తన్నస్సర్వాణి భద్రాణి సంతతం పరివర్ధయేత్।

పునర్వసు॥శ్లో॥ పునర్వస్వాఖ్యనక్షత్రం అదితిర్యస్యదేవతా। పునః

పునశ్శుభంకుర్యాత్ త్స్వసర్వేనుచవర్ధయేత్। అదితిర్జీవపుత్రాసా లోకానాం శర్మవర్తినీ। జగత్ప్రతిష్ఠానంధాత్రీ జీవపుత్రీ పునాతునః॥

పుష్య॥ శ్లో॥ తిష్యనక్షత్రమవ్యాప్నః జీవోయస్యాధి దేవతా। ఆరాధ్యోమరుతాంసాక్షాత్ సోऽంజసావరిరక్షితాత్ । యేనాభయం ప్రవద్యంతే లోకేమర్త్యాచరాచరే। సవాఅంగీరసోదేవః పునానోమాం సదావతాత్॥

ఆశ్రేష॥ శ్లో॥ వ్యాళనక్షత్రమవ్యాప్నః సర్పాయస్యాధిదేవతా॥ యేరోచమానాస్సర్వత్ర దయమానో అనాగసే। యేసర్పాఅభితో క్రూరాః వింధతేచావ్యనుద్ధతిం। తేభ్యఏవనమస్కుర్యాః ఆరోగ్యాభివృద్ధయే॥

మఘ॥ శ్లో॥ మఘానక్షత్రమవ్యాప్నః పితరోయస్యదేవతా। యేవై యక్షేప్రసిద్ధాస్యుః సర్వదావందితాజనైః। సర్వకర్మసువిఖ్యాతాః పావయంతిచరాచరం। తేషాంప్రియతమంనిత్యం దిశతుశ్రేయఉత్తమం॥

పూ-ఫ॥ శ్లో॥ పుబ్బానక్షత్రమవ్యాప్నః అర్యమాయస్యదేవతా। భాగ్యప్రదాయినీతస్మాత్ సౌభాగ్యాదింప్రదాతిచ। పూర్వాతుఫల్గునీసావై సద్భిస్సం వరికీర్తితా। సకలాగమ శాస్త్రేషు తారా సంపరిచోదితా॥

ఉ-ఫ॥ ఉత్తరాఫల్గునీ నామ నక్షత్రం యస్యదేవతా। ఋషిభిస్సంపరిఖ్యాతం భగోయస్యాధిదేవతా। ఉత్తమం సర్వతారాణాం ఉత్తమోత్తమభూతిదం। ఉత్తమంశుభమాదద్యాదు త్తరోత్తరవృద్ధయే॥

హస్త॥ శ్లో॥ హస్తానక్షత్రమవ్యాప్నః రవిర్యస్యాధిదేవతా। యోమ్యుతంసందిశంత్వద్య సనఃపుష్టాతుసంపదః। యంకర్మసాక్షిణంసాక్షాత్పరమాహుర్మనీషిణః। తంవందేశిరసాదేవం జగచ్చక్షుమమీశ్వరమ్॥

చిత్ర॥ శ్లో॥ చిత్రానక్షత్రమవ్యాప్నఃత్వష్టాయస్యాధిదేవతా। చిత్రం సముపగీతంత చ్చిరసౌఖ్యంప్రయచ్ఛతి। త్వష్టాహివిశ్వకర్మాసావిశ్వస్మిన్ప్రథీయతే। దేవానాంసపురోధాహి రోచమానోజయత్వరమ్॥

స్వాతి॥ శ్లో॥ స్వాతీనక్షత్రమవ్యాప్నః వాయుర్యస్యాధిదేవతా। సఏవ బలమత్యర్థం విష్ణోశ్చజగదామపి। తన్నఃపాతుసమీరోసౌ సమీరయతి

విష్టపం । యస్సర్వత్రాభిగమ్యాత్మా జగత్ప్రాణోహిగీయతే॥

విశాఖ॥ శ్లో॥ విశాఖభం శుభందద్యా దింద్రాగ్నీ యస్యదేవతే।
ఆరాధ్యమానే విశ్వస్మిన్ జగద్భారవహావుభౌ। యజ్ఞైయజ్ఞైసమిద్ధాంశౌ
భాగ్యస్వీకరణాయవై। తానేతౌరక్షతాంసమ్యక్స్వర్గధర్మాభివృద్ధయే॥

అనూరాధ॥ శ్లో॥ అనూరాధర్క్షమవ్యాన్నః మిత్రోయస్యాధిదేవతా।
అవతాన్మిత్రవన్నిత్యం అమిత్రపరివర్జనం। ఆపదాంపరిహర్తాసౌ సంప
దామభివర్ధనః। తస్మాదాపదమాహృత్య సంపదంపరివర్ధయేత్॥

జ్యేష్ఠా॥ శ్లో॥ జ్యేష్ఠానక్షత్రమవ్యాన్నః ఇంద్రోయస్యాధిదేవతా।
యస్మిన్ వృత్రంజఘానాసౌ విశ్వస్యావన్నివారకః॥ సవాఇద్ధానుభావో
గ్రేదేవానాంచసమాహితః॥ విరరాజసదావిద్వాన్ విహరన్నభితోదివి॥

మూలా॥ శ్లో॥ మూలానక్షత్రమవ్యాన్నః దనుజాయస్యదేవతాః।
యోజనంసమనుప్రాప్తాః ఏధంతేకామగానిశి। మూలంప్రజానాంసమ
భూత్ తస్మాన్మూలాభిధానకం। సంపదామపి మూలంస్యా దిత్యా
త్మనిభజేమహి॥

పూర్వాషాఢ॥ శ్లో॥ పూర్వాషాఢాఖ్యనక్షత్రం ఆపో యస్యాధి
దేవతాః॥ యాఃకూల్యాశ్చనదీస్సింధూః అభియాతిపునఃపునః॥ తాఏవ
పావనీఃపుంసాం బాహ్యాంతర్మలమోచనీః। ఆపోయాచామవృద్ధ్యర్థం
నిత్యంసజ్జీవనప్రదః॥

ఉత్తరాషాఢ॥ శ్లో॥ ఉత్తరాషాఢనక్షత్రం విశ్వేయస్యాధిదేవతాః।
యత్ప్రసాదాత్ప్రపద్యంతేపశుధాన్యాదిసంపదః॥ కన్యాశ్చచారుసర్వాంగీ
ఃపుత్రాంశ్చసువర్చసః।వాహనాంబరభూషాదితన్నస్సమభిరక్షతాత్॥

అభిజతు॥ శ్లో॥ అభిజన్నామనక్షత్రం బ్రహ్మయస్యాధి దేవతా।
అభితస్సర్వశత్రుఘ్నం శుభంవస్సంప్రయచ్ఛతు॥

శ్రవణం॥ శ్లో॥ శ్రవణర్క్షం సమవ్యాన్నః విష్ణుర్యస్యాధిదేవతా।
యస్మిన్ దేవాస్తుశృణ్వంతిపుణ్యాపుణ్యఫలంహరేః॥ఆనందవర్ధనంనిత్యం
అనంతంసచ్చిదాత్మకం। అభిరక్షంతుసర్వత్ర విష్ణునాశంప్రచోదితః॥

ధనిష్ఠా॥ శ్లో॥ శ్రవిష్ఠానక్షత్రమవ్యాద్వాసవోయస్యదేవతాః॥ వసూ
నామభివృద్ధ్యర్థం వసుకామిభిరీడ్యతే। యదత్రాముత్రభద్రాణి ధార

యత్యనిశంనృణాం। దద్యాత్సర్వాణివస్తూని దిశతుశ్రేయసాధ్రువం।

శతతారా। శ్లో॥ శతతారాఖ్యనక్షత్రం వరుణోయస్యదేవతా। అవతాచ్ఛతభిషఙ్నామ నక్షత్రాణాం మహోత్తమమ్॥

పూర్వాభాద్ర॥ శ్లో॥ పూర్వాభాద్రాఖ్యనక్షత్రం యదజైకాంఘ్రిదైవతం। వితన్వత్సర్వభూతాని విశ్వవ్యాపిమహోదధిః సోవ్యాదజైకపాద్దేవః శుభదస్సర్వదేహినాం। విశ్వాత్మా విశ్వమవ్యగ్రం విశ్వగోవిశ్వభావనః॥

ఉత్తరాభాద్ర॥ శ్లో॥ ఉత్తరాభాద్రనక్షత్రం యదహిర్బుధ్నిదైవతం। అధికైశ్వర్యసంధాన మవతాన్నఃపదేపదే। యేనావ్రతకామోహిర్బుధ్న్యః శాశ్వతీంకీర్తిమశ్నుతే। తస్మైఅస్మైనమస్కుర్మః అహయేబుధ్నియాయచ॥

రేవతీ॥ శ్లో॥ రేవతీనక్షత్రమవ్యాత్పూషాయస్యాధిదేవతా। యః పుష్టాతితరాంశ్రేయః సకలద్గోచరఃప్రభుః। విశ్వవిద్యాప్రసన్నాత్మా లోకలోచనఈశ్వరః। బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మాసౌ సర్వదేవమయోవిభుః॥

అశ్వినీ॥ శ్లో॥ అశ్వినీనక్షత్రమవ్యాద్దశ్వినౌయస్యదేవతే। మరుతాంభిషజావేతౌ మహితౌపుష్కలోన్నతౌ। ఆరోగ్యాదిప్రదానిత్య మభిదోత్తితవైభవౌ। అనంతభోగదాస్యాతాం అప్సరోగీతవైభవౌ॥

భరణీ॥ శ్లో॥ భరణీనక్షత్రమవ్యాద్యమోయస్యాధిదేవతా। కాలస్వరూపీప్రోక్తః ధర్మాధర్మఫలప్రదః।యమాయరాజ్ఞెజగతాంక్షేమస్థైర్యప్రదాయచ। పితౄణామధినాథాయ శాశ్వతాయనమోనమః॥

నాళవేష్ట జనన శాంతిః

శ్లో॥ అతఃపరంప్రవక్ష్యామి నాళవేష్టనజంఫలం।శిరఃకంఠేచనాభౌచవేష్టతే చేద్భవేన్మృతిః। తత్పితోర్దక్షిణేబాహౌ పితృవ్యస్యోత్తరేభుజే। మాతృష్వసుర్భవేన్మృత్యు రుదరేమాతులస్యచ। పార్శ్వయోస్సహజానాం పార్శ్వాత్సర్వనాశోభవేద్ధ్రువం। నాభ్యాదిమాలాకారేణ సర్వమృత్యుప్రదం భవేత్। తద్దోషపరిహారార్థం శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః।

సీమంత ప్రయోగః

సీమంతోన్నయనం ప్రథమే గర్భే చతుర్థేమాసి షష్ఠేష్టమేవా శుభేహని దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా - వధూం దక్షిణతఉపవేశ్య స్వయము త్తరతఆసీనః॥ ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం జనిష్యమాణ సర్వగర్భాణాం బీజగర్భసముద్భవై నో నిబర్హణద్వారా ప్రతిగర్భసంస్కారాతిశయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యమాణ స్తదాదౌశుద్ధ్యర్థం ...సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కర్మకరిష్యామి-ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా-ఆచమ్య-ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం ...ర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యామి॥ పునఃఆచమ్య - ఏవంగుణ ...పత్నీసమేతోఽహం సీమంతోన్నయనాంగ త్వేనోభయోఃరక్షార్థం రక్షాబంధనంకరిష్యామి అథషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥ శ్లో॥ బధ్నామి వామహ స్తేషు స్త్రీణాంసౌభాగ్యవర్ధనంబధ్నామిదక్షిణేహ స్తేపురుషస్య మఖప్రదం॥ హ స్తేనారికేళతండులఫలపుష్పాదిపథ్యావామక రేనిధాయ॥ రక్షాబంధనముహూః ... అస్తు॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యాం...ర్థం సీమంతోన్నయనాంగ త్వేన అభ్యుదయికంకర్మ కరిష్యామి - తదంగ బ్రాహ్మణపూజాంకరిష్యామి॥ శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయబ్రాహ్మణాయాభ్యుదయిక ప్రీత్యామ్నాయ యథాశ క్తిహిరణ్యం తుభ్యమహంసంప్రదదేనమమ। తదంగకర్మణఃపుణ్యాహంవాచయిష్యే॥కర్మణఃపుణ్యాహం భవంతో బ్రువంత్విత్యాది పత్నీమార్జనాంత కుర్యాత్॥ అత్రసీమంతహోమవిషయేనై కల్పికః। తత్కరణే ఏవంగుణేత్యాదిశుభతిథౌ మమభార్యాయాః...ర్థం సీమంతహోమంకరిష్యామినమః॥ బ్రాహ్మణైస్సహ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్ ।

(షట్పాత్రప్రయోగః) ఈ సీమంతకర్మయందలి పాత్రాసాదనము చేయునప్పుడు యవాంకురములను, ఏదుపంది ముల్లును, మేడికొమ్మను, కట్టె త్రాడునుగూడ నాసాదించవలయును,

తతఃఅగ్నింప్రజ్వాల్య॥శ్లో॥ ఆత్మానమాత్మసంభూతో రూపేవా

గర్భసంభవః। తత్కాలేచవరంపుత్రం దాతుంమేసర్వదేవతాః॥ ధాత్రి ఇదంనమమ ఇత్యష్టావాహుతీః॥ హుత్వా॥ తతఃనవగ్రహహోమంకుర్యాత్॥ తతః కేశవాదిహోమంసమాపయేత్। ఉత్తరపరిషేచనాంతే। బహ్వాత్మ పూజాంకుర్యాత్। అక్షతాంచ్ఛిరసిధారయేత్। తతఃదంపత్యోఃనూతన వస్త్రాణిధారయేత్।

సీమంతప్రక్రియ తంత్రము.

శుభముహూర్తమునందు పత్నిని అగ్నికి పడమరవైపు ప్రాఙ్ముఖముగా కూర్చుండబెట్టి తాను పశ్చిమముఖుడైయుండి నవగ్రహాష్టకమంత్రములను జెప్పుచు ఏడువంది ముల్లును, మూడు దర్భకట్టలను మేడికొమ్మతోచేర్చి వక్కమారు గ్రహించి నాభిప్రదేశము మొదలు పాపిటవరకు నూర్ధ్వముగాతుడిచి పడమరవైపు పారవేసి ఉదకమును స్పృశించవలయును. అప్పుడు వీణాగానము చేయించవలయును. యవాంకురములను పత్నీ శిరస్సునందు కట్టవలెను. సాయంత్రము వరకునుంచి నక్షత్రోదయ మయినతరువాత విడువవలెను.

తతోనీరాజనం తదుత్సంగే ఫలలడ్డుకాదిదత్వా। బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్। తతఃఅగ్నిప్రదక్షిణం॥ ఆశీర్వాదః॥ సీమంతోన్నయనే ప్రాప్తేపశ్చాత్పూర్వంసమాపయేత్।యస్మిన్‌కాలేసీమంతోక్తచతుర్థమాసాదికాలే సీమంతంపుంసవనంచకరోతి। తదాన్యకాలబలవత్తరేణ సీమంతంకృత్వా పశ్చాత్పుంసవనం కుర్యాత్। నత్వేకదినే తత్ప్రస్కస్మిన్నహన్యేవకుర్యాచ్చేత్తదావాచం శుభకాలే ఇతివచనబలాత్పూర్వం పుంసవనం పశ్చాత్సీమంతం కుర్యాత్॥ శ్లో॥ సీమంతోన్నయ నంకర్మ యస్మిన్నేకదినేభవేత్। తత్రపుంసవనంచేత్తు పూర్వాపుంసవనక్రియా। ఏకస్మిన్‌దివసేచేత్తు యుగపద్గర్భకర్మణి। తత్రపుంసవనం పూర్వం పశ్చాత్సీమంతమాచరేత్। సత్యవ్రతః॥ స్త్రీయదాకృతసీమంతా ప్రసూయేత కథంచన। గృహీతపుత్రా విధివత్పునస్సంస్కారమర్హతి॥ ఆదౌపుంసవనం పూర్వముక్తం॥ ఇతిసీమంతం సమాప్తం.

అథ జాతకర్మప్రయోగః

శ్లో॥ పుత్రేజాతేపితుస్స్నానం సచేలంతువిధీయతే; యావన్న

ఛిద్యతేనాళం తావన్నాప్నోతిసూతకం। ఛిన్నే నాళేతతః పశ్చాత్సూత
కంతు సమ్మతే। తస్మిన్ జన్మముహూర్తేపి సూతకాంతేథవాశిశోః।
జాతకర్మచ కర్తవ్యం పితృపూజనతత్పరైః॥ పృథ్వీచంద్రోదయేకార్ష్ణా
జినిః। శ్లో॥ ప్రాదుర్భావే పుత్రపుత్ర్యోశ్చంద్రసూర్యగ్రహేతథా।
స్నాత్వానంతరమాత్మీయాన్ పితౄన్ శ్రాద్ధేనతర్పయేత్ ॥ ఆచమ్య-
ఏవంగుణ విశేషణ... ప్రీత్యర్థం శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్యపత్నీ
సమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపాన జనిత
దోషపరిహారద్వారా బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయు
రభివృద్ధ్యర్థం జాతకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ
శుద్ధ్యర్థం...సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। ఆదౌ నిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి।గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా। అథ హిరణ్యద్రవ్యేణ నాందీ
సమారాధనంసమాపయేత్॥ అభ్యుదయిక బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యా
మ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ। ఏవం
గుణ...ప్రీత్యర్థం శ్రీమతఃగోత్రస్య నామధేయస్య పత్నీసమేతస్యమమ
కుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపానజనిత దోష పరిహార
ద్వారా బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయురారోగ్యసిద్ధ్య
ర్థం జాతస్యకుమారస్య జాతకర్మకరిష్యామి। కుమారమభిమృశ్య। శ్లో॥
ఆదిత్యోర్కస్సవిర్భాను ర్భాస్కరశ్చదివాకరః।మార్తాండస్సవితా హేళి
తీక్ష్ణాంశుర్మిహిరోరవిః ॥ చంద్రశ్శశిశశాంకశ్చ విధుస్సోమోనిశాకరః।
శీతాంశురుడునాథశ్చ ఇందుశ్చంద్ర స్తథావిధుః॥ ఆరోవక్రోమహీజశ్చ
రుధిరో రక్తఏవచ। అంగారకఃకుజోభౌమో లోహితాంగోమహీసుతః॥
సౌమ్యోవిజ్ఞోబుధోహేమ స్సోమజోబోధనఃక్రమాత్। జీవఆంగీరసో
వాచ స్పతిశ్చిత్రశిఖండిజః। ఆర్యోబృహస్పతిస్సూరి ర్వాగీశోవచసాం
పతిః। శుక్రోభృగుర్భృగుసుత స్థ్వప్రుజశ్చసితశ్చసః। ఉశనాదైత్య
పూజ్యశ్చకావ్యః కవిరితస్స్మృతః। కోణో మందశ్శనిఃకృష్ణస్సూర్యపుత్రో
యమశ్చసః। పంగుశ్శనైశ్చరస్సౌరిః కాలచ్ఛాయాసుతశ్చసః॥ రాహు
స్తమస్సరోగశ్చ స్వర్భానుశ్చవిధుంతుదః। పాతుశ్చసైంహికేయశ్చ

భుజగాఖ్య ఇతిస్మృతః। కేతుశ్శిఖీధ్వజో ధూమ్రః ఉత్పాతో బహురూప
కృత్। శిరోహీనో ఘోరరావ శ్చిత్రవర్ణశ్చ కేతనః। ఇతి కుమారమభి
మృశ్య। శ్లో। అంగాదంగాచ్చసంభూతో రూపాద్రూపాచ్చసంభవః।
దీర్ఘాయుష్మాన్భవోదార పుత్రవంశ హితంకర। జాతస్య దక్షిణేకర్ణే
పఠిత్వా। అంగాదంగా...హితంకర। నక్షత్రనామచనిర్దిశతి-తద్రహస్యం
భవతి। అథ స్వర్ణరజతకాంశ్యపాత్రేణ మధుఘృత శర్కరాదామిశ్రితా
న్ప్రాశనీయ ప్రవాళమౌక్తికైః సువర్ణేనాలోడ్య। శ్లో। ప్రాశనంశుభదం
కుర్యాత్పవిత్రం పాపనాశనం। ఆయుస్తేజోబలంసౌఖ్యం స్వస్వకర్మ
క్రియాత్మకం। ఏవంజాతస్యశిశోః సువర్ణేనమధు త్రివారంప్రాశయేత్।

తతఃమధుఘృతం జాతస్యశిశోఃకర్ణమూర్ధ్నిధాయ। దేవాయసవి
త్రేనమః సరస్వత్యైనమః। అశ్విభ్యాంనమః। ఇత్యుక్త్వా। తతఃకుమా
రంమాతురంక ఆదాయ। శ్లో। కుమారీదేవతాసేయం భూయాజాతాయ
వృద్ధిదా। ఆయుష్మంతంయశస్వంతం తేజస్వినమపిక్రియాత్। మాతు
ర్దక్షిణస్తనం ప్రతిధాప్య। దీర్ఘమాయుః। తతః పృథివీమభిమృశ్య।
శ్లో॥ సముద్రమేఖలే దేవి పర్వతస్తనమండలే। విష్ణుపత్నినమస్తుభ్యం
భూమిదేవినమోస్తుతే। ఇతిభూమాస్పృష్ట్వా × తత్రకుమారంభూమా
వంవేశయతి। దీర్ఘమాయుః॥ శిశోః శిరస్సమీపే ఉదకుంభం
నిధాయ॥ శ్లో। పానీయంపావనంశ్రేష్ఠం గంగాదిసరిదుద్భవం। సర్వ
పాపప్రశమన కుంభోదకనమోస్తుతే॥ తతః ఏవంగుణ...శుభతిథౌ
మమకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం బాలసూతికయోశ్చం డాలాది
పిశాచేభ్యస్సం రక్షణార్థం ఫలీకరణ హోమంకరిష్యామినమః॥ స్థండి
లోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాంతంకృత్వా॥ అత్రచతుష్పాత్రప్రయో
గంకుర్యాత్। తూష్ణీంసర్షపాన్ఫలీకరణమిశ్రానంజలినాసకృదపదాయ
అథనవగ్రహహోమంకుర్యాత్। అథ ఇంద్రాయనమః-అగ్నయేనమః
యమాయనమః - నిర్ఋతయేనమః - వరుణాయనమః - వాయవే
నమః- కుబేరాయనమః- ఈశానాయనమః- అథఉత్తర పరిషేచనం
కుర్యాత్। అథబ్రాహ్మణాన్సంతర్పయేత్॥ ఆశీర్వాదః॥ స్త్రీణాంతు।

శ్లో॥ అంగాదంగాత్సంభూతే రూపాద్రూపాత్సంభవే దీర్ఘాయుష్మ
త్వహోదారే పుత్రీవంశహితంకరే। ఇతివక్తవ్యం।

ఇతిజాత కర్మప్రయోగ స్సమాప్తః.

అ థ ము ఖా వ లో క న మ్.

దేశకాలౌసంకీర్త్య। అథముఖావలోకనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః
పుణ్యాహే దంపత్యోర్యశ్చంద్రతారా బలాన్వితే పూర్వాహ్ణే దంపతీ
మంగళస్నాతౌ భూత్వా। ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమ
చరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివార నక్షత్ర వర్జ్యాది జనిత సకలారిష్ట
నివృత్తిద్వారా జాయాపత్యోశ్శిశోశ్చత్రయాణామాయుష్యాభివృద్ధ్య
ర్థ శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ముఖావలోకన పూర్వకం గృహముఖా
ఖ్యంకర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం...
స్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి। ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్య
ర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి। గణాధిపతిపూజాంకృత్వా।
పునః సంకల్ప్య – ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమచరణే
యుక్తగండే జాతస్య కుమారస్య తిథి—రనక్షత్ర వర్జ్యాది జనితసకలా
రిష్ట నివృత్తిద్వారా జాయాపత్యో : శిశోశ్చత్రయాణా మాయుష్యాభి
వృద్ధ్యర్థం మమకుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ముఖావలోకనాఖ్యం
కర్మకరిష్యామి। గంధమాల్యైరలంకృత్య। స్వర్ణయుక్త కాంస్యపాత్రీం
గోఘృతపూరితం। శ్లో॥ రూపగుంజననంపుణ్యం సర్వకల్మషనాశనం।
ఆయుర్వృద్ధికరం యస్మాత్కుర్యాదాజ్యావలోకనమ్। ముఖావలోకన
ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు। ఇత్యేతాభ్యామాజ్య మవలోక్యసద
క్షిణాజ్యకాంస్యపాత్రీంమృత్యుంజయ స్వరూపిణేదద్యాత్। శ్లో॥ చత్వా
రింశత్ఫలాదూర్ధ్వమయఃపిండంసదక్షిణం। తవాధీనానిసర్వాణి శస్త్రాణ్య
స్త్రాణియానిచ। అయఃపిండనమస్తుభ్యం దుష్టారిష్టంనివారయ। ఇతిసద
క్షిణమయః పిండదానందద్యాత్। పాదౌప్రక్షాళ్యాచమ్య। తతఃపుణ్యా
హవాచనం సమాపయేత్। అత్రిశాంతిసంకల్ప నవగ్రహారాధనాది
సర్వంవిధిప్రకారేణ సమాప్య–శాస్త్రోక్తయథావిధి శాంతింకుర్యాత్।
కేవలముఖావలోకనపక్షే, ఆదౌగణాధిపతి పూజాం ముఖావలోకనం

పుణ్యాహవాచనంచ సమాచరేత్ ॥ తతఃఆశీర్వాదః॥ ముఖావలోకనం
సమాప్తమ్,

శాంతిసంకల్పః

అథాతశ్శాంతిసంకల్పవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః పుణ్యాహేదంశ
తోశ్చంద్రతారాబలాన్వితే పూర్వాహ్ణే దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా
పుణ్యాహం వాచయిత్వా॥ ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్య
ర్థం జాతస్యకుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వర్జ్యాదిజనిత సకలారిష్టనివృత్తి
ద్వారా జాయాపత్యోశ్శిశోశ్చ త్రయాణామాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం జనన
నక్షత్రపూర్వకమాదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం-
మమజన్మరాశివశాత్ - నామరాశివశాత్ - జన్మనక్షత్రవశాత్ -నామ
నక్షత్రవశాత్- జన్మలగ్నవశాత్ - నామలగ్నవశాత్ - జన్మాంశ
వశాత్ -నామాంశవశాచ్చ- మహాదశాధివశాత్ - షడ్బలవేధవశాత్
గోచార వేధవశా ద్వామవేధ వశాత్ । త్రివిధశాస్త్రోక్త వేధవశా
త్కాలచక్రవశాత్సర్వతోభద్ర చక్రవశాచ్చ- అష్టకవర్గవశాచ్చ-
అంగగ్రహవశాచ్చ-భావగ్రహవశాత్పతు గ్రహవశాచ్చ-అధనక్షత్ర
గ్రహవశాచ్చ-అథనామాంశవశాద్భూతగ్రహవశాచ్చ భూతాద్యంత
రిక్ష గ్రహోత్పాతక దుస్స్వప్న దుశ్శకునవశాచ్చ- యోఽరిష్టసూ
చితః సర్వారిష్టపరిహార ద్వారాఽయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం యేయేగ్రహాః
శుభస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మతిశయఫలావాప్త్యర్థం యేయే
గ్రహాః అరిష్టస్థానేషుస్థితాః తైస్తైః క్రియమాణ కరిష్యమాణ వర్త
మాన వర్తిష్యమాణ సూచితాగామి సర్వారిష్టపరిహారద్వారా శుభ
స్థాన ఫలావాప్త్యర్థం యజమానీసహిత యజమానస్య + గోత్రోద్భ
వస్య నామధేయస్య మమ క్షేమ...వృద్ధ్యర్థం అస్మిన్గోమయేనాను
లిప్తాయాం భూమౌ రంగవల్లీ విరచిత శ్వేతతండులోపరి విరచితాష్టదళ
పద్మకర్ణికోపరివశ్యాది మధ్యమకోష్ఠే ఏకైకగ్రహస్య అధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతా సహితం తద్గ్రహయుక్త తన్మంత్రై రావాహ్యాసంభవద్భి
ర్వైస్సంభవద్భిః పదార్థైస్సంభవద్భిరుపచారైస్సంభవతానియ
మేనపూజాంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం + నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది

నవగ్రహాణాంత త్తత్సమిదాజ్యం ప్రత్యేకం ప్రతిద్రవ్యం హోమకర్మచ
మమాయురభివృద్ధ్యర్థం అభిమంత్రిత కలశ పూజాంచ దుర్గా గణపతి
క్షేత్రపాలకాఽభయంకర మృత్యుంజయ సదాశివముద్దిశ్య... ప్రీత్య
ర్థం । త్ర్యంబక మంత్రేణ న్యాస పూర్వకం మృత్యుంజయ జపంచ
హోమంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం. అపేక్షితాజ్యపూరిత కాంస్య
పాత్రదానంచ నక్షత్రదేవతాముద్దిశ్య... ప్రీత్యర్థం స్వర్ణ స్వర్చితవస్త్ర
ప్రతిమాదానంచ అభిమంత్రితకలశోదకేనమార్జనంచ నక్షత్రపూర్వక
షోడశదానానిచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం ఛాయోపాసమేతశ్రీసూర్య
నారాయణదేవతాముద్దిశ్య... ప్రీత్యర్థం కల్పోక్త ప్రకారేణ సూర్య
నమస్కారాన్ అశ్వత్థప్రదక్షిణానిచ-మమ...ర్థం । జాపకేభ్యోదక్షి
ణాదానంచ- బ్రహ్మత్వోదక్షిణాదానంచ- దశదానానిచ- గోదానంచ
భూదానంచ- మహిషదానంచ - గజదానంచ - అనడుహదానంచ -
అయః ఖండకార్పాస లవణదానానిచ - బ్రాహ్మణేభ్యో మృష్టాన్న
దానంచ- ఇతరేషాం భూరిదానంచ- తదనంతరం తాంబూలదానంచ
ఏవంశాస్త్రోక్తవిధినామమకుమారస్యజననసమయే పుత్రారిష్టపిత్రారిష్ట
భ్రాత్రారిష్ట-మాతులారిష్టాదిసర్వారిష్ట పరిహారద్వారా మాతాపిత్రో
శ్శిశోశ్చ...ర్థం ధన కనక వస్తువాహన సమృద్ధ్యర్థం అపమృత్యుపరి
హారద్వారాఽయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం-ఏవంసాంగోపాంగలనక్షత్రపూర్వక
నవగ్రహమఖాఖ్యం కర్మకరిష్యామి। తదంగ ఆచార్యబ్రహ్మఋత్వి
గ్వరణం కరిష్యామి । ఆచార్యంత్వామహం వృణే । బ్రహ్మాణంత్వా
మహంవృణే। నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాద స[illegible]హ జపమస్మదర్థం
భవంతః కుర్వంతు। ... రుద్రాభిషేకార్థ [illegible] సూర్యనమస్కా
రార్థం [illegible]తు। అశ్వత్థ ప[illegible]తు। వృతోస్మి [illegible] యోగ్యోఽస్మీతి ప్రతివచనమ్।
శ్లో। ఏకస్మిన్నేవ నక్షత్రే భ్రాత్రో [illegible] పిత్రోః [illegible]తయోః ప్రసూతిశ్చే
త్తయోర్మృత్యు [illegible] వదేకస్యనిశ్చితః। ఇత్యేక [illegible]నక్షత్రజనన సంభవే
యథావిధిశాంతింకుర్యాత్ । శాంతిసంకల్ప స్సమాప్తః।

ప్రతిమానియమ తంత్రము.

నక్షత్ర ప్రతిమ- సువర్ణము, సు[illegible] ప్రతిమ - సువర్ణము

చంద్ర ప్రతిమ - వెండి, ప్రతిమ యెత్తుసరి ౮౦ చిహ్నములు, అథవా ౪౦ చిహ్నములు, అథవా ౨౦ చిహ్నములు, అథవా ౧౦ చిహ్నములు, అథవా ౫ చిహ్నములు, అథవా యథాశక్తి ప్రతిమ లుండవలెను.

అథ నవగ్రహారాధనమ్.

ప్రాగ్భాగే నూతనవస్త్రద్వయేన మంటపద్వయ మాసాద్య । తస్యోపరి యథాశక్తి తండులాన్నిక్షిప్య ॥ తత్ర తామ్రనిర్మిత కలశద్వయంనిధాయ ॥ తతో పంచపల్లవాని నారికేళాది ఫలపుష్పాది కలశే నిధాయ॥ నూతనవస్త్రేణా వేష్ట్య॥ వేదపారగబ్రాహ్మణమాహూయ॥

పత్న్యాసహ ఆచమ్య- ఏవం గుణే త్యాది శుభతిథౌ... నక్షత్రే పూర్వోక్తాదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం మధ్యే యేయేగ్రహాః అరిష్టస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మనుకూలత్వ సిద్ధ్యర్థం యేయే గ్రహాః శుభస్థానేషుస్థితాః తేషాం గ్రహాణాం అత్యంత శుభఫలావాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహదేవతాఉద్దిశ్య ..ప్రీత్యర్థం నవగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నవగ్రహమంటపారాధనాఖ్య కర్మకరిష్యామినమః॥ గృహస్యఈశాన్య దిగ్భాగే గ్రహారాధనంకుర్యాత్ । తదంగ ప్రతిమాశోధనంకరిష్యామి నమః॥శ్లో॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరై శ్శర్కరేణఫలైస్సహ ప్రక్షాళనం ప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయే త్తతః । ఇతిపంచామృతేనశుద్ధోదకేనప్రక్షాళ్య॥ శ్లో॥ కృత్తికా [illegible] ...జ్వలనస్తథా కృత్తికానక్షత్రదేవతా [illegible] క్షతే [illegible] దేవతా ప్రత్యధిదేవతామావాహ్య॥యథా॥ అథదేవత [illegible]- ప్రత్యధి దేవత రోహిణి- సూర్యధ్యానమ్॥

అథ సూర్యగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ [illegible] ప్రతిష్ఠేసంపా [illegible] పూజాంచకారయేత్ । [illegible] పీడోప [illegible] యం శ్లో॥ వేదీమధ్యేలలిత [illegible] కర్ణికాయాం [illegible] స్సప్తాశ్వో [illegible] రుణ రుచివపు స్సప్తరజ్జుర్ద్వి [illegible] గోత్రేం [illegible] శకాశ్యపాఖ్యేప్రసూతః కాళింగాఖ్యే [illegible] స్తు॥ [illegible] పద్మకరోద్విబాహుః

పద్మద్యుతిస్స ప్తతురంగవాహః। దివాకరోలోకవపుఃకిరీటీ మేరుప్రసా దంవిదధాతు దేవః॥శ్లో॥ జపాకుసుమ...కరం॥ సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ సూర్యగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం- రక్తపుష్పం-రక్తమాల్యాం బరధరం-రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథ సమారూఢం మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం- ప్రాఙ్ముఖం పద్మాసనస్థం- ద్విభుజం- సప్తా శ్వం- సప్తరజ్జుం- కళింగదేశాధిపతిం- కాశ్యపసగోత్రం-విశ్వామిత్ర ఋషిం-ప్రభవసంవత్సరే మాఘమాసే శుక్లపక్షేస ప్తమ్యాంకృత్తికా నక్షత్రజాతం-సింహరాశ్యధిపతిం- భానువారాధిపతిం-కిరీటినం-సుఖా సీనం-పత్నీపుత్రపరివారసమేతం-గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణ మధ్యే వర్తులాకారమండలే - గోధూమధాన్యస్యోపరి సూర్యగ్రహ మావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥ శ్లో॥ జటిలంహేమమాలా ఢ్యం శక్తిస్వస్తికధారిణం। వరదాభయహస్తంచ ధ్యాయేద్వహ్నిం జపారుణం॥సూర్యగ్రహాధిదైవతం అగ్నింసాంగం సాయుధం సవాహ నం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య దక్షిణతః అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలా వృతంరుద్రం వహ్నిమండలమధ్యగం। ధ్యాయేత్షోడశయుతం శక్తి స్వస్తికధారిణం॥ సూర్యగ్రహప్రత్యధిదైవతం రుద్రంసాంగం...సమే తం సూర్యగ్రహస్యోత్తరతః రుద్రమావాహయామి। ...రస్తు॥

అథ చంద్రగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ చంద్రారిష్టేతుసంప్రాప్తే చంద్రపూజాంచకారయేత్ । చంద్రధ్యానంప్రవక్ష్యామిమనఃపీడోపశాంతయే॥-చంద్రధ్యానం॥శ్లో॥ ఆగ్నేయభాగేసరథోదశాశ్వ శ్చాత్రేయజోయామునదేశజశ్చ। ప్రత్య ఙ్ముఖస్థశ్చతురశ్రపీఠే గదాధరాంగో హిమవత్స్వభావః। శ్వేతాంబర శ్శ్వేతవపుఃకిరీటీ శ్వేతద్యుతిర్దండధరోద్విబాహుః। చంద్రోమృతా త్మావరదఃకిరీటీ శ్రియాంసిమహ్యంవిదధాతుదేవః॥ శ్లో। దధిశంఖ... భూషణం। చంద్రగ్రహేహాగచ్ఛ చంద్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం- శ్వేత గంధం- శ్వేతపుష్పం- శ్వేతమాల్యాంబరధరం- శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం-దివ్యరథసమారూఢః-మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం-

దశాశ్వరథవాహనం- ప్రత్యఙ్ముఖం- పద్మాసనస్థం- ద్విభుజం- దండ
ధరం- యామునదేశాధిపతిం- ఆత్రేయసగోత్రం- సౌమ్యవత్సరే కార్తిక
మాసే శుక్లపక్షే దశమ్యాం ఉత్తరాభాద్ర నక్షత్రే జాతం-కర్కాట
రాశ్యధిపతిం-ఇందువాసరాధిపతిం-కిరీటీనం - సుఖాసీనం- పత్నీపుత్ర
పరివారసమేతం- గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహ
స్యాగ్నేయదిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరిచంద్ర
గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ ధవళంమకరారూఢం పాశ
పాణింప్రచేతసం। శాంతాయుధంసుశాంతంచ చింతయేద్ధ్యానగోచ
రమ్। చంద్రగ్రహాధిదైవతం అపః సాంగం...తం చంద్రగ్రహస్య
దక్షిణతః అపఆవాహయామి స్థాప...మి। శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం
స్వర్ణపద్మసువాసినీం। పాశాంకుశధరాంభూతి ధరాం ధ్యాయామివల్ల
భాం॥ చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం గౌరీం సాంగాం...తాం చంద్ర
గ్రహస్యోత్తరతః గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి।

అథ అంగారక గ్రహారాధనమ్,

శ్లో॥ కుజారిష్టేతు సంప్రాప్తే కుజపూజాంచ కారయేత్। కుజ
ధ్యానంప్రవక్ష్యామి రోగపీడోపశాంతయే। కుజధ్యానం॥శ్లో॥ యామ్యో
గదాశక్తిధరస్త్రిశూలీ వరప్రదోయామ్యముఖోతిరక్తః॥ కుజస్త్వవంతి
విషయత్రికోణ స్తస్మిన్ భరద్వాజకులేప్రసూతః॥రక్తాంబరోరక్తవపుః
కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమో గదాభృత్। ధరాసుతశ్శక్తిధరశ్చశూలీ
సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాంతః॥శ్లో॥ ధరణీగర్భ...ప్రణమామ్యహం॥
అంగారకగ్రహాగచ్ఛ- అంగారకగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం
రక్తపుష్పం- రక్తమాలాంబరధరం- రక్తచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది
శోభితం- దివ్యరథసమారూఢం- మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం - మేష
వాహనం- దక్షిణాభిముఖం-చతుర్భుజం-గదాశూలశక్తిధరం -అవంతి
దేశాధిపతిం- భారద్వాజసగోత్రం- రాక్షసనామసంవత్సరే ఆషాఢ
మాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం మృగశీర్షా నక్షత్రే జాతం మేషవృశ్చిక
రాశ్యధిపతిం, భౌమవారాధిపతిం, కిరీటినం, సుఖాసీనం, పత్నీపుత్రపరి
వారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య

దక్షిణదిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే ఆఢకధాన్యస్యోపరి అంగారక గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ చిత్రవర్ణాంధరాం సౌమ్యాం సర్వసస్యాలయాం శుభాం। చింతయేద్భక్తిమాన్ రక్త బలయుక్తకరాం బుజామ్॥ అంగారకగ్రహాధిదైవతం పృథివీం సాంగాం ... అంగారక గ్రహస్య దక్షిణతః పృథివీ మావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ శుద్ధ స్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం। నీలజీమూతసంకాశం నీలాం జనసమప్రభమ్॥ అంగారకగ్రహప్రత్యధిదైవతం క్షేత్రపాలకం సాంగం ...తం అంగారక గ్రహస్యోత్తరతః క్షేత్రపాలకమా...మి॥

అథ బుధగ్రహారాధనమ్.

బుధధ్యానమ్॥ శ్లో॥ ఉదఙ్ముఖో మాగధజో హరిస్థ శ్చాత్రేయ గోత్రశ్శరమండలస్థః। సఖడ్గచర్మోరుగదాధరోక్ష స్త్వీశానభాగే వరద స్సపీతః। పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చ సౌమ్యః। చర్మాసిధృతో సుమస్సతన్సుమేరు స్సింహాధిరూఢో వరదో బుధశ్చ॥ శ్లో॥ ప్రియంగు...నందనం॥ బుధగ్రహాగచ్ఛ బుధగ్రహం పీతవర్ణం పీత గంధం పీతపుష్పం పీతమాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది శోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం సింహావాహనం, ఉదఙ్ముఖం మగధదేశాధిపతిం, చతుర్భుజం ఖడ్గచర్మాంబరధరం॥ ఆత్రేయసగోత్రం ఆత్రేయఋషిం, ఆంగీరసనామసంవత్సరే మార్గశీర్ష మాసే శుక్ల పక్షే సప్తమ్యాం పూర్వాభాద్ర నక్షత్రే జాతం కన్యామిధునరాశ్యధిపతిం సౌమ్యవారాధిపతిం కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే, సూర్యగ్రహస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే బాణాకార మండలే, ముద్గధాన్యస్యోపరి, బుధ గ్రహమావాహయామి స్థా...—మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుం శంఖపద్మం సుదర్శనగదాధరం। ధ్యాయేహం నీలగౌరాంగం పద్మస్థకమలాపతిం॥ బుధ గ్రహాధిదైవతం విష్ణుం సాంగం...తం। బుధగ్రహస్య దక్షిణతః విష్ణు మావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ పీతపద్మాసనాసీనం చతుర్బాహుం కిరీటినం। చింతయే శంఖ చక్రాభ్యాం గదాధారిణమచ్యుతమ్॥ బుధ గ్రహప్రత్యధిదైవతం నారాయణం సాంగం...తం బుధగ్రహస్యోత్తరత

నారాయణ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి।

అథ బృహస్పతిగ్రహారాధనమ్,

ధ్యానం॥ శ్లో॥ గుర్వరిష్టేతు సంప్రాప్తే గురుపూజాంచ కారయేత్ । గురుధ్యానం ప్రవక్ష్యామి పుత్రపీడోపశాంతయే । బృహస్పతిధ్యానం॥ శ్లో॥ సౌమ్యే మదీర్ఘే చతురశ్రపీఠే రథేంగిరాః పూర్వముఖ స్వభావః॥ దండాక్షమాలా జలపాత్రధారీ సింధ్వాఖ్యదేశేవరదస్సురేశః॥ కనకాంబరః కనకవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః॥ తథాసిదండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రం వరదోస్తుమహ్యం॥ శ్లో॥ దేవానాంచ... బృహస్పతిం॥ బృహస్పతి గ్రహేహాగచ్ఛ, బృహస్పతిగ్రహం, కనకవర్ణం, కనక గంధం, కనకపుష్పం, కనకమాల్యాంబరధరం, కనకఛత్రధ్వజరథ పతాకాది శోభితం, దివ్యరథ సమారూఢం, మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం, ఉదఙ్ముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్ష మాలాధారిణం, సింధుద్వీప దేశాధిపతిం, ఆంగీరసగోత్రం, ధాతృనామసంవత్సరే, వైశాఖమాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం భరణీనక్షత్రజాతం, ధనుర్మీనరాశ్యధిపతిం, గురువారప్రియుక్తం, కిరీటినం. సుఖాసీనం, పత్నీపుత్రపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యోత్తర దిగ్భాగే దీర్ఘ చతురశ్ర మండలే చణక ధాన్యస్యోపరి బృహస్పతి గ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మాణంరక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్షస్రక్కుండికాభీతివర పాణిం విచింతయే॥ బృహస్పతి గ్రహాధిదైవతం బ్రహ్మాణం సాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్య దక్షిణతః బ్రహ్మాణమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ ఇంద్రమైరావతారూఢం వజ్రాయుధధరం ప్రభుం। పూర్వదిక్పాలకం దేవం సర్వదేవనమస్కృతమ్॥ బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం ఇంద్రంసాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్యోత్తరతః ఇంద్రమా...మి॥

అథ శుక్ర గ్రహారాధనమ్,

శ్లో॥ శుక్రారిష్టేణ సంప్రాప్తే శుక్రపూజాంచ కారయేత్ ।శుక్రధ్యానం ప్రవక్ష్యామి పత్నీపీడోపశాంతయే॥ శుక్రధ్యానం॥ శ్లో॥ ప్రాచ్యాం శ్రీగుర్వోజకటిప్రదేశస్థభార్గవః పూర్వ ముఖస్వభావః।సపంచ

కోణేశరథాధిరూఢో దండాక్షమాలా వరదోంబుపాత్రః । శ్వేతాం
బరశ్శ్వేతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దైత్యగురుః ప్రశాంతః । తథాసి
దండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రాద్వరదోఽస్తు మహ్యం ॥
శ్లో॥ హేమకుంభ...మహ్యమ్॥ శుక్రగ్రహేహాగచ్ఛ శుక్రగ్రహం శ్వేత
వర్ణం శ్వేతగంధం, శ్వేతపుష్పం, శ్వేతమాల్యాంబరధరం, శ్వేతచ్ఛత్ర
ధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం, దివ్యరథ సమారూఢం, మేరుంప్రదక్షిణీ
కుర్వాణం, ప్రాఙ్ముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్షమాలా
జటావల్కలధారిణం, కాంభోజదేశాధిపతిం, భార్గవసగోత్రం, పార్థివ
నామసంవత్సరే శ్రావణమాసే శుక్లపక్షే ద్వాదశ్యాం, జ్యేష్ఠానక్షత్రే
జాతం, తులావృషభరాశ్యధిపతిం, భృగువారప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖా
సీనం పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే
సూర్యగ్రహస్యప్రాగ్భాగేపంచకోణాకారమండలే- రాజమాషధాన్యో
పరి శుక్రగ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ సింహాసనస్థాం
ద్విభుజాం స్వర్ణాభాంచ సుసుందరీం । శిలాసనాంశచీంధ్యాయేద్ రక్తాం
బుజకరాంబుజామ్॥ శుక్రగ్రహాధిదైవతం ఇంద్రాణీంసాంగ...తాం
శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణీ మావాహయామి స్థా...మి ॥
శ్లో॥ ఇంద్రశ్వేతం చతుర్బాహుం సహస్ర నయనోజ్జ్వలం । వజ్రాం
కుశాసిసంయుక్తంపాణిం ధ్యాయేత్సుసంయుతమ్॥ శుక్రగ్రహప్రత్యధి
దైవతం ఇంద్రమరుత్వంతం ...సాంగం......తాం శుక్రగ్రహస్యో
త్తరతః ఇంద్రమరుత్వంత మావాహయామి స్థా...మి పూ...మి ॥

అథ శనిగ్రహారాధనమ్.

ఆచమ్య తిలదీపారాధనంకృత్వా॥ శ్లో॥ శన్యరిష్టేతుసంప్రాప్తే
శనిపూజాంచకారయేత్ । శనిధ్యానంప్రవక్ష్యామి ప్రాణిపీడోపశాం
తయే॥ శనైశ్చరధ్యానమ్ ॥ శ్లో॥ చాపాసనోగృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్య
ఙ్ముఖఃకాశ్యపజః ప్రతీచ్యామ్॥ సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్ర
దేశప్రభవశ్చ సౌరిః నీలద్యుతిర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితశ్చాప ధరోధ
నుష్మాన్।చతుర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాంతస్సదాస్తుమహ్యం వరమంద
గామీ॥శ్లో॥నీలాంజన...మ్యహం । శనైశ్చరగ్రహేహాగచ్ఛ - శనై

సర్వపాపహరంవిభుం॥ కేతుగ్రహాధిదైవతం చిత్రగుప్తం సాంగం... తం కేతుగ్రహస్య దక్షిణతః చిత్రగుప్తమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మాణం రక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం। అక్షస్రు కుండికాభీతి వరపాణింవిచింతయే॥ కేతుగ్రహప్రత్యధిదైవతం బ్రహ్మాణం సాంగం...తం. కేతుగ్రహస్యోత్తరతః బ్రహ్మాణ మావాహయామి స్థాపయామి...మి॥

ఉపగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ దుర్గాం సింహాసనారూఢాం సర్వాయుధ పరిష్కృతాం। పూజయేచ్ఛక్తిసంయుక్తం మనోభీష్టస్యసిద్ధయే ॥ దుర్గా మావాహయామి, స్థాపయామి॥ శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంవందే చింతితార్థప్రదాయకం । శైలాత్మజానుతం దేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్ ॥ శ్రీమహాగణాధిపతిమా...మి।.శ్లో॥శుద్ధస్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం। నీలజీమూతసంకాశం నీలాంజనసమప్రభమ్॥ క్షేత్రపాలకమా...మి॥ శ్లో॥ అభీష్టమభయం శీఘ్రం మనసాచింతయన్నపి । పూజయేత్సర్వకార్యేషు గృహేచజయసిద్ధయే। అభయంకరమా...మి॥

అష్టదిక్పాలకారాధనమ్.

శ్లో॥ ఇంద్రోఽమరావతీనాథ శ్శచీదేవ్యాస్తునాయకః। వజ్రాయుధశ్చప్రాగీశ స్తస్యైరావతోగజః॥ఇంద్రంలోకపాలకమా...మి॥ శ్లో॥అగ్నిస్తేజోవతీవాసీ స్వాహాదేవ్యాఃప్రియఃపతిః। మేషారూఢశ్శక్తిధరః దిశ్యాగ్నేయ్యాం ప్రతిష్ఠితః ॥ అగ్నిం లోకపాలక మా...మి॥ శ్లో॥యమస్సంయమనీనాథశ్శ్యామలాయామనఃప్రియః।దండభృన్మహిషారూఢో దక్షిణస్యాం దిశిసంస్థితః। యమం లోకపాలక మా...మి॥ శ్లో॥ కృష్ణాంగనాపురంయస్య దీర్ఘాభార్యానరోవాహః। శస్త్రంఖడ్గం తోనిరృతిశ్చ నైరృత్యాం దిశిసంస్థితః। నిరఋతిం లోకపాలకమా... మి॥ శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా । నక్రవాహః పాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః॥ వరుణం లోకపాలకమా...మి॥శ్లో॥ వాయుర్గంధవతీనాథః కించతిస్యాంజనాప్రియా । సారంగవాహో ధ్వజభృద్వాయవ్యాం దిశిసంస్థితః॥ వాయుం లోకపాలకమా...మి॥

పూర్వకర్మ ప్రయోగము.

శ్లో॥ కుబేరశ్చాలకాయాంతు చిత్రరేఖా ప్రియాంగనా । హయో
వాహః ఖడ్గధరః ఉదీచ్యాందిశి వర్తతే॥ కుబేరం లోకపాలక మా...మి॥
శ్లో॥ యశోవతీశ ఈశానః పార్వతీపరమేశ్వరః, ఈశాన్యాందిశి సంభాతి
వృషారూఢ త్రిశూలభృత్ ॥ ఈశానం లోకపాలక మా...మి॥
శ్లో॥ ఊర్ధ్వస్థితం మహాకాయ మంతరిక్షే మరుత్పథే । పూజయేద్భక్తి
యుక్తంచ మనోగతవిధాయినం॥ ఊర్ధ్వపురుషమా...మి॥ శ్లో॥ చిత్ర
వర్ణాం ధరాం సామ్యాం సర్వసస్యాలయాం శుభాం । చింతయేద్భక్తి
మాన్భక్త బలయుక్తకరాంబుజామ్॥ పృథివీ...మి॥ శ్లో॥ మందిరాది
గృహస్థాయ వాస్తవే పురుషాయవై । సాంగాయ శక్తియుక్తాయ నమః
కళ్యాణహేతవే॥ వాస్తుపురుషమా...మి॥

శ్లో॥ బ్రహ్మాణం రక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్ష
స్రక్కుండికాభీతివరపాణిం విచింతయే॥ బ్రహ్మాణమా...మి॥ శ్లో॥ శార
దా శారదాంభోజ వదనా వదనాంబుజే । సర్వదా సర్వదాస్మాకం సన్నిధి
స్సన్నిధిం క్రియాత్ ॥ సరస్వతీమా...మి । శ్లో॥ మహావిష్ణుం శంఖపద్మం
సుదర్శన గదాధరం । ధ్యాయేత్సువర్ణ గౌరాంగం పద్మస్థ కమలాపతిమ్॥
విష్ణుమా...మి॥ శ్లో॥ కరద్వయేన కమలే ధారయంతీం స్వలీలయా ।
హారనూపుర సంయుక్తాం లక్ష్మీం దేవీం నమామ్యహం । లక్ష్మీ
మా...మి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలా పరివృతం వహ్నిమండలమధ్యగం ।
ధ్యాయేత్కళాదశయుతం శక్తిధారిణమీశ్వరమ్ ॥ రుద్రమా...మి ।

శ్లో॥ గౌరీం సువర్ణ వర్ణాభాం స్వర్ణపద్మనివాసినీం । పాశాంకుశ
ధరాం భాతి ధరాంచ శివవల్లభాం॥ గౌరీమా...మి॥ శ్లో॥ భవిత్యశ్విని
నక్షత్రం అశ్వీదస్రస్తురంగమః॥ అశ్వస్తురంగస్తురగః అశ్వో వాజీహయో
హరిః॥ అశ్వినీదేవతా మా...మి॥ శ్లో॥ కుంకుమాంకితవర్ణాయ కుం
దేందుధవళాయచ । విష్ణువాహ నమస్తుభ్యం పక్షిరాజాయ తేనమః ।
గరుడమా...మి॥ శ్లో॥ ధన్వంతరిం మధన్వానం సర్వరోగవినాశనం ।
నమామి దేవభిషజం సర్వకార్యేషు సర్వదా । ధన్వంతరి మా...మి ।
శ్లో॥ ఇంద్రాగ్ని తేజసాయుక్తౌ సహస్రనయనోజ్జ్వలౌ। వజ్రాంకుశధరా
భాతి యుతౌ ధ్యాయేసుసంయుతౌ । ఇంద్రాగ్ని ఆ...మి॥ శ్లో॥ దేశాశ్చ

సగరగ్రామా మనోభీష్టస్యసిద్ధయే । త్వయావిలోకితా స్తేచ మమ భూయాసురక్షసై । శిత్మఫలమా...మి॥ శ్లో॥ విశాఖంకూర్పమిం ద్రాగ్నింద్వైదైవత్యం విశాఖభం॥ విశాఖనక్షత్రమా...మి॥ శ్లో॥ త్రియం బకమహాదేవ త్రాహిమాంశరణాగతం । జన్మమృత్యుజరారోగైః పీడితం కర్మబంధనైః॥ తావక స్త్వద్గతప్రాణ స్త్వచ్చిత్తోహంసదామృడ॥ త్ర్యంబకమా...మి॥ శ్లో॥ మృత్యుంజయనమస్తుభ్యం త్రాహిమాం శరణాగతం। తావక స్త్వద్గతఃప్రాణ స్త్వచ్చిత్తోహంసదాసుఖీ॥ మృత్యుంజయమా...మి॥ శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా। నక్రవాహఃపాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః॥ వరుణమా...మి॥ శ్లో॥ అచ్యుతఃకల్పవృక్షశ్చ అనంతఃకామధేనవః । చింతామణి స్తుగోవిందో నామత్రయముదాహృతమ్ । అచ్యుతమావాహయామి । అనంతమా ...మి॥ గోవిందమా...మి॥ శ్లో॥ అపమృత్యుం నమస్యామి మనసా చింతయన్నపి। దేహిచారోగ్యమైశ్వర్యం గ్రహపీడాం వ్యపోహతు॥ మమసర్వాప మృత్యుర్నశ్యతు ఆయుర్వర్ధతామ్ ॥ మంటపస్థ నక్షత్ర పూర్వకాదత్యాది నవగ్రహ దేవతాభ్యోనమః॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక దేవతాభ్యోనమః॥ దుర్గాగణపతి క్షేత్రపాలకాభయంకర వాస్తుపురు షాద దేవతాభ్యోనమః॥ ధ్యానాది షోడశోపచారపూజాం సమర్ప యామి॥ శ్లో॥ ఆదిత్యంచంద్రభౌమా బుధగురు భృగుజాన్ భానుజం రాహుకేతూన్। వత్వానిత్యంత్రిసంధ్యం జగదుదయులయస్థైర్యసంపత్తి హేతూన్ । జ్యోతిశ్చక్రే రవీందూహ్యుడుగణసహితౌ మేషరాశ్యాధి రాశీ। సతాన్నానక్రమార్త్రీన్ ఖచరసురవరాన్ భక్తితఃప్రార్థయామః॥ శ్లో॥ ఆదిత్యాయచసోమాయ మంగళాయబుధాయచ । గురుశుక్రశని భ్యశ్చ రాహవే కేతవేనమః ॥ మంటపస్థిత దేవతా స్సుప్రీతా సుప్ర సన్నా వరదాభవంతు॥

ఇతి నవగ్రహారాధనం సమాప్తమ్.

కేచిత్స్వాత్మ నవగ్రహ నమస్కారః

రవిః॥ శ్లో॥ దివాకరందీప్తిసహస్ర రశ్మిం తేజోమయంజగతః కర్మసాక్షిం। మహంసుభానుం సూర్యమాదింగ్రహాణాం రవింసదాహం శరణంప్రపద్యే॥ చంద్రః॥శ్లో॥ యఃకాలహేతోః క్షయవృద్ధిమేతియం దేవతాఃపితరశ్చాపిబంతి। తంత్వైవరేణ్యం బ్రహ్మణ్యంప్రవంద్యం సోమం సదాహం శరణంప్రపద్యే।కుజః॥శ్లో॥ మహేశ్వరం చానలసన్నికాశం భూమాజాతం రక్తమాల్యాంబరాఢ్యం । సువర్చనంలోహితాంగం కుమారంకుజంసదా... ద్యే॥బుధః॥శ్లో॥ విశుద్ధబుద్ధిం శుచికాలబోధిం సత్యావాచం సోమవంశప్రదీపం । ప్రజాపతేరాత్మజం ధర్మనిత్యం బుధంసదా... ద్యే॥గురుః॥ శ్లో॥ బుధ్యాసనోయశ్చాపఘుశ్చ ధన్వంతరి ర్దేవాదయో జీవంతియస్మాత్ । తంభార్గవంఛాందసం విశ్వరూపం గురుంసదా... ద్యే॥ శుక్రః॥ శ్లో। పవమానప్రదం చింతితార్థానుకూలం నయనప్రధానం వినయాతిరిక్తం। తంభార్గవం యోగినం శుద్ధసత్వం శుక్రంసదా... దే॥ శనిః॥ శ్లో॥ శనైశ్చరంరాజితా యోధనేషుశనై ర్యాభయా గమనంచేష్టితంచ। సూర్యాత్మజంక్రోధనం మప్రసన్నం శనింసదా... ద్యే॥ రాహుః॥ శ్లో॥ యంవిష్ణునైవామృతం భోజ్యమానం హ్యాత్మాశిరోగ్రం గ్రహభావేనియుక్తః యోఅర్కచంద్రౌగ్రసతి పర్వకాలే రాహుంసదా॥ ...దే॥ కేతుః॥ శ్లో॥ యోబ్రహ్మపుత్రో గ్రహభావేనియుక్త బ్రహ్మోద్భవం బ్రహ్మవిదుఃకుమారం। బ్రహ్మాత్మజం హృదయేజామదగ్నిం కేతుంసదాహం శరణంప్రపద్యే॥

ఇతి నవగ్రహ నమస్కారః.

అథ సూర్యస్తోత్ర కవచప్రారంభః.

అస్యశ్రీ సూర్యకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - కణ్వఋషిః- అనుష్టుప్ఛన్దః- శ్రీసూర్యనారాయణో దేవతా - మమసూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే-జపేవినియోగః॥ ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ దేవాసురవరై ర్వంద్యం గ్రహైశ్చపరిసేవితమ్। ధ్యాయేత్పఠేత్సువర్ణాభం సూర్యంచ కవచంసదా॥ శ్లో॥ అధునాసంప్రవక్ష్యామి కవచం సర్వకామదమ్

ధృతంతుకవచంబుధ్వా విచరేద్వీరభైరవః ॥ ఘృణిః పాతు శిరోదేశం
సూర్యఃపాతులలాటకమ్ । ఆదిత్యోలోచనేపాతు శ్రుతీపాతుదివా
కరః । ఘ్రాణంపాతు సదాభానుః ముఖంపాతు సదారవిః ॥ జిహ్వాం
పాతు జగన్నేత్రః కంఠంపాతు విభావసుః ॥ స్కంధౌగ్రహపతిః
పాతు భుజౌపాతు ప్రభాకరః ॥ కరావృష్ణకఃపాతు హృదయంపాతు
భానుమాన్ । మధ్యంపాతుచ సప్తాశ్వో నాభింపాతు నభోమణిః ॥
ద్వాదశాత్మా కటింపాతు సవితాపాతుసక్థినీ । ఊరూపాతుసురశ్రేష్ఠో
జానునీపాతుభాస్కరః । జంఘేమేపాతుమార్తాండో గుల్ఫౌపాతు
త్విషాంపతిః ॥ పాదాదినమణిః పాతు పాతు మిత్రోఖిలంవపుః । యఇ
దంసూర్యకవచం పురుషార్థప్రదంనృణామ్ ॥ సతతం ప్రాతరుత్థాయ
పఠేన్నియతమానసః । సనురాణామపిశ్లాఘ్యః శ్లాఘ్యోబుద్ధిమతా
మపి ॥ సర్వకామమవాప్నోతి సూర్యసాయుజ్యమాప్నుయాత్ ।
గ్రహరోగభయాత్పాపా న్ముచ్యతే నాత్రసంశయః ॥ ఆదిత్య కవచం
పుణ్యం మహేద్యంవజ్రసన్నిభం । సర్వరోగ భయాదిభ్యో ముచ్యంతే
నాత్రసంశయః ॥ సంవత్సరముపాసిత్వా సామ్రాజ్యపదవీంలభేత్ ।
అనేకరత్నసంయుక్తం స్వర్ణాభరణభూషితమ్ ॥ కల్పవృక్ష సమాకీర్ణం
కదంబకుసుమప్రభం । అశేషరోగశాంత్యర్థం ధ్యాయేదాదిత్యమండ
లమ్ ॥ ఇతి సూర్యకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ చంద్రకవచస్తోత్రప్రారంభః.

అస్య శ్రీచంద్రకవచస్తోత్రమహామంత్రస్య-గౌతమఋషిః అను
ష్టుప్ఛందః సోమోదేవతా మమసోమప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః ॥
ధ్యానం ॥ శ్లో ॥ సోమంచతుర్భుజందేవం కేయూరమకుటోజ్జ్వలం । వాసు
దేవస్యనయనం శంకరస్యచభూషణమ్ ॥ ఏవంధ్యాత్వా జపేన్నిత్యం
సర్వాభీష్ట ప్రదాయకమ్ ॥ ఓషధీశశ్శిరః పాతు పాతుఫాలం కళానిధిః ॥
చక్షుషీ చంద్రమాఃపాతు శ్రుతీపాతుకళాత్మకః । ఘ్రాణంతుపాకరః
పాతు ముఖం కుముదబాంధవః । సోమఃకరౌచమేపాతు స్కంధౌపాతు
సుధాత్మకః ॥ వక్షో జైవాత్రకఃపాతు మధ్యంపాతు నిశాకరః ॥ కటిం
తుపాతరఃపాతు ఊరూశశధరోవతు । మృగాంకోజానునీపాతు జంఘే

పాతు ద్విజాధిపః॥ పాదౌహిమకరః పాతు పాతుచంద్రో ఖిలంవపుః।
ఏతద్ధికవచం పుణ్యం భుక్తి ముక్తి ప్రదాయకమ్। యఃపఠే చ్ఛృణు
యాద్వాపి సర్వత్ర విజయీభవేత్। ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తే దక్షిణ
ఖండే చంద్రకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ అంగారకకవచ స్తోత్రప్రారంభః

అస్య శ్రీ అంగారకకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య విరూపఋషిః-
అనుష్టుప్ఛందః- మమ అంగారక ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ నమామ్యంగారకం దేవం రక్తాంగం వరభూషణం। జానుస్థబా
హుహస్తాభ్యం నాభయేతరపాణినం॥ చతుర్భుజం మేషవాహం వరదం చ
ధరాసుతమ్॥ అంగారకః శిరోరక్షేత్ ముఖంవై ధరణీసుతః॥ కర్ణౌరక్తాం
బరః పాతు నేత్రేమేరక్తలోచనః। నాసికాంమే శక్తిధరః॥ కంఠంమేపాతు
భౌమకః॥ భుజౌచరక్తమాలీచ హస్తౌశక్తిధరస్తథా। చతుర్భుజో మే
హృదయంకుక్షింరోగాపహారకః॥ కటింమేభూమిజః పాతు ఊరూపాతు
గదాధరః। జానుజంఘేకుజః పాతు పాదౌభక్తః సదావతు। సర్వాణి
యానిచాంగాని పాతుమే మేషవాహనః॥ సాయంకాలేపఠేన్నిత్యం సర్వ
శత్రువినాశనమ్। భూతప్రేతపిశాచానాం నాశనం సర్వసిద్ధిదం। సర్వ
రోగహరంచైవ సర్వసంపత్ప్రదంశుభం। భుక్తి ముక్తి కరంన్రూణాం
సర్వసౌభాగ్యవర్ధనం॥ ఋణబాధవిమోక్షంచ సత్యమేవ నసంశయః॥
స్తోత్రపాఠస్తుకర్తవ్యో దేవస్యాగ్రేమహాద్యుతేః॥ రక్తగంధైశ్చపుష్పై
శ్చధూపదీపగుడోదనైః॥ మంగళంపూజయిత్వాతు మంగళేవాసిసర్వ
దా। బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వాతు చతురోద్వాదశాష్టవా। అనేనవిధి
నాయస్తుకృత్వావ్రతమనుత్తమం। నష్ఠైనం వేదయంతీహ వృశ్చికాద్యా
గజంతవః॥ తమోమిహిర సంబంధాత్ మార్తాండస్య దయోయథా।
నిలయంయాంతిపాపాని శతజన్మార్జితాన్యపి। ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం
ప్రదదాతిసదానృణాం॥ ఇతిమార్కండేయపురాణే కాశీఖండేమార్కం
డేయసనత్కుమారసంవాదే అంగారకకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్॥

అథ బుధకవచస్తోత్ర ప్రారంభః

అస్య శ్రీ బుధగ్రహకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య-కాత్యాయన

ఋషిః॥ అనుష్టుప్ఛందః - బుధో దేవతా - మమ బుధగ్రహ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥ ధ్యానం। శ్లో॥ బుధః పుస్తకహస్తశ్చ కుంకు
మస్యసమద్యుతిః। పీతాంబరధరస్రగ్వీ పీతమాల్యానులేపనః॥ బుధః
పాతు శిరోదేవం సౌమ్యః పాతు చ ఫాలకం। నేత్రే జ్ఞానమయః పాతు
శ్రుతే పాతు విధోన్నుతః॥ ఘ్రాణం గంధధరః పాతు భుజౌ పుస్త
భూషితః। మధ్యం పాతు సురారాధ్యః పాతు నాభిం ఖగేశ్వరః॥ కటిం
కలాత్మజః పాతు ఊరూ పాతు సురేశ్వరః। జానునీ రోహిణీసూనుః పాతు
జంఘే ఫలప్రదః॥ పాదౌ బాణాసనః పాతు పాతు సౌమ్యోఖిలం వపుః॥
ఏతద్ధి కవచస్తోత్రం సర్వోపద్రవ నాశనమ్॥ సర్వరోగ ప్రశమనం
సర్వదుఃఖనివారణం। ఆయురారోగ్యఫలదం పుత్రపౌత్ర ఫలప్రదం॥
యః పఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి శ్రావయేద్వా సమాహితః। సర్వాన్
కామానవాప్నోతి దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి। ఇతి శ్రీస్కాందపురాణే
ఉత్తరఖండే - బుధగ్రహకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ బృహస్పతికవచ స్తోత్రప్రారంభః

అస్య శ్రీ బృహస్పతికవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య ఈశ్వరఋషిః
అనుష్టుప్ఛందః బృహస్పతిర్దేవతా- మమ బృహస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్య
ర్థే జపే వినియోగః॥ ధ్యానం॥ శ్లో॥ అభీష్టఫలదం దేవం సర్వజ్ఞం సురపూజి
తం। సర్వకార్యార్థసిద్ధ్యర్థం ప్రణమామి గురుం సదా॥ బృహస్పతిశ్శిరః
పాతు లలాటం పాతు మే గురుః। కర్ణౌ సురగురుః పాతు నేత్రే మేభీష్ట
దాయకః॥ నాసాం పాతు సురాచార్యో జిహ్వాం మే వేదపారగః। ముఖం
మే పాతు సర్వజ్ఞో భుజౌ పాతు శుభప్రదః। కరౌ వజ్రధరః పాతు వక్షో
మే పాతు గీష్పతిః, స్తనౌ మే పాతు వాగీశః కుక్షిం మే శుభలక్షణః॥ నాభిం
మే పాతు నీతిజ్ఞః కటిం మే పాతు సర్వగః ఊరూ మే పాతు పుణ్యాత్మా జం
ఘే మే జ్ఞానదః ప్రభుః। పాదౌ మే పాతు విశ్వాత్మా సర్వాంగం సర్వదా
గురుః। ఇత్యేతత్ స్తోత్రం దివ్యం త్రిసంధ్యం యః పఠేన్నరః। సర్వాన్
కామానవాప్నోతి సర్వత్ర విజయీ భవేత్। ఇతి వామపురాణే బృహ
స్పతికవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శుక్రకవచస్తోత్ర ప్రారంభః

అస్యశ్రీశుక్రకవచస్తోత్రమహామంత్రస్య-భరద్వాజఋషిః అనుష్టుప్ఛందః శుక్రోదేవతా మమశుక్రగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥ ధ్యానం॥ శ్లో॥ మృణాళకుందేందుపయోహిమప్రభంసితాంబరంస్నిగ్ధవరాక్షమాలినం । సమస్తశాస్త్రక్రితి తత్వదర్శినం ధ్యాయేత్ కవిం వాంఛితవస్తుసిద్ధయే । శిరోమే భార్గవః పాతు ఫాలం పాతు గ్రహాధిపః । నేత్రే దైత్యగురుః పాతు శ్రోత్రే శ్రీచందనద్యుతిః । కావ్యో మే నాసికా పాతు వదనం దైత్యవందితః । రసనాముశనాపాతు కంఠం శ్రీ కంఠ భక్తిమాన్। భుజౌ తేజోనిధిః పాతు వక్షో యోగవిదాంవరః॥ అక్షమాలాధరో రక్షేత్ కుక్షిం మే శాస్త్రపారగః॥ కటింమేపాతు విశ్వాత్మా సక్థినీసర్వపూజితః । జానునీభృగుజః పాతు జంఘే మే దేవతాంవరః । గుల్ఫౌగుణనిధిః పాతు పాదౌమేపాండు రాంబరః । సర్వాణ్యంగానిమే పాతు శుక్ర కవిరహర్నిశం । ఇదంతుస్తోత్రందివ్యం పఠతిశ్రద్ధయాన్వితః న తేషాం జాయతే పీడా భార్గవస్య ప్రసాదతః । ఇతి శ్రీస్కాంద పురాణే- శుక్రస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శనైశ్చరకవచ స్తోత్ర ప్రారంభః

అస్యశ్రీ శనైశ్చరకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- కాశ్యపఋషిః అనుష్టుప్ఛందః। శనైశ్చరో దేవతా శం బీజం-నం శక్తిః- మం కీలకం శనైశ్చరకృత పీడాపరిహారార్థే జపే వినియోగః-శనైశ్చరాయ-అంగుష్ఠాభ్యాంనమః, మందగతయే-తర్జనీభ్యాంనమః, అధోక్షజాయ-మధ్యమాభ్యాంనమః, సౌరయే-అనామికాభ్యాంనమః, శుష్కోదరాయ-కనిష్ఠికాభ్యాంనమః, ఛాయాత్మజాయ-కరతల కరపృష్ఠాభ్యాంనమః, శనైశ్చరాయ-హృదయాయనమః। మందగతయే శిరసేస్వాహా। అధోక్షజాయశిఖాయైవషట్। శుష్కోదరాయ కవచాయహుం। ఛాయాత్మజాయ నేత్రత్రయాయవౌషట్ । శనైశ్చరాయ అస్త్రాయఫట్। భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానం। నీలద్యుతిశ్శూలధరఃకిరీటీగృధ్రస్థితస్త్రాసకరోధనుష్మాన్। చతుర్భుజస్సూర్యసుతఃప్రశాంత స్సదాస్తు మహ్యం వరమందగామీ । కృష్ణాంబరధరం దేవం ద్విభుజంగృధ్రసం

స్థితం। సర్వపీడాహరం నృణాం ధ్యాయేత్ గ్రహగణోత్తమం। శనైశ్చర
శ్శిరో రక్షే న్ముఖం భక్తార్తిభంజనః। కర్ణౌ కృష్ణాంబరో రక్షే న్నేత్రే సర్వ
భయంకరః॥ కృష్ణాంగో నాసికాం రక్షే త్కర్ణం మే శితికంఠకః। భుజౌ మే
సుభుజః పాతు హస్తౌ నీలోత్పలప్రభః॥ పాతు మే హృదయం కృష్ణః కుక్షిం
శుష్కోదర స్తథా। కటిం మే వికటః పాతు సక్థినీ ఘోరరూపవాన్। జానునీ
పాతు దీర్ఘో మే జంఘే మే మంగళప్రదః। గుల్ఫౌ గుణాకరః పాతు పాదౌ మే
పంగుపాదకః॥ సర్వాణ్యపి మమాంగాని పాతు భాస్కరనందనః॥ య ఇదం
స్తోత్రం దివ్యం సర్వపీడాహరం నృణాం। పఠంతి శ్రద్ధయా యుక్తో సర్వా
న్కామానవాప్నుయాత్। తిలధాన్యే చ సంస్థాప్య యంత్రలోహవినిర్మి
తం। కృష్ణగంధాక్షతైః పుష్పై రర్చయేన్మూలమంత్రితః। కృష్ణవస్త్ర
యుతం దద్యాచ్ఛ్రోత్రియాయ కుటుంబినే। ప్రీతశ్శనైశ్చర స్తస్య సర్వ
బాధాం వ్యపోహతి। దద్యాత్సర్వసమృద్ధించ పుత్రపౌత్రాదిసంతతిః।
ఆయుష్యం దీర్ఘ మారోగ్యం సర్వత్ర విజయం దిశేత్।

ఇతి దశరథరాజవిరచిత శనైశ్చరకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ రాహు కవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్య శ్రీ రాహుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- చంద్ర ఋషిః అను
ష్టుప్ఛందః। రాహుర్దేవతా- మమ సర్వాభీష్ట సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ ప్రణమామి సదా రాహుం సర్పాకారం కిరీటినం। సింహికే
యం కరాలాస్యం భక్తానామభయప్రదం॥ నీలాంబరః శిరః పాతు లలాటం
లోకవందితః। చక్షుషీ పాతు మే రాహు శ్శ్రోత్రే మే ర్ధశరీరవాన్। నాసి
కాం మే కరాలాస్య శ్శూలపాణిర్ముఖం మమ జిహ్వాం మే సింహికాసూనుః
కంఠం మే కంఠనాశనః। భుజంగేశో భుజౌ పాతు నీలమాల్యః కరౌ మమ।
పాతు వక్షః స్తమోమూర్తిః పాతు కుక్షిం విధుంతుదః॥ కటిం మే వికటః పాతు
ఊరూ మే సురపూజితః। స్వర్భానుర్జానునీ పాతు జంఘే మే పాతు జాడ్యహా।
గుల్ఫౌ గ్రహాధిపః పాతు పాతు మే భీషణాకృతిః। సర్వాణ్యంగాని మే
పాతు నీలచందనభూషితః॥ రాహోరిదస్తోత్రమిదం వీప్సితం సదా నృణాం
ఋద్ధిదం యో భక్త్యా పఠత్యనుదినం నియతశ్శుచిస్సన్। ప్రాప్నోతి కీర్తి
మతులాం శ్రియమృద్ధి మాయురారోగ్య మాత్మ విజయిత్వ మపి

ప్రసాదాత్ । ఇతి శ్రీస్కాందే శంకరసంహితాయాం రాహుకవచ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్।

కేతు కవచ స్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్యశ్రీ కేతుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - పురందరఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః- కేతుర్దేవతా - మమ సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థేజపేవినియోగః॥ ధ్యానం॥శ్లో॥ కేతుంకరాళవదనం చిత్రవర్ణకిరీటినం। ప్రణమామిసదా కేతుం ధ్వజాకారంగ్రహేశ్వరం। చిత్రవర్ణశ్శిరఃపాతు ఫాలంమే ధూమ్రవర్ణకః।పాతునేత్రేమంగళాతః శ్రోత్రేమేరక్తలోచనః।ఘ్రాణంపాతు సువర్ణాభః చుబుకంసింహికాసుతః। పాతుకంఠంచ మే కేతుః స్కంధః పాతుగ్రహాధిపః॥ బాహూపాత్వసురశ్రేష్ఠ కుక్షింపాతుమహోరగః॥ భీమాత్మామేకటింపాతు మధ్యంపాతుమహాసురః । ఊరూపాతుమహాశీర్షాజానునీశ్రీప్రకోపనః।పాతుపాదాచమేక్రూరఃసర్వాంగంనరపింగళః॥ యఇదంకవచందివ్యం సర్వరోగవినాశనం । శర్వశత్రువినాశనం ధారణాత్సర్వతోనరః । ఇతి స్కాందే శంకర సంహితాయాం కేతు కవచ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపాదికమ్.

స్నాత్వా ఆచమ్య ఆదౌ అఖండదీపారాధనంకృత్వా। ప్రణమ్య-బ్రాహ్మణానాహూయ, నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహజపార్థం బ్రాహ్మణేభ్యో ఋత్విగ్వరణంకుర్యాత్ । వృతోస్మి కరిష్యామీతి ప్రతివచనం॥ అత్రసంకల్పక్రమః॥ ఏవంగుణ...ర్థం మమశరీరే వర్తమాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకఫోద్భవ నానాకారనిమిత్త జ్వరక్షయపాండు కుష్ఠ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ ప్రమేహ భగంధరాది నానా మహారోగసమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమేవారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్త పాపక్షయార్థం నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం పురాణోక్తవిధానేన నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహ మంత్రజపం(హోమం) కరిష్యామినమః॥

ఇతి సంకల్ప్య। (నవగ్రహారాధనమందు నవగ్రహ శ్లోకములు జూడం
దగును) గ్రంథవిస్తరభీతిచే వ్రాయనైతిని.

ఇతి నవగ్రహ జపాదికం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపసంఖ్యాది నియమః.

శ్లో॥ అయుతంచ సహస్రంచ షట్ఛతం ద్విసహస్రకం।
చతుఃపంచసహస్రేణ త్రిశతందిననిర్ణయః॥

తా॥ రవికి ౧౦ వేలు, చంద్రునకు వేయి, కుజునకు ౬నూర్లు, బుధునకు ౨ వేలు, గురునకు ౪ వేలు, శుక్రునకు ౫ వేలు, శనికి౩౦౦ మన్నారు. ఈప్రకారము దినము ౧ కి జపసంఖ్య. ఈప్రకారము ౪౦ దినములుగాని, లేక తదర్ధముగాని యథాశక్తి గ్రహ జపము చేయించవలెను పిమ్మట ఆయిన జపసంఖ్యలో పదియవ యంశము తర్పణము. ఆసంఖ్యలో దశాంశము హోమము, ఆసంఖ్యలో దశాంశము బ్రాహ్మణభోజనము.

శ్లో॥ గ్రహాణాంనవధాన్యాని సద్విప్రాయనివేదయేత్ గ్రహదోషం నిహంత్యాశు గార్గేయవచనంతథా। అపిచ। శ్లో॥ అరిష్టకాలేచారిష్ట గ్రహమంత్రంజపేత్సుధీః। మహాసారవిధానేన మండలంబ్రాహ్మణేనచ। అరుణోక్తప్రకారేణ చార్కమారాధయేత్సుధీః। పూర్వజన్మకృతం పాపం వ్యాధిరూపేణబాధతే। తచ్ఛాంతిరౌషధైర్దానైర్జపహోమార్చనాదిభిః॥ నవగ్రహజపసంఖ్యా విషయస్సమాప్తః.

అథ నవగ్రహహోమ తర్పణాదిః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం యజమానస్య శరీరేవర్తమాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకఫోద్భవనానాకారనిమిత్త జ్వర క్షయ పాండురుష్ట శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ వ్రణమేహ భగంధరాదినానామేహ సమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమేవాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వక ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతా...ప్రీత్యర్థం నవగ్రహహోమం కరిష్యే విధిప్రకారేణ హోమం కుర్యాత్। తిలైః యవసహిత క్షీరతర్పణం కరిష్యామి॥ ఇతి సంకల్ప్య। బ్రాహ్మణైః కార్యం। నక్షత్రాది నవగ్రహ శ్లోక

ములన్నియు ఈ గ్రంథములో ప్రత్యేకముగా వ్రాయబడి యున్నం దున నిచ్చట జేర్చనైతిమి. నవగ్రహ హోమ తర్పణాదికం సమాప్తమ్.

గ్రహకోష్టములు

బు	శు	చం
గు	సూ	కు
కే	శ	రా

నవగ్రహములు	ధాన్యములు	సమిధలు
సూర్యునకు	గోధుమలు	జిల్లేడు
చంద్రునకు	బియ్యము	మోదుగ
కుజునకు	కందులు	చండ్ర
బుధునకు	పెసలు	ఉత్తరేణి
గురునకు	సెనగలు	రావి
శుక్రునకు	బొబ్బర్లు	అత్తి
శనికి	నువ్వులు	జమ్మి
రాహువునకు	మినుములు	గరిక
కేతువునకు	ఉలవలు	దర్భ

అథ నవగ్రహ దానవిధిః

నవగ్రహధాన్యాః॥ శ్లో॥ గోధూమాస్తండులాః ఖల్వాః ముద్గా శ్చణకబర్బరాః। తిలమాషకుళుత్థాశ్చ గ్రహధాన్యాః ప్రకీర్తితాః। ఆచమ్య- ఏవం...ప్రీత్యర్థం ఉత్తరానక్షత్ర ప్రథమచరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వజ్ర్యాది సకలారిష్ట పరిహారద్వారా జాయాపత్యోస్సహ శ్శిశోశ్చత్రియాణా మాయురారోగ్యైశ్వర్యాభి వృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహదేవతా।ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పోక్తప్రకారేణ తత్తద్ధాన్య దానాదికం కరిష్యామి।తతః ప్రత్యేకం బ్రాహ్మణపూజాం కరిష్యామినమః॥ ప్రతిగ్రహీతారం బ్రాహ్మణ మభ్యర్చ్య॥ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం నమః॥ ఉభాభ్యామిదంపాద్యంనమః॥ శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ సహస్ర మూర్తయే సహస్రపాదాక్షిశిరోరుబాహవే। సహస్రనామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటియుగధారిణేనమః। అయంవోగంధః॥

అలంకారార్థా ఇమేఅక్షతాః । సకలారాధనైస్స్వర్చితమస్తు॥ శ్లో॥ పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన । మయార్పితమిదంద్రవ్యం పవిత్రం కురుసర్వథా । ధాన్యజలం సంప్రోక్ష్య । అస్మై బ్రాహ్మణాయ... ప్రతిగ్రహీత్రే... శర్మణే...గోత్రః... పత్నీసమేతోఽహం మమసకలదోష నివృత్త్యర్థం సకలత్రీతయే శ్వేతతండులాన్ తుభ్యమహంసంప్రదదేనమమ॥ శ్లో॥ దేవస్యత్వేతిమంత్రేణ గృహ్ణామ్యర్ఘ్యమనుష్టయే । బాహుభ్యాంపుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మప్రసూతయే । ఏతద్దానసాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాంతుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ఇతిదక్షిణాం దద్యాత్। తాంబూలఫలదానం తుభ్య...నమమ । ఏవంనవగ్రహత్ర్యంబకమృత్యుంజయ, అయఃఖండ, శ్రీమహావిష్ణు, తాంబూల ఫలదానాది పృథక్పృథక్ తత్తగ్రహశ్లోకైః పూర్వోక్తమ్॥ ఏవంసమాపయేత్। సంకల్ప్య మంటపస్థ దేవతానాం పునః పూజాంకరిష్యామినమః ... ఛత్రంధారయామి- చామరం వీజయామి- నృత్యందర్శయామి- గీతం శ్రావయామి - వాద్యంఘోషయామి, ఆందోళికా నారోపయామి। అశ్వానారోపయామి। గజానారోపయామి, సమస్తరాజోప...మి। అనయాపూజయా...భవంతు। మంటపస్థితదేవతాః యథాస్థానంప్రతిష్ఠా...మి। అథస్వర్ణస్వర్చిత వస్త్రప్రతిమా మంటపదానం కరిష్యామి నమః పూర్వోక్తమేవ బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య । తతః మంటపదానం దద్యాత్ బ్రాహ్మణేభ్యఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాం దద్యాత్ । నవగ్రహమఖాఽభిషేక జపాది బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిదక్షిణాందద్యాత్। తతః బ్రాహ్మణాన్భోజయేదితి॥

నవగ్రహదానవిధి స్సమాప్తః,

అథ నామకరణమ్,

మదనరత్నే బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ ద్వాదశేదశమేవాపి జన్మనోపిత్రయోదశే।షోడశేవింశతౌచైవద్వాత్రింశేవర్ణతఃక్రమాత్ ।నారదీయే। సూతకాంతేనామకర్మవిధేయం స్వకులోచితంనామపూర్వంతుబాలస్య మంగళంసుసమాహితైః॥ తత్రైవగార్గ్యః । మాసనామ గురోర్నామ దద్యాద్బాలస్యవైపితా । నక్షత్రనామాపికార్యం కులదేవతా నక్షత్ర

సంబంధేన పితామహకుర్యాదితి తత్రైవశంభూక్తేః॥ పరిశిష్టేపి తదుక్తం
కాదికంనామ । యస్మిన్కాలే దిష్టేయేనక్షత్రం॥ తత్రైవాహాదావా శేదాన్యత్రాం
శేవాఽహ్నిపితాదేశకాలాస్త్రమాన్య మాతాపితరౌ మంగళస్నాతౌ
భూత్వోపవిశ్యఆచమ్యప్రాణానాయమ్య...శుభతిథౌ మమకుమారస్య (మమ
కుమార్యాః) ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం నామప్రకటన సిద్ధ్యర్థం నామకర
ణాఖ్య-కర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహాస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం
కరిష్యామి, ఆదౌగణపతి మభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచనం నాందీమాతృ
కాపూజాం సమాపయేత్ । నూతన వస్త్రాదికం ధారయిత్వా।
ఏవం...తిథౌ మమకుమారస్య(మమకుమార్యాః)ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
సభాయాం సకలసత్పురుషమధ్యేనామ ప్రకటనసిద్ధ్యర్థంమాసనామ్నా
నక్షత్రనామ్నా వ్యావహారిక నామ్నాచ కర తి॥ క్రమవిధిః॥ ఉత్తరో
పరి॥ తండులపూర్ణ కాంస్యపాత్రే మాసనామనక్షత్రనామ వ్యావహా
రిక నామానిచలిఖిత్వా వ్యవహారనామ సమాక్షరంపుంసః విషమాక్ష
రం స్త్రియాః॥శ్లో॥ కృష్ణోనంతోచ్యుతశ్చక్రీ వైకుంఠోథజనార్దనః॥ ఉపేం
ద్రోయజ్ఞపురుషో వాసుదేవస్తథాహరిః । యోగీశః పుండరీకాక్షో
మాసనామాన్యనుక్రమాత్ ॥ చైత్రాదిఫాల్గునాంతాః క్రమేణవిజ్ఞే
యాః॥ ఏవంపురుషాణాం॥ స్త్రీణాంతు॥శ్లో॥ మార్గశీర్షేచవాగ్దేవీ పుష్యే
పద్మావతీతథా । శ్రీదేవీచాపిసావిత్రీ భూమిఃకళ్యాణికాతథా । సత్య
భామాపుణ్యవతీ రూపిణీచేందుమత్యపి । చంద్రావతీచలక్ష్మీశ్చ స్త్రీ
నామకరణేవిదుః ॥ ఏవం నామత్రయేపి స్త్రీపుంనామ్నో రాద్యంత
యోః శ్రీకారం లిఖిత్వా- నామత్రయ దేవతాభ్యోనమః - ధ్యానాది
షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి॥ మమ (కుమార్యాః) కుమా
రస్యాయుష్యాభి వృద్ధిరస్తు ॥ అథపుత్రస్య దక్షిణేకర్ణేవదేత్॥ శ్లో॥
అంగాదంగాచ్చసంభూతో రూపాదూపాచ్చసంభవః । దీర్ఘాయుష్మా
న్భవోదార । పుత్రవంశహితంకర । స్త్రీణాంతు॥శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చ
సంభూతా రూపాదూపాచ్చసంభవా । దీర్ఘజీవిన్యుదారాచ పుత్రి
వంశహితాభవ॥ తత జాతస్యదక్షిణే కర్ణేజపేత్ ॥ అముకశర్మాసి,(అము
కభక్తాసి) అముకోసి, (అముకాసి) అగ్నిరివశుచిర్భవ ఆదిత్యఇవతేజో

భవ! విష్ణుశివశ్రీమాన్భవ । బ్రహ్మాయురాయుష్యవ । ధాన్యంధనం
పశుంబహుపుత్రలాభగం । శతసంవత్సరం దీర్ఘమాయుః॥ మాసనామ
నక్షత్రనామ వ్యావహారిక నామానిధృత్వాత్వం దీర్ఘాయుష్మాన్భవ।
నామకరణముహూర్తమస్తుముహూర్తోఽస్త్విత్యనుగృహ్ణంతు॥ సుము
హూర్తోఽస్తు। తతః బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్ ॥ దక్షిణతోవరః
అథ ఆశీర్వాదః॥ శ్లో॥ నామాదినాందీకరణం పుణ్యాహంద్విజభోజ
నం। కట్టుబంధనమన్నాది చౌలాద్యంకురమేవచ॥ కటిసూత్రం॥ శ్లో॥
శుభసంసర్గపాపఘ్నం శిశుకట్యాంసవద్రుమం । బధ్నామితుంగళం
దద్యాద్వింద్రాద్యాశ్చభవాయకాః॥ ...అస్తు॥

అథ నిష్క్రమణమ్.

జ్యోతిర్నిబంధే యమః॥ శ్లో॥ తృతీయేవాచతుర్థేవా మాసి
నిష్క్రమణంభవేత్॥ మనుః॥ మాసేచతుర్థేకర్తవ్యం శిశోర్నిష్క్రమ
ణంగృహాత్ । షష్ఠేఽన్నప్రాశనంమాసి యద్వేష్టం మంగళంకులే॥
అత్రశిశూత్కీర్ణతు ద్విజోక్తిః॥ అత్రమేధాతిథిః మదనరత్నే బృహ
స్పతిః॥ శ్లో॥ అన్నప్రాశనకాలేవా కుర్యాన్నిష్క్రమణం క్రియామ్॥
విష్ణుధర్మోత్తరే॥ దిగీశానాంచనేత్ర తిథాచంద్రార్కయోర్ద్విజ।
పూజనంవాసుదేవస్య గగనస్యచ కారయేత్ । బహిర్నిష్క్రామయే
ద్దేహాచ్ఛుభపుణ్యాహనిస్వనైః। మాతాపితా శిశుశ్చైవనత్రయస్స్నా
త్వా యథావిధి। ఆచమ్య-ఏవం...శుభతిథౌ అస్యశిశోర్బీజగర్భసము
ద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం నిష్క్రమణాఖ్యం
కర్మకరిష్యమాణః...స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదౌనిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి॥ గణపతి
మభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచనాది నాందీమాతృకాపూజాం సమాప
యేత్॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యశిశోః నిష్క్రమణాఖ్యం కర్మకరి
ష్యామి॥ తతః మండపారాధనంకుర్యాత్॥ విధిప్రకారేణ మంటప
పూజాద్య॥ శ్లో॥ సంజ్ఞాచ్ఛాయాసమాయుక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణం।
త్రయీమయమహం ధ్యాయే జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్॥ సూర్యనారాయ
ణాయ నమః...మి॥ శ్లో॥ గ్రహదీప్తం దీప్తిమంతం లోకస్థిత్యంతకారకం।

ప్రత్యక్షఫలదంలోకే ధ్యాయేసోమం సిశాకరమ్ ॥ చంద్రం సాంగం ...మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం సుదర్శనగదాధరం । ధ్యాయే త్సువర్ణగౌరాంగం పద్మహస్తకమలాపతిమ్ ॥ విష్ణుః సాంగం...మి॥ తతః ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకానావాహ్య ॥ ఇంద్రాయనమః... ఈశానాయ నమః॥ అథ షోడశోపచారపూజాంసమర్పయామి॥ తతః సూర్యచంద్ర ధేనూనాం దర్శయేత్ ॥ శ్లో॥ చంద్రార్కయో ర్దిగీశానాం దిశాంచ గగనస్యచ। నిక్షేపార్థమిదందద్మి తేత్వాంరక్షంతుసర్వదా। అప్రమత్తం ప్రమత్తంవా దివారాత్రిమథాపివా। రక్షంతుసతతంసర్వే దేవాశ్శక్ర పురోగమాః॥ ఆశీర్వాదః॥

ఇతి నిష్క్రమణం సమాప్తమ్.

అథ ఉపవేశనమ్.

ప్రయోగపారిజాతే॥ శ్లో॥ పంచమేచతథామాసి భూమావుప వేశయేత్ । తత్రసర్వేగ్రహాశ్శస్తా భౌమోప్యత్రవిశేషతః॥విష్ణుధర్మో త్తరే॥ శ్లో॥ వారాహంపూజయేద్దేవం పృథ్వీంచైవతథాద్విజమ్॥పితా దేశకాలౌస్మృత్వా అస్యకుమారస్య సర్వారిష్టశాంత్యాయురారోగ్య క్షేమార్థ ముపవేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి॥ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా ॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యకుమారస్య సర్వారిష్ట శాంత్యాయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం ఉపవేశనం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ ధరణీగర్భ... మ్యహమ్॥ అంగారకగ్రహ మావాహయామి స్థాప...మి ॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాల కావాహనంకృత్వా॥ తతఃవరాహం- పృథివీంచ నామ్నాసంపూజ్య॥ తదగ్రే పంచసప్తవాహాస్యస్య ప్రస్థానినిక్షిప్యతన్మధ్యే।కరోతుస్వస్తి తే బ్రహ్మేత్యాది పూర్వోక్తమంత్రైః శిశుముపవేశ్య॥ తతః మృత్యుం జయప్రార్థనంకుర్యాత్ ॥శ్లో॥ మృత్యుంజయనమస్తేస్తు త్రాహిమాం శరణాగతం । తాపక స్వద్గతప్రాణిః త్వచ్ఛిత్రోహ-సవాసుఖీ॥ తతః ధనస్మధారణంకుర్యాత్॥ శ్లో॥ భూమింభూతకరీ...ధార్యతామ్ ॥ అథ ప్రార్థనా॥ శ్లో॥ రక్షైనంవసుధే దేవి సదాసర్వగతంశుభే ఆయుః ప్రమా

ణంసకలం సిద్ధిపస్యహా: ప్రియే॥ అచిరం కాయువ స్త్వస్య యే కేచిత్ప్ర
పంథినః। జపితాం గస్య ఇ త్రేషు సర్వసా గ్యచిరేణ తే॥ ధాత్ర్యాశ్చైవ
భూతానాం మాతృత్వమసి కాముధుక్ । అజరాచాప్రమేయాచ సర్వ
భూతసమన్వితా ॥ చరాచరాణాం భూతానాం ప్రతిష్ఠా చావ్యయా
హ్యాసి । కుమారం పాహిమాత స్త్వం బ్రహ్మత్వమనుమన్యతామ్॥ ఇతి
అత్ర ప్రవ కటిసూత్రబంధనం కిషా స్త్వన్నప్రాశనదినే నిష్క్రమణముప
వేశనంచ కుర్వంతి । తతః బ్రాహ్మణపూజాంసమాపయేత్ ॥ (శిశు
వును భూమియందు కూర్చుండబెట్టవలెను)

ఇతి ఉపవేశనం సమాప్తమ్,

అన్న ప్రా శ న మ్,

విష్ణుధర్మోత్తరే॥ శ్లో॥ బ్రహ్మాణంశంకరంవిష్ణుం చంద్రార్కౌ
చదిగీశ్వరాన్। భువందిశశ్చ సంపూజ్య హుత్వావహ్నౌ తథాచరమ్।
దేవతాపురత స్తస్యధాత్ర్యుత్సంగగతస్యచ।అలంకృతస్యభూషాభిరన్న
పాత్రేచవాంఛితే। మధ్వాజ్యకనకోపేతే ప్రాశయేత్పాయసం శుభమ్
వి శేషశ్చ నిర్ణయసింధౌ ద్రష్టవ్యః॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్య॥ ఆచమ్య॥ ఏవం..
శుభతిథౌ ధర్మపత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం
అన్నప్రాశనాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి
ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహా...సమః । గణాధిప
పూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా। అథ నాందీ మాతృకాపూజన
కుర్యాత్ । ఏవ...శుభతిథౌ మమకుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
ఇమం శ్రీనివాసం కుమార మన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ అన్న
ప్రాశనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామి
దక్షిణే హస్తే నవసూత్రంచ కంకణం । ఆయురారోగ్యవృద్ధ్యర్థం పు
త్రస్య సుఖప్రదమ్ । రక్షాబంధనముహూర్తః...అస్తు । పూర్వోక్తమ
ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక పూజాం కుర్యాత్ । తతః ఆజ్య దధి మధుయు
మన్నం పాయసం వా కుమారం ప్రాశయేత్ ॥ శ్లో॥ కుమారగుణసంపన్న
వంశవృద్ధిహితంకరం । ఆయుష్మంతం యశస్వంతం ప్రాశయామి యథా
విధి॥ ఇతి పుత్రస్య॥ శ్లో॥ పుత్రీం సౌభాగ్యసంపన్నాం సతీం దీర్ఘమాయు

లీః। ఆయుష్మతీ సుబాహేతి ప్రాశయామియథావిధి। ఇతికుమార్యాః॥ అగ్రేనాపర్ణం పుస్తకాన్ రత్నహేమ ఖాని భాజనాదీంచ నిధాయ। బాలేస్సర్శయేత్సమ్యక్ జీవితేపరీక్షయేత్। స్త్రీణాంతు। కుంకుమ హరిద్రా చూర్ణాదీన్ నిధాయ। ముహూర్తసమయే చూర్ణకాది పరీక్ష్య। తతః ఆశీర్వాదః।

ఇత్యన్నప్రాశనం సమాప్తమ్

అబ్దపూర్త్యుత్సవప్రయోగః.

జన్మతిథౌ–అథవా జన్మనక్షత్రే ప్రతివార్షిక అబ్దపూర్త్యుత్సవం కార్యం॥శ్లో॥ మార్కండేయంనరోభక్త్యా పూజయేత్ప్రయత స్తథా। తతో దీర్ఘాయుషం వ్యాసం రామం ద్రౌణిం కృపంబలిం॥ ప్రహ్లాదంచ హనూమంతం విభీషణమథార్చయేత్। స్వనక్షత్రంజన్మతిథిం ప్రాప్య సంపూజయేన్నరః। షష్ఠీంచదధిభక్తేన వర్షేవర్షేపునఃపునః సర్వైశ్చ జన్మదివసే స్నాతైర్మంగళవారిభిః॥ గురుదేవాగ్ని విప్రాశ్చపూజనీయా ప్రయత్నతః। స్వనక్షత్రంచపితరౌ స్తథాదేవఃప్రజాపతిః॥శ్లో॥ కుముదా మాధవీగౌరీ రుద్రాణీ పార్వతీ ఉమా। కాళీ సరస్వతీచైవ సావిత్రీ బ్రహ్మణఃప్రియా। సతీసంజ్ఞాతథామేధా పుష్టితుష్టిసమన్వితా। న్యగ్రోధపరిత్రాణా జీవంతీనామషోడశ। పూజనీయాఃప్రయత్నేన సూర్యాంమధ్యే విరచ్యతు। ప్రతిసంవత్సరం యత్నాత్కర్తవ్యశ్చమహోత్సవః॥

స్నాత్వా ఆచమ్య। నూతన వస్త్రాభరణ కటిసూత్రంచ ధారయిత్వా। యాజ్ఞికః నూతనవస్త్రం ధృత్వా। ఆదౌ భూమిం గోమయేన విలిప్య। రంగవల్ల్యాదిభిరలంకృత్య। తదుపరిపీఠంనిక్షిప్య నూతనవస్త్రం నిధాయ। తదుపరి పంచప్రస్థపరిమిత తండులాన్నిధాయ। తతః దీపారాధనంకృత్వా। ప్రణమ్య॥శ్లో॥శుక్లాంబరధరం...మహాగణపతయేనమః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమాన్...గోత్రః...నామధేయః శ్రీమతః గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్దపూర్త్యుత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి।

విధిప్రకారేణ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్ ।పునః ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ర్థం మమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్దపూర్తిత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యామి। ఆదౌ మార్కండేయ ప్రతిమాశోధనం కరిష్యామినమః । పాత్రేప్రతిమాంనిధాయ। శ్లో॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరైః శర్కరేణఫలైస్సహ। ప్రక్షాళనంప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయేత్తతః ఇతి పంచామృతేన శుద్ధోదకేనచ ప్రక్షాళ్య ప్రతిమా మలంకృత్య । ఆదౌ గణాధిపతి మావాహనం ।శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహం వందే చింతితార్థప్రదాయకం। శైలాత్మజాసుతం దేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్॥ గణాధిపతి మావాహయామి...స్వనక్షత్ర మావాహయామి॥శ్రీమార్కండేయమా...మి। వ్యాసమా...మి। రామమా...మి। ద్రౌణిమా...మి॥ పరశురామమా...మి॥ అశ్వత్థమా...మి॥ ప్రహ్లాదమా...మి॥ హనుమంత మా...మి॥ విభీషణ మా...మి॥ ప్రజాపతిమా...మి। కుముదా మా...మి॥మాధవీమా...మి॥రుద్రాణీమా...మి। ఉమామహేశ్వరమా...మి॥ కాళీమా...మి॥ సరస్వతీమా...మి॥ సావిత్రీమా...మి॥ బ్రాహ్మణమా...మి॥ సతీమా...మి॥ సంజ్ఞామా...మి॥ మేధామా...మి॥ పుష్టీమా...మి॥తుష్టీమా...మి॥ఆత్మనః కులదేవతామా...మిపూర్వోక్తప్రకారేణసూర్యాదినవగ్రహాద్యష్టదిక్పాలకారాధనమ్కుర్యాత్ ।అథషోడశోపచారై రభ్యర్చ్య॥తతఃగుగ్గులునింబసర్షపదూర్వా గోరోచనగుడాన్ శిశుహస్తేబధ్వా॥ తతః ప్రార్థయేత్ । శ్లో॥ చిరంజీవి యథాత్వంభో భవిష్యామి తథామునే। రూపవాన్ విత్తవాంశ్చైవ శ్రియాయుక్తశ్చసర్వదా॥ శ్లో॥ మార్కండేయ నమస్తేస్తుసప్తకల్పాంతజీవన। ఆయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం ప్రసీదభగవన్మునే। చిరంజీవియథాత్వంతు మునీనాంప్రవరద్విజ । కురుష్వమునిశార్దూల తథామాంచిరజీవినమ్ ।శ్లో॥ మార్కండేయమహాభాగ సప్తకల్పాంతజీవన। ఆయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థ మస్మాకంవరదోభవ । ఏవం పితావదేత్ । తతోదుగ్ధమాదాయ॥ శ్లో॥ సదుగ్ధంగుడసం మిశ్రితం జల్పార్థమితంపయః । మార్కండేయాద్వరం లబ్ధ్వాపిబామ్యాయుర్వివృద్ధయే। ఇతివిప్రహస్తేపగృహీత్వా। (శర్మా) భక్షయేత్ । పాదా

ప్రక్షాళ్య। తిలదానం వేణుపాత్రదానం దద్యాత్॥ తతః పితృమాతృ వందనం బ్రాహ్మణవందనమ్ కుర్యాత్। ఆశీర్వాదః॥ హోమం కేచిత్ కుర్వంతి। తత్కారణే నక్షత్ర నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైః కార్యమ్॥ ఇత్యబ్దపూర్త్యుత్సవ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ చూడాకర్మ ప్రయోగః

బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ పావగ్రహాణాంవా నాడా విప్రాణాంశుభదం భవేత్। క్షత్రియాణాంతుమాసూనా విట్ఛూద్రాణాం శనాశుభమ్॥ శ్లో॥ జన్మతస్తుతృతీయేబ్దే శ్రేష్ఠమిచ్ఛంతి పండితాః॥ పంచమేస ప్తమే వాపి జన్మతో మధ్యమంస్మృతం। అధమంగర్భతస్స్యాత్తు నవమేదశమే పివేతి॥ సూనోర్మాతరిగర్భిణ్యాం చూడాకర్మనకారయేత్। పంచమా సాదథఃకుర్యా దతఊర్ధ్వం నకారయేత్॥ శుభేహని దంపతీ మంగళ స్నాతౌ భూత్వా—ఏవం... పత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరి ష్యామి॥గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా। తతః నాన్దీ మాతృకాపూజాం సమాపయేత్। ఏవంగుణ ... పత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మ కరిష్యామి। ఇతి సంకల్ప్య ఏవం...వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మాంగత్వేన రక్షాబం ధనంకరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామిదక్షిణేహస్తే పంచసూత్రంచకంకణం। పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధ్యర్థం పురుషస్యసుఖః ప్రదం। శిశోర్దక్షిణకరే కంకణంబద్ధ్వా। అస్మిన్కర్మణిహోమార్థే కల్పితఃతత్కారణేఏవం... ర్థం అస్య శిశోర్బీజగర్భ సముద్భవదోష పరిహారద్వారా బలాయురా రోగ్యసిద్ధ్యర్థం చూడాకర్మహోమంకరిష్యామి। తతోగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి। పట్పాత్రప్రయోగకాలే। శ్లో॥ జలద్వయం కుశాన్ యవాన్ తిలాలుదర్భపుంజలాన్। శకృచ్ఛలల్యాసీన్ క్షిపేత్సహైవ చౌలకర్మణి। అథ నవగ్రహ హోమం కుర్యాత్। తతః కేశవాది హోమంసమాపయేత్। కుమారంప్రాచీముఖ పేశ్య – తతఃకుమారస్య శిరసికుంభోదకేనప్రోక్ష్య॥ శ్లో॥ క్షురేణయేనసవితా త్వష్ట్రేశ్లేఖమవా

నమః॥ వపాయితేనకూపేనబృహస్పతి సాధయేత్ ।ఇతిమంత్రేణదక్షిణ
కర్ణప్రదేశేశిరఃస్పృష్ట్వా తూష్ణీమేవవామకర్ణప్రదేశే శిరోదర్భాగ్రచ్ఛి
ద్యతత్కుమారాయజనాని చేత్ ।శిఖాం కేశపక్షంవా సర్వంవాపవనం
యథాచారంకార్యం అథ కుమారః స్నానమాచరేత్ । హోమాంతే
శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః । అనేన చూడాకర్మ హోమేన భగవాన్
సర్వాత్మక శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీయతాం। తతః బ్రాహ్మణాశీర్వాదః ।
కర్ణరంధ్రం కృత్వా ॥

ఇతి చూడాకర్మ ప్రయోగ స్సమాప్తః

అథ అక్షరాభ్యాసాదిః (విద్యారంభః)

మదనరత్నే నృసింహః॥ శ్లో॥ అక్షరస్వీకృతిం కుర్యాత్ప్రాప్తే
పంచమహాయనే ఉత్తరాయణగేసూర్యే కుంభమాసం వివర్జయేత్ ।
ఏవం...ర్థం అస్యకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థంసకలవిద్యాపారంగత
సిద్ధ్యర్థ అక్షరాభ్యాసం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరి
ష్యామినమః। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి
పూజాంకరిష్యామి।గణాధిపతిపూజాంపుణ్యాహవాచనంచకృత్వా।తతః
(నమశ్శివాయ)తండులోపరిలిఖిత్వా(శ్రీమహాసరస్వతీపూజాంకరిష్యామి
నమః॥ శ్వేతతండులమంటపే। శ్లో। శారదా శారదాంభోజ వదనావద
నాంబుజే। సర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధిసన్నిధిం క్రియాత్ । సరస్వతీ
మా...మి। శ్లో। కరద్వయేన...నమామ్యహమ్॥ లక్ష్మీమా...మి।
శ్లో॥ సంజ్ఞాఛాయాసమాయుక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణం । త్రయీ
మయంతమంధ్యాయే జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్ । శ్రీసూర్యనారాయణ
మా...మిస్థా...మి। పూర్వోక్తమేవఅష్టసుదిక్షుదిక్పాలకానావాహ్య
అథ షోడశోపచారపూజాం కృత్వా। శ్లో। సర్వాయుధమహామాత్ర
సర్వదేవారిసూదన । చాపమాంసమ శరకం సాకంశరవరైరిహాధృతం
కృష్ణేనపరిష్ఠం సంహారాయహరేణచ త్రయీమూర్తిగతం దేవం ధను
రస్త్రంనమామ్యహమ్ । ఇతిమంత్రేణ సంపూజ్య నత్వాబాణాన్వి
ద్యామూర్త్యా పూజయేత్ ।అక్షఆశీర్వాదః।అత్రకేచిత్ ।
శ్లో। శుభేలగ్నే శుభేయుక్తే చంద్రతారా బలాన్వితే। శ్రద్ధామేధా

తథా ప్రాజ్ఞా విద్యానుజ్ఞానసిద్ధయే । తత్ప్రియుక్తం గణాధ్యక్షం శార
దాం వనమాలికామ్। పూజయేద్భక్తియుక్తశ్చ ప్రసంఖ్యానేనసంయు
తః । విద్యారంభ మితిప్రోక్తం ఆయుర్వర్గో బలంతథా । ఇతిఅక్షరా
భ్యాస విద్యారంభాది ప్రయోగ స్సమాప్తః,

అథ ఛురికా బంధనమ్,

జ్యోతిర్నిబంధే నారదః॥ శ్లో॥ ఛురికాబంధనంవక్ష్యే నృపాణాం
ప్రాక్కరగ్రహాత్ । వివాహోక్తేషుమాసేషు శుక్లపక్షేప్యనస్తగే ।
జీవేశుక్రేచభూపుత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే । మౌంజీబంధర్క్షతిథిషు
కుజవర్జితవాసరే॥ కించ॥ సంగ్రహే॥ శ్లో॥ శూద్రాణాంరాజపుత్రాణాం
మౌంజ్యభావేఽస్త్రబంధనం। మౌంజీబంధోక్తతిథ్యాదౌ కార్యంథామ
దినంవినా॥ విష్ణుధర్మే॥ శ్లో॥ పూజయిత్వాహరింలక్ష్మీం తథాదేవీంసర
స్వతీమ్। స్వవిద్యాసూత్రకారాంశ్చ స్వాంచవిద్యాంవిశేషతః।ఏతేషా
మేవదేవానాం నామ్నాతు జుహుయాద్ఘృతమ్। దక్షిణాభిర్ద్విజేంద్రా
ణాంకర్తవ్యం చాస్త్రపూజనమ్। మంత్రస్తు। శ్లో॥ సర్వాయుధానాం
ప్రథమం నిర్మితాసిపినాకినా । శూలాయుధాద్వినిష్కృష్య కృత్వా
ముష్టిగ్రహంశుభమ్ । చండికాయాః ప్రదత్తాసి సర్వదుష్టనిబర్హణీ।
తయావిస్తారితాచాసి దేవానాంప్రతిపాదితా। సర్వసత్త్వాంగభూతాసి
సర్వాశుభ నిబర్హణి । ఛురికేరక్షమాంనిత్యం శాంతింయచ్ఛ నమో
స్తుతే। ఇతిసంపూజ్యసత్వాదక్షిణే కటిభాగే బధ్నీయాత్ ॥అపరార్కే
వృద్ధ శాతాతపః॥ శ్లో॥ శిశోరభ్యుక్షణంప్రోక్తం బాలస్యాచమనంస్మృ
తం । జలస్థలాదిసంస్పర్శే స్నానమేవకుమారకే। ప్రాక్చూడాకరణా
ద్బాలః ప్రాగన్నప్రాశనాచ్ఛిశుః । కుమారస్తు విజ్ఞేయో యావ
న్మౌంజీవిబంధ్యతే। బాలస్యపంచమాద్వర్షా ప్రదత్తార్థం శౌచమాదిశే
దిత్యాది నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయమ్॥ ఇతి ఛురికాబంధనం సమాప్తమ్,

(ఛురికాబంధనమనగా- బిళ్లసూరికత్తి ధరించుట)

అథ మహాలక్ష్మీ పూజా [illegible]

(దీనినే [illegible] పూజ యందురు.)

పూర్వాహ్ణకాలావ్యాప్తే [illegible] ప్రదోష వ్యాపిన్యాం [illegible] పూజా [illegible] పుత్రాది [illegible] [illegible] ప్రదోషే [illegible] [illegible] [illegible] పాదివిష్టి [illegible] [illegible] శుభేషు [illegible] [illegible] కన్యాగృహ [illegible] [illegible] దలిపూజా.కుర్యాత్ । ఏవం...ఆయుష్మాన్ వృక్షస్థం [illegible] సమస్తే [illegible] లక్ష్మీపూజాం [illegible] [illegible] యే ... మహ్యం [illegible] మహాలక్ష్మీ [illegible] ... [illegible] । సరస్వతీ మా...మిః [illegible] ... [illegible] ... మిః [illegible] వాహనాది షోడశోపచారపూజాం [illegible] । తతో [illegible] ద్రవ్యాదీన్ నూతనవస్త్ర [illegible] । అథ [illegible] ష్టకాది [illegible] । లక్ష్మీ [illegible] స్తథా [illegible] లక్ష్మీ [illegible] స్తథా [illegible] [illegible] మంది [illegible] ... [illegible] । అథ [illegible] ॥

[illegible] పూజా [illegible].

అథ లక్ష్మీపత్రికా [illegible].

[illegible] తాంబూలపుష్ప [illegible] పూర్ణ [illegible] [illegible] నైవేద్య [illegible] [illegible] [illegible] । స్త్రీ [illegible] [illegible] శుభమ్। అథ జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త ఫల [illegible] । తతః । [illegible] శుద్ధి [illegible] చంద్ర తారా [illegible] దోషాదివర్జితే। ఇతిజ్యోతి శ్శాస్త్రోక్త [illegible] । ఏవం శుభ [illegible] అథ [illegible] సంపూజ్య। అథ [illegible] [illegible] లక్ష్మీ [illegible] దద్యాత్ ।

అంకురార్పణము.

స్వ[illegible] ... కం కృత్వా
శచీ[illegible] ... దినే [illegible] ... విద్వ[illegible] ...
సిద్ధయోః వాధూల సంహితాయామ్. శ్లో. గృహేషు [illegible] ప్రసవాత
పత్నీం ప్రాక్ గర్భస్య సంస్కారస్య యేనకేన [illegible] ధనాపై ప్రతిపూజ
యేత్తు పాణిగ్రహణే సముపాగతే॥ శ్లో॥ సర్వేషు మంగళేష్వాపా
వంకురార్పణమిష్యతే । ప్రాక్ తు [illegible] సనే ప్రతిదివసే పంచమేపివా।
పంచాంగశుద్ధిదివసే బీజనక్షత్రసంయుతే । సుమంగళ ఘోషాద్యై
ర్వాదిత్రపుణ్యాంగనాదిభిః॥ స్నాత్వా తు శుక్లగాత్రస్తు మృత్తికానయ
నం శుభమ్। అత్రాయం ప్రయోగః॥ అపవిత్రః పవిత్రోవా [illegible]
ఉక్త్వా। శ్లో॥ యశ్శివోనామ... సర్వకార్యేషు [illegible]॥ ఆచమ్య।
ఏవంగుణ...శుభతిథౌ । మమ కుమార్యాః (మమకుమారస్య) ఆయు
ష్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగభూత మంకురార్పణాఖ్యం కర్మకరిష్య
మాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ... పుణ్యాహజనైః స్వస్తి
పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామి । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం
శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి [illegible] । గణాధిపతిపూజాం పుణ్యా
హవాచనం చ కృత్వా॥ ఆచమ్య... శుభతిథౌ అంకురా... ష్యామి నమః॥
శుచౌ దేశే భూమిం గోమయేనాలిప్య । రంగవల్లీభిః కృత్వా । గంధ
పుష్పాక్షతైస్సంకీర్య, పంచపాలికాః స్వర్ణ రజత తామ్ర మృణ్మయైర్వా
యథాసంభవం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ మధ్యే చతుర్ముఖం విద్యాత్పూర్వే
వజ్రిణమేవ చ। దక్షిణే చ యమం విద్యాత్పశ్చిమే వరుణం తథా । ఉత్తరే
శశినం విన్యాత్పాలికాస్థాపనం క్రమాత్ ॥ దూర్వామశ్వత్థపర్ణం చ శిరీ
షం బిల్వపత్రకం । తాసాం మాలే తు బధ్నీయా చ్ఛ్వేతసూత్రేణ వేష్ట
యేత్ ॥ శుద్ధప్రదేశే భూమిమభిమృశ్య॥ శ్లో. సర్వాధారధరే దేవి
త్వద్రూపాం మృత్తికామిమాం। గృహిష్యామి ప్రసన్నా త్వం వల్మీకం మృత్తి
కామిమామ్। ఇతి మృదమభిమంత్ర్య భూమిం ఖాత్వా మృదమాదాయ।
శ్లో॥ వల్మీకమృత్తికాం చైవ గోమయం తథైవ చ । ఏతాని ప్రక్షిపేత్తాసు
పాలికాసు యథాక్రమం । ఇతి మధ్యే బ్రహ్మపాలికాయాం ప్రాచ్యాం

ఇంద్రపాలికాయాం దక్షిణస్యాం యమపాలికాయాం। పశ్చిమేవరుణ
పాలికాయాం। ఉత్తరే సోమపాలికాయాంచ। క్రమేణాష్ట్రదళంపూర
యిత్వా। తిలమాషముద్గనిష్పావచణక కుళుత్థగోధూమప్రియంగు
గుళ్యమాకాది చతుర్దశధాన్యదళమాంసుధా స్యద్భవంగృహీత్వా। శ్లో।
దధిసర్పిమధుక్షీరైశ్చందనారోషధై స్సహా। వ్రీహిశాళీనంచకుర్యాత్ గోధూ
మచణకాదికాః। ఇతిజానీవదీక్షీరాదినా శుద్ధజలేనవా ప్రక్షాళ్య।
బ్రహ్మాదికంచపాలికాసు క్రమేణనిధాయ। తదుపరిమృత్తికాంనిక్షిప్య।
తేషుశుద్ధజలమభ్యుక్ష్య। తతః పాలికాసు బ్రహ్మాదీనావాహయేత్।
శ్లో। బ్రహ్మాణం రక్తగాత్రం చ చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం। అక్షసూ
త్రకుండికాభీతి వరపాణి విధి తథేత్। మధ్యమపాలికాయాం బ్రహ్మాణ
మావాహయామి। ప్రజాపతిమావాహయామి। చతుర్ముఖమావాహ
యామి। హిరణ్యగర్భమావాహయామి। శ్లో। ఇంద్రమైరావతారూ
ఢం వజ్రాయుధధరం ప్రభుమ్ పూర్వదిక్పాలకం దేవం సర్వదేవసమ
న్వితమ్। పూర్వపాలికాయాం। ఇంద్రమావాహయామి। వజ్రిణ
మా...మి। శతక్రతుమా...మి। శచీపతిమా...మి। శ్లో। దండపాణిం
యమం దేవం మహిషోపరి సంస్థితమ్। యమునాభ్రాతరం ప్రీత్యై
యమమావాహయామ్యహమ్। దక్షిణపాలికాయాం। యమమావాహ
యామి। వైవస్వతమా...మి పితృపతిమా...మి। ధర్మరాజమా...మి।
శ్లో। ప్రచేతసం ప్రభానాథం మకరారోహణోత్సుకమ్। పాశ
హస్తం విచిత్రాంగం వరుణంపూజయామ్యహమ్। పశ్చిమపాలకాయాం
వరుణ మా...మి। ప్రచేతసమా...మి। సురూపిణమా...మి। అపాం
పతిమా...మి। శ్లో। గ్రహాదీప్తం దీప్తిమతం లోకసిద్ధ్యంతకారకం।
పవిత్రత్వఫలదం లోకేధ్యాయేత్సోమం నిశాకరమ్। ఉత్తరపాలికాయాం
శశినమా...మి। నిశాకరమా...మి। సోమమా...మి। ఇందుమా
...మి। తతః అష్టదిక్పాలకానావాహ్య। ఇంద్రాణీంచావాహయేత్।
శ్లో। ఇంద్రాణి త్వాం నమస్యామి శుభకర్మసు సర్వదా। ప్రసన్న వరదో
భూత్వాశచిత్వం సుస్థిరాభవ। శచీమా... స్థాపయా... మి। నమ
స్కృత్య బ్రహ్మాదిక పంచపాలిక దేవతాభ్యోనమః। ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాల

కేభ్యోనమః । శచీదేవ్యై నమః ॥ ధ్యాయామీతి షోడశోపచారైః
పూజాంకృత్వా॥ తతః నాందీదేవతావాహనంకుర్యాత్ ।సంకల్ప్య మమ
కుమార్యాః (మమకుమారస్య) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగ
భూతం నాందీదేవతావాహనంకరిష్యామినమః॥ నాందీవృద్ధప్రపితామహ
వృద్ధ పితామహవృద్ధపితరః... సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వే దేవాః । నాందీ
ముఖాఃనాందీ,నాందీవృద్ధ ప్రపితామహీవృద్ధపితామహీ వృద్ధమాతరః॥
సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వే దేవాః । నాందీముఖాఃనాందీ । నాందీమాతా
మహామాతుః పితామహ మాతుఃప్రపితామహాస్సదారాః...సత్యవసు
సంజ్ఞకావిశ్వే దేవాః నాందీముఖాఃనాందీ॥ అత్ర దేవతా శ్శోభనదేవ
తాః॥ నాందీదేవతాః॥ తత్తద్దేవతాః । త్రయస్త్రింశత్కోటిదేవతాశ్చ॥
మమకుమార్యాః॥ (మమకుమారస్య)తత్తచ్ఛుభకర్మకాలే వేదికాయాం
ప్రథమదినమారభ్య దేవతోద్వాసనపర్యంతంసుఖేన, నివసంతు॥శోభ
నమితిత్రివారంపఠేత్ । అంకురారోపణాంగత్వేనహిరణ్యాభ్యుదయికం
కుర్యాత్ । శ్లో॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః॥ అనంత
పుణ్యఫలద మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ ధన్వంతరోషిదాతార మిహ
లోకేపరత్రచ। యస్మాత్ప్రముచ్యతేధాన్య మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే
కామధేనోస్సముద్భూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం। దేవానామాజ్యమా
హారమతశ్శాంతింప్రయచ్ఛ మే। బ్రాహ్మణేభ్యోభోజనార్థం హిరణ్యం
దద్యాత్ । ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు । ఆయుష్యాభి
వృద్ధిరస్తు।శ్లో॥ దిశాంపతీనమస్యామి సర్వకామఫలప్రదాన్ । కుర్వంతు
సఫలంకర్మ కుర్వంతుసతతంశుభమ్॥ ఇత్యావాహిత దేవతాభ్యోనమః
నమస్కృత్య తతస్తాః పాలికాః మంటపే యావత్కర్మాంతం సురక్షితం
కృత్వా॥ దేవతామంటపస్థలే ప్రాగ్దేశేవివాహాదావిఃశేషసంస్థాప్యఅత్ర
దీపాదికంప్రజ్వాల్య॥ నాగబలిదినపర్యంతం సుస్థిరంయథా నిక్షిపేత్ ।
వివాహవేదింకుర్యాత్ యథా।శ్లో॥ హస్తోచ్ఛ్రితాం హస్తచతుష్టయేన
విస్తీర్ణతాం మందిరవామభాగే। విచిత్రితాం స్తంభచతుష్కయుక్తాం
సోపానరమ్యాంచ వివాహవేదిమ్ ॥

తా॥ ఒక మూరయెత్తుగలదియు, నాలుగుమూరలువెడల్పును

నాలుగుమూలలు పొత్తుగలదియు, నాలుగు స్తంభములు గలదియు, గడపలనే ... ..., పాటియు ననేక చిత్రములుగల పెండ్లి అరుగును యింటికి నైఋతిభాగమున కట్టింపవలయును,

ఇతి ... సమాప్తమ్.

వివాహపీఠలక్షణము

శ్లో॥ కాత్యాయనస్వివాహ పీఠంతు శుభలక్షణ సంయుతమ్॥ సప్తత్రింశతికం దీర్ఘ మాయామం పంచకం తథా॥ షడున్నతం చాంగుళానాం వివాహ పీఠముచ్యతే॥

తా॥ పెండ్లిపీఠము ముప్పదియేడు అంగుళములు పొడవును అయిదు అంగుళములు వెడల్పును ఆరు అంగుళములు యెత్తుగలుగునట్లుగాను శోభస్కరమగు చిహ్నములు గలుగునట్లుగాను నిర్మింపవలయును.

వివాహస్తంభప్రతిష్ఠాపనము.

స్నాత్వా, ఆచమ్య-గణపతిపూజాం కృత్వా పుణ్యాహం కుర్యాత్॥ ఆచమ్య. మమ ... అముష్యాః ...ర్థం వివాహాంగభూతం స్తంభప్రతిష్ఠాపనమాచరిష్యే॥ తత్ర వాస్తుపూజాం కృత్వా॥ నూతన స్తంభమాదాయ జలేన ప్రోక్షణ ... - నారికేళాది గంగాజలేన- సంశోధ్య- అలంకృత్య షోడశోపచారైస్సంపూజ్య విధి ప్రకారేణ ఈశాన్యభాగే సంస్థాప్య పుష్పమాలాం - శుభవస్త్రాణి ధృత్వా॥ తత్ర చూర్ణకాదిమంత్రాన్ పఠేత్॥ మంగళహారతిః॥

ఇతి వివాహస్తంభప్రతిష్ఠాపనం సమాప్తమ్.

అథ మహాసంకల్పః

అథ మహాసంకల్పమాహ॥—॥దేవలః॥ శ్లో॥ మహాదానేషు యజ్ఞాదౌ ప్రాయశ్చిత్తేషు కర్మసు॥ కన్యాదానే నదీస్నానే మహాసంకల్పమాచరేత్॥—॥మరీచిః॥ కన్యాదానే నదీస్నానే తులాదానాదిషు ద్విజః॥ ప్రాయశ్చిత్తేషు యజ్ఞాదౌ వ్రతాదిషు విశేషతః॥ ఏతదాదిషు

సర్వత్ర మహాసంకల్ప మాదరాత్ । కృత్వాయముత్తమే కర్మతదా సన్న్యాయకల్పతే—సంకల్ప ప్రకారః ।

ఏవం...గుణతిథౌ॥ ఆయుమాంబి స్పృష్ట్వా । కన్యాదానకాలే మహాసంకల్ప మాత్రేణ సకలజగత్సృష్టుః అఖండానంతవీర్యస్య శ్రీమదాది నారాయణస్యాచింత్య పరిమితశక్త్యా ధ్రియమాణస్య మహాజలౌఘమధ్యే పరిభ్రమమాణానామనేక సూర్యేందుకోటి బ్రహ్మాండానామేకతమే అవ్యక్తమహదహంకార పృథివ్యప్తేజోవాయ్వాకాశాద్యావరణైరావృతేఽస్మిన్ మహతి బ్రహ్మాండఖండమధ్యే ఆధారశక్తి శ్రీవరాహకూర్మానంతాష్ట దిగ్గజోపరి ప్రతిష్ఠితస్య అతల వితలసుతల తలాతల రసాతల మహాతలపాతాళ నాగలోకాత్మకస్య సప్తపాతాళ స్యోపరితలే భూలోక భువర్లోకసువర్లోక మహర్లోక జనోలోకతపోలోక సత్యలోకాదిలోక సప్తకస్యాధోభాగే మహానాళాయమానఫణిరాజ రాజస్య మహాశేషస్య సహస్రఫణిఫణామండలమండితే ఐరావతపుండరీక వామనకుముదాంజన పుష్పదంతసార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాష్ట దిగ్దంతి శుండాదండోత్తంభితే లోకాలోకాచలేనవలయితే లవణేక్షుసురాసర్పి దధిక్షీరజలార్ణవపరివృతే, అమరావత్యాం భోగవతీ సైనవతీ గాంధర్వ వతీ కాంచీవతీ లంకాపురీయశోవతీనామష్టపురీ ప్రతిష్ఠితే,ఇంద్రాగ్ని యమనైరృతి వరుణవాయువ్య కుబేరేశానాదిదిక్పత్యధిష్ఠితే,జంబూ ప్లక్షకుశక్రౌంచశాకశాల్మలపుష్కరాఖ్య సప్తద్వీపదీపితే: మహేంద్ర మలయసహ్యశక్తి రథావతివింధ్యాది పారియాత్రాహ్వయ సప్తకుల పర్వత విరాజితే. ఇంద్రఖండ శేరుఖండ తామ్రఖండ గభస్తిఖండ నాగఖండ సౌమ్యఖండ కేరుఖండ వారుణఖండ భరతఖండాది నవఖండ ఖండాత్మకే: మహామానస్సరోరుహే కాలేపంచాశత్కోటి యోజన విస్తీర్ణభూమండలే। సుమేరునిషధ హేమకూట హిమవింధ్యాచలానాం హరివర్ష కిన్నరకింపురుషవర్షయోశ్చ హిరణ్య మాల్యవంతకిష్కింధ ఋష్యమూకాది పంచమాతృకసహితే, ప్రత్యేకం నవసహస్ర యోజన విస్తృతే। భరతవర్ష ఇలావృత కురుభద్రాశ్వక హిరణ్మయమతమాలా శ్చ్యేతినవవర్షాణాం మధ్యే భరతవర్షే। స్వర్ణప్రస్థ చంద్రసూర్యావర్తక

లవణసముద్రపూరుణ కలుహారుణ సింహాచల లంకేతినవఖండమండితే।
అంగ వంగ కళింగ కాళింగ కురుకొంకణ కెంకట మరుహాట పానాట
చోళ మహారాష్ట్ర సౌరాష్ట్ర సింహ లావణ్య ధ్యాంధ్రకర్ణలబహుళ
కాశ్మీరచీని మహాచీని ఘోటలాట మగధ మాగధ కేరళద్రవిళద్రావిళ
నేపాళ బంగాళ గౌళ మలయాళ కిరాత పాంచాల బర్బర బహుధా
న్యోత వత్సిన్గ్లిక వత్సపింధ్ర సింహ శూరకకశాల్మల ఛేదివిదేహ
విదర్భ సింధూకోసల ఖాన్దరకర్ణాటకలుహాట పులింధజాలాంధ్రజ్యో
లాంధ్రాద్యనేకభాషా భూపాలవిరాజితే। ప్రజాపతిక్షేత్రే దండకారణ్య
వింధ్యారణ్య బదరికారణ్య చంపకారణ్య నహుషారణ్యనైమిశారణ్య
గుహారణ్య కదళి కామ్యక దేవదారు కారుణ్యాది దశారణ్యాయుతే।
సామ్యవంతి కురుక్షేత్ర గంగాభాగీరధీగౌతమీ నర్మదా కృష్ణవేణీ
బాహుదాభీమరధీ తుంగభద్రా వేణీమలా హరి కృతమాలాతామ్ర
పర్ణీ చంద్రభాగా తాపీకవేర్ణి పక్రిగా పూర్ణిమావిశాలా వేత్రవతీ
వేగవతీ కౌశికీ గండకీ గోమస్యతీ వసిష్ఠా ప్రవరకాశ్యపీ సరయూసర
స్వతీ కుశావతీ ఫల్గునీ,కరతోయా పుణ్యాద్యనేక పుణ్యతీర్థవిలసితే।
అయోధ్యామధురా మాయాకాశీకాంచీ హ్యవంతికా పురీ ద్వారవతీ
శైవమహాముక్తిప్రతిష్ఠితే। నగరినగ,వత్సనగ, కూర్మనగ, స్వామినగ
సరోరుహ పురావతీం రాహితాదిచకోర శ్రీశైలకైలాసానా మువరి
సమభూమధ్య రేఖాయాః పూర్వదిగ్భాగే శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే
పాలగ్రామ హరివిశ్వేశ్వర సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ। అస్య
శ్రీమజ్జలధిమధ్యే! సితభోగ భుజగపర్యంకశయన వనజనాభ నాభిసరో
రుహ దేవతిర్యఙ్మనుష్య భూధరాదిసకలజగత్స్రష్టాత్సమానే। అవరా
ర్ధద్వయజీవితో ఆదిబ్రహ్మణః। ప్రథమపరార్థే పంచాశతాదతీతే
ద్వితీయపరార్థే పంచాశదాతివర్షే ప్రథమప్రహరే యామకాలే శ్వేత
వరాహకల్ప,కూర్మకల్ప,పార్థివకల్ప కూర్మప్రళయకల్ప,సావిత్రికల్ప
వరాహకల్ప, బ్రహ్మకల్పేతి, సప్తకల్పానాంమధ్యే పంచమే శ్వేత
వరాహకల్పే। బ్రహ్మమాన, దేవమాన, మనుమాన,పితృమాన, సౌర
మాన, సావనమాన, చాంద్రమాన, నక్షత్రమాన, గురుమా నానా

మితి నవమానానాంమధ్యే చాంద్రమానే। స్వాయంభువస్వారోచిషో
త్తమ తామసరైవత చాక్షుషవైవస్వత సూర్యసావర్ణి। బ్రహ్మసావర్ణిం
ద్ర సావర్ణి రుద్రసావర్ణి దక్షసావర్ణి రౌచ్యభౌచ్యక ఇతిచతుర్దశమనూ
నాం మధ్యేసప్తమేవైవస్వతమన్వంతరే యుగానాంత్రిషు జాతేషు।
ఇదానీం వింశత్సహస్రాన్విత చతుస్త్రింశల్లక్షయుతే। కృతయుగే
చయాతే అష్టావింశత్సహస్రాన్విత సప్తదశలక్షాబ్దే। త్రేతాయుగేచ
యాతే షణ్ణవతి సహస్రాన్విత ద్వాదశలక్షాబ్దే ద్వాపరయుగేచయా
తేద్వాత్రింశత్సహస్రాన్వితచతుర్లక్షయుతే ఆదిమహావిష్ణోర్మత్స్యా
దిదశావతారేషు। మత్స్యకూర్మ వరాహ నారసింహ వామనపరశు
రామ దశరధరామ బలరామ బౌద్ధ కల్కీతి దశానాంమధ్యే, నవమే
బౌద్ధావతారే. యుధిష్ఠిర విక్రమార్క శాలివాహన విజయాభినందన
నాగార్జున కలిభూపతి శకనృప ఇతిషట్త్రింశ పంచోత్తర శతయుతే।
పుణ్యాదివసేపుణ్యకాలే। సోమసూర్యోపరాగవ్యతీపాతమన్వాదియుగాది
గజచ్ఛాయార్ధోదయ పద్మకతిథిషు। సముద్రాది పుణ్యతీర్థేషు పుణ్య
క్షేత్రేషు।...... శుభతిథౌ ...అనాద్య విద్యావాసనయాప్రవర్త
మానే సంసారచక్రే విచిత్రాభిః కర్మగతిభిః। విచిత్రాసుయోనిషు
పునఃపునరనేకధా జనిత్వా కేనవా కర్మవిశేషేణేదానీం।అముకగోత్రా
స్యాఽముకనామధేయస్య మమజన్మాభ్యాసాజ్జన్మప్రభృత్యేతత్క్షణ
పర్యంతంబాల్యయౌవన కౌమార వార్ధకేషు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్య
వస్థాది మనోవాక్కాయ కర్మేంద్రియ వ్యాపారైస్సంభావితానాం
పాపానాం త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణానాంపంచానాం జ్ఞానేంద్రి
యాణాం। వాక్పాణిపాదపాయూపస్థానాంపంచానాం కర్మేంద్రియా
ణాం ఏతేషాంప్రేరకస్యాఽంతఃకరణస్య మనసశ్చ స్వస్వగోచరైస్స్వ
స్వసంబంధేన తత్తత్సంకల్పికజ్ఞానేభ్యః ప్రవృత్తైః కామక్రోధలోభ
మోహ మదమత్సరైరాంతరైర్నిరంతరై శ్శత్రుభిః సంభావిత మహా
పాతకాది సకలపాప నివృత్తి ద్వారా గంగావాలుకాభి స్సప్తర్షిమం
డలపర్యంతం కృతరాశిర్వర్ష సహస్రావసానేపక్షైకవాలుకాఽపకర్ష క్ర
మేణసర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్యర్థం। తిలై

స్వాన్యమండలపర్యంతం కృత...ర్ధం। యన్త్రైశ్చంద్రమండలపర్యంతం
కృతః...త్యర్థం। మాహైశ్చైవ మండలపర్యంతంకృత...గ్ర్యర్థం। శతగ
వ్యాతిమానేనగోవృషలోమ్నా వర్షసహస్రావసానే ఏకైకలోమాప
కర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్య
ర్థం। యథాత్రిగుణీకృతాగ్నిష్టోమాత్యగ్నిష్టోమోక్థ్యషోడశ్యతి రాత్రా
ప్తోర్యామ సాంతపనవాజపేయ పౌండరీకాశ్వ మేధాది శతక్రతూనాం
సంపూర్ణ సకలఫలావా ప్త్యర్థం దశపూర్వేషాం దశావరేషాం మధ్యం
శ్యానాం మయాసహపితౄణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వతబ్రహ్మలోకే
నివాససిద్ధ్యర్థం। మాకేస్సాలోక్య సామీప్య సాయుజ్యపదప్రాప్త్యర్థం
శ్రీలక్ష్మీనారాయణముద్దిశ్య శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థంనానాస్మృతి
స్మృతిపురాణమార్గేణ షోడశదానాంతర్భూత మత్స్యపురాణోక్తస్వ
గృహ్యోక్త ప్రకారేణసాలంకృత (సహిరణ్యోదక) కన్యాదానమహం
కరిష్యామిసమ॥ శ్లో॥ కన్యాంకనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం।
దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా। కన్యేమమాగ్రతో
భూయాః కన్యామే దేవిపార్శ్వతః కన్యామేసర్వతోభూయాస్త్వద్దానా
న్మోక్షమాప్నుయాత్॥ విశ్వంభరాః పంచభూతా స్సాక్షిణ్య స్సర్వ
దేవతాః। ఇమాం కన్యాం ప్రదాస్యామి పితౄణాం తారణాయవై॥
కన్యాంసాలంకృతాంసాధ్వీం సుశీలాయసుధీమతే ప్రయతోహంప్రయ
చ్ఛామి ధర్మకామార్థసిద్ధయే। గౌరీరూపామిమాంకన్యాం యథాశక్తి
విభూషితాం। వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్తామి క్తిం సమాశ్రయే॥
యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చతనూపరి। తావద్వర్షసహస్రాణి
స్వర్గలోకేమహీయతే। వధూపూర్వకంప్రవరంవదేత్। వరపూర్వకం
ద్వితీయమ్। అత్రగోత్రనామదిర్పఠేత్। తుభ్యంప్రజాసహత్వకర్మ
భ్యః ప్రతిపాదయామీతి। కన్యాముదకాక్షత సువర్ణపూర్వకఫలాని
దత్త్వా। తతఃగోదానాది దశదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥

ఇతి మహాసంకల్ప స్సమాప్తః,

అథ చూర్ణికా.

స్వస్త్యష్టాశీతి సహస్రాణాం ద్విజగురు దైవత్యానాం సమస్త జగదాధార మహామండూకకూర్మయజ్ఞవరాహ శేషపృథివీనాం పురందరపావక యమనిర్‌ృతి వరుణ వాయుకుబేర ఈశాన్యాద్యష్ట దిక్పాలకానాం । జలజభవహరిహర ముఖ్యదేవగణానాం। నారదవిశ్వామిత్ర పరాశరాత్రివాల్మీకిగౌతమ భృగువ్యాసాది మహర్షీణాం।సీతారుంధత్యహల్యాద్రౌపదీ తారామండోదరీ పాంచాలీ దమయంత్యాదిమహాపతివ్రతానాం। హరిశ్చంద్ర నలకార్తవీర్య విక్రమార్క భోజరాజాది పుణ్యపురుషాణాం। గంగానర్మదాతుంగభద్రా మలాపహారిణీ శ్రీకృష్ణవేణీ గోదావరీభీమరథ్యాది మహానదీనాం । జంబూనింబకదంబ చూత క్రముక నారికేళ ఖర్జూరధాత్రీ దాడిమ్యాది ఫలవృక్షాణాం పున్నాగ జాజీ వకుళ కేతకీ చంపకమల్లికా మాధవీ మాలత్యాది వివిధకుసుమానాం। కస్తూరీకుంకుమాగరు గోరోచనాదిసుగంధానాం। అపరిమితకనక కలశకన్యకాగ్నిహోమేధిక విశ్వవీణావాది మేఘధ్వనీనాం। అయోధ్యా కాశీపురుషోత్తమ రామేశ్వరాదిపుణ్యనగరీణాం।శ్రీశైలవింధ్య హిమాచల కోనస్థ కైలాసాది మహాశైలానాం। తర్కమీమాంసాన్యాయ వైశేషిక భాట్టప్రభాకర వ్యాకరణాది షట్ఛాస్త్రాణాం। ఋగ్యజుస్సామాథర్వణ వేదానాం। లగ్నహోరాద్రేక్కాణనవాంశ ద్వాదశాంశత్రింశాంశ త్రింశదంశకానాం।నిరంతరమనుకూలా శ్శుభాశ్శోభనాః॥ అస్య...ముహూర్తస్య సుతిథిం సువారం సునక్షత్రం సుయోగం సుకరణం సుచంద్రతారాబలం అనుకూలం శ్శుభశ్శోభనా స్సర్వేగ్రహా స్సుక్షేత్రా శ్శుభైకాదశస్థానా ఫలదాస్సుప్రీతా స్సుముహూర్తా స్సుప్రసన్నా వరదాభవంతు॥ ఇతి చూర్ణికా సమాప్తా.

అథ మంగళాష్టకాని.

శ్లో॥ ప్రహ్లాదం దురవాపశోక జలధే రుత్తార యన్నైగమామ్॥ బాహోర్యంతఃపరిపూర్ణతాం ప్రకటయన్ స్తంభంవిభింద న్బలాత్ । హేమాత్రాగ్రజమాజఘానవనఖరై ర్యోమంగళానాంనిధిః। శ్రీమాన్ శ్రీవిభుకేశ్వరోనరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళమ్॥ శ్లో॥ సోమేశాబ్జభవాష్టదిక్పతి

ముక్తైర్నిత్యైర్మునీంద్రైర్బ్రహ్మాదిభిర్బ్రహ్మర్షిప్రవరైశ్చనారదముఖైర్దేవర్షివిఖ్యాపితే। ఆసీనోరమయా భువాసహామహాన్వైవాహికేమంటపే శ్రీమాన్...మంగళమ్...శ్లో॥ యత్పాదాబ్జమరంద బిందుసదృశీ గంగా జగత్పావనీ యన్నామస్మరణం దదాతి సకలాన్కామాన్నృణామన్వహమ్। యత్సేవాభవసాగరైకతరణిస్సోయం జగన్నాయకః శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ శ్లో॥ కల్యాణైకనికేతనస్సుజనితా కల్యాణసంధాయకః। కల్యాణప్రదకీర్తనోగుణనిధిః కల్యాణకల్యాణతః। కల్యాణాద్రినమానసారవిభవః కల్యాణసారాత్మకః శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ అన్యోన్యాభినవాతుతార్పణవిధా శృంగారభంగ్యావహాం లక్ష్మీమ్వీక్షణవైఖరీమనుభవన్ కల్యాణసంగోత్సవే। సానందస్స్మరపారవశ్యసితుసం రోమాంచముద్వేలయన్ శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ లక్ష్మీస్త్వకత్రవరాంపులిందతనయాం లావణ్యపాత్రాత్మకాం। సంరక్తాంసుముమంజరీం కరుణయా జగ్రాహ లీలాస్పదః సర్వజ్ఞస్సాధితశ్చిరంతనమునిసుబ్రహ్మచారీతియః శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ సత్యాసత్యవివేచనైకకుశలస్సత్యప్రియస్సత్యవాక్సత్యజ్ఞానసుఖాత్మకస్సుఖకరస్సత్యావతారోహరిః। సత్యః కేవలజన్మమోహనతజవా సత్యావహస్సర్వదా శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ రాజీవాయతలోచనః ప్రవిలసద్రాజీవమిత్రప్రభుః। రాజీవాంఘ్రిరజో విధూతవృజినబ్రహ్మర్షిరాజస్సదా రాజద్రైకవికేలనామకలసద్రాజీవపుష్పం భయః శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ శ్లో॥ ఇత్యేతద్వర మంగళాష్టకమిదం లక్ష్మీనృసింహస్యయః। కల్యాణోత్సవ వేదికామనుపఠతే వధ్వావరస్య శ్రియై। మాంగల్యాం సుతసంపదం సువిమలాం కీర్తించ దత్వాప్రభుః శ్రీమాన్ శ్రీవిభురీశ్వరోనరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళమ్॥

ఇతి మంగళాష్టకాని.

అ థ ల గ్నా ష్ట కా ని.

శ్లో॥ లక్ష్మీర్యస్య పరిగ్రహః కమలభూస్సూనుర్గరుత్మాన్రథః। పౌత్రశ్చంద్రవిభీషణౌ సురగురుశ్శేషశ్చ శయ్యాసనమ్। బ్రహ్మాండం వరమందిరం సురగణా యస్య ప్రభోస్సేవకా। స్సత్రైలోక్యకుటుంబపోషణపరః కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ బ్రహ్మావాయుగిరీశశేషగరుడా

జీవేశః ప్రీతో మాగురు శ్చంద్రాశ్రీకాన్తవత్సగణాధిపో మనుయమా విశ్వే
విఘ్నేశ్వరో నాంతోనిరతి ర్మరుద్గణయుతాః పర్జన్యమిత్రాదయ
స్సస్త్రీకాస్సురపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్। విశ్వామిత్ర
పరాశరౌ ర్వభృగవోఽగస్త్యః పులస్త్యః క్రతుః। శ్రీమానత్రిమరీచి
కౌత్సపులహశ్శక్తి ర్వసిష్ఠోంగిరాః। మాండవ్యో జమదగ్ని గౌతమ భర
ద్వాజాదయస్తాపసాస్సస్త్రీకా మునిపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా
మంగళమ్। మాంధాతా నహుషాం బరీష సగరా రాజాపృథుర్హైహ
యః శ్రీమాన్ ధర్మసుతో నలో దశరథో రామో యయాతిర్యదుః।
ఇక్ష్వాకుశ్చ విభీషణశ్చ భరతో శ్చోత్తాన పాదధ్రువా। విత్యేతే భువిభూ
భుజాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్। అశ్వత్థో బదరీచ చందనతరుర్మం
దారకల్పద్రుమా। జంబూనింబకదంబ చూతసరళా వృక్షాశ్చ యే క్షీరిణః
సర్వేతే ఫలమిశ్రితం వనచరాః వైభ్రాజితం భ్రాజితం రమ్యం చైత్రరథం
సనందనవనం కుర్వంతు వో మంగళమ్॥ శ్రీ గౌరీ కదితిశ్చ కద్రువినతే జ్యో
తిస్సుపర్ణావలిస్సావిత్రీచ సరస్వతీచ సురభిస్సత్య వ్రతారుంధతీ। స్వా
హా జాంబవతీచ రుక్మభగినీ దుస్స్వప్న విధ్వంసినీ। వేలాచాంబునిధేస్సమీర
సహితా కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ఆదిత్యాదినవగ్రహాశ్శుభఫలా మేషాద
యో రాశయో। నక్షత్రాణి సయోగకాశ్చ తిథయ స్తద్దేవతా స్తద్గణాః।
మాసాబ్దా ఋతవ స్తథైవ దివసా స్సంధ్యాదయో రాత్రయ। స్సర్వేస్థా
వరజంగమాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ గంగాసింధుసరస్వతీచ
యమునా గోదావరీ నర్మదా। కృష్ణాభీమరథీచ ఫల్గు సరయూ శ్రీగండకీ
గోమతీ. కావేరీ కపిలా ప్రయాగ విరజా వేత్రవతీత్యాదయో। నద్యశ్శ్రీ
హరిపాదపంకజభవాః కుర్వంతు వో మంగళమ్॥

(మరియొకవిధం) లగ్నాష్టకాని.

లక్ష్మీక్షేత్రభువనత్రయే నివసతో దేవాః మనుష్యోరగాః। సంస్థా
తుం కరుణానిధిః కరుణయా మార్తాండ వంశే యయా। కౌసల్యా నిజగర్భ
సంక్షేపభృతే జనస్య సాధారణే జాతే శ్రీరఘునాయకస్య జననం దేయా
దిదం మంగళమ్॥ వైదేహీవదనాబ్జ లాంఛనయుతం శ్యామం సకామం

[illegible] భువన [illegible] ... [illegible] శరాదిమునిభిః [illegible] ... [illegible] దేవ [illegible] ... [illegible] సీతా [illegible] ... [illegible] సీతా [illegible] ... కల్యాణ [illegible] ... [illegible] సీతా [illegible] ... [illegible] లక్ష్మీ భువనైక [illegible] ... [illegible] ఇతి [illegible]

వివాహదోషోపశుద్ధిః

([illegible])

వధూగృహమునకు పెండ్లి [illegible] రాగానే గృహమందు [illegible] ... [illegible] అక్షతలు దక్షిణాయు [illegible] ... [illegible]

దిగాలెడిచి మంగళియ [illegible] పిల్లలు కాళ్ల
గోళ్లు [illegible] - మంగలి [illegible] పిమ్మట మంగళ
స్నానము చేయవలెను.

వివాహ ప్రయోగః.

అథా లగ్నపత్రికా [illegible] వరోవధూగృహం ప్రతి
గత్వా మంగళస్నానం [illegible] అద్యపూర్వోక్తమేవంగుణ మంగళస్న
[illegible] రయిత్వా [illegible] మంగళస్నానం [illegible] ॥
శుభ్రవస్త్రాణిధృత్వా [illegible] యో [illegible] దోషపరిహారార్థం భావి
[illegible] ... సర్వేభ్యో
మహాజనేభ్యో [illegible] ... శుభతిథౌ ॥ శ్రీమాన్
గోత్రః నామధేయో [illegible] శ్రీమద్గోత్రస్య నామధేయస్య మమా
త్మజ [illegible] ద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం
కర్మ కరిష్యమాణ [illegible] ... మహాజనైస్సహ
స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ॥ అదౌ [illegible]
ప్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే ॥ గణాధిపతి పూజాం
పుణ్యాహవాచనం కృత్వా ॥ [illegible] ... శుభతిథౌ ఆయుష్యాభివృ
ద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మ కరిష్యామి ॥ శ్లో॥ కల్యాణమ్మాత
[illegible] దాయినే శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివా
[illegible] మంగళమ్ ॥ [illegible] స్త్రియమ్ [illegible] ॥ ఇతిసంక
ల్ప్య ॥ పాణిగ్రహణాంగత్వేన [illegible] కరిష్యామి ॥
[illegible] శ్లో॥ [illegible] శుభ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] శ్లో॥ [illegible]
బలం ॥ [illegible]
[illegible] ... [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] పూజాంకృత్వా ॥
శ్లో॥ ఆయుష్యం [illegible] కల్యాణం సర్వ [illegible] ముభు [illegible]

భూయాద్ధారణేన సదా సుఖ ॥ ఇత్యుక్త్వా సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణ.
ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు ॥ శ్లో॥ దేవాగ్న్యాదిసంపన్నాన్ [illegible] శీల
గుణాన్వితాన్ । కన్యాసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేద్బు
ధాన్ ॥ మద్వరం కన్యాం వృణధ్వమితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్ ॥ మద
ర్థం కన్యాం వృణీధ్వం ॥ వృణీమహే ఇతి ప్రాహుః కన్యావంశాసిదత్వా ।
శ్లో॥ అస్మాకమిందోర్విదా సత్యం కర్తుం ప్రయుత తేమహాన్ ॥ భో బ్రాహ్మ
ణాస్సదయధ్వం గత్వాయూయం మహోత్సవః ॥ తతః కన్యాదాతా ।
పూర్వమేవస్నాతః అంతర్గృహే అఖండదీపారాధనం కృత్వా । కన్యక
యాసహోపవిశ్య ॥ విఘ్నేశ్వరపూజాం కృత్వా ॥ సంకల్ప్య ॥ ఏవంగుణ...
శుభతిథౌ (అస్యాః) కుమార్యాః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీకంకణపూ
జాం కరిష్యామి ప్రసః ॥ శ్లో॥ గౌరీం సువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మ సువాసినీమ్
పాశాంకుశధరాంభూతి ధరాం చశివవల్లభామ్ ॥ గౌరీమావాహయామి
స్థాపయామిపూజయామి ఇత్యావాహ్య ॥ శ్లో॥ శిరశ్శ్రోత్రం తథానాసా
మాస్యం జిహ్వాంతథైవచ । కంఠం కుక్షించ హృదయం కటింబాహూ
తథాంగుళీః ఊరూజానుచ పాదాంతం తత్తన్న్యాసం వినిర్దిశేత్ ॥ ఇతి
ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా గౌరీకంకణం దేవతాయైనమః ధ్యానమావాహ
నాది షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య ॥ శ్లో. ఆమూలతస్త్రి శుభకంకణంవా
పినాకిరత్న విధిలక్ష్యకంకణం. లక్ష్మీస్తన్నృసింహస్య కటాక్షకంకణంకరో
మితంవత్యభివృద్ధికంకణమ్ ॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః ॥
తేనత్వాంపరిబధ్నామి రక్షమాలే వధూమిమాం ॥ ఇతి కన్యాయాః
వామకరేకంకణంబధ్నీయాత్ ॥ రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూ
ర్తోఽస్తు ॥ తత్రైవధూవరయో ర్గోత్రనామానివదేత్ ॥ శ్లో॥ చతు
స్సాగరపర్యంతః సదాదాతృవరాన్వయా । వృద్ధ్యైతాం సర్వకల్యాణ
భాజినాం హాభూంలే. స్వస్తిశ్రీమన్మహాభాగ్యాఽభ్యుదయలక్ష్మీవిలాస
[illegible] సర్వలాభ [illegible] విద్వజ్జన [illegible] ప్రవర్ధమాన ఆయురా
రోగ్యైశ్వర్య పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధిసమృద్ధస్య ... గోత్రోద్భవస్య...
[illegible] ధేయస్య, [illegible] ప్రపౌత్రాయ, పౌత్రాయ, పుత్రాయ, నామధేయవరాయ ॥
శ్రీ [illegible] ... ప్రపౌత్రీం, పౌత్రీం, పుత్రీం, నామ్నీం కన్యాం ॥

సత్యంవరం వృణీధ్వమితివధూభ్రాతరః । వృణీమహే ఇతి విప్రాః ॥
న్యావరకానిదత్వా । తతః కన్యాదాతా సభార్యాసహ వివాహవేదిం
ప్రత్యాగత్య ప్రాఙ్ముఖముపవిశ్య వరంప్రత్యఙ్ముఖముపవేశ్య । అంతః
పటలంకృత్వా । (తెరను బట్టబలెను) ఆచమ్య- ఏవంగుణ...తిథౌ ।
మమకుమార్యాః (అస్యాఃకుమార్యాః) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం । ఆగత
మముంవరం మధుపర్కేణపూజయిష్యే । తతఃవరమభ్యర్చ్య । శ్రీలక్ష్మీ
నారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనందదామి । ఉభాభ్యాము
దంతే పాద్యందదామి । ఆదౌపాదప్రక్షాళనంకుర్యాత్ । దక్షిణపాద
పూర్వకంగ్రాహ్యః ॥ శ్లో ॥ నమోస్త్వనంతాయ...యుగధారిణేనమః ॥
ఆచమ్య । వరః ఆదర్శ్యనము ఇతిఉదకాంజలింధృత్వా భూమావిసృజేత్ ।
తతః వరస్య చందనాది వస్త్రాభరణాని దద్యాత్ ॥ శ్లో ॥ యువం
వస్త్రాణిరమ్యాణి ధరతాంయువయోశ్శుభం । మిత్రావరుణనామానా
ప్రదిశేతాం నిరంతరం ॥ ఇతి మంత్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామా
త్వా వస్త్రాణి దద్యాత్ । వస్త్రాణిధృత్వాచమ్య । దధిమధుపాత్రే
నిధాయ । తతః మధుపర్కమభిమంత్ర్య । వరస్య దక్షిణహస్తే నిధాయ ।
సవిత్రేనమః ఇతి ప్రతిగృహ్య । మధుపర్కో మధుపర్కో మధుపర్కః ॥
ఇతి త్రిఃభక్షయేత్ ।ఆచమ్యఅథ గౌఃఇత్యుక్తే ప్రతిగృహ్య । రుద్రాణాం
మాతేవసూనాం దుహితే ఆదిత్యస్య స్వసేగవేనమః ॥ ఇతి గాం
విసృజేత్ ॥ అభావే తత్ప్రత్యామ్నాయం దర్భంవాఫలంవావిసృజేత్ ।
భూతార్థంతండులాన్ దత్వయిత్వా । దేవాయనమః ఇతి తండులాన్
విసృజేత్ । ఆచమ్య... ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమకుమార్యాః
ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం
కరిష్యామి ॥ మహాసంకల్పముచ్చార్య...శ్లో ॥ కన్యాం కనకసంపన్నాం
కనకాభరణైర్యుతాం । దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా ।
కన్యేమమాగ్రతోభూయాః కన్యామే దేవిపార్శ్వయోః । కన్యామేసర్వ
భూయా త్వద్దానాన్మోక్షమాప్నుయాత్ । విశ్వంభర...ధర్మకామా
ర్థసిద్ధయే ॥ శ్లో ॥ గౌరీయాంసామిమాంకన్యాం యథాశక్తివిభూషితాం ।
వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్తాముక్తిం సమాశ్రయే ॥ మోహాంధకారతిరో

మాణి కన్యాదా[illegible] [illegible] లోకేను[illegible]
సు[illegible] [illegible] [illegible] ద్వి[illegible]
యథా, శ్లో[illegible] [illegible] [illegible]
తాం[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ప్ర[illegible]
[illegible] ఆయు[illegible] [illegible] గో
శ్రో[illegible]...నా[illegible] [illegible] పు[illegible] నా[illegible]
కన్యా...నా[illegible] [illegible] [illegible]
తుభ్య[illegible] [illegible] పూర్వక
ఫలా[illegible] [illegible] తుభ్య[illegible] సంప్రదదే
శ్లో. క[illegible] [illegible] కన్యా[illegible] తే కన్యాయాస్తార
[illegible] [illegible] దేవస్య[illegible]
[illegible] పుష్ప[illegible] పుణ్యక[illegible]
[illegible] [illegible] శ్లో[illegible]
[illegible] [illegible] దత్త[illegible] దేయం పుత్ర
[illegible] ఇత[illegible] కన్యా[illegible] దక్షి[illegible]
తుభ్య[illegible] (ఇ[illegible]) [illegible] కుర్యాత్ ॥ ధర్మే
చా[illegible] కా[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ధర్మార్థ[illegible]
ము[illegible] [illegible]
కన్యా[illegible] [illegible] మూర్ధ్ని[illegible]
చో[illegible] [illegible] లగ్నే
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] వృద్ధిరస్తు॥
[illegible] అ[illegible] [illegible] స్థా
[illegible] పు[illegible] [illegible] ప్ర[illegible]
[illegible] [illegible] మాలికాం కంఠే [illegible]

[illegible]

[illegible] కన్యా [illegible]

[illegible]

[illegible] నూ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

జాం [illegible] పాతాళీ

[illegible] శ్లో॥ [illegible] I

[illegible]

[illegible] ॥

[illegible] ఉదయ [illegible]

సూత్ర [illegible] ॥ [illegible]

[illegible] తతో

[illegible] ॥ ఉదయో [illegible] శ్లో॥ శ్రీ

[illegible] పూర్ణ

[illegible] ఉదయో

పూర్ణా [illegible] ॥ [illegible] భవంతు॥

కళ్యా[illegible] శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్న

మస్తు, ఆయుష్య మస్తు, ఆరోగ్యమస్తు, [illegible] [illegible]

నక్షత్రదేవతాః ప్రీతిరస్తు॥ శ్లో॥ [illegible]

లక్ష్మీ[illegible] తథా। [illegible] ॥ శ్రీ

[illegible] 3

[illegible] మే [illegible]

[illegible]

[illegible]ర్ణాదిభిః । వహూవరేణ [illegible] ॥

శ్లో॥ అథ వానినవగ్రహా: శమస్త్వేతేషు సంయుక్తే॥ సావిత్రీం స్వకీర్తిర్ధ వా
యుష్మన్ బ్రాహ్మణస్య కీర్తిశ్చ తే: బ్రహ్మాగ్నిః విమహాస్త్ర స్వమ
హాలోక్షస్తు॥ మనుఃకార్తిస్తాత్తే సూర్యాదీనాం నవానాం। గ్రహా
ణామనుకూల్య ఫలీ ద్విజన్మ॥ అశీర్వాద॥ ఫలం దానాదివద్యాత్॥

వివాహే హోమ కలాక జ్ఞానాభావాస్సర్వయుక్త శక్త్యభావాచ్చ
వివాహే హోమపద నా స్తీతి వద స్పాటః॥ తత్కరణే ప్రత్యవాయా
నా స్తీతి వృద్ధకులాకర భట్టాదయః తత్కరణే నవగ్రహోహామం
కుర్యాత్॥ తదసామానేన వ్రతదీ కుర్యాత్ ॥ స ప్తకదానికృత్వా॥
సబ్రహ్మణః ప్రదక్షిణమగ్నిం కృత్వా॥ ఉపవిశ్య॥ ఆజ్యాంగృహీత్వా॥
సోమాయనమః॥ గంధర్వాయనమః॥ అగ్నయేనమః ॥ సూర్యాయ
నమః॥ వహ్నయేనమః॥ ఇన్ద్రాయనమః। విష్ణవేనమః॥ గార్హపత్యా
యనమః॥ వహ్నయేనమః। సూర్యాయనమః॥ అగ్నీవరుణాభ్యాంనమః॥
వాయవేనమః। సోమాయనమః॥ వరుణాయనమః॥ వరుణాయనమః॥
ఆదిత్యాయనమః॥ కేశవాది చతుర్వింశతి నామానిహుత్వా॥ కర్త
సాద్గుణ్యసిద్ధ్యర్థం నామత్రయహోమంకృత్వా॥ అచ్యుతాయనమః॥
అనంతాయనమః॥ గోవిందాయనమః॥ వధూర్గార్హిస్పృశేత్॥ ప్రాగా
దిపరిషేచనంకుర్యాత్॥ ఆచమ్య॥ వధ్వాసహలాజహోమం కేచి
త్కుర్వంతి। ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం తతః అష్టదిక్పాలకహోమం
కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ మహాతేజం స్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశ
నం ద్విశక్తిసహితం దేవం మండలేశానసంస్థితం॥ తదగ్నింప్రజ్వాల్య॥
శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిదిక్పాలసంస్థితాః జ్వలితం సప్త
జిహ్వానాం త్వచోవర్ణం హుతాశనం॥ ఇత్యగ్నిమావాహనంకృత్వా॥
తతఃధ్యానం॥ శ్లో॥ సప్తజిహ్వో ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢస్త్రిపాచ।
శక్తిద్వయసమేతశ్చ విశ్వమూర్తి హుతాశనః ॥ త్రయస్త్రింశతి
దేవాశ్చ త్వన్ముఖేష్వ ప్రతిమానసాః। పార్థనాం మనసావందే క్షిప్రం
మేసంప్రసాదయ। అగ్నింపరిసమూహ్య। అగ్నిమలంకృత్య॥ ఇన్ద్రా
యనమః, అగ్నయేనమః. యమాయనమః. నిరృతయేనమః, వరు
ణాయనమః, వాయవేనమః, కుబేరాయనమః, ఈశానాయనమః॥

శ్లో॥ మత్కర్మసఫలంకుర్యాత్। పావకో దేవహవ్యవాట్। సర్వదాశుచి రవ్యగ్రో మేషారూఢస్తు పావకః॥ ఆజ్యం సమిద్భిస్సహ అగ్నౌనిధాయ॥ వాయవ్యాది ఆగ్నేయపర్యంతం నైరృత్యాది ఈశాన్యపర్యంతం ఆజ్య ధారాంహుత్వా। తతఃదక్షిణచక్షుషేనమః॥ ఉత్తరచక్షుషేనమః॥అథ హోమః॥ అగ్నయేనమః॥ గృహపతయేనమః, ప్రజాపతయేనమః, ఇంద్రాయనమః, త్వష్ట్రేనమః, బృహస్పతయేనమః, వరుణాయనమః స్విష్టకృతేనమః, చంద్రాయనమః, నక్షత్రేభ్యోనమః, గంధర్వాయ నమః, మాసేభ్యోనమః, అస్త్రిభ్యోనమః, ప్రాణేభ్యోనమః, గంధర్వా యనమః, ఇధ్మాంతంహూన్సహృత్య। తతః కేశవాదిహోమం కరిష్యా మినమః॥ కేశవాయనమః... శ్రీకృష్ణాయనమః॥ ప్రాగాదిపరిషేచనం కృత్వా।ఆచమ్య...ర్థంగౌరీగంధర్వప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి।శ్లో॥విశ్వా వసోత్రగంధర్వదండేరాత్రిత్రియంవసు ఆవహో᳚ప్రీతియుత్వాప్య రక్ష మాంశుభలక్షణమ్। షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి। తతః అ రుంధతీదర్శనం। శ్లో॥ కశ్యపోఽత్రిర్భరద్వాజో విశ్వామిత్రోఽథగౌ తమః। వసిష్ఠోజమదగ్నిశ్చసప్తైతే ఋషయస్తదా। శ్రీమద్భాగవతే। శ్లో॥ ప్రజాపతేఃకర్దమస్య దేవహూత్యా ముహూత్సుతా। అరుంధతీ వసి ష్ఠస్య పత్నీభూలోకపూజితా। ఇతి ధ్యానంకృత్వా। తతః అర్ఘ్యప్ర దానానికుర్యాత్। శ్లో॥ సర్వమంగళమాంగల్యే వసిష్ఠప్రీతిభాగిని। ఇష్ట కామ్యార్థసిద్ధ్యర్థ మరుంధత్యైనమోనమః। సప్తఋషిదేవతాభ్యో నమః ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి। శ్లో॥ సువర్ణకుసుమోపేతం మంత్రి పూతైశ్చవారిభిః।అర్ఘ్యందాస్యామిగృహ్ణాతుకశ్యపాద్యామహర్షయః॥ సప్తఋ...నమః॥ ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి। శ్లో॥అరుంధతినమస్తేస్తు నమస్తే విశ్వమంగళే। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం సౌభాగ్యందేహి సుప్రితే। సప్తఋషి...ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి। అథ ప్రార్థనం। శ్లో॥ నమోనమస్తేఽస్తు వరాయణేభ్యోనమో నమస్తేఽస్తు వరాయ ణేభ్యః నమోనమస్తేఽస్తు జటాధరేభ్యో నమో వసిష్ఠాది మహాముని భ్యః॥ నమస్కారం కుర్యాత్

తతః ఉదీచ్యాంగపూజాంకరిష్యామి। ఉదీచ్యాంగపూజాంకృత్వా।

తతః ఫలప్రదానాని కరిష్యామి। శ్లో॥ ఫలంమనోరథఫలం ... ప్రియ
చ్ఛమే। ఫలదానం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ। ఆశీర్వాదః॥ తతః
నీరాజనమ్। సంతతశ్రీరస్తు-సమస్త మంగళానిభవంతు । నిత్య శ్రీరస్తు
నిత్యమంగళాని భవంతు ।

తండులహోమః,

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ర్థం ప్రాతఃకాలే నిత్యతండులహోమం
కరిష్యామి। తతఃధ్యానం। స ర్వజిహ్వః...సంప్రసాదయ। ప్రాఙ్ముఖాం
గ్నేమమాభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నోభవ వరదోభవ,
జలంసంప్రోక్ష్య, ప్రాగాదిభూమాసంమృజ్య, అలంకృత్య, ఇంద్రాయ
నమః......నమః। పూర్వపరిషేచనంనమః......ఉత్తరపరిషేచనం
నమః॥ తండులంగృహీత్వా॥ ద్విభాగాకృత్వా॥ అగ్నౌనిక్షిపేత్॥
మార్తాండాయనమః, విధాతేనమః ఇతిప్రాతఃకాలే హోమంకుర్యా
త్॥ వీతిహోత్రాయనమః, విధాతేనమః, ఇతిరాత్రౌ॥ అనేనతండుల
హోమేన భగవాన్...ఏతత్ఫలం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు। ఇతినిత్య
తండులహోమస్సమాప్తః తండులహోమం కేచిత్ నకుర్వంతి॥

అథ వివాహ గౌరీ పూజా.

ఏవంగుణ...శుభతిథౌ...ర్థం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం ధనధాన్య
సమృద్ధ్యర్థం ఆయుష్యాభ్యుదయార్థ ఫలసిద్ధ్యర్థం గౌరీదేవతాప్రీత్యర్థం గౌరీ
పూజాంకరిష్యామినమః॥ఆదౌకలశారాధనంకృత్వా॥కుసుమాక్షతాన్
హస్తేగృహీత్వా। శ్లో॥ ఆగచ్ఛత్వంమహాదేవి సర్వమంగళదాయిని।
భక్తిశ్రద్ధాసమాయుక్తఃధ్యాయామిశివవల్లభే॥శ్రీగౌరీదేవతాయైనమః
ధ్యానంసమర్పయామి॥శ్లో॥పద్మాసనేసుఖాసీనే సర్వలోకైకసేవితే।
మహేశ్వరప్రియేదేవి సుప్రీతాభవసర్వదా॥ఆవాహనం॥ శ్లో॥ విచిత్ర
స్వర్ణయుక్తాంచ చిత్రవర్ణైకశోభితాం। మమపూజాంగృహాణేదం
వరంమేదేహిసర్వదా॥ఆసనం॥ శ్లో॥ సర్వమంగళమాంగళ్యే శంకర
ప్రియవల్లభే। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం మంగళంకురుమేశివే।అర్ఘ్యం।
శ్లో।పుణ్యతీర్థసమానీతం పవిత్రం స్వచ్ఛతోయయుతం । గంధపుష్పాక్షతైర్యు
క్తంమయాకల్పితముత్తమం॥పాద్యం॥శ్లో॥ ఆచమ్యతాముమాదేవి

సర్వసిద్ధిప్రదాయిని। సర్వతీర్థ సమాయుక్తం సర్వాభీష్ట ప్రదాయిని॥ ఆచమనీయం॥ శ్లో॥ శర్కరామధు సంయుక్తం దధిక్షీర ఘృతంతథా। స్నానపంచామృతైర్దివ్యం గృహాణపరమేశ్వరి। శ్లో॥ పంచామృత స్నానం॥శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం సర్వతీర్థసముద్భవం। మమపాప వి సర్వాణి నివారయమహేశ్వరి॥ శుద్ధోదకస్నానం॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరం మయానీతం విచిత్రంచోత్తరీయకం। తస్మాత్తుభ్యంప్రదాస్యామిగృహా ణాసురమర్దని। వస్త్రం। శ్లో॥ తప్తహేమమయంచారు బ్రహ్మసూత్ర మనిర్మలం। గృహాణత్వం మయాదేవీ గౌరీమంగళదాయిని॥ యజ్ఞోప వీతం। శ్లో। అఙ్గుళ్యముద్రాభరణాదియుక్తాన్ హస్తాద్యలఙ్కృత్య కరైశ్చ బద్ధం। మాణిక్యముక్తాఫలవిద్రుమైశ్చ గోమేధి వైడూర్య కృతాంశ్చ హారాన్। ఆభరణమ్। శ్లో। మలయాచలసంభూతం శీతలంప్రియ ముత్తమం। విలేపనంమహాదేవి చందనంప్రతిగృహ్యతామ్। గంధాన్। శ్లో। అక్షతాన్ ధవళాకారాన్ హరిద్రాచూర్ణసంయుతాన్। అను గృహ్ణాతుమేదేవి వాఞ్ఛితార్థ ఫలప్రదే। అక్షతాన్। శ్లో। హరిద్రా చందనం దేవి కుంకుమాగరుసంయుతమ్। సువాసితమిదంద్రవ్యంమయా దత్తంతవప్రియే। హరిద్రాదికం సమర్పయామి। అథ పుష్పాణిపూజ యామి। అథాంగపూజా। మహాదేవ్యైనమః - పాదౌపూజయామి। గిరిజాయైనమః గుల్ఫౌ॥ లోకజనన్యైనమః - జానునీ। లోకమాత్రే నమః - జంఘే॥ పుణ్యమూర్తయేనమః - ఊరూ। శంభుప్రియాయై నమః - కటిం॥ అధోక్షజాయైనమః - నాభిం। శర్వాణ్యైనమః - హృదయం। కపర్దిన్యైనమః - వక్షస్థలం॥ తురంగనిలయాయైనమః - భుజౌ। అమ్బుజవన్యాయైనమః - హస్తౌ। శక్తిముక్త్యైనమః- కుక్షిం- శుభాయైనమః, ముఖం। ధర్మశుద్ధాయైనమః-కణ్ఠౌ। శర్వాణ్యైనమః లలాటం। లోకమాత్రేనమః - శిరః। శ్రీగౌరీదేవతాయైనమః- సర్వా ణ్యంగాని పూజయామి॥ అథ నానావిధపరిమళపుష్పాణి। అథ గౌరి అష్టోత్తర శతనామపూజాం కుర్యాత్। శ్లో। దశాంగంగుగ్గులంధూపం సుగంధంసుమనోహరం। తవప్రియార్థమానీతం గృహాణపరమేశ్వరి। ధూపం। శ్లో॥ సాజ్యమగ్నిప్రకాశాఢ్యం కోటిసూర్యసమప్రభం।

వర్త్యదీపం మహాదేవి శుభగార్త్యై నమోస్తుతే ॥ దీపం ॥ భక్ష్యాంశ్చ
వివిధాన్ దివ్యాన్ శా ...ఘూముపాచితాన్। పృథుకాడ్డుకసంయుక్తాన్
గృహాణపరమేశ్వరి ॥ నైవేద్యం। హస్తౌప్రక్షాళయామి। పాదౌప్రక్షాళ
యామి। శుద్ధాచమనీయంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ పూగీఫలసమాయుక్తం
నాగవల్లీదళైర్యుతం। కర్పూరచూర్ణసంయుక్తం తాంబూలం ప్రతి
గృహ్యతాం॥ తాంబూలం॥ శ్లో॥ పంచవర్తిసమాయుక్తం స్వాదు
కర్పూరసంయుతం। ...నీరాజనందేవి। గృహాణహరివల్లభే ॥ నీరా
జనం॥ శ్లో॥ సువర్ణపుష్పసంయుక్తం మల్లికాకుసుమాన్వితం। శతప
త్రైశ్చకల్హారైర్దదామికుసుమాంజలిమ్॥ లక్ష్మీంక్షీర... నమోస్తుతే॥
మంత్రపుష్పం॥ యానికా..చ... మహేశ్వరి। ప్రదక్షిణం। మంత్ర
హీనం...భవంతు। ద... ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు। అథ బ్రహ్మాది
పంచపాలిక దేవతాభ్యోనమః షోడశో...ర...మి॥ అథ ఫలప్రదా
నాని దద్యాత్॥ ఆశీర్వాదః॥ ఏవంసాయం ప్రాతఃకాలయోః గౌరీ
గంధర్వ పూజాం కుర్యాత్॥ అథ నీరాజనమ్॥ కేచిత్ ఐరిణీపూజాం
కుర్యాత్ ॥ ఇతి గౌరీపూజాసమాప్తా ॥

అథ బ్రాహ్మణసభాపూజా. (సదస్యం)

శ్లో॥ యశ్శివోనామరూపాభ్యాం...సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యోనమః
ఆచమ్య-ఏవంగుణ.... శుభతిథౌ దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
మహదాశీర్వచనసమయే ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకసహితసరస్వతీపూజాం
కరిష్యామినమః- తదాదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థంశ్రీమహాగణాధిపతి
పూజాంకరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంకృత్వా॥ శ్లో॥ శారదాశార
దాంభోజ వదనావదనాంబుజే సర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధింసన్నిధిం
క్రియాత్। మహాసరస్వతీమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥
పూర్వోక్తరీత్యాఅష్టదిక్పాలకానావాహ్య॥ అథ షోడశోపచార
పూజాంకుర్యాత్। దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు పురోహితపూజా
వస్త్రగంధ పుష్పతాంబూల సువర్ణాదికం ఉభయతః దద్యాత్॥ సభా
యాం...గంధపుష్పాక్షత తాంబూలఫలదక్షిణాదిభిః సభ్యాన్ ప్రపూజ
యేత్। సర్వేషాం మహాజనానాం శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాణాం బ్రాహ్మణా

నాం సర్వత్రేమాన్యాసనాని। సుఖాసనానీతి సభావాక్యం। అత్ర
వేదికాస్థితానశేష విద్వజ్జనమహాజనేభ్యో నమః... ఫలాని రామయ్య
గారు... ఫలాని సీతయ్యగారు పిల్లకాయకు వివాహంచేస్తూ బ్రాహ్మ
ణులకు అనేక సువర్ణపుష్పములు – దంపత్యోః నూతన వస్త్రాదికం
దద్యాత్। మంగళహారతిః దద్యాత్।

ఇతి సదస్యమ్.

అలకనామకోత్సవః

వివాహదినాత్ చతుర్థదినే సాయంతనే వరః కోపితస్సన్ అన్యత్ర
గచ్ఛతీతి సాంప్రదాయః। తతః వరసమీపే వధూమానీయ-అత్ర వరస్య
నూతనవస్త్రాభరణాదీన్ దత్వా। బంధుమహాజనేభ్యః తాంబూలాదికం
దద్యాత్। కన్యాపితా వా అథవా కన్యాభ్రాతా వా గృహమానీయ
ప్రసన్నం కారయేత్। శ్లో॥ వైవాహిక చతుర్థాహ్న స్సాయం రుష్టో భవే
ద్వరః। తథా వస్త్రాదికం దత్వా ప్రసన్నం కారయేద్ధ్రువమ్। అథ శేషహోమ
కేచిత్ నకుర్వంతి। శిష్టాచారేణ గ్రాహ్యమితి కమలాకరభట్టీయః॥

కంకణవిసర్జనమ్.

దంపత్యోః మంగళస్నానం కుర్యాత్। తతః శుభ్రవస్త్రాణి ధృత్వా।
భాషికంబధ్వా। తతః గృహమధ్యే హస్తద్వయమాత్రం చతురశ్రం గౌరీ
వర్ణం మృణ్మయేనానులిప్య। పంచవర్ణతండులచూర్ణైశ్చతురశ్రం పుష్క
రాకారం(పద్మాకారం)లిఖిత్వా। ప్రాగ్భాగే గౌరీదేవీం ప్రతిష్ఠాప్య। తతః
జలకుంభద్వయం నిధాయ। కులాలనిర్మితమృణ్మయ పాత్రాణి నిధాయ–
మంటపస్య పరిత స్తంతుభిర్వేష్టయిత్వా। పద్యం॥ శ్రీయనుకులమును
రూపును। ప్రాయము శుభలక్షణంబు బాంధవవిద్యా శ్రేయముగల
వరునకు కన్యాయుతుగా జేయువలయు నధికప్రీతిన్। ఇదపరేణ లిఖిత్వా।
ఆయుధప్రత్యామ్నాయ లిఖిత పత్రం గౌరీదేవీసమీపే ప్రతిష్ఠాప్య।
సువాసిన్యః త్రియంత్రింశ ద్దీపపాత్రద్వయం గృహీత్వా వధూవరా
భ్యాం సహ మంటపస్య ప్రదక్షిణాని కుర్యాత్। మంగళాష్టకాని పఠిత్వా।
ప్రాగ్దక్షిణోత్తరేషు దీపాన్నిధాయ। జగదేకవీరం। ఉదధిగాంభీర్య
ధీరం। మేరురివధీరం। సద్గుణాహారవారమ్। అస్యభవతాం। వహ్ని

స్సుపూతం। సువంశాభిజాతం। సదాచారపూతం। ఉచ్ఛ్రియో పేతం। సత్యశ్రీసమేతం। త్రిభువనాఖ్యాతం। దిగంతవిశ్రాంతకీర్తి మనంతవిభూతిమ్। యావదాచంద్రార్కంవంశాభివృద్ధయే। అశ్వగజ గోరథాందోళికావాహన ఛత్రచామర సుభటాః పరివారాః యస్యై వంక్షేమస్థైర్యబలంచ। ధైర్యంబహవః పుత్రాఃపౌత్రబలంచ తవవధూ వరౌ భవతాం, భూత్యైర్భవతాం నిరంతరం దీర్ఘమాయుః। ప్రాక్తి ష్ఠత్యాదితి పూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతాఇంద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభి వర్ధనమస్తు తే। తేనప్రాచీం దిశంజయతి, తందక్షిణా పరివహంతి। దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతా యమప్రసాదా దాయుష్యాభివర్ధన మస్తు తే। తంప్రత్యంచమావర్తయంతీ, ప్రతీచీ దిగ్భాగే వరుణో దేవతావరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభివర్ధనమస్తు తే। తేనప్రతీచీం దిశంజయతి। తముదీచీతిష్ఠంత్యావాహవాంతి। ఉదీచీదిగ్భాగే కుబేరో దేవతాకుబేరప్రసాదా ద్ధనధాన్యాభి వర్ధనమస్తు తే। తేనోదీచీందిశం జయతి। సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మ దేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదాచ్ఛత్రుజయ మస్తు తేః ఇతిదేవతాప్రార్థనంకృత్వా॥ నాక దేవతాభ్యోనమః బలిము దకపురస్సరం ప్రాగ్భాగేనిక్షిపేత్। వధూవరానువాసిన్యాశ్చ అర్ఘ్య త్రయాణి దత్వాఽచమ్య॥ శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం...... మహాజనేభ్యో నమః॥ ఏవంగుణ...ర్థం గౌరీనీలలోహిత పూజాఖ్యం కర్మకరిష్యమా ణస్త...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। అదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమా ప్త్యర్థం గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంపుణ్యా హావాచనంచకృత్వా॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీనీలలోహిత పూజాం కరిష్యామినమః॥ గౌరీ నీలలోహిత దేవతాభ్యైనమః॥ ఆవాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య అత్రమహానైవేద్యంకుర్యాత్। శ్లో॥ నీలలోహితసూత్రాభ్యాం పుత్ర పౌత్రప్రదాయినే దీర్ఘాయుష్యమవాప్నోతి కన్యాంకశేతుబంధనం॥కన కరజితసూత్రం గంధపుష్పాదిపూజాబహువిధశుభనాదంబ్రాహ్మణాశీ స్సమేతం॥ విలసతిశుభలగ్నే కన్యకాకంఠమధ్యేఉదయతిరవిబింబంమంగ దీర్ఘమాయుః॥ నీలలోహితధారణమస్తు-అస్తు ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం

దంపతీ సమావేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామీతి సంకల్ప్య। కేచిత్త్వత్ర॥
గర్భాధానమితిసంకల్పంకరోతి॥ నారికేళఫలపుష్ప తాంబూలదక్షిణా
దికంగృహీత్వా॥ ఉత్తరోపరః॥ ఆయుహ్యాప్యారుమథాపి...దీర్ఘాయుష్మం
చాజ్జజః॥ దంపత్యోఃసంవత్సరంభవేత్।పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిస్స్యాదిత్యే
వం మనురబ్రవీత్। యదాగ్రేదేవో జాతో హేరంబః సదేవస్సుమతిం
దదాతు। యథాభూయాద్విశ్వస్పృజే ఆయుష్యంచఆరోగ్యం। విష్ణోర్వ
శ్రేయః భూయతేస్మాకమహామహార్పతిః। పరమేశ్వరోయథాభూత్యై
విభూతిమాన్సమార్ణాఅష్టభోగాంశ్చభోగాదింద్రోపసంప్రదద్యాత్। ఉప
దేవాత్సర్వస్సుమాంగల్యం నుసంపదోజాయతే। భాస్కరశ్శుభో ఇందు
ర్యశః॥ కుజోహ్యారోగ్యం బుధఃప్రజ్ఞాం జీవోవిద్యావృద్ధిం శుక్రోదీర్ఘ
జీవంచ మందశ్శాంతిం ప్రమోదంతమో గ్రహావేతాని ఫలానిప్రదిశే
యుః। గంగాదీనీమాని సర్వతీర్థాని వదేవదేమంగళప్రదానిభవేయుః
అస్యాంజాతఃపుత్రోవిక్రమార్క సమపరాక్రమస్స్యాత్ 'ఇమాందంపతీ।
జగదేకవీరం। హుతవహవీర్యం। మేరుసమధీరం। సుగుణాలవాలం।
వహ్నిసుపూతం।సువంశాభిజాతం।సదాచారపూతం। త్రిభువనాఖ్యాతం।
దిగంతవిశ్రాంత కీర్తిమనంత విభూతింపుత్రం విందేతామ్। యావదా
చంద్రార్క వంశాభి వృద్ధిస్స్య దశ్వగజగోరథాందోళికా వాహన
ఛత్రచామరా శ్యనంతవిభవాస్సంతు। క్షేమస్థైర్యబలం। ధైర్యబలం।
గృహధనరత్నాదిబలం। భావపుత్రబలం।పౌత్రబలం వధూవరావింద
తాం।నిరంతరమష్టైశ్వర్యాయురారోగ్యబలంచ విందేతామ్। యథా
స్థానముపవిశ్య।సమావేశనముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు।...సత్సం
తానసౌభాగ్య ఫలావాప్త్యర్థం ఫలప్రదానాని కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥
ఫలంమనోరథఫలం...చ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థంఇదంఫలం
సతాంబూలంసదక్షిణాకంతుభ్యమహంసంప్రదదే (నమమ) ఫలదానాని
దద్యాత్॥ అథ వంశపాత్రద్వయంనిధాయ। (వధువుయొక్కయు వరుని
యొక్కయు - శూర్పవాయనములను రెండును అచ్చోటనుంచి అలంక
రించి వానియందుంచవలసిన చీరె- రవిక - అద్దం - కాటుకాయ-

తాంబూలం- ఫలం- పుష్ప - వల్లపూసలు-బియ్యం మొదలగు వస్తు
తములను రెంటియందుంచి అచ్చోట ఉమామహేశ్వర పూజచేసి-
వరుని యొక్క తల్లిగారికి- పెళ్లికుమార్తెయొక్క తల్లిగారికి - వారికి
పేరును పేరికివారును చిన్నదానిచే నిప్పించవలెను తత్రమంత్రః॥ శ్లో॥
వంశోవంశకరశ్శ్రేష్ఠో వంశోవంశవివర్ధనః । అనేనవంశదానేన తుష్టో
వృద్ధిం కరోతుమే । వంశపాత్రమిదంపుణ్యం వంశజాత సముద్భవం।
దానానాముత్తమందాన మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ తతఃఐరిణీప్రార్థ
నంకుర్యాత్ ।శ్లో॥ఐరిణేత్వముమాదేవి మహేశోగిరిజాపతిః। అతస్త్వాం
పూజయిష్యామి ఐరిణంసర్వకామదాం। ఆశీర్వాదః॥ తతఃకంకణవిమో
చనం। శ్లో॥ కంకణంమోచయామ్యద్య రక్షాస్మిన్నకదాచన । మయి
రక్షాంస్థిరాంబద్ధ్వా దేవత్వం గచ్ఛకంకణ । ఇతి కంకణ విసర్జనం
కుర్యాత్ । తతఃవసంతమాధవపూజాంకరిష్యామి।వసంతమాధవ. దేవ
తాభ్యోనమః॥షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥(కమ్మాకడియం) అనురెండు
వస్త్రములను ఆచార్యుడు పూర్ణకలశమునందుంచవలెను. అప్పుడువర
పూర్వకము శ్రీయస్కరమనియు, వధూపూర్వకమైనచో శ్రీప్రజా
వృద్ధియని తెలియవలెను) అప్పుడుమంత్రము॥శ్లో॥ దేవేంద్రాణినమ
స్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామిని। మూర్ధయోదుత్తమాంగేతు దంపత్యో
ర్విలగ్నం।శ్లో॥ పతివ్రతేమహాభాగ దేవేంద్రప్రియభామిని। వివాహే
భాగ్యమారోగ్యం శ్రియంపుత్రాంశ్చదేహిమే । వధూవరౌ శిరసి
మార్జనం కుర్యాత్।

బంధు కట్నములు. (చదివింపులు)

శ్లో॥ సుమంగలీరిమాంసర్వా వధూంవశ్యతసంయుతాః। సౌభాగ్య
మస్యైదత్వాథ వధూంసంప్రీణయంతీమామ్। ఇతివధ్వాః। మంత్ర
ముచ్చార్య తత్తద్దాతృనామంవదేత్। శ్లో॥ యువాంవస్త్రాణిరమ్యాణి
ధరతాంయువయోశ్శుభం మిత్రావరుణనామానా ప్రదిశేతాంనిరం
తరం। ఇతివరస్య॥శ్లో॥ హిరణ్మయస్వరూపాయ లోకానాంసుఖదాయచ।
ధనధాన్యవివృద్ధ్యర్థం ప్రదదేహం హిరణ్మయమ్। శ్రియందద్యాత్సదా
రోగ్యం శోభాంపుష్టిం తథాయుషః॥ ధాన్య ధనం పశూన్పుత్రానాయు

వ్యం శతవత్సరమ్ ॥ శ్రీర్వర్ధ యాయుష్యం చారోగ్యం యథాశోభ మానం । భూయాత్తే ధాన్యంధనం పశుం బహుపుత్రలాభం శతసంవ త్సరం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి ఉపహారమంత్రాస్సమాప్తాః,

తాంబూల దానమ్,

శ్లో॥ పుత్రపౌత్రధనంధాన్యం సర్వైశ్వర్యాభి వర్ధనం । ఆరోగ్యా యుర్యశాంసీశో కృపయాచ దదాతునః॥ దంపత్యోః మిథునతాంబూ లందద్యాత్ ॥

అప్పగింతలు,

శ్లో॥ దశవర్షాత్రియంకన్యా పుత్రవత్పాలితామయా । ఇదానీం తవదాస్యామి దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతి కన్యాహస్తం గృహీత్వా క్షీరేణసంస్పృశ్య వరహస్తేనిక్షిపేత్ ॥ ఇతిభర్తు॥ దశవర్షా...ఇదా నీంతవపుత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతిశ్వశురస్య॥శ్లో॥ దశవర్షా ...తవపౌత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతి భర్తృపితామహస్య ॥ దశవర్షా...ఇదానీంతవభ్రాతుశ్చ దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతిభర్తృ భ్రాతుః॥దశవర్షా...ఇదానీంతవబంధోశ్చ దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ ఇతి బంధూనాం॥ ఇతి అధీనమంత్రస్సమాప్తః,

ఆ శీ ర్వ చ న మ్ ,

శ్లో॥ ఆయుర్దీర్ఘమరోగతాం ప్రియవధూం చైశ్వర్యమవ్యాహతం। పుత్రాన్ భద్రగుణాన్ దదాతుభవతాం మిత్రామమాన్యంపదమ్ । పారావారసుతాపరూ ధరతటీపాటీర పంకాంకితశ్శ్యామః శామపితా పితా మహపితా శేషాంకశాయీహరిః॥ అస్మాకమాశిషా మోఘైరమోఘైరధునాశిభిః॥చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ॥౧॥ఆయురా రోగ్యపుత్రార్థ రాజ్యబంధుసమృద్ధయః॥ భవంతుతే సదావిష్ణోః ప్రసా దాద్రింగశాయినః । అస్మాకమాశిషామోఘైరమోఘైరధునాశిభిః॥ చిరంజీవ...భవ॥౨॥ ప్రాక్ప్రత్యాదితిపూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతా। ఇన్ద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభివర్ధనమస్తు తే । తేనప్రాచీందిశంజయతితం,ద క్షిణాపరీవహాంత్।దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతాయమప్రసాదాదాయు ష్యాభివర్ధన. మస్తు తే' తంపిత్ర్యంచ మావర్తయంతి ప్రతీచీదిగ్భాగే

వరుణో దేవతా వరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభి వర్ధనమస్తు తే। తేన ప్రతీచీందిశంజయతి। తముదీచీతిష్ఠంత్యుపావహంతి। ఉదీచీదిగ్భాగే కుబే రో దేవతా కుబేరప్రసాదాద్ధనధాన్యాభివర్ధనమస్తు తే। తేనోదీచీందిశం జయతి। సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మదేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదా చ్ఛతుర్జయ మస్తు తే॥ ఇత్యాశీర్వాదః॥ చిరంజీవ...భవ ॥3॥

మం॥ కల్యాణీదేవీసుభగే వరూథం వర్ధో భాగమోషధీః ప్రబ్రవీమి। ఆకల్యాణీతనువా శోభమానే రయింపుత్రాన్ సతతందీర్ఘమాయుః॥ కల్యాణి- దేవీ-సుభగే-వరూథం-వర్ధ్యః-భాగం-ఓషధీః ప్రబ్రవీమి-ఆ-కల్యాణీ-తనువా- శిశోభమానే- రయిం- పుత్రాన్- సతతం దీర్ఘం ఆయుః॥

ఘ న వ న న.

కల్యాణిదేవీ దేవీకల్యాణి కల్యాణిదేవీ శుభగే శుభగే దేవీ కల్యాణికల్యాణి దేవీసుభగే। దేవీసుభగేసుభ గే దేవీ దేవీసుభగే వరూథం వరూథగ్ం సుభగే దేవీ దేవీసుభగే వరూథం। సుభగే వరూథం వరూథగ్ం సుభగేసుభగే వరూథం వర్ధ్యోవర్ధ్యో వరూథగ్ం సుభగే సుభగేవరూథగ్ం వర్ధ్యః। వరూథం వర్ధ్యోవర్ధ్యో వరూథం వరూథం వర్ధ్యో భాగంభాగం వర్ధ్యోవరూథం వరూథంవర్ధ్యోభాగం।వర్ధ్యోభా గంభాగం వర్ధ్యో వర్ధ్యో భాగమోషధీ రోషధీర్భాగం వర్ధ్యోవర్ధ్యో భాగమోషధీః।భాగమోషధీ రోషధీర్భాగం భాగమోషధీః ప్రపోష ధీర్భాగం భాగమోషధీః ప్ర। ఓషధీః ప్రపోషధీ రోషధీః ప్రబ్రవీమి బ్రవీమి ప్రోషధీరోషధీః ప్రబ్రవీమి। ప్రబ్రవీమి బ్రవీమి ప్రప్రబ్రవీ మి। బ్రవీమీతి బ్రవీమి, ఆకల్యాణీ కల్యాణాకల్యాణీ తనువాతనువా కల్యాణ్య కల్యాణీతనువా కల్యాణీతనువా తనువాకల్యాణీ కల్యాణీ తనువా శోభమానేశోభమానే తనువాకల్యాణీ కల్యాణీతనువాశోభ మానే। తనువాశోభమానే శోభమానే తనువా తనువా శోభమానే రయిగ్ంరయిగ్ం శోభమానేతనువా తనువాశోభమానేరయిం।శోభ మానే రయిగ్ంరయిగ్ం శోభమానే శోభమానే రయిం పుత్రా న్పుత్రాన్రయిగ్ం శోభమానే శోభమానేరయింపుత్రాన్। రయిం

తా పుత్రిణ్యిగ్ం రయిం పుత్రి త్వతగ్ం నతతం పుత్రి
ప్రియిగ్ం రయింపుత్రాసతతం పుత్రిత్సతతగ్ం నతతం పుత్రా
పుత్రిత్సతంతందీర్ఘ దీర్ఘగ్ త్సతతంపుత్రి పుత్రి త్సతతం
దీర్ఘం । సతతం దీర్ఘం దీర్ఘగ్ం త్సతగ్ం సతతం దీర్ఘమాయురాయుర్దీ
ర్ఘగ్ం త్సతతగ్ం త్సతతం దీర్ఘమాయుః। దీర్ఘమాయురాయుర్దీర్ఘం
దీర్ఘమాయుః। ఆయురిత్యాయుః॥౮॥విష్ణుశ్చ్రియందదాతు। వసువతిః
వసూనదదాతు । కుబేరశ్చధనందదాతు। సర్వేదేవతాఅమృతందదా
తు। అధశ్రీకరంచ బహుపుత్రించ । లక్ష్మీంచకీర్తిందదాతు । తతస్సు
లక్షణగ్ం సుభద్రించ। వాయువేగాస్తురంగమత్తగజా స్సుభాసంచ।
సత్కృతారోమాగణః సుజనస్సుపోషణః మాసేమాసే సఫలమాదిత్యో
దద్యాత్ । తేజోదద్యాచ్చంద్రకళాంచ । మంగళస్సుమంగళంచ బుధ
శ్చ దీర్ఘబుద్ధించ మంత్రీమంత్ర రహస్యంచ । శుక్రిస్సౌఖ్యంచ శని
శ్శాంతంచ। రాహూరాజ్యంచ। కేతునాప్రబలగ్ంసహస్రగావోవిభవం
భవంతు భవతాందీర్ఘమాయురైశ్వర్యమాధిపత్యం।స్వస్తిసర్వేగ్రహా
స్సనక్షత్రి శ్శుభఏకాదశస్థాన ఫలదావరదా సుప్రీతా స్సుముహూ
ర్తా సుప్రసన్నా వరదా భవంతు చిరంజీవ...భవ॥ ౫॥
　　దేవస్యగృహే మునయోవసంతి దేవానాంకవయః పార్థివాసః॥
దేవాఇదంమేసుమనస్యమానా దివిదేవావసవో దీర్ఘమాయుః॥ అగ్ని
రివశుచిర్భవ, ఆదిత్యఇవతేజోభవ, విష్ణురివశ్రీమాన్భవ, బ్రహ్మాయు
రాయుర్భవ, ధాన్యం-ధనం-వసుం బహుపుత్రలాభగ్ం, శతసంవత్స
రం దీర్ఘమాయుః। చిరంజీవ...భవ॥౬॥
　　జగదేకవీరం, ఉదధిగాంభీర్యవీరమ్, మేరురివధీరమ్, సద్గుణా
పారవారమ్, అన్యభవతామ్, వహ్నిస్సుపూతిమ్, సువంశాభిజాతమ్,
సదాచారపూతమ్, ఉచ్ఛ్రయోపేతిమ్, సత్యశ్రీసమేతిమ్, త్రిభువనా
ఖ్యాతిం, దిగంతవిశ్రాంతి కీర్తి సుసంత విభూతిమ్, యావదాచంద్రా
ర్కం వంశాభివృద్ధయే, అశ్వగజగోరథాందోళికావాహన ఛత్రచామర
సుభటాః పరివారాః, యుష్మేవంక్షేమస్థైర్యబలంచ । ధైర్యంబహవః
పుత్రాః పౌత్రబలంచ। యువానవధూవ[illegible]భవతాం భూత్యైభవతాం

నిరంతరం దీర్ఘమాయుః ॥ చిరం...భవ। ౭। ఇమేశ్రియే స్మహాస్తే
సుగంధవంతస్థలైః పుణ్యజాయమానైః ప్రమోహైరభిమన్యమా
నైః పుత్రైః పౌత్రైశ్చ వర్ధతాం దీర్ఘమాయుః॥ ఏవం...భవ।౮॥ యదా
శిషో వాచదే శతధేంద్రో దేవానామధిపోగ్ని ర్ద్విశాం జ్యోతిషాం యమో
వై వస్వతః పితౄణాం నిరృతి ర్యాతుధానానామపాం వరుణోధిపతిః కుబే
రః ఈశానాం గణానాం వాక్ బ్రహ్మ ఋషీణాం జమదగ్నిస్తస్మాదాహు
స్తయో పుత్రాః పౌత్రాః పశూన్ యజమానాయ రయిమాదేహి
శతమితి సంవత్సరం దీర్ఘమాయుః। చిరం...భవ।౯। శ్రియం దద్యాత్సదా
రోగ్యం శోభాం పుష్టిం తథాయశః॥ ధాన్యం ధనం పశూన్పుత్రా నాయు
ష్యం శతవత్సరమ్।చిరం...భవ।౧౦।సంవత్సరం భవేత్ పుత్రపౌత్రాభి
వృద్ధిస్స్యాదిత్యేవం మనురబ్రవీత్। యదాగ్రే దేదో జాతో హిరంబః॥
స దేవస్సుమతిం దదాతు। యథాభూయాద్విశ్వసృజే।ఆయుష్యం చ ఆరో
గ్యం విష్ణోర్యశ్శ్రియః॥ భూయతేస్మాత్ మహర్షిభిః। పరమేశ్వరో యదా
భూత్యైరభూతమార్గ అమానష్టభోగాంశ్చ భోగాదింద్రవివంప్రదద్యాత్
ఉపదేవాత్సత్య స్సుమాంగ సుసంపదో జాయంతే। భాస్కరభజో
ఇందుర్యశః। కుజో హ్యారోగ్యం। బుధః ప్రజ్ఞా జీవో విద్యావృద్ధిం శుక్రో
దీర్ఘ జీవం చ మందశ్శాంతిం ప్రమోదం తమో గ్రహా ఏతాని ఫలాని
ప్రదిశేయుః। గంగాదినీమాని సర్వతీర్థాని పదేపదే మంగళప్రదానిభవే
యుః। అస్యాం జాతః పుత్రో విక్రమార్క సమప్రాక్రమస్స్యాత్।
ఇమాదం కతి చిరంజీవ.....భవ।౧౧। పుత్రైః పౌత్రైర్యుతో లక్ష్మీః ధన
ధాన్యయుతం గృహం। దారాన్సుగుణసంపన్నా భూయాసుస్తే నిరంతరమ్
చిరంజీవ...భవ।౧౨। శ్లో॥ అష్టపుత్రధనం వోస్తు దశపుత్రో భవం
తువః। వ్యాధినా రహితం దేహం। గేహం స్వర్ణాద్యలంకృతమ్। చిరంజీవ
...భవ। ౧౩। నిర్వ్యాధినా శరీరేణ మనసా చనిరాధినా। పూరియన్మర్ధి
నామాశా స్త్వం జీవ శరదాం శతమ్। చిరం...భవ। ౧౪। హంతి స్తేజో
యశస్సత్యం యుద్ధే దోర్బలముత్తమః॥ భూయాసుస్తే మహావిష్ణోః కృప
యాపరయా సదా।చిరంజీవ...భవ।౧౫। దీర్ఘాయుష్మాథసత్యేన యశ
సాపిదిగంతరే। తేజసా చ బలేనాపి చిరంజీవ...సుఖీభవ।౧౬।రవిశ్చంద్రో

స్తథా భౌమో బుధో దేవ గురు స్తథా। శుక్రశ్శని స్తథా రాహు కేతూ
సంతు సుఖప్రదాః చిరంజీవ...భవ। ౧౭ గృహే తే సంపదస్సంతు।
నిత్యశ్శ్రీ స్తిష్ఠతే సదా। మంగళాని భవంత్వాని। పర్యంతాం మందిరే చ తే।
చిరం...భవ।౧౮। ఛత్రచామరసంయుక్తాః దాస్యస్త్వాం వృణ్వతాం సదా।
గజాంతమహదైశ్వర్యం భూయాచ్ఛ్రీవిష్ణుసేవయా। చిరం...భవ।౧౯।
ధనం కనకవస్త్రవో విపుల దాసదాసీజనం మదేభ భటఘోటకం రథ
సమేతసేనాయ ...। భవేన్మురరిపుప్రియా చతురలోచనో పాంతయో
ర్నిరీక్షణవశా త్తవ ప్రచుర కోటిసంఖ్యాధనం। చిరం... భవ।౨౦। గృహం
కనకశోభితం వసనమస్తు విద్యోజ్జ్వల। వపుర్జ్వల విరాజితం హృదయ
మస్తు శాంత్యంచితం। భవంతు తవ కీర్తయో భువి తు కాందిశికాః పరం సుహృ
జ్జన సమాగమం భవతు తే సదాహర్నిశం॥ చిరం...భవ।౨౧। కల్యా
ణాన్యనిశం భవంతు భవనే శ్రీవేంకటేశప్రభోః। ప్రేమాస్తు త్వయి రామ
చంద్రకరుణా సంవర్ధతాం సర్వదా। శ్రీమచ్చంద్రధర ప్రసాదమహిమా
త్వయ్యస్తు నిత్యం ముదా। లక్ష్మీస్తిష్ఠతు కోశగేహనివహే హ్యత్యంతసం
ప్రీతితః। చిరం...భవ।౨౨। దారా భద్రగుణా భవంతు భవతా మారోగ్య
మస్తే ధృతాం। విద్యం తామధ కీర్తయో నియత మప్యాయుశ్చ సంవర్ధతాం।
శ్రీలక్ష్మీకుచ కుంకుమాంకిత నిజోరఃపీఠ పాటీరవాః। శ్రీవిష్ణుర్జగదీశ్వ
రో విదిశతు ప్రాచుర్యసత్యం...॥ చిర...భవ।౨౩। ఆరోగ్యంచ సుమం
గళం ప్రియవధూ రాదిత్య తేజః పరం కీర్తిశ్చంద్ర సురేభకుంద కుముద
క్షీరోదనీరోపమా। పాండిత్యంచ సుకర్మసు ప్రతిదినం ప్రీతిశ్చ ధర్మశ్రద్ధతా
వాచాం త్వమమేయవస్తునిచయం ధాన్యంచ భూయాత్త్వయి। చిరం...
భవ।౨౪। వృషాకపాయీ ప్రియవల్లభస్త్వాం మనంత భోగాచింత దివ్య
దేహః। వినాయకో యస్య మహాన్ప్రమోదో సా దీర్ఘాయుష్యం పుత్ర
యుతంచ కుర్యాత్। అస్యార్థః। వృషాకపిః(ని) హా విష్ణూ వృషాకపిర్నై
ఘంటిక ప్రామాణ్యాత్ -హరః విష్ణుశ్చేత్యర్థః ।- వృషాకపేః-అపత్యం
స్త్రీ వృషాకపాయీ(సూ) వృషాక ప్యగ్నికుసిత కుసీదానముత్ ఇతి
ఐ-ఆదేశో జీవచ ప్రియశ్చాసౌ వల్లభః ప్రియవల్లభః వృషాకపాయ్యాః
ప్రియవల్లభః। వృషాకపాయీప్రియవల్లభః, శ్రీమదాదినారాయణః

గాఃప్రియశ్చేత్యపిధ్వనిః — కీదృశః శ్రీమన్నారాయణ ఇత్యాకాంక్షా
యాం — అనంతభోగాంక దివ్యదేహ । అనంతః — శేష । తస్యభోగః — కా
యః — తస్మిన్ — అంకితే — దివిభవం — దివ్య దేహం యస్య, సతథోక్తః, సవి
[illegible] — అంతో యేషాం తే — అనంతాః — తాదృశాః భుజ్యంత ఇతి భోగాః
తైః — అంచితం పూజితం — దివ్యః — దేహం — కాయం యస్యసః — ఇతిధ్వనిః
వీనాం — పక్షిణాం — నాయకో వినాయకః — గరుత్మానిత్యర్థః — లంబోదర
శ్చేతిచధ్వనిః — యస్యపరమేశ్వరస్య మహాన్ — ప్రియః ప్రేమవిషయః —
అసౌ పరమేశ్వరో నారాయణః సదాశివశ్చ, త్వాం, భవంతం, దీర్ఘాం,
ఆయుర్యస్యసః, దీర్ఘాయుః, తం, తథోక్తం, పుత్రాశ్చపుత్ర్యశ్చపుత్రాః
తైర్యుతం, సంతతం, బహుపుత్రపుత్రికాసంయుతం, కుర్యాదిత్యాశీ
ర్వాదః ॥౨౫॥ అత్రశబ్దశక్తిమూలో వాచ్యార్థశాయివ్యంగ్యః, నతు
శ్లేషః విశేష్యస్యాశ్లిష్టత్వాత్ । శ్లో॥ వాహీకృత మహాధేను గణాధిప
వినాయకౌ, భవతాంభవతాంభూత్యై పార్వతీపరమేశ్వరౌ ॥ అస్యార్థః॥
పార్వతీం పాతీతి పార్వతీపః, రమాయాః, ఈశ్వరో రమేశ్వరః, పార్వ
తీపశ్చ, రమేశ్వరశ్చ పార్వతీపరమేశ్వరౌ, తౌ, కీదృశావిత్యాకాంక్షా
యాం వాహీకృత మహాధేను గణాధిపవినాయకౌ, ధేనూనాంగణః,
ధేనుగణః — మహాంశ్చాసౌ, ధేనుగణశ్చ మహాధేనుగణః, మహాధేను
గణస్య, అధిపః, మహాధేనుగణాధిపః — వృషభ ఇత్యర్థః, వీనాం, పక్షి
ణాం, వినాయకః, గరుడ ఇత్యర్థః, వాహౌ, సంపద్యమానౌ కృతౌ
వాహీకృతౌ, వాహీకృతౌ మహాధేనుగణాధిపవినాయకౌ, యాభ్యాం
తౌ, వాహీకృత మహాధేనుగణాధిప వినాయకౌ । తాదృశవిశేషణ
విశిష్టౌ, హరిహరౌ, భవతాం । యుష్మాకం భూత్యై ఐశ్వర్యాయ
భవతామిత్యాశీర్వాదః చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ ॥౨౬॥

అథ దేవలోకే కింత్వముష్మిన్ । తేజోరూపం దృష్ట్వా । దేవ
ఋషయః ॥ పప్రచ్ఛురిదం బ్రహ్మ । అథ బ్రహ్మాబ్రవీత్ । శృణ్వంతు దేవ
ఋషయః ॥ పరమానందరూపేఽస్మిన్ స్వర్గలోకో స్వర్ణమయః । తస్మిన్
కల్పవృక్షో మణిప్రభః । తటిత్ప్రభః । సోమసూర్యప్రభః । నానావర్ణ
[illegible] ॥ [illegible] సువర్ణభమ్ః శాశ్వతవర్ణం దివ్యరూపంచ । సువర్ణ

ర్త్రమయః॥ సమృద్ధోఽమృతఫలః॥ సులక్షణో వేదోఽపౌరుషేయర్నామ యుష్మాన్ పాతు అమాన్ పాతు సర్వాన్ పాతు ఆత్మస్యైవంచింతయేత్। ప్రజాపతిః ప్రజామాయుః స్వర్గ శతందదాతు। విష్ణుశ్శ్రియందదాతు। పశుపతిః పశూన్దదాతు। సర్వా దేవతా అమృతందదాతు। అథ శ్రీకరంచ బహుపుత్రీంచ లక్ష్మీశ్చ కీర్తిందదాతు। తదస్యలక్షణం సుభద్రంచ సౌభాగ్యం। సుశీలస్యపోషణం। మాసేమాసేసఫలమాదిత్యోదద్యా త్తేజోదద్యాచ్చంద్రశ్శ్రేయోబలంచ-మంగళస్సుమంగళంచ బుధశ్చదీర్ఘ బుద్ధించ। జీవోమంత్రరహస్యంచ। శుక్రసౌఖ్యంచ। శనిశ్శాంతించ। రాహూరాజ్యంచ కేతునాప్రబలం సహస్రగావోభవంతిభవతాం దీర్ఘాయురైశ్వర్య మాధిపత్యమ్। యుష్మాకం భూయాత్ చిరంజీవ ...భవ॥౨౭॥

ఇత్యాశీర్వచన ప్రకరణం సమాప్తం.

అథ మహాదాశీర్వాదః.

1. మహద్భ్యోనమః స్వస్తిమంత్రా స్సత్యాస్సఫలా స్సంత్వితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు।

2. అపరూర్ధంపక్త్యో శ్రీశాశ్చ యథోక్తం దీర్ఘాయుష్యం భూయాదితి...భవం...తు।

3. అస్మిన్ ముహూర్త స్సుముహూర్తో భూయాదితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు।

4. ఏతల్లగ్నాపేక్షయా ఆదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం శుభస్థానఫలావాప్తిరస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంతు।

5. శ్రీమతాం శ్రుతభవతాం మహతాం భూసురాణాం శ్రీమ త్పాదార విందమూలే కృతప్రణామా కృతాంజలిపుటా ఇమౌ దంపతీ। శ్రద్ధావంతౌ, మేధావంతౌ, ప్రజ్ఞావంతౌ, ధారణావంతౌ, బహుపుత్రవంతౌ, బహుమిత్రవంతౌ, బుద్ధిమంతౌ, బుద్ధిమంతౌ, ధన ధాన్యసమృద్ధి వంతౌచ భూయాస్తామితి భవంతో... గృహ్ణంతు।

6. ఇమాదంపతీ సుఖాలింగితాంగౌ, దయాభాషాంగౌ, విశు

ద్ధాంతరంగా, జితాసత్ప్రసంగా, కృత కృత్యభంగా, విపాపాను షంగా. శుభాత్మయలింగా, గుణాధిక్యంతు గాచ భూయాస్తామితి భవంతో...గృహ్ణంతు॥

7. ఇమాఉంకతీ సువాసహా, సుమనసా, సువర్చసా, నిరంతర విధివాఉత జాతవేదసా, నిజతను ప్రభాతి రస్కృత తమసా అవిరళ నవనవదృశ్యమానవపుషా, హేలా ౦సితవచసా, మాలాలంకృతశిః షా, వేలావిరహితయశస్కాచ భూయాస్తామితి భవం...తు॥

8. అనయోర్దంపత్యోః...కైరవణీ చంద్రమసోరివ, కోకవట సూర్యయోరివ, చాతకమండలీ మేఘయోరివ, పికసుందరీ మాకం యోరివాన్యోన్యం ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో ...గృహ్ణంత

9. అనయోర్దంపత్యోః...అస్య దేవ దేవస్య, అఖిలాండకో బ్రహ్మాండనాయకస్య, సంసారతాపాధిక పరిశ్రాంత నిజజనసంత హరణ చరణాతపత్రస్య, పంచబాణ తూణీరసదృశ జంఘాద్వయస్య కరికరభ పీనవృత్తారు తో రూద్వయస్య, కుండలీ పతిభోగస్ఫూర్తి కరమండిత దోర్దండస్య, శ్రీవత్సకౌస్తుభాది విలసత్పీన దృఢవిశా వక్షస్థలస్య, మణిమయ మకరకుండలాలంకృత కర్ణద్వయస్య,అకళ పూర్ణశశాంక బింబమివ సుందరముఖారవిందస్య, ప్రణతజన స త్కార పరమ కరుణాకటాక్షవీక్షణస్య, ఇంద్రనీల సమానదివ్యదేః హ వైదేహీసహిత శ్రీరామచంద్ర ప్రసాదా దాయుష్మత్సుగుణా బహుసుపుత్రా ప్రాప్తిరస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంతు॥

10. అనయోర్దంపత్యోః బృందారక వరకందర్పజిత అర ప్రభవసనంద ప్రథిత మునీంద్ర ప్రభృతికవందిప్రియ తమబృంద శుభశీలః। సత్యవ్రతగత వేగవతీసరిదుత్తర తటకాంచీ విలసత్ సరోవర పశ్చిమోత్తర వేదికృతసద్వరసుత హస్తిమహీధరమ వ్ కృత నిస్తులమహిమ హిరణ్మయీ పుణ్యకోటీనామః ప్రవిమల మాడవేధోవిహిత హయమేధో ధృతమధురవపుః రుచిమ స పరిపాసవశనో భగవాన్ దేవాధిరాజో భగవాన్ (మహారా —రో౹ ౧గ౧గః౦ శ్రియవ కోభూయాదితి భవంతో...గృహ్ణ

11. ఇమౌ దంపతీ అనుపద విజృంభమాణ మహానంద ద్యోతేన తోషితయా । ప్రతిదినం కాలత్రయేపి సముద్ఘోష్యమాణ పటహ, పణవ, వక్త్రీ, ఝల్లికా, మండుక, విక, కామ్రగంధా కాహళి,సరళీ, మురళీ నిస్సాణ భేరీదుందుభి, శ్శంఖ, శృంగ, మృదంగ, వంశోద్ధా భుజ, మడ్డుక, డిండిమ, డుండుకి, నిధకా ఢక్కా, ఝుక్కా ఢక్కాలి బంభా తిమిరదర్దర, ఝర్ఝర, ఘర్ఘర, విపంచీ పారంగీప్రముఖావంద మాంగళికవాద్య సంపూరిత తయా, క్వచన, ధణాం ధణాం క్వచి ఝణాం ఝణాం కాపి బంభుంబంభుం క్వచిడుండుం, క్వచిధింధిం,క్వచి త్కణకణ, క్వచిఝుణ, ఝుణ, ఝుణ, క్వచిఝుర్ఝుణాం ఝుఝుణా మిత్యాది శ్రుతి సుభగంభావుకవి ధ్వానదధ్వన్య మానగేహాంకణా సత్యోత్సవ కోలాహల సామాజిక మనోరంజిక అప్సరోగణాధిక్కారి తస్కర, ధైర్యవిజయ, ధ్వజాయత, సావయవసుస్థిర, విద్యుల్లతా సందోహ సందేహ సందాయిః మనోజ్ఞవారసుందరీ, క్రీడానర్తనసాభి నయ ధిక్తాం, ధిక్తాం, దిరుగుడు, తక ఝుణు ఝుణుతాం- తద్ధిమి ధిమితాం, తద్ధిమి ధిమితాం మిత్యాది, నిషాదఋషభ, గాంధార,- షడ్జమధ్యమధైవత, పంచమాఖ్య, సప్తస్వరసంయుక్త,సంగీతశ్రవణ, సంపూర్ణానందాచ, భూయాస్తామితి, శ్రీమంతో, ధీమంతో, భూమం తో, భవంతో, మహాంతోను...గృహ్ణంతు।

12. ఇమౌదంతీ వాణీవిరిఞ్చావివ వర్ధితానురాగౌ పార్వతీ పరమేశ్వరావివ పరస్పర ప్రణయరసభరభరితౌ కమలాకమలలో చనావివ కలిత కరుణాకటాక్షౌ, ఇంద్రాణీ మహేంద్రావివ, ఇదం మానౌ రతికందర్పావివ, అతిసుందరతాదర్పౌ, శీతారామావివసిద్ధ మనోరథౌ, రుక్మిణీకృష్ణావివ రూపశాలినౌ, ప్రభాప్రభావంతావివ అవినాభావవంతౌ, లోపాముద్రా కుంభసంభవా వివలోక పావనా లోకౌ సావిత్రీ సత్యవంతావివ సత్యసంధౌ దమయంతీ నళావివ, దేదీప్యమాన దివ్యదేహౌ, అరుంధతీ వసిష్ఠావివ శ్రుతిస్మృతిగోచర నిత్య నైమిత్తికాది నిఖిల కార్మానుష్ఠానపరౌ, అతిథన్యౌ, అధన్యం మన్యౌ, ప్రతిష్ఠితపాత్ర ప్రతిపాదితకన్యౌ, ఊరీకృతశౌజన్యౌ, దూరీ

కృత, దార్ఢన్యా, మహితజనమూర్ధన్యా, బహుపుణ్యా,బహుగణ్యా, బహులావణ్యా, బహువైచక్షణ్యా, బహుదాక్షిణ్యా, ఆశ్రితశరణ్యా, విహితభగవత్ప్రావణ్యా, విదితవేదపారీణ్యా, నిత్యతారుణ్యా, భృత్యకారుణ్యా, కమనీయకరచరణారుణ్యా, విబుధాగ్రగణ్యా,బహుధావరేణ్యా, వివిధవిహారారణ్యా, బహుపుష్టా బహుతుష్టా సుశ్లిష్టా అక్లిష్టా అరుష్టా అనష్టా అకష్టా అభ్రష్టా విబుధతోషణ్యా విగతదూషణా మహిత భూషణా శత్రుభీషణా పాపశోషణా ధర్మపోషణా శాంతా దాంతా కాంతా ఖ్యాంతా అపరిభ్రాంతా అపరిశ్రాంతా విదితవేదాంతా విగతమోదాంతా విహిత ఖేదాంతా బహుపుత్రా బహుమిత్రా బహుసత్యా శుభవక్త్రా సుచరిత్రా శుభనేత్రా కమనీయగాత్రా రమణీయగోత్రా అధీతాఽఖిలశాస్త్రా సుజైత్రా దళీయాం సాగరీయాం బలీయాంసా పటీయాంసా ధృతీయాంసా సజ్జనసేదీయాంసా దుదళీయాంసా పరిపూతతాపీ యాంసా శ్రేయాంసా భూయాంపేయాంసా భూయాస్తామితి శ్రీమంతో ధీమంతో భూమంతో భతో మహాంతోను గృహ్ణంతు ।

13. సతతమపరిమిత శౌర్య శాశ్వతపదనిత్యమంగళ విశిష్టావశేష వస్తువాహన నిరంతరశోభన పరంపరావాప్తి నిరంతరారోబలవృద్ధి విజృంభమాణబాహు గజశతపోతవృద్ధివాక్సిద్ధి శతాయకనక వస్తువాహన గజతురగానేక సకలశాస్త్రమైత్రీకరణ చతుసేనా సన్నాహన ఛత్ర చామర మణి భూషణాది యుక్తోభూదంపత్యోః అవిచ్ఛిన్న ప్రీతిద్వారా మార్కండేయవ దీర్ఘాయుష్యభూయాస్తామితి భవంత శ్రీమంతో మహాంతోఽను గృహ్ణంతథాస్తు। 14. (మహద్భ్యోనమః) శ్లోకార్థానసత్యా సుఫలాస్సభవంతశ్శ్రీమంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు। 15. అనయోతోర్యోః ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో...తు, తథాస్తు। 16 అదంపత్యోః గృహస్థాశ్రమ ధర్మకర్మనిష్ఠాగరిమత్వంభూయాదితితో...తు,తథాస్తు॥ 17. ఇమాడంకతీఅన్యోన్యప్రీతియుక్తా సాలం
... కాంగి నాంతౌ సుఖభాగినౌ భూయస్తామితి భ

...తు, తథాస్తు। 18. ఇమౌజాయాపతీ వాణీహిరణ్యగర్భావివ పూజ్యౌ శ్రీనారాయణావివ పూర్ణానందౌ గౌరీశంకరావివ నిత్యావపాయౌ అరుంధతీవసిష్ఠావివ తపస్సమృద్ధౌ సీతారామావివ సకలభోగభాగ్యోపేతౌ రాధాకృష్ణావివ సఫలమనోరథౌ అనసూయాత్రీ ఇవ పాతివ్రత్యసత్య శౌచపరాయణౌ చిరాయుష్మంతౌ ధనకనకవస్తువాహనపుత్రపౌత్రాభివృద్ధిమంతౌ చ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు। 19 గురుదేవతాప్రసాదేన నిరుపద్రవౌ నీరోగౌ నిర్వ్యసనౌ నిర్దుఃఖౌ భగవద్భక్తిభాజౌ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు.

20. సర్వ ముహూర్తానంతరం కర్తవ్యాశీర్వాదః। అస్మిన్ ముహూర్తే లగ్నహోరాద్రేక్కాణ నవాంశ ద్వాదశాంశాదిసమయేషు యేయే గ్రహాః యజమానస్య జన్మనక్షత్ర జన్మరాశి వశాత్ నామనక్షత్ర నామరాశి వశాచ్చ శుభేతరస్థానేషుస్థితాః తేషాం గ్రహాణాం శుభఫలదాతృత్వం భూయాదితి భ...తు। 21. యేయే గ్రహాః శుభస్థానేషుస్థితాః తేషామత్యంత శుభఫలదానే అనుకూలం భవంత్వితి భవ...తు। 22. అనుష్ఠితమేతల్లగ్నంచ సకలదోష విరహితం శుభబల కలితంచ సుఖప్రదం భూయాదితి భ...తు। 23. యచ్చ యజమాన హృదయం యే చ యజమానానుబంధినః సర్వేఽపి భగవత్ప్రసాదేన కల్యాణాభిసంధయః కల్యాణభాజశ్చ భవంత్వితి భ...తు। 24. యదస్యాస్మిన్ మహోత్సవే యత్కించిదవశబ్దితం యాజకానాం యచ్చా శ్రావివరుషంజన్యైః యచ్చ శ్రుత మశ్లీలం వా తత్సర్వ మపి పురాణ ఘోషేణ బ్రాహ్మణాశీర్వచన బలేనచ శాంతకలుషం సుమంగళం సుశ్లీలం శ్రావ్యం స్వస్తిశ్చ భూయాదితి భ...తు। 25. వసిష్ఠవాలఖిల్య విశ్వామిత్ర వైశంపాయన పతుకాత్యాయన కౌండిన్య గౌతమాంగీరస పరాశర వ్యాస వాల్మీకి భరద్వాజ శుకశౌనక సనత్కుమారజాబాలి బాదరాయణ కుంభసంభవ నిత్యతపోమతంగ కౌండిన్యశండిల శాండిల్యనాచికేత వృషభము దారపాల కపిలకణ్వగాంగేయ విభాండకాదీనామాయురారోగ్యకరాశీర్వచన పాత్రీస్తంభా...తు। 26. సంతత శ్రీరస్తు సమస్తసన్మంగళాని భవంతు। తతస్సభాం ప్రతిసాష్టాంగం

ప్రీణయన్మంత్రతః తాః ప్రతిగృహ్ణీయా దితి దేశ కులాచారాను
రోధేన సంప్రదాయ పరిపాట్యను వర్తవేదిక్ ।

స్వస్తిమంత్రార్థాస్సమాప్తాః,

అథ వధూగృహప్రవేశః,

జ్యోతిషఫలగ్రంథే। శ్లో॥ వివాహమారభ్య వధూప్రవేశోయు
గ్మేతిథౌ షోడశవాసరాంతే। పంచాగశుద్ధిశ్చ దినంవినాపి తిథౌనసద్గో
చరగేపికార్యః॥ వధూవరౌ బంధుభిస్సహ స్వగృహంగత్వా ఆచమ్య
...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నూతన వధూ
గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం
సహ స్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌనిర్విఘ్నపరి
సమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి ॥ గణాధిపతి
పూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా । ఏవం...ర్థం మమపత్న్యాః
ప్రథమగర్భాదిసర్వగర్భ శుద్ధ్యర్థం గర్భాదానాఖ్యంకర్మకరిష్యామి।
ఉత్తరోపరః॥ శ్లో॥ ఆయుహ్యోరు మథాపి...దీర్ఘాయుషం చాజ్జజః ।
అథ సమావేశన ముహూర్తస్సు...అస్తు ॥ దక్షిణోపరః - అథ ఫల
ప్రదానాని కరిష్యామి। ఫలంమనోరథ...ప్రయచ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనార
యణ ప్రీతయే ఇదంఫలం సతాంబూలం సదక్షిణాకం...నమమ। అ[illegible]
పూర్ణకలశద్వయ పూజాంచ కుర్యాత్ । కమ్మాకడియం జలే ని[illegible]
షేత్ ।శ్లో। దేవేంద్రాణినమస్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామినీ। వివాహ
భాగ్యమారోగ్యం పుత్రపౌత్రాంశ్చ దేహిమే। అశీర్వాదః - [illegible]
నీరాజనమ్॥ (పి-ఉ-మా-గృ),

వధూగృహప్రవేశస్సమాప్తః,

అథ నూతనగృహప్రవేశః,

శ్లో॥ పంచాంగశుద్ధిదివసే చంద్రతారాబలాన్వితే । నిష్పం[illegible]
సులగ్నేచ క్రూరదోషాదివర్జితే। ఇతి జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త శుభముహూ
ర్తంవిచారయేత్ । అత్రాయంప్రయోగః॥ శుభమస్తు। శ్లో। యశ్శి[illegible]
నామరూపాభ్యాం...మహాజనేభ్యోనమః । ఆచమ్య...ఏవం...[illegible]
[illegible] ప్రాప్త్యర్థం నూతన గృహప్రవేశా

[illegible] గృహ
స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే। [illegible] పరిసమా
ప్తౌ। [illegible] కరిష్యామి। [illegible] పూజాం
పుణ్యాహవాచనం [illegible] గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మ
కరిష్యామి। గృహస్య [illegible] సూచన
వస్త్రేణ శ్వేతతంతునేన [illegible] పూర్వోక్త యేవ వాస్తు
పురుష ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక సహిత వాస్తుపూజాం కరిష్యామి।
పూర్వోక్త యేవ వాస్తు పురుష మింద్రాద్యష్ట దిక్పాలకానావాహ్య।
తతో ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి। ఏవం
...వాస్తు హోమం కరిష్యామి [illegible] ప్రయోగః। తతః దేశా
చారేణ వాస్తు హోమం సమాచరేత్। అథ [illegible] సమా
పయేత్। బ్రాహ్మణంపూజయేత్। అథ పూర్వోక్తమేవ ప్రదక్షిణం
కుర్యాత్। అథ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా పూర్వ [illegible] మారాధానం
తరం వస్త్రాలంకారం దద్యాత్। అథ ఫలప్రదానం కరిష్యామి నమః॥
శ్లో॥ ఫలం...ప్రియచ్ఛమే॥ ఇదం ఫలం...నమః। అథాశీర్వాదః॥
శ్లో॥ సమ్యక్ప్రీణితదేవతాః సుధవతః పూర్ణాయుషస్త్వేదతాయారోగ్యం
ధనధాన్యగోసుతకళత్రం సంవర్ధతాం సర్వదా। పుత్రైః పౌత్రయుతాః
ప్రపౌత్రసహితాః పౌత్రీశ్చ భూయాత్తథా స్వైశ్వర్యాణ [illegible]
యుధ శివప్రసాదవర్గం త్వద్భక్తా నిత్యే ఇత్యాశీర్వాదః। గృహప్రవేశ
కాలే వాస్తుహోమం కుర్యాంతి। దేశాచారేణ కార్యః। నూతన
గృహమందు వాస్తుహోమం కూడదని కొందరు శిష్టులు విడిచివేసిరి.

నూతన గృహప్రవేశ సమాప్తః.

ఆబ్దికప్రయోగః (ఆమశ్రాద్ధమ్)

ఆమశ్రాద్ధం పూర్వాహ్ణేకార్యం। కర్తాస్నాత్వాచమ్యదేవతా
ధ్యానం కృత్వా। గృహాభ్యంతరే శుచి ప్రదేశే దేవస్థల శుద్ధ్యర్థం పుణ్యా
హం కుర్యాదితి కేషాంచిత్ మతం॥ అకరణే ప్రత్యవాయో నాస్తి। విఘ్నే
శ్వరపూజాం పుణ్యాహం కృత్వా। ఆచమ్య... కేశవ...కృష్ణాయ

నమః పవిత్రం ధృత్వా॥ శ్లో॥ అంగుళ్యగ్రైర్నాసికాగ్రం సంపీడ్య
పాపనాశనమ్। ప్రాణాయామమిదం ప్రోక్తం ఋషిభిః పరికల్పితమ్॥
శ్రీగోవింద గోవింద శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య అద్య
బ్రహ్మణః- ద్వితీయపరార్థే- శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వం
తరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే- జంబూద్వీపే - భరతవర్షే - భరత
ఖండే- మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే - శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే- కృష్ణా
గోదావర్యోర్మధ్యదేశే- (శ్రీలక్ష్మీరంగవిలాసే) సమస్త దేవతా బ్రా
హ్మణ సన్నిధౌ - అస్మిన్ వర్తమానే వ్యావహారిక చాంద్రమానేన.
సంవత్సరే...అయనే...ఋతౌ...మాసే...పక్షే...తిథౌ...వా
సరే శ్రీవిష్ణునక్షత్రే- శ్రీవిష్ణుయోగే - శ్రీవిష్ణుకరణే - విశిష్టాయాం
పుణ్యతిథౌ...ఏవంగుణ పుణ్యతిథౌ(ప్రాచీనావీతీ) యజమానస్య
(మాతుః) ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాం శ్రాద్ధం కరిష్య
తాలే అధికారసిద్ధ్యర్థం పరిషత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామి। త
సహిత పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ సమస్తసంపత్సమ
వాప్త హేతవ స్సముత్థితాపత్కుల ధూమకేతవః। అపారసంసార స
సేతవః పునంతుమాం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః॥ ఆధివ్యాధిహర
ణాం మృత్యుదారిద్ర్యనాశనమ్। శ్రీపుష్టికీర్తిదం వందే విప్రశ్రీప
జం। విప్రోఘదర్శనాత్సద్యః క్షీయంతే పాపరాశయః॥ వందనా
న్మంగళావాప్తిరర్చనాదచ్యుతంపదమ్॥ ఇత్యాత్మప్రదక్షిణత్రయం।

ప్రా...తీ॥ పితుః(మాతుః)ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహ
శ్రాద్ధంకర్తుం అధికారసంపత్తిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు॥ ఇతిప
[illegible]కముల్లేఖేత్। కర్తుం అధికారసంపదస్తు॥ పునః ఆ
ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ ప్రా...తీ॥ పితుః (మాతుః) ప్రా
శ్రాద్ధే- శరీరశుద్ధ్యర్థం స్వర్ణ ధాన్య ఆజ్యకృచ్ఛ్రప్రత్యామ్నా
స్వర్ణంపవిత్ర...ప్రయచ్ఛామి॥ ధన్యం కరోషి దాతార ।

చ్ఛమే। కామధేనో...ప్రయచ్ఛమే। స్వర్ణ ధాన్య ఆజ్య కృచ్ఛత్రయ ప్రత్యామ్నాయ హిరణ్యదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ) ప్రాచీనావీతీ॥

...పితుః ప్రతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం... నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం

...మాతుః ప్రతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం ... గోత్రాణాం...నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం.

♦ (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంచ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోశ్చ (ప్రాచీనావీతీ)... పితుఃమాతుః ప్రతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధం సదైవం ఆమపార్వణ విధానేన సద్యః కరిష్యామినమః॥

ప్రా...వీతీ... పితుః (మాతుః) ప్రతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే దర్భఛేదనం కరిష్యామినమః। ఇతి దర్భఛేదనం కృత్వా (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు।

ప్రా...తీ।...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ...నాంప్రద్యుమ్న సంకర్షణవాసుదేవరూపాణాంస్థానేక్షణం దదామినమః। అస్తు।

ప్రా...తీ। మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం... గోత్రాణాం ... ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు।

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోః స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు। శ్లో। అక్రోధనై శ్శౌచపరై స్సతతం బ్రహ్మవాదిభిః। భవితవ్యం భవద్భిశ్చ మయా (త్వయా) చ శ్రాద్ధకర్మణి। గృహాంగణే గోమయేన

♦ (సవ్యం) సనకాదిత్యాపి విశ్వేషాం దేవానామితి ప్రాచీన పురోహితపాఠః అసాధుః ధర్మశాస్త్రవిరుద్ధత్వాత్। దేశాచారేణగ్రాహ్యః॥

[illegible] విశ్వే దేవార్థం పిత్రర్థంచ ప్రథమ [illegible] ద్వితీయః (సవ్యం) విశ్వేదేవస్థానే గోమయే [illegible] యెన వస్త్రాకారము [illegible] త్వా హస్తం [illegible] సమ్యం... విశ్వేషాం దేవానాం (ప్రోక్ష్య) [illegible] స్థానే ఆవాహనంనమః పాద్యస్థానే ఆసనంనమః ॥ పాద్యస్థానే అక్షతంనమః పాద్యస్థానే గంధంనమః పాద్యస్థానే పుష్పాణినమః సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు (ప్రాచీనావీతీ)

...[illegible]	... మాతృ పితామహీ ప్రపితా
[illegible] ... గోత్రాణాం ... నాం	మహీనాం...గోత్రాణాం... నాం
[illegible] సంకర్షణ వాసుదేవ	ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ
[illegible]	రూపాణాం.

పాద్యస్థానే ఆవాహనంనమః పాద్యస్థానే ఆసనంనమః పాద్యస్థానే అక్షతంనమః పాద్యస్థానే గంధంనమః సకలారాధనై స్స్వర్చితం నమః అస్తు (సవ్యం) పురూరవా... దేవానాం స్వాగతంనమః ఇతి [illegible] [illegible] స్థానే విసృజేత్ । స్వాగతమిదంతే పాద్యంపదామినమః

పవిత్రం త్యక్త్వా పాదాగ్రే ఆజ్యపూరితంనమః శ్లో॥ యదీవ్య [illegible] మహారాజ [illegible] [illegible] పిప్రసాద [illegible] కీర్తయం శిరః [illegible] శ్లో॥ నమో బ్రహ్మణ్య దేవాయ గోబ్రాహ్మణ హితాయచ జగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిందాయ నమోనమః ॥ పవిత్రంధృత్వా [illegible] పాదోదకం శిరసిధృత్వా పునః పాద్యంనమః

(సవ్యం) పితృపితామహప్రపితామహాః (మాతృపితామహీ ప్ర [illegible]) స్వాగతంనమః ఇతి [illegible] దక్షిణభాగే విసృజేత్ । [illegible] ...[illegible] పితృపితామహ ప్రపితామహాః...గోత్రాః...రూపాః [illegible] [illegible] ప్రపితామహ్యః ...గోత్రాః...రూపాః

స్వాగతమిదంతే పాద్యంపదామినమః పవిత్రంత్యక్త్వా పాదా [illegible] పూరితంనమః (సవ్యం) శ్లో॥ యదీచ్ఛసి...శిరసిధారయ ॥ నమో [illegible] దేవాయ......నమోనమః పవిత్రంధృత్వా ప్రాచీనావీ

ప్రపాదోదకం శిరసిధృత్వా ॥ పునః పాద్యం నమః ॥ సవ్యం ॥ శ్రాద్ధ
సంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో స్వాగతంనమః। స్వాగతదర్భము త్తరే విన్య
సేత్ ॥ ...స్వాగతమిదంతే పాద్యంపదామినమః ॥ పవిత్రంత్యక్త్వా॥
పాదాగ్రే అజ్యపూతంనమః ॥ ఉదీచ్యసి......ధారయ ॥ నమో
బ్రహ్మణ్యే...నమోనమః॥ ప్రపాదోదకంశిరసిధృత్వా॥పునఃపాద్యం
నమః॥కర్తాస్వయంచ పాదాప్రక్షాళ్య నిమంత్రిత బ్రాహ్మణైః ఆచమ
నార్థం నారాయణస్మరణంకార్యం ॥ కేచిత్ దక్షిణహస్తేన నాసికం
స్పృష్ట్వా దక్షిణకర్ణంస్పృశంతి॥ విశ్వేదేవాఃప్రముఖాఃపితరఉపప్రము
ఖాః విష్ణుః ప్రముఖః ఉపస్పృశ్య సవ్యం॥ పూరూరవా... దేవాఃవిష్టరం
దదామి॥ ఉపవిశామః॥ ఇతి బ్రాహ్మణాః॥ ప్రాచీనావీతీ॥

...పితృపితామహప్రపితామహాః	... మాతృపితామహీ ప్రపితా
...గోత్రాః...రూపాః	మహ్యః॥...గోత్రాః... రూపాః

విష్టరం దదామినమః॥ ఉపవిశామః॥ సవ్యం॥ శ్రాద్ధసంరక్షక
శ్రీమహావిష్ణో విష్టరందదామినమః॥ ఉపవిశామః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధభూమా
గయాంధ్యాత్వా ధ్యాత్వాదేవంజనార్దనం తాభ్యాంచైవనమస్కృత్వా
తతశ్శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే ॥ ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ పితుః
(మాతుః) ప్రతి సాంవత్సరిక మహాలయాదిశ్రాద్ధే మండలార్చ
నం కరిష్యామి॥ ప్రా...తీ॥ శ్రాద్ధకూర్చం గృహీత్వా॥ పితృస్థానె
అగ్నిరహోక్ష్య॥ దర్భేణభూమింఖాత్వా॥ మృదంగృహీత్వా, తిలాన్
మిశ్రయిత్వా॥ శ్లో॥ తిలారక్షంత్వసురాన్ దర్భారక్షంతురాక్షసాన్
పంక్తిం వైశ్రోత్రియోరక్షే దతిథిస్సర్వరక్షకః ఇతి చతుర్దిక్షువికిరేత్॥
పితృస్థానే మండలత్రయం కృత్వా॥ సవ్యం విశ్వేదేవస్థానే (విష్ణుస్థానే)
అగ్నిరహోక్ష్య॥ విశ్వేదేవస్థానే చతురశ్రమండలంకృత్వా॥ విష్ణుస్థానే
త్రికోణాకార మండలంకృత్వా॥ అనాదినిధనో [illegible]
...ప్రీత్యా॥ శ్లో॥ పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన మయాప్రో
క్షితం ద్రవ్యం పవిత్రంకురుసర్వదా॥ ప్ర॥ పుండరీకాక్షపుండరీకాక్షాయనమః॥
సర్వే ఆసద్రవ్యపదార్థా శుచయస్సంతు॥ పురూర... దేవాన్
ఆవాహయామినమః॥ పాదావిమౌ స్తాంతే అక్షతాన్ వికిరేత్ ॥ ఇప

మాసనం దదామినమః ॥ ఇదం తేక్షణం దదామినమః ॥ విశ్వేదేవస్థానే ద్వాదశాభూమౌ నిక్షిప్య తదుపరి అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మాసాద్య ॥ కూర్చేనప్రోక్ష్య ఉద్ధృత్యయవాన్ నిక్షిప్య – ఉదకంపూరయిత్వా ॥ దర్భైఃపరిచ్ఛాద్య – అయంగంధః – ఇమానిపుష్పాణి– అయంకుశః – తదుపరికూర్చేన। ఉదకం నిధాయ। బ్రాహ్మణహస్తేకుశాన్నిధాయ। ప్రథమార్ఘ్యపాత్ర మాదాయ॥

పురూరవసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః యవోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ ఆర్ద్రవసంజ్ఞకవిశ్వేదేవాః యవోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మన్యత్రనిక్షిపేత్ ॥ యవైరభ్యర్చ్య। భాగసహిత గంధందదామి॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతాన్ దదామి॥ శ్లో॥ శీతవాతోష్ణ సంత్రాణం లజ్జాయా రక్షణంవరమ్। దేహాలంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ ...విశ్వేదేవాః ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) తుభ్యంమహం సంప్రదదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్ ॥ అలంకరణార్థం కుశఖండం దదామి నమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా ప్రాచీనావీతీ॥(అస్మత్పితా)(అస్మన్మాత్రా ద్యర్చనం కరిష్యామినమః॥ తతః ప్రాచీనావీతీ॥

...పితృపితామహప్రపితామహాన్ గోత్రాన్ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాన్॥	మాతృపితామహీప్రపితామహీః గోత్రాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః॥

ఆవాహనంనమః॥ఇతిమస్తకాదిపాదాంతం తిలాన్ వికిరేత్ ॥త। ఆసనం దదామినమః॥ క్షణం దదామినమః॥ పితృస్థానే దర్భాన్నిధాయ [illegible] పాత్రే [illegible] మాసాద్య కూర్చేన ప్రోక్ష్య ఉద్ధృత్య తిలాన్నిక్షిప్య ఉదకం [illegible] ఉదకం... త్వా॥

శ్లో॥ పితృలోకనివాసిభ్యః పితృభ్యోస్తు నమోనమః ।
ప్రద్యుమ్నరూపపితరః ప్రసీదంతు సదామయి॥

పితరం ప్రీణయామినమః పితామహం ప్రీణయామినమః ప్రపితామహం ప్రీణయామినమః॥	మాతరం ప్రీణయామినమః [illegible] మహీం ప్రీణయామినమః ప్ర మహీం ప్రీణయామినమః॥

అర్ఘ్యపాత్రేషుతిలాన్ నినాయ అయుంగంధః॥ఇమాని ప్రప్పా...

అర్ఘ్య ప్రదానమ్.

పితః...గోత్ర......ప్రద్యుమ్న రూప తిలోదకసహితఅర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ పితామహ. .గోత్ర...సంకర్షణరూప...దదామి నమః॥ ప్రపితామహ... గోత్ర ......వాసుదేవరూప...దదామినమః ।	మాతః...గోత్రే...నామ్నీ ప్రద్యుమ్న రూపీ తిలోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః । పితామహీ...గోత్రే... నామ్నీసంకర్షణ రూపీ ... దదామినమః॥ ప్రపితామహీ...గోత్రే...నామ్నీ వాసుదేవ రూపీ...దదామినమః॥

అర్ఘ్యపాత్ర త్రయమన్యత్ర నిక్షిపేత్ । తిలైరక్షతైర్వా॥ ...సహితగంధంనమః॥ గంధస్యోపర్యలం కరణార్థం ... అక్షతంనమః ॥

శ్లో॥ శీతవాతోష్ణసంత్రాణం లజ్జాయారక్షణంపరమ్ । దేహాలంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥

పితృపితామహ ప్రపితామహాః	మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః

అర్ఘ్యపాత్రాసాదనమ్॥ శ్లో॥ పశ్చాద్యాగాదుపక్రమ్య ప్రాచ్యాం పంక్తిర్యదాభవేత్ । దక్షిణాంసస్థితాహ్యేషాపిత్రాణాంశ్రాద్ధకర్మణి ॥ కించ॥ శ్లో॥ అర్ఘ్యంచాపి దదానంచ వస్త్రదానంచ తర్పణం । గంధపుష్పాదికం సర్వం హస్తేనైవతుదాపయేత్ ॥

* శ్లో॥ పూర్వోత్తరాపోశనేచ ప్రాణాహుతికరోదకే । పరిషేచన మపామే శ్రాద్ధే పంచవివర్జయేత్॥

తా॥ ఆమశ్రాద్ధమందు పస్తోపకమును బ్రాహ్మణ పరిషేచనమును ప్రాణాహుతులును ఆపోశనమును ఉత్తరాపోశనమును ఈ అయిదును విడిచి చేయవలెననుట.

కించ॥ శ్రాద్ధప్రకరణే॥ కాత్యాయనమః శ్లో॥ విష్కిరోచ్ఛిష్ట నైవ నికిరంపం క్తివారణమ్ । కరశుద్ధ్యాపోశాన మామశ్రాద్ధే వివర్జయేత్ ॥

ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) శుభ్రమహం సంప్రదదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యంవా దద్యాత్॥ అలంకరణార్థం కుశఖండంపదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా విష్ణోరారాధనం కరిష్యామినమః॥ శ్రాద్ధసంరక్షకశ్రీమహావిష్ణోః ఇదిమావాహనంనమః॥ ఆసనం నమః॥ క్షణందదామినమః॥ భూమౌ కుశాన్‌పరిస్తీర్య॥ అర్ఘ్యపాత్రమాసాద్య కూర్చేన ప్రోక్ష్య॥ ఉద్ధృత్య॥ యవాన్నిక్షిప్య॥ ఉదకం పూరయిత్వా॥ దర్భైః పచ్ఛాద్య॥ అయంగంధః॥ ఇమాని.పుష్పాణి-ఇమాని తులసీదళాని అయంకుశః - కూర్చేన ఉదకంనిధాయ॥ బ్రాహ్మణహస్తేకుశాన్‌నిధాయ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఇదంతే అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ యవైరభ్యర్చ్య॥ భాగసహితగంధంనమః॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతంనమః॥ శ్లో। శీతవాతోష్ణ... ప్రీయచ్ఛమే॥ ధారణాచ్ఛాదనార్థం వస్త్రయుగ్మం శుభ్రమహం సంప్రదదే నమమ॥ వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్॥ అలంకరణార్థం కుశఖండందదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా మండలోద్ధరణం కరిష్యామినమః॥ * పితృస్థానే విశ్వేదేవస్థానే విష్ణుస్థాన పాత్రేష్వభిఘార్య క్రమేణ క్రమేణ క్రమేణ। తండులే ష్వభిఘార్య॥

పితృ... గుప్తతండులందదామి పితామహాయ... గుప్తతండులం దదామి॥ ప్రపితామహాయ... గుప్తతండులందదామి॥

మాత్రే గుప్తతండులం దదామి॥ పితామహ్యై గుప్తతండులం దదామి॥ ప్రపితామహ్యై గుప్తతండులం దదామి॥

స్వాహోక్తి పదంగుణ పుత్రాదిపాపివిపాత్రీపం...శ్రాద్ధరక్షణార్థం పుణ్యశ్లోకాన్ పాచయిష్యే ఇతికర్తా॥ వాచయంతి బ్రాహ్మణాః వదేయుః॥

(అపం ద్విగుణంవా చతుర్గుణంవా దద్యాత్॥)

యథాసంభవ తండులాని (అనగా బియ్యము, బియ్యముకు, కొన్ని, కూరలు వగైరాలు) భాజనేన నిధాయ॥ అభిమంత్ర్య॥ ప్రాణాపానవ్యానోదాన శ్రీపుండరీకాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః॥ పురస్తాద్దక్షిణ పశ్చిమ ఉత్తర దిశోః దేవాః ఇదంవః అన్నం సపరికరం సర్వం ఇ

సతాంబూలం సదక్షిణాదికం పురూరవార్ద్రవ సంజ్ఞకవిశ్వేభ్యో దేవే
భ్యః అక్షయ తృప్త్యర్థం ఇదమాసనం సోపస్కార మమృతరూపేణ
సంపద్యంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదే దత్తమక్షయ్య
మస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదే దత్తమక్షయ్య
మస్తు॥ గయాయాంగదాధరః ప్రీతో భవతు॥

ప్రాచీనావీతి...పితృపితా మహ
ప్రపితామహాః...గోత్రాః ప్ర
ద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూ
పాఃపితరః ఆమంసపరికరంసవ్యా
జనం సతాంబూలంసదక్షిణాకం-
పితృపితామహప్రపితామహేభ్యః
...గోత్రేభ్యః ...ప్రద్యుమ్న
సంకర్షణ వాసుదేవ రూపేభ్యః
అక్షయ్యతృప్త్యర్థం ఇదమాసనం
సోపస్కారమమృత రూపేణ సంప
ద్యంతాం కవ్యంనమః॥ కాశ్యాం
విశ్వేశ్వర పాదే దత్త మక్షయ్య
మస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ॥
కాశ్యాం ...మస్తు॥ గయాయాం
గదాధరః ప్రీతో భవతు॥

ప్రా...తీ॥ మాతృపితామహిప్రపి
తామహ్యః ...గోత్రాః ...దా
య్యాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసు
దేవరూపాః పితర్యః ఆమంసపరి
కరం సవ్యంజనం సతాంబూలం
సదక్షిణాకం మాతృపితామహి
ప్రపితామహీభ్యః...గోత్రాభ్యో
దాయీభ్యః ప్రద్యుమ్నసం... దే
వరూపాభ్యః అక్షయ్య తృప్త్యర్థం
ఇదమాసనం సోపస్కార మమృత
రూపేణసంపద్యంతాం కవ్యంనమః॥
కాశ్యాం విశ్వేశ్వర పాదేద...
బ్రువంతు॥ కాశ్యాం ...మస్తు ॥
గయాయాం గదాధరః ॥ ప్రీతో
భవతు॥

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో పత్రే ఆమంసపరికరం
సవ్యంజనం సతాంబూలం శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణవే శంఖచక్ర
గదాధరాయ లక్ష్మీసమేతాయగరుడవాహనాయ అక్షయతృప్త్యర్థం
ఇదమాసనం సోపస్కార మమృతరూపేణ సంపద్యంతాం హవ్యంనమః॥
కాశ్యాం బ్రువంతు కాశ్యాం మస్తు॥

శ్లో॥ పంచక్రోశంగయాక్షేత్రం క్రోశమేకంగయాశిరః।
త్రిసత్రియత్రిస్మరిష్యంతి పితౄణాంతత్ర మక్షయమ్ ॥
నివీతి॥ శ్లో॥ ఈశానవిష్ణు కమలాసనకార్తికేయ వహ్నిత్రయా

పితః ప్రత్యవనే నిషస్వ, పితామహాః ప్రత్యవనే నిషస్వ, ప్రపితామహాః ప్రత్యవనే నిషస్వ,	మాతః ప్రత్యవనే నిషస్వ, పితామహ్యాః ప్రత్యవనే నిషస్వ ప్రపితామహ్యాః ప్రత్యవనే నిషస్వ,

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ సవ్యేన పార్వణ పూజాం కరిష్యామి॥ పిండపితృదేవతాభ్యోనమః (పిండమాతృదేవతాభ్యోనమః) దర్భపత్రీ కుశ తిలాక్షతాన్ సమర్పయామి॥ ధూపం పరికల్పయామి॥ దీపం దర్శయామి॥ ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥ (నైవేద్యం) దత్వా తాంబూలం దక్షిణాం దత్వా॥ గయ గయ అస్మిన్ — ఏవంగుణ — తిథౌ పితుః (మాతుః) ప్రతి — శ్రాద్ధే తిలోదక పిండప్రదానకాలే గోదానదశదానాదికం కుర్యాత్॥ ఆచమ్య ఏవం — తిథౌ ప్రాచీనావీతీ॥

పితుః ప్రాతిసాం — పిండప్రదానే పితృ పితామహ ప్రపితామహాన్ — గోత్రాన్ — ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాన్॥	మాతుః ప్రతిసాం — పిండప్రదానే మాతృ పితామహీ ప్రపితామహీః — గోత్రాః — ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః॥

సవ్యం॥ పురూరవ ఆర్ద్రవ సంజ్ఞకాన్ విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్య మయా కృతేనానేన,

పితుః ప్రతిసాంవత్సరీక ... శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానేన, పితృపితామహప్రపితామహానాం — గోత్రాణాం — నాం ప్రద్యుమ్న — రూపాణాంఏతేషాం॥	మాతుః ప్రతిసాం — పిండప్రదానేన మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం — గోత్రాణా — నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్ష — రూపాణాం ఏతాసాం॥

(మయా) త్వయాదత్తాః పిండాః గయాపిండసదృశా భవంత్వితి భవంతో బ్రువంతు॥ గయా పిండసదృశా భవంతు॥ సవ్యేన పిండానపసవ్యోత్థాప్య ... ॥ పిండానుద్వాసయిష్యే॥ ఉద్వాసయ॥ సవ్యే — అయోధ్యా మథురా మాయా కాశీ కాంచీ హ్యవంతికా। పురీద్వా

పత్నీచైవ సప్తైతా మాతృదాయకాః॥ అహం కాశీం గమిష్యామి తత్రైవ నివసామ్యహం । ఇతి బ్రువాణస్సతతం కాశీవాసఫలం లభేత్॥ యావత్పిండ మనుష్యాణాం గంగాతోయేషు తిష్ఠతి । తావద్వర్ష సహస్రాణి పుణ్యలోకే మహీయతే॥ శమీపత్ర ప్రమాణేన పిండం దద్యాద్గయాశిరే। ఉద్ధరేత్సప్తగోత్రాణాం కులమేకోత్తరం శతమ్॥ పిండస్థానే శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్త్వాయుష్యమస్తు, ఆరోగ్యమస్తు॥ గృహే ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు॥ కూర్చగ్రంథిం విస్రస్య జలేనిక్షిపేత్। పిండాన్ గోఅగ్నౌ జలేవానిక్షిపేత్ । బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్ ।నమస్కారం కుర్యాత్ । గోత్రాభివృద్ధిరస్తు।అస్యగృహే శ్రీమహాలక్ష్మీస్థైర్య సిద్ధిరస్తు। ఇతి బ్రాహ్మణాః వదేయుః॥

సవ్యస్కాలే...ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ ప్రా...చీ.పితుః ప్రీతి సాంవ...శ్రాద్ధీయ ఆమశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం కరిష్యామి నమః॥

(3) పితరం- గోత్రం- ప్రద్యుమ్న రూపం తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమః॥ (3) పితామహం- గో...నమః॥(3) ప్రపితామహం... గో...నమః॥

(3) మాతరం...గోత్రాం... ప్రద్యుమ్న రూపాం తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమః॥(3)పితామహీం... గో... నమః॥(3)ప్రపితామహీం...నమః

శ్లో॥ ఏకేచాఽస్మత్కులే జాతా అపుత్రాగోత్రిణో మృతాః॥ తేగృహ్ణంతు (మాయా) త్వయాదత్తం సూత్రవస్త్ర) నిష్పీడనోదకమ్॥ శ్రీరామ రామ రామ (సూత్ర) వస్త్రగ్రంథిం విస్రస్య॥

ఆబ్దికప్రయోగస్సమాప్తః.

హిరణ్యశ్రాద్ధమ్.

పవిత్రధారణమ్॥ పితుః పిత్రూణామక్షయ పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం మకరసంక్రమణ ప్రయుక్త ఉత్తరాయణపుణ్యకాలే హిరణ్యశ్రాద్ధం కరిష్యామి నమః॥ పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ సమస్త...

శ్రాద్ధేన పితృపితా...ణాం సపత్నీకానాం మాతామహ...ణాం సప
త్నీకానాం గయా హిరణ్యదానకల్పోక్త సంపూర్ణ సకలఫలావాప్తి
రస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు। గయా...రస్తు। తతః హిరణ్యంబ్రాహ్మ
ణాయ దద్యాత్। శ్లో। భవిష్యద్విష్టరంపాద్య మర్ఘ్యమావాహనం
తథా। అనలం వికిరం పిండం హైమేచాష్ట విసర్జయేత్।

హిరణ్యశ్రాద్ధం సమాప్తమ్.

మహాలయ ప్రకరణమ్.

శ్లో। ఆదౌ పితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా। మాతా
మహాస్సపత్నీకా ఆత్మపత్నీస్త్వనంతరం॥ సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మా
తులాస్సహభార్యకాః। దుహితా భగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయ
కః। పితృష్వసామాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా। శ్వశురస్స్యా
లకశ్చైవ స్వామినోగురురిక్థినః।

అథ పిండప్రదానవిధిః।శ్లో। పిత్రాదీనాంపశ్చిమేభాగే మాతృపిండ
యథాక్రమం। మాతామహాశ్చతత్పూర్వం ఆత్మపత్న్యస్తదుత్తరే
సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతాపిత్రోశ్చమధ్యమే। మాతామహ
మహీమధ్యే మాతులాస్సహభార్యకాః।. దుహితాది తతోన్యేప
శేషందక్షిణతోవిధిః॥ పు:పి డ:వామతః స్త్రీణాం తత్పుత్రింసమ
స్థితం। అంగుష్ఠపరిమాణంతు గోత్రమన్యం నసంస్పృశేత్। నిరా
పితరోయాంతి విపరీతో భవేద్యది॥

ఏవంగుణ ♦ పుణ్యతిథౌ యజమానస్య పితృపితామహప్రపి
మహానాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం।మాతృపితామహీప్రపి
మహీనాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం॥ సాపత్నీమాతుః...
త్రాయాః... రూపాయాః! మాతామహప్రపితామహ

ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ... రూపాణాం। మాతామహీ మాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం...ణాం। ఆత్మపత్న్యాః గోత్రాయాః...,సుతస్య...గోత్రస్య...ప్రద్యుమ్నరూపస్య, భ్రాతుః గోత్రస్య ప్రద్యుమ్నరూపస్య। పితృవ్యస్య...గోత్రస్య... ప్రద్యుమ్న రూపస్య। మాతులస్య...గోత్రస్య ... ప్రద్యుమ్నరూపస్య। దుహితుః గోత్రాయాః...ప్రద్యుమ్నరూపాయాః। ఆత్మభగిన్యాః ...గోత్రాయాః ప్రద్యుమ్న రూపాయాః। దౌహిత్రస్య... గోత్రస్య ప్రద్యుమ్న రూపస్య । భాగినేయస్య ... గోత్రస్య ... పితృ ష్వసుః గోత్రాయాః...రూపాయాః । మాతృష్వసుః ... గోత్రా యాః ♦ యాః । జామాతుః గోత్రస్య...స్య । భావుకస్య గోత్రస్య♦ స్య, స్నుషాయాః గోత్రాయాః, యాః। శ్వశురస్య ...గోత్రస్య...స్య। శ్వశ్వాః ... గోత్రాయాః ... యాః । స్యాలకస్య గోత్రస్య ... స్య। స్వామినః గురోః రిక్థినః ధూర్విలోచన సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవా నాంచ కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాః అపరపక్షే కర్త వ్య సకృన్మహాలయాఖ్యామ శ్రాద్ధం సదైవం సపిండం పార్వణవిధినా సద్యః కరిష్యామి । కాలే అధికార సిద్ధ్యర్థం యథాశక్తిసంభవ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామి నమః। శ్లో। నమస్త...పదం। పూర్వమాబ్దికప్రక రణోక్తరీత్యా శేషం శ్రాద్ధం కర్తవ్యం । కారుణ్య విషయే ప్యేవం। ఊహాపోహేపి శ్రాద్ధప్రకరణోక్తరీతి రేవాను సంధేయా విస్తరభయాన్న లిఖ్యతే।

శ్రాద్ధకాల పుణ్యశ్లోక శ్రవణమ్.

శ్రీకృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణః కమలానాథో వాసుదేవస్సనాతనః, వసుదేవా
త్మజః పుణ్యో లీలామానుష విగ్రహః, ౧॥ శ్రీవత్స కౌస్తుభధరో
యశోదావత్సలోహరిః, చతుర్భుజాత్త చక్రాసి గదాశఙ్ఖాద్యుధా
యుధః, ౨॥ దేవకీనన్దనశ్శ్రీశో నన్దగోపప్రియాత్మజః, యమునావేగ
సంహారీ బలభద్రప్రియానుజః, ౩॥ పూతనాజీవితహర శ్శకటాసుర
భఞ్జనః, నన్దవ్రజ జనానన్దీ సచ్చిదానన్దవిగ్రహః, ౪॥ నవనీతవిలిప్తా
ఙ్గో నవనీతనటోఽనఘః, నవనీతనవాహారో ముచికున్దప్రసాదకః, ౫॥
షోడశ స్త్రీసహస్రేశ స్త్రిభఙ్గి మధురాకృతిః, శుకవాగమృతాబ్ధీ
న్దుర్గోవిన్దో యోగినాంపతిః, ౬॥ వత్సవాట చరోఽనన్తో ధేనుకాసుర
భఞ్జనః, తృణీకృత తృణావర్తో యమళార్జునభఞ్జనః, ౭॥ ఉత్తాలతాల
భేత్తాచ తమాలశ్యామలాకృతిః, గోపగోపీశ్వరో యోగీ కోటిసూర్య
సమప్రభః, ౮॥ ఇళాపతిః పరంజ్యోతి ర్యాదవేన్ద్రో యదూద్వహః,
వనమాలీ పీతవాసాః పారిజాతాపహారకః, ౯॥ గోవర్ధనాచలోద్ధర్తా
గోపాల స్సర్వపాలకః, అజో నిరఞ్జనః కామ జనకః కఞ్జలోచనః,
౧౦॥ మధుహా మధురానాథో ద్వారకానాయకో బలీ, బృన్దావనా
న్తసఞ్చారీ తులసీదామభూషణః, ౧౧॥ స్యమన్తక మణేర్హర్తా నరనా
రాయణాత్మకః, కుబ్జాకృష్ణాంబరధరో మాయీ పరమపూరుషః ౧౨॥
ముష్టికాసురచాణూర మల్లయుద్ధ విశారదః, సంసారవైరీ కంసారిర్ము
రారి ర్నరకాన్తకః, ౧౩॥ అనాదిబ్రహ్మచారీచ కృష్ణావ్యసనకర్శకః,
శిశుపాలశిరశ్ఛేత్తా దుర్యోధనకులాన్తకః, ౧౪॥ విదురాక్రూరవరదో
విశ్వరూపప్రదర్శకః, సత్యవాక్సత్యసంకల్ప స్సత్యభామారతో జయీ
౧౫॥ సుభద్రాపూర్వజో విష్ణు ర్భీష్మముక్తిప్రదాయకః, జగద్గు
ర్జగన్నాథో వేణునాద విశారదః, ౧౬॥ వృషభాసురవిధ్వంసీ బాణ
సురకరాన్తకః, యుధిష్ఠిరప్రతిష్ఠాతా బర్హిబర్హావతంసకః, ౧౭॥ పా
సారధిరవ్యక్తో గీతామృత మహోదధిః, కాళీయఫణిమాణిక్య రఞ్జి

శ్రీపదామ్బుజః, ౧౮॥ దామోదరో యజ్ఞభోక్తా దానవేన్ద్రవినాశకః,
నారాయణః పరంబ్రహ్మ పన్నగాశనవాహనః, ౧౯॥ జలక్రీడా సమా
సక్త గోపీవస్త్రాపహారకః, పుణ్యశ్లోక స్తీర్థపాదో వేదవేద్యో దయానిధిః,
౨౦॥ సర్వతీర్థాత్మక స్సర్వగ్రహ రూపీ పరాత్పరః, ఏవం శ్రీకృష్ణ
దేవస్య నామ్నామష్టోత్తరంశతమ్, ౨౧॥ కృష్ణనామామృతంనామ
పరమానన్ద కారకమ్, అత్యుపద్రవ దోషఘ్నం పరమాయుష్య వర్ధ
నమ్, శ్రీ కృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్,

శ్రీ రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్,

శ్లో॥ శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం సీతాపతిం రఘు
కులాన్వయరత్నదీపమ్, ఆజానుబాహుమరవిన్దదళాయతాక్షం రామం
నిశాచరవినాశకరం నమామి, వైదేహీ సహితం సురద్రుమతలే
హైమే మహామణ్డపే మధ్యేపుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే
సుస్థితం, అగ్రేవాచయతి ప్రభఞ్జనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాన్తం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్,

శ్రీరామో రామభద్రశ్చ రామచన్ద్రశ్చ శాశ్వతః, రాజీవలో
చనః శ్రీమాన్ రాజేన్ద్రో రఘుపుఙ్గవః, ౧॥ జానకీవల్లభో జైత్రో
జితామిత్రో జనార్దనః, విశ్వామిత్రప్రియో దాన్తశ్శరణత్రాణతత్పరః,
౨॥ వాలిప్రమథనో వాగ్మీ సత్యవాక్సత్య విక్రమః, సత్యవ్రతో
వ్రతధరస్సదా హనుమదాశ్రితః, ౩॥ కౌసలేయః ఖరధ్వంసీ విరాధ
వధపణ్డితః, విభీషణపరిత్రాతా హరకోదణ్డఖణ్డనః.౪॥ సప్తతాలప్రభే
త్తా చ దశగ్రీవశిరోహరః, జామదగ్న్య మహాదర్పదళనస్తాటకాన్తకః,
౫॥ వేదాన్తసారో వేదాత్మా భవరోగస్య భేషజమ్, దూషణత్రిశిరో
హన్తా త్రిమూర్తి స్త్రిగుణాత్మకః, ౬॥ త్రివిక్రమ స్త్రిలోకాత్మా పుణ్య
చారిత్రకీర్తనః॥ త్రిలోకరక్షకోధన్వీ దణ్డకారణ్యకర్తనః,౭॥ అహల్యా
శాపశమనః పితృభక్తో వరప్రదః॥ జితేన్ద్రియో జితక్రోధో జితామిత్రో
జగద్గురుః, ౮॥ ఋక్షవానరసంఘాతీ చిత్రకూటసమాశ్రయః॥ జయన్త
త్రాణవరద సుమిత్రాపుత్రసేవితః॥ ౯॥ సర్వదేవాదిదేవశ్చ మృత

వానరజీవనః । మాయామారీచహన్తా చ మహాదేవో మహాభుజః ॥ ౧౦॥
సర్వదేవస్తుత స్సౌమ్యో బ్రహ్మణ్యో మునిసంస్తుతః । మహాయోగీ
మహోదార స్సుగ్రీవేప్సితరాజ్యదః ॥ ౧౧॥ సర్వపుణ్యాధికఫలః స్మృత
సర్వాఘనాశనః । ఆదిపురుషః పరమపురుషో మహాపూరుష ఏవచ ॥
౧౨॥ పుణ్యోదయో దయాసారః పురాణపురుషోత్తమః । స్మితవక్త్రో
మితాభాషీ పూర్వభాషీచ రాఘవః ॥ ౧౩॥ అనంతగుణగంభీరో ధీరో
దాత్తగుణోత్తమః మాయామానుషచారిత్రో మహాదేవాదిపూజితః ॥
౧౪॥ సేతుకృజ్జితవారాశి స్సర్వతీర్థమయో హరిః । శ్యామాఙ్గస్సుందర
శ్శూరః పీతవాసో ధనుర్ధరః ॥ ౧౫॥ సర్వయజ్ఞాధిపో యజ్వా జరామరణ
వర్జితః । శివలింగప్రతిష్ఠాతా సర్వావగుణవర్జితః ॥ ౧౬॥ పరమాత్మా
పరంబ్రహ్మ సచ్చిదానందవిగ్రహః ॥ పరంజ్యోతిః పరంధామ పరాకాశః
పరాత్పరః ॥ ౧౭॥ పరేశః పారగః పార స్సర్వదేవాత్మకః పరః ॥

ఇతి రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శివో మహేశ్వర శ్శంభుః పినాకీ శశిశేఖరః । వామదేవో
విరూపాక్షః కపర్దీ నీలలోహితః ॥ 1 ॥ శంకర శ్శూలపాణిశ్చ ఖట్వాంగీ
విష్ణువల్లభః । శిపివిష్టోంబికానాథః శ్రీకంఠో భక్తవత్సలః ॥ 2 ॥ భవ
శ్శర్వ స్త్రిలోకేశ శ్శితికంఠశ్శివాప్రియః । ఉగ్రః కపర్దీ కామారి రంధ
కాసురసూదనః ॥ 3 ॥ గంగాధరో లలాటాక్షః కాలకాలః కృపానిధిః
భీమః పరశుహస్తశ్చ మృగపాణి ర్జటాధరః ॥ 4 ॥ కైలాసవాసీ కవ
కఠోర స్త్రిపురాంతకః । వృషాంకో వృషభారూఢో భస్మోద్ధూళి
విగ్రహః ॥ 5 ॥ సామప్రియ స్స్వరమయ స్త్రయీమూర్తి రనీశ్వర
సర్వజ్ఞః పరమాత్మా చ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః ॥ 6 ॥ హవిర్యజ్ఞమ
సోమః పంచవక్త్ర స్సదాశివః । విశ్వేశ్వరో వీరభద్రో గణనా
ప్రజాపతిః ॥ 7 ॥ హిరణ్యరేతా దుర్ధర్షో గిరీశో గిరిశోఽనఘః ॥ భుజం
భూషణో భర్గో గిరిధన్వా గిరిప్రియః ॥ 8 ॥ కృత్తివాసాః పురారా
ర్భగవాన్ ప్రమథాధిపః । మృత్యుంజయ స్సూక్ష్మతను ర్జగద్వ్యా

జగద్గురుః 9॥ వ్యోమకేశో మహాసేనజనకశ్చారువిక్రమః । రుద్రో భూతపతి స్థాణురహిర్బుధ్న్యోదిగంబరః 10॥ అష్టమూర్తి రనేకాత్మా సాత్త్వికః శుద్ధవిగ్రహః । శాశ్వతః ఖండపరశు రజః పాశ విమోచకః 11॥ మృడః పశుపతిర్దేవో మహాదేవోఽవ్యయోహరిః॥ భగనేత్రభి దవ్యక్తో దక్షాధ్వర హరోహరః 12। భగనేత్రభిదవ్యగ్రః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ । అపవర్గప్రదోఽనంత స్తారకః పరమేశ్వరః 13॥ ఏవం శ్రీసాంబమూర్తేశ్చ నామ్నా మష్టోత్తరశతమ్।

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకమ్.

ఇంద్రఉవాచ॥ నమస్తేస్తు మహామాయే శ్రీపీఠే సురపూజితే। శంఖచక్రగదాహస్తే మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే 1॥ నమస్తేగరుడారూఢే కోలాసురభయంకరి । సర్వపాపహరేదేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే. 2॥ సర్వజ్ఞే సర్వవరదే సర్వదుష్టభయంకరి । సర్వదుఃఖహరే దేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే.॥3॥ సిద్ధిబుద్ధిప్రదేదేవి భుక్తిముక్తిప్రదాయిని। మంత్రమూర్తేమహాదేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 4॥ ఆద్యంతరహితే దేవి ఆద్యశక్తే మహేశ్వరి। యోగజ్ఞే యోగసంభూతే మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే॥ 5॥ స్థూలసూక్ష్మమహారౌద్రే మహాశక్తిమహోదరే। మహాపాపహరేదేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 6॥ పద్మాసన స్థితేదేవి పరబ్రహ్మస్వరూపిణి । పరమేశజగన్మాత ర్మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 7॥ శ్వేతాంబరధరేదేవి నానాలంకారభూషితే । జగత్స్థితేజగన్మాత ర్మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే॥ 8।

మహాలక్ష్మ్యష్టకస్తోత్రం యఃపఠేద్భక్తిమాన్నరః । సర్వసిద్ధిమవాప్నోతి రాజ్యంప్రాప్నోతి సర్వదా ॥ ఏక కాలం పఠేన్నిత్యం మహాపాప వినాశనం । ద్వికాలం యఃపఠేన్నిత్యం ధనధాన్య సమన్వితః॥ 10॥ త్రికాలం యఃపఠేన్నిత్యం మహాశత్రు వినాశనం । మహాలక్ష్మీర్భవేన్నిత్యం ప్రసన్నావరదాశుభా॥ 11॥

శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకం సంపూర్ణమ్.

శ్రీవిఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రమ్.

శ్లో॥ వినాయకో విఘ్నరాజో గౌరీపుత్రో గణేశ్వరః। స్కందాగ్రజో ఽవ్యయః పూతో దక్షోఽధ్యక్షో ద్విజప్రియః. ॥౧॥ అగ్నిగర్వచ్ఛిదింద్రశ్రీ ప్రదో వాణీప్రదోఽవ్యయః । సర్వసిద్ధిప్రద శ్శర్వతనయ శ్శర్వరీప్రియః॥ ౨॥ సర్వాత్మక స్సృష్టికర్తా దేవోఽనేకార్చిత శ్శివః । శుద్ధ బుద్ధిప్రియ శ్శాంతో బ్రహ్మచారీ గజాననః ॥౩॥ ద్వైమాత్రేయో మునిస్తుత్యో భక్తవిఘ్నవినాశనః । ఏకదంత శ్చతుర్బాహు శ్చతుర శ్శక్తిసంయుతః ॥౪॥ లంబోదర శ్శూర్పకర్ణో హరిర్బ్రహ్మవిదుత్తమః। కాలో గ్రహపతిః కామీ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః ॥౫॥ పాశాంకుశధర శ్చండో గుణాతీతో నిరంజనః । అకల్మష స్స్వయంసిద్ధ స్సిద్ధార్చితపదాంబుజః ।౬। బీజపూరఫలాసక్తో వరద శ్శాశ్వతః కృతీ. ద్విజప్రియో వీతభయో గదీచక్రీక్షుచాపధృత్ ।౭। శ్రీదోఽజ ఉత్పలకర శ్శ్రీపతి స్తుతిహర్షితః । కులాద్రిభేత్తా జటిలః కలికల్మషనాశనః॥ ౮॥ చంద్ర చూడామణిః కాంతః పాపహారీ సమాహితః । ఆశ్రితశ్రీకర స్సౌమ్యో భక్తవాంఛితదాయకః॥ ౯। శాంతః కైవల్యసుఖద స్సచ్చిదానందవిగ్రహః। జ్ఞానీ దయాయుతో దాంతో బ్రహ్మద్వేషవివర్జితః॥ ౧౦। ప్రమత్త దైత్యభయద శ్శ్రీకంఠో విబుధేశ్వరః । రమార్చితో విధి ర్నాగరాజ యజ్ఞోపవీతవాన్ ।౧౧। స్థూలకంఠః స్వయంకర్తా సామఘోషప్రియః పరః । స్థూలతుండోఽగ్రణీ ర్ధీరో వాగీశ స్సిద్ధిదాయకః ॥ ౧౨ దూర్వాబిల్వప్రియోఽవ్యక్త మూర్తిరద్భుతమూర్తిమాన్। శైలేంద్రతనుజోత్సంగ ఖేలనోత్సుకమానసః ।౧౩॥ స్వలావణ్యసుధాసార జితమన్మథవిగ్రహః । సమస్తజగదాధారో మాయీ మూషకవాహనః ౧౪॥ హృష్టస్తుష్ట ప్రసన్నాత్మా సర్వసిద్ధిప్రదాయకః । అష్టోత్తరశతేనైవం నామ్నాం విఘ్నేశ్వరం విభుమ్ ।౧౫। తుష్టావ శంకరః పుత్రం త్రిపురం హంతుముద్యతః । యః పూజయేదనేనైవ భక్త్యా సిద్ధివినాయకం ౧౬॥ దూర్వాదళై ర్బిల్వపత్రైః పుష్పైర్వా చందనాక్షతైః । సర్వాన్కామానవాప్నోతి సర్వవిఘ్నైః ప్రముచ్యతే ।౧౭।

శ్రీ విఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్

శ్లో॥ శక్తిహస్తం విరూపాక్షం శిఖివాహం షడాననం । దారు
ణం రిపురోగఘ్నం భావయే కుక్కుటధ్వజమ్ ॥ ఇతి ధ్యానమ్ ॥ ఓమ్
స్కందో గుహః షణ్ముఖశ్చ ఫాలనేత్రసుతః ప్రభుః । పింగళః కృత్తికా
సూను శ్శిఖివాహో ద్విషడ్భుజః ॥౧॥ ద్విషణ్ణేత్ర శ్శక్తిధరః పిశితాశ
ప్రభంజనః । తారకాసురసంహారీ రక్షోబలవిమర్దనః ॥ ౨ ॥ మత్తః
ప్రమత్త ఉన్మత్త స్సురసైన్య సురక్షకః । దేవసేనాపతిః ప్రాజ్ఞః కృ
పాళుర్భక్తవత్సలః ॥౩॥ ఉమాసుత శ్శక్తిధరః కుమారః క్రౌంచదా
రణః । సేనానీరగ్నిజన్మాచ విశాఖః శంకరాత్మజః ॥౪॥ శివస్వామీ
గణస్వామీ సర్వస్వామీ సనాతనః । అనంతశక్తిరక్షోభ్యః పార్వతీ
ప్రియనందనః ॥౫॥ గంగాసుత శ్శరోద్భూత ఆహూతః పావకాత్మజః
జృంభః ప్రజృంభ ఉజ్జృంభః కమలాసనసంస్తుతః ॥౬॥ ఏకవర్ణో ద్వివ
ర్ణశ్చ త్రివర్ణ స్సుమనోహరః । చతుర్వర్ణః పంచవర్ణః ప్రజాపతిరహ
ర్పతిః ॥౭॥ అగ్నిగర్భ శ్శమీగర్భో విశ్వరేతా సురారిహా ॥హరిద్వర్ణ
శ్శుభకరో వటుశ్చ వటువేషభృత్ ॥౮॥ పూషాగభస్తిర్గహనశ్చంద్ర
వర్ణః కలాధరః । మాయాధరో మహామాయీ కైవల్య శ్శంకరా
త్మజః ॥౯॥ విశ్వయోనిరమేయాత్మా తేజోనిధిరనామయః । పరమేష్ఠీ
పరబ్రహ్మా వేదగర్భో విరాట్సుతః ॥౧౦॥ పుళిందకన్యాభర్తాచ మహా
సారస్వతావృతః ఆశ్రితాఖిలదాతాచ చోరఘ్నో రోగనాశనః ॥౧౧॥
అనంతమూర్తిరానంద శ్శిఖిడిక్రుతకేతనః । డంభః పరమడంభశ్చ
మహాడంభో వృషాకపిః ॥౧౨॥ కారణోపాత్త దేహశ్చ కారణాతీత
విగ్రహః । అనీశ్వరోఽమృత ప్రాణః ప్రాణాయామపరాయణః ॥౧౩॥
విరుద్ధహంతా వీరఘ్నో రక్తశ్యామ గళోఽపిచ । సుబ్రహ్మణ్యో
గుహః ప్రీతో బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణప్రియః । వంశవృద్ధికరో వేద
వేద్యోఽక్షయఫలప్రదః ॥

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

సీతారామ కళ్యాణోత్సవ ప్రయోగః.

దేవాలయేవా, నదీతీరేవా, స్వగృహేవా, కార్యం - చైత్ర శు ౯ నవమ్యాం ప్రాతస్స్నాయ- ప్రయోగంవక్ష్యతే.

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం ... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః ।
ఆచమ్య ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ
కళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ... మహా
జనైస్సహస్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌనిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥
గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా । ఏవంగుణ ... శుభ
తిథౌ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మ
కరిష్యే। అఖండదీపారాధనం కుర్యాత్ । శ్లో॥ కల్యాణాద్భుత గాత్రా
య కామితార్థ ప్రదాయినే । శ్రీమద్వేంకట నాథాయ శ్రీనివాసా
య మంగళమ్ । ధర్మప్రజాసంపత్త్యర్థం స్త్రియముద్వహే । ఇతి సం
కల్ప్య । పాణిగ్రహణాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి
నమః॥ రక్షాబంధనపూజాంకృత్వా । శ్లో॥ ఆచూతపత్రం శుభకంక
ణం హరినాకరక్షా విధిలక్షకంకణమ్ । లక్ష్మీశ్రీనృసింహస్య కటాక్ష కం
కణం కరోమిదంపత్యభివృద్ధికంకణమ్ । శ్లో॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దాన
వేంద్రో మహాబలః । తేనత్వాంప్రతిబధ్నామి రక్షమాలేవరంత్వేమమ్ ।
రక్షాబంధనముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు। ఏవంగుణ ... తిథౌ ।
లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామకళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యే ।
సుపర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యామి। పూజాంకృత్వా । శ్లో॥ ఆయు
ష్యం సర్వకళ్యాణం సర్వసంపత్ప్రవర్ధనమ్। శుచిత్వమధికం భూయా
ద్ధారణేన సదామమ । ఇత్యుక్త్వాయజ్ఞోపవీతధారణ ముహూర్తస్సు
ముహూర్తోఽస్తు। శ్లో॥ వేదశాస్త్రాదిసంపన్నాన్ శ్రుతశీలగుణాన్వితా
న్। కార్యసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్సుధామ్। మద
ర్థంకన్యాం వృణీష్వమితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్ । మదర్థంకన్యాం
[illegible] వృణీష్వహే ఇతి విప్రాః కన్యావరణానికృత్వా శ్లో॥ అస్య

కమిందో్రి దాంపత్యం కతుగం ప్రమతతేమ౯ర్ణా । భో ప్రాప్య స్నాథ యథ్యం గత్వాయాయం మహత్మనః । ఏవంగుణ ... శుభ తిథౌ । లోకసంరక్షణార్థం ... గౌరీకంకణపూజాం కరిష్యామిసమః । శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మనువాసినీమ్ । పాశాంకుశధ రాంభూతి ధరాంచశివవల్లభామ్ । గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ ఇత్యావాహ్య॥ శ్లో॥ శిరశ్శ్రోత్రం ముఖానాసా మోష్టం జిహ్వాంతథైవచ । కంఠంకుక్షించ హృదయం కటిశాహుగాత్రాం గుల్ఫ౯ । ఊరూజానూచపాదాంతం లత్తన్యాసంవినిర్దిశేత్ । ఇతిప్రాణ ప్రతిష్ఠాంకృత్వా । గౌరీకంకణదేవతా...నమః ధ్యానావాహనావాహ నాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥ శ్లో॥ అమూతకలశం శుభకంకణం పాపినాకిరక్షావిధి లక్ష్యకంకణం । లక్ష్మీస్మృతింహాస్య కరా... కంకణం కరోమిదంపత్యభివృద్ధికంకణం । యేనబద్ధోబలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః । తేనత్వాంపరిబధ్నామి రక్షమాశేవధూమిమాం । ఇతి కన్యాయాః వామకరే కంకణంబధ్నీయాత్ । రక్షాబంధనముహూ ర్తః సుముహూర్తోఽస్తు । అత్రవధూవరయో గోత్రనామాని వదేత్ ।శ్లో॥ చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాత్మవరాన్వయా । వృ ద్ధ్యైతాం సర్వకల్యాణ భాజనావివాహభూతలే । ఆచమ్య – ఏవంగుణ ...శుభతిథౌ । అగతమిమంవరం మధుపర్కపూజాంకరిష్యే । తతః వరమభ్యర్చ్య । శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమాస నందదామి । ఉభాభ్యామిదంతేపాద్యందదామి । అపాపాదప్రక్షాళ నంకుర్యాత్ । దక్షిణపాదపూర్వకంగాత్రాభ్యాం ।శ్లో॥ నమోస్త్వనం తాయ...యుగధారిణేనమః । ఆచమ్య॥ వరఃఅదోప్యానమ ఇతి ఉద కాంజలింద్రుష్ట్వా భూమావిసృజేత్ ॥ తతఃవరస్య చందనాది వస్త్రా భరణానిదద్యాత్ ॥శ్లో॥ యువాంవస్త్రాణిపరమ్యాణి ధరతాం యువ యోశ్శుభం। మిత్రావరుణసామాజా హృది శేరాంనిరంతరం॥ఇతిమం త్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామోక్త్వా వస్త్రాణిదద్యాత్ । వస్త్రాణి ధృత్వాచమ్య॥ దధిమధుపాత్రేనిధాయ॥ తతః మధుపర్కమధి మం త్ర్య॥ వరస్యదక్షిణహస్తేనిధాయ॥ సవిత్రేనమః ఇతిప్రతిగృహ్యపధు

వర్గో మధుపర్కో మధుపర్కః ॥ ఇతి త్రిః ప్రాశ్య ॥ ఆచమ్య ॥ అథగాః ఇత్యుక్తే ప్రతిబ్రూయాత్ ॥ రుద్రాణాంమాతా వసూనాం దుహితా ఆదిత్యస్యస్వసేగ వేనషః ఇతిగాంవిసృజేత్ । అభావే తత్ప్రత్యామ్నాయం దక్షిణాం ఫలంవా విసృజేత్ । భూతార్థం తండులాన్ దద్యాయిత్వా దేవానుమతః ఇతి తండులాన్ విసృజేత్ । ఆచమ్య... పదంగుణ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం ... కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం కరిష్యామి। మహాసంకల్ప ముచ్చార్య। కన్యాం కనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం । దాస్యామి విష్ణవే తుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా । కన్యేయమాగ్రితోభూయాః కన్యామే దేవపార్శ్వయోః । కన్యామే సర్వతోభూయా న్త్వద్దానా న్మోక్షమాప్నుయాత్ । విశ్వంభర ... ధర్మకామార్థ సిద్ధయే। శ్లో॥ గౌరీరూపామిమాం కన్యాం యథాశక్తి విభూషితాం । వరాంయ విష్ణవే తుభ్యం దత్తాముక్తి సమాశ్రయే। యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చత నూవరి । తావద్వర్ష సహస్రాణి స్వర్గలోకే మహీయతే । వధూపూర్వం ప్రవరం వదేత్ । వరపూర్వకం ద్వితీయః । యథా । శ్లో। చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాత్మవరాశ్చయో । వృద్ధ్యైతాం సర్వకళ్యాణ భాజనావివాహూతశే:

శ్రీ సీతారామకళ్యాణ ప్రవరనిర్ణయః

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినే వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్య త్రయార్షేయ ప్రవరాన్విత వసిష్ఠగోత్రోద్భవాయ త్రిభువనాదీశాయ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకాయ తత్త్వస్వరూపాయ సచ్చిదానంద మూర్తయే సూర్యవంశ పావనాయ శ్రీమదిక్ష్వాకు వంశోద్భవస్య రఘుమహారాజవర్మణః నప్త్రే అజమహారాజవర్మణః పౌత్రాయ.— దశరథమహారాజవర్మణః పుత్రాయ । శ్రీరామచంద్ర వర్మణే సాక్షాన్నారాయణ స్వరూపవరాయ.

ఋగ్వేద శాఖాధ్యాయినీం— ఆంగీరస ఆయాస్య గౌతమ త్రయార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమసగోత్రోద్భవాం చతుర్దశభువన రక్షిత్రీం అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయికీం తత్త్వస్వరూపిణీం— చండ

వంశప్రదీపికాం నిమివంశోద్భవస్య స్వర్ణరోమ మహారాజవర్మణః ప్రపౌ
త్రీం॥ హ్రస్వరోమ మహారాజవర్మణః పౌత్రీం॥ జనకమహారాజ
వర్మణః పుత్రీం। శ్రీసీతానామ్నీం సాక్షాల్లక్ష్మీరూపిణీం కన్యామ్॥
సర్వేజనాః నమస్కారం కుర్యాత్॥

తుభ్యంప్రజా సంవర్ధనార్థం ప్రతిపాదయామి॥ కన్యామక్షత
సువర్ణపూర్వక ఫలానిదత్వా॥ సాలంకృత సహిరణ్యోదక కన్యా
దానం తుభ్యమహం సంప్రదదే। శ్లో॥ కన్యాయాం ప్రతిగృహ్ణాతు
కన్యామైచ దదామి తే। కన్యాయాస్తారకోభాభ్యాం కన్యాయాం
ప్రతిగృహ్యతామ్॥ శ్లో॥ దేవస్యత్వేతమేదాసం గృహ్ణామ్యాశ్యమతు
ష్టయే। బాహుభ్యాం ప్రష్టహస్తాభ్యా పుణ్యకర్మప్రసూయతే। వరః
ప్రతిగృహ్ణాతు। ఇత్యుక్త్వాభువన్స్మృకేత్। శ్లో॥ మనసంతోషితా
జాతా పాలితాశుభలక్షణా। తుభ్యం అద్యమయాదేయా పుత్ర
పౌత్రప్రవర్ధనీం॥ ఇతిదాతావదేత్॥ కన్యాదానసాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాం
తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ)॥ అథ దశదానాని కుర్యాత్॥
ధర్మేచార్థేచ కామేచ ఇమాంత్వై పరిపాలయ ఇతి కమలాకరోక్తేః।
నాతిచరితవ్యా ఇతిదాతా॥ నాతిచరామీతివరోక్తిః॥ తతఃకంకణా
మిళిత్వా॥ మాంగల్యంచోక్త్వా మధుపర్క [illegible] యేత్। ఉభయో
శ్శిరసినిధాయ॥ లగ్నాష్టకాన్పఠేత్। [illegible] తన్మహా
తోరణమస్తు। అత్రకళ్యాణమంటపస్థి [illegible] [illegible] జ.త్ర
జనాః నమస్కారంకుర్యాత్॥ మాంగళ్యధారణ [illegible]
[illegible] కన్యాగాంగళ [illegible] కన్యాదిశేషవదేత్। శ్రీకా
[illegible] ...[illegible]గ్యఫలమ్। కన్యాయాః మాంగళ్యధార
ణం॥ శ్లో॥ మాంగల్యమాంగల్యాః వధూం పశ్యత సంయుతా॥ సౌభా
గ్యమస్మైదత్వాథ వధూం సంప్రీణయత్విమామ్॥ ఇతి ఉచ్ఛార్య
[illegible] నామువదేత్॥ ఏవంగుణ...శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం
...మాంగల్యధారణంకరిష్యే॥ షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥ శ్లో॥ మాం
గల్యతంతునానేన లోకరక్షణహేతునా। కంఠేబధ్నామి సుభగే
పూర్ణాయై శ్వరత్వదర్శనీ॥ శ్లో॥ కనక కమలరచితాగంధ పుష్పాణి